

Příloha 1 – Přepisy rozhovorů: Anna, Antonín, Johana, Jonatán, Karolína, Karel, Lucie, Luděk, Marika, Marek, Renata, Richard

Příloha 2 – Formulář polostrukturovaného rozhovoru

Příloha 3 – Nákres taxonomického modelu humoru v partnerském vztahu

---

Příloha 1

Přepisy rozhovorů

Legenda: I – informant; E – examinátor

Anna

E: Co se ti vybaví, když se řekne humor?

I: Hmm. No, asi...blízký lidi. Mám humor spojenej s lidma, který mám ráda a se kterejma ho používám.

E: A jaké pocity se ti vybaví?

I: Smích, radost, blízkost...hodně blízkost. Nějaký sdílený podobnýho momentu, stejný “tady a teď”.

E: A kdyby sis ten humor měla představit jako barvu, tvar...jak by vypadal?

I: Mohl by být jako nějaká postavička?

E: Klidně.

I: Mě jako...nejdřív mě napadly oranžová a žlutá. A vypadal by jako sluníčko, nebo něco takovýho. Pak mi tam pořád leze klaun, ale já klauny nesnáším, těch se bojím, takže klaun by to nebyl. Třeba to sluníčko nebo barevný balonky. Něco milýho, oblýho. Vlastně zábavnýho, volnočasovýho. (smích) Mají puntíky klidně. Humor totiž není konkrétní, nemá jen jednu barvu, tak by ty balonky klidně měly puntíky

E: Je to pro tebe teda něco vřelýho, veselýho...zaujalo mě přídavný jméno “volnočasový”. (smích)

I: Haha, no, jo.

E: Co tam pro tebe znamená ten volnej čas?

I: Klid. Ne asi tak, že se humor používá jen v momentě, kdy má člověk volnej čas...ale mám s nim spojený takový prázdninový pocity. (smích)

E: Ok, ok. A změní se ta představa nějak, když se řekne “váš humor s Antonínem”?

I: Haha, jasně! To už bude ohraničený, konkrétnější. Bude to lemovaný tím naším konkrétním humorem, kterej je samozřejmě rozdílnější od těch ostatních, nebo od toho obecnýho. Je náš. A jak by vypadal...já nevím. Ty jo, to je fakt těžký. No...asi by tam už nebylo tolik barev a balonků, ale byly by to prostě jen dvě barvy balonků, který by představovaly nás dva. A ty by se propojovaly mezi sebou, lítaly... Nebylo by to už tak šílený, všechno dohromady, chaos...ale míň, bylo by to jemnější, jednodušší.

E: Jaký by to byly barvy?

I: No, nejdřív mě tak trapně napadla klasická genderová modrá a červená. (smích) Ale, no...to se mi tam plete, ale ta modrá mi nepřijde vlastně humorná. Tak asi oranžová a žlutá, jako předtím.

E: Proč myslíš, že to jsou právě balonky? Je to spojený s tím klaunem? Popřípadě proč sluníčko?

I: Balonky mi přišly jako super nápad na druhý pokus, protože hezky ukazují tu vlastnost humoru “nadlehčovat”. Nadlehčuješ situaci, není to vážný...když je člověk schopen zasmát se i něčemu vážnému, nebere to jako něco hroznýho... Je to pro nás důležitý.

E: Je to pro vás důležitý...co to znamená, když se takhle přímo zeptám?

I: No, je hodně důležitěj. (zamýšlení se) Když to tak vezmu, taky se hodně vyvíjel. Tak dost...krkolomně chvílema. (smích) My oba máme rádi sarkasmus a takovej jako černej humor, někdy fakt jako na pomezí toho, že to přestává být vtipný. Měli jsme období, kdy jsme si tohle dělali proti sobě, tyhle uštěpačný, zlý narážky a říkali jsme si, že si lidi kolem nás musí myslet, že už se nemáme rádi, že si nadáváme, a přitom to byla pořád jen naše “humorná hra”, ten fór. Vzpomínám si ale, že se stalo, že to přerostlo tak moc, až to druhýho urazilo, ale ten první to pořád bral jako fór. Normálně jsme si pak spolu museli sednout a říct si, že to musíme změnit, zmírnit. Že už to je na hraně něčeho, co ten první nemusí úplně pochopit. No, tak takový období jsme měli... To jsme spolu ještě nebydleli, bylo to spíš na začátku. Takový to, kdy dva mají spoustu společnýho, už se hodně znají, ale chybí tam ten

přesah společného bydlení. Pak, se stěhováním, to nějak přešlo a tak hustý na sebe už nejsme. (smích) Hodně mluvíme ve dvojsmyslech, občas se v tom jeden z nás může hůř orientovat, ale není to na hraně. No...důležitý to pro nás je. Posíláme si denně různé vtipy, memes a máme věci, ze kterých si děláme srandu společně a ostatní to třeba nechápou. Myslím, že nás to opravdu hodně spojuje - humor ve filmech, naše zvířata...máme společný témata, který nemám s nikým jiným. A to je to stěžejní.

E: Mhm, moc děkuju za veliký zamyšlení. Je tam spousta věcí, na které se postupně doptám. Vezmu to zatím zlehka, a to - zmiňovala jsi tu nějaký vývoj humoru, kterej jste přímo ladili, bylo to tedy takový...hmatatelný, vědomý. Pojd'me se teď odpíchnout od situace "tady a teď", jak to máte aktuálně, když už na sebe nejste tak hustý. Klidně mi pověz víc o tom "jen vašem" humoru.

I: Nooo...máme i většinou...ty filmy, co jsme nedávno viděli, tak vtipky z toho...jsou to hlášky, který se nám hodí do určitejch situací, který pak ty situace úplně povznesou. Okoření. A pak tu máme pořád věci, který se držej z toho prvního období vztahu, a to je to popíchování. Máme tedy sice jakž takž stanovenou hranici, ale popíchování se tam je pořád. (smích)

E: Máš nějaký příklad?

I: Tonda má strašně velký nohy. Třeba 47. Já si z něj pořád dělám srandu, že nepotřebuje na plavání ploutve, že má dětský lyže a tak. Občas je z toho smutnej, ale myslím, že většinou to bere jako fór. Takovýhle jsou všechny popíchnutí, takový maličkosti. Využíváme kromě těhle "fyzickejch podobností" taky různý situace. Třeba se jeden z nás nějak zachová v určitý situaci a pak to pořád vytahujeme a připomínáme si to. Udělá něco znovu a hned "A jee, to je jako tenkrát, když jsi to a to," tak tohleto. Takový situační maličkosti, který se těžko vypráví komukoliv, kdo tam nebyl. Ty pak divně koukají, protože jim to vůbec nepřipadá vtipný. A ono to třeba po všeobecný shodě vtipný ani není, ale my dva víme svý. (smích) Dost často takovýhle popichy. Ne tak hrozně a tak vážně. A ty filmy...nic dalšího, specifickýho, mě zatím nenapadá.

E: Netušíš, kdy přichází to popíchnutí? Je s cílem rozesmát sebe, toho druhýho, nebo...

I: Asi vlastně oba. Možná toho druhýho maličko shodit, aby ho pak bylo možný zase ho utěšit. (smích) Hraje to s tou energií, nudou přes den.

E: Napadají tě nějaký situace, kdy se ten humor objevuje víc? Jestli to máte třeba daný rozpoložením, nebo...já nevím, denním obdobím. (smích)

I: Občas ráno, když se těžko vstává...ale spíš vůbec ne, tam jsme úplně mrtví, jsme oba sovy. Občas večer při vaření večeře...ale i přes den, prostřednictvím těch obrázků vtipnejch. Ale občas vůbec, třeba jsme vážný a povídáme si klasicky bez vtipů. No a pak se mi vybavují situace, kdy jsme s kamarády. Tam je víc těch situací, těch různěch smyslů pro humor, kde interagujeme. Spíš se to odvíjí opravdu od té situace, zda je v ní potenciál, aby byla vtipná a někdo ho využije.

E: Snažím se udělat takovou kuchařku na “humor v páru” a přemýšlím, jaký by tam tedy měly být ingredience a jaký postup. Ty situace s potenciálem...

I: Ty se strašně těžko popisují. To nejde. Je to o naladění nás dvou v tu danou chvíli, váže se to k tomu, jaký film jsme viděli. Nedokážu říct. Když jsme v náladě, s lidma...je to daný téma situacema, těch věcí, co byly řečený, který nám něco připomenou. Nejde říct...

E: Napadá mě, máte v tom, kdo ten humor iniciuje, nějak stanovené role? Kdo je víc ten, kdo vyhrabává ty vtipný narážky, a kdo se třeba naopak víc směje, nebo se “veze s proudem”? Nebo je to vyrovnaný?

I: No. Nemůžu říct, že by to bylo jasně rozdělený. Přijde mi, že je to jak kdy. Někdy je jeden z nás akčnější a víc ty fóry produkuje, ten druhý se směje, jindy naopak, někdy oba...

E: Ok, pojďme se přesunout k jinýmu, teď už trochu konkrétnějšímu tématu. Když se řekne “Tony a jeho humor”, co tě napadne?

I: Hodně černej. Rasistickej třeba. (smích) Není rasista, myslí to s velkou nadsázkou. Taky morbidní humor, dokáže si udělat srandu opravdu ze všeho. Sám mi kdysi říkal, že jsou lidi, který jeho humor nedávají. Třeba v práci. Něco řekne, ale už je to přes čáru, pro někoho. Lidi si o něm možná můžou myslet, že už je nějakej psychouš, protože pouští ven často dost drsný věci a člověk ho asi musí znát a vědět, že je to “jen fór”. Není to ale jen tenhle humor, dokáže se smát i jinejm věcem. Spíš když už něco produkuje on, je to takhle černý. No a pak má, to má myslím od svého táty, takovej uštěpačnej humor. Ráda lidi na něco upozorní, co je pro ně třeba v jejich chování typický, ale tak to zaobalí, že to ti lidi ani nepoznají. Že je to fórek jako na ně. V tom to je takovej vtip na druhou. Že se tomu smějou ti lidi okolo, kteří to pochopili.

E: Máš nějaký příklad? Ať už byl mířenej na tebe, nebo třeba na nějakýho kamaráda...

I: Hmm...pořád si dělá srandu z mojí, nebo teda naší společný, kamarádky, která je teď poslední dobou hodně "bio". Pořád si z ní dělá srandu, že bude hrozná bio matka, a hází jí tam pořád poznámky na tyhle věci. Ona to většinou vůbec nepochopí, že je to mířenej na ni. (smích) Ono to totiž samo o sobě vůbec vtipný není a on to i podá tak, že to nevyzní vtipně, ale jako strohej komentář, kterej když někdo pochopí, vyprskne (ale potichu) smíchy. Vlastně se jí tím zcela upřímně vysmívá.

E: Mhm, ok, má teda typický témata, který se ti vybaví - černý humor. A pak tyhle interakční popichovačky, vysmíváčky. Má v obou těchto případech stejnou náladu? Nebo je tam něco jinak, když si dělá legraci vtípkama a kdy popichovačkama...

I: Zajímavý...vlastně nevím. Nepřijde mi. No...asi je pokaždý hodně vyklidněnej. Když je mezi lidma, tam se očekává, že bude dělat vtípky. Přemýšlím...když je nervózní, třeba aby to měl jako obrannej mechanismus, to zas ne. Já ho dlouho neviděla nervózního, asi si na to ani nepamatuju. Spíš když je v pohodě, klidně se mnou, klidně se svýma rodičema, s našima, s kamarádama...tam se uvolní a je s ním tahle legrace.

E: Už několikrát jsi zmínila rodiče. Že má Tony podobnej humor jako jeho táta, nebo teď, že je uvolněnej před jeho rodiči (a vlastně i tvými). Myslíš, že se v tomto případě dá humor tak jako okoukat, naučit od rodičů, může přicházet z rodiny?

I: Jo. Oni jsou si s tátou v hodně věcech podobný, ale v humoru snad nejvíc. Tonyho táta, a on to o něm sám Tony říká, má mnohdy takový zle uštěpačný poznámky. Ale zase trochu jinak, než my, na jiný témata. A on to hlavně vždycky podá tak, že už člověk vůbec nepozná, že je to vtip. Je to jen uštěpačná poznámka. Ale jakmile ho poznáš víc, zjistíš, že vtip to je, on je prostě jen hodně od rány. Jeho třeba fakt dost baví i to, že to nikdo nepochopí. Částečně to Tony zdědil, ale zároveň to je něco, co mu na tátovi vadí. Když je to moc, je to nepříjemný, a to mu vyčítá. Snaží se spíš takovej nebýt. Má tedy svůj jemnější styl, ale zase se naučil tenhle humor využívat a podle mě jeho kořeny jsou tam - okoukal to od táty.

No a u nás...my máme hodně podobnej humor s tátou a bráchou, kterej zakládá na hláškách z filmů. Pamatuju si, že když se mnou Tony začal chodit, byl z toho často mimo, že jo, protože to neznal. Táta se mu smál "Cože, tys to ještě neviděl?! Tak to musíš!" takže já mu postupně doplňuju vzdělání. On zase mně, to co já neznám. No a u nás doma máme takový rodinný

fórky, rodinný filmy. Rozumíme si v tom a hned, jakmile přijedu domů, napadají mě tyhle vtipy víc. Je to takový prostředí. Takže si děláme srandu tak nějak víc, děláme si srandu i ze sebe navzájem, často třeba z táty, kterej má vlastně docela rád, když si z něho ostatní dělají srandu, má tu hranici dost daleko. I třeba Tonymu to dovolí. Takže jo, asi je svým způsobem humor dědičnej. Minimálně třeba rodinnej humor je takovej sám o sobě - ostatně jako všechno, co máš od rodičů. Buď to děláš a nevíš o tom, nebo to děláš a nechceš, ale pořád ti to tam lítá. Takže jo. (smích)

E: Přijde mi vtipný, jak Tony přijal nějak váš rodinnej humor a ty zmiňuješ, jak mu rozšiřuješ vzdělání. (smích) Je to teda taky tak, že i prostřednictvím humoru můžeš někam “zapadnout”?

I: Jo, tak asi by se nevymezil nijak, nedělal zlou krev. Je to taková součást přijetí té rodiny, i s tím humorem. Zapadl vlastně dobře, jen prostě neznal reference, ale přišlo mu to i tenkrát vtipný, myslím.

E: Tak, teď trochu orámujeme ten Markův humor časově a přesuneme se k době vašeho seznámení. Pamatuješ si na jeho humor z té doby?

I: Jo, pamatuju. Mně od začátku připadal vtipnej. Tolik nepoužíval ten černej, to až později, když jsme se blíž seznámili, ale bavili jsme se...no, poznali jsme se na brigádě ve zverimexu, tak jsme komentovali třeba lidi okolo. Dělá taky vtipný výrazy často, on je fakt komik. Na to bych málem zapomněla, on to dělá fakt často a dost rád - ten hranej humor. Brilantně umí zahrát postiženýho. Na to vždycky dostal všechny, je to vlastně ale taky docela morbidní. Dokonce, představ si, prý mu takhle jednou prošla pokuta za lístek, když jel na červenou. Tady je možná vidět, že ve stresu nebývá a umí ten humor vecpat prostě všude. (smích) Hrozný prostě. To si pamatuju, no, že dělal fórky, pohyby různý a randy s cílem mě rozesmát, aby ta brigáda nebyla nudná. Nemyslím si, že by ale byl...když mě neznal, nějakěj hrubej.

E: Na začátku to teda nebylo “hraniční”?

I: Nee, to ne. Až když jsme spolu nějaký čas byli a znali jsme se. Úplně ze začátku to nebylo snad vůbec, rozhodně ne tak výrazný.

E: Co tě na Markově stylu humoru nejvíc baví? Co ti nejvíc sedí?

I: Asi nejvíc...no, dvě věci. První je ta, že se nebojí. Není suchar, jde a řekne to, umí se uvolnit a není to ten kluk, co by se přehnaně ovládal. A hlavně opravdu není suchar, dokáže se zasmát spoustě věcem, i sám ze sebe. Máloco bere vážně. Jsou témata, kterým už ne, to jo, to vím, ale většina je v zelené zóně. Jde do toho bez cavyků. A za druhé se mi líbí to, že umí humor použít hodně inteligentně. Chytře navázat na ostatní, vrátit vtip mířenej na něj, nebo udělat si legraci z kamarádů tak, aby o tom nevěděli. Málokdo pochopí, že je to humor, je to naprosto schovaný, a to mi na tom přijde tak inteligentní.

E: Muselo být zajímavý získávat k tomu jeho humoru během prvních chvil, co jste byli spolu, ten klíč. Abys to mohla pochopit a pobavit se tím.

I: Rozhodně. To byl docela proces. Ale nevzpomínám si na nic konkrétního, kdy bych tápala nějak výrazně. Spíš jsem si prvních pár setkání spolu s kamarády říkala “To myslel jak? Počkat? Proč se nad tím nikdo nepozastavil?” (smích) Ale šlo to přirozeně, postupně.

E: A je něco, co tě na Markově humoru nebaví?

I: Hm. No, někdy má vtipy nebo hlášky, které si tak oblíbí, že je říká opakovaně a mě se přestanou líbit. Začnou být fakt trapný. Naštěstí se to neděje často, ale párkrát jsme to tu měli. Moc to pak znám a už.

E: Řekla bys, že máte podobnej smysl pro humor? Klidně si vzpomeň na začátek, na vaše seznámení, kdy jste se potkali jako dva cizí lidi neovlivnění sami sebou...

I: Já myslím, že docela jo. My jsme vždycky oba byli upřímní a vlastně jsme tak nějak věděli, že ten druhý to pochopí, i když si uděláme legraci z někoho třetího, nebo ze sebe navzájem. Jako bychom cítili takový spojení i v tomhle, implicitně. Sedli jsme si hned. Teď si už nevzpomínám...spíš to seznámená, ale pak třeba randění, tam je člověk spíš nervózní a soustředí se na jiný věci, než na humor. Ale jinak si myslím, že jsme vždycky byli na stejný vlně. Nikdy jsem si neřekla něco jako “Proboha, co to ten týpek říká” a nepozastavila jsem se nad tím.

E: Tak se přesuneme k další otázce - jak bys charakterizovala svůj humor?

I: Taky často dost sarkastickéj, vyžívám se v něm. Takovejch dvojsmyslech. Schovat to za něco, co zpočátku nezní jako vtip, ale vlastně je.

E: To se kolem vždycky rozprostře takový “trapno”, když ho nikdo nepochopí. Bavíš se i tím?

I: No, spíš mám radši, když to někdo pochopí, alespoň jeden jedinej člověk. No a taky, ještě musím dodat, miluju hlášky z filmů. Často vnímám situace, který se tam tak strašně hodí, ale nemůžu tam ten vtip použít, protože nevím, jestli ti lidi ten film viděli. S Tonym je tohle super, protože už ho znám a vím to, nemusím se krotit nebo přemýšlet nad tím, jestli to pochopí. Občas mě teda mrzí, že reálně řeknu tak 10% vtipů, který mě napadají. Ale ve skupině “mých lidí”, kde všechny znám a cítím se dobře, tam si dovolím říct všechno. Hodně se bavíme a smějem. Myslím, že docela dokážu rozesmát lidi.

E: Proč myslíš, že máš ráda ten sarkasmus? V čem vidíš to jeho kouzlo?

I: Je to vlastně takový testování lidí okolo, jak na to budou reagovat. Takovej sociální experiment vždycky. (smích) Hlavně u lidí, který neznám. A i u lid, který znám, tam je to vždycky takovej, trochu očekávatelnější, experiment. Jak budou reagovat, co to s nima udělá.

E: Aha, aha. Jak jsi zmiňovala to Tonyho brnkání o hranice ostatních lidí, místy až bourání hranic, což jsi zároveň říkala, že na něm obdivuješ... Kde máš tu hranici ty? Jak poznáš, že už je nějakej vtípek moc, nebo že se někam nehodí...jestli to vůbec jde?

I: Já tu hranici mám blíž, než Tony. Takhle - poznám tu hranici v momentě, když slyším jeho. Občas se na první dobrou třeba zasměju, nebo mě to šokuje, ale v dobrým. Ale pak si zpětně říkám, jestli to už nebylo moc, jestli to vlastně bylo morální a svědomí mě pak trochu hryže za to, že se směju smrti a tak. Ale asi záleží i na tom, jakej mám den, občas to člověk holt tolik neřeší, když je třeba naštvanej, unavenej z něčeho, tak se to tam dá dát. No, ale občas právě, nebýt to Tony, asi se tomu nesměju...jako kdyby to řekl někdo jinej, než on. Možná se to taky odvíjí od toho, jestli ty lidi trochu znám a vím, že se jim třeba něco stalo...já nevím, když třeba kamarádce zrovna někdo umře v rodině, nebudu si dělat legraci ze smrti. To by asi ani Tony neudělal, ale obecně bych řekla, že v tomhle je mezi náma rozdíl.

E: Zároveň jsi předtím zmiňovala, že tě to na něm vlastně baví, jak si “nebere cavyky”.

I: Hm, to jo. On to totiž tolik nepromýšlí. Neohlíží se na lidi. Já se je snažím tak jako hlídat za ně, když to tak řeknu, a asi tím ztratím hodně energie, která by mohla jít do toho fóru. (smích) Já nemám takovou odvalu, nebo...nevím, jestli je to odvaha...prostě nejsem tolik

sprostá, oprsklá. Jsem asi víc při zemi. A vlastně se mi na tom všem líbí to, že on je něco jinýho.

E: Že se tak doplňujete...

I: Jo, já jsem k těm lidem asi milejší a funguje to tam, ty dva faktory, když jsme spolu.

E: Odráží se nějak tyhle rozdíly i když jste spolu sami?

I: No, tam se to hodí do takovýho kompromisu. Myslím, že i já se víc rozjedu, protože mám Tonyho dobře zmapovanýho, tak jsem klidně až hodně sarkastická, nebo se mu za něco směju. Ale zároveň je tam ta láska, takže oba dbáme na to, abychom toho druhýho neurazili nějak moc. Ještě mě napadá, že je vtipný, jak oba máme stejnej smysl pro humor v těch filmech. To mě tenkrát docela pobavilo, když jsme se poznávali... Miliuju animáky a málokdo na ně se mnou chtěl koukat. Tony je má rád a směje se stejnejm pasážím, jako já. Občas máme něco, co je pro každýho nějak specifický, třeba oblíbený téma, ale jinak máme fakt stejný pasáže. I takový debilní. Teď jsme třeba koukali na Mimi šéfa, nevím, jestli to znáš...

E: Neznám, ale povídej, jsem zvědavá.

I: No, a tam tomu miminu nějak pozorujou zadek a ono si prdne, to jsme byli oba neskutečně mrtví. Pouštěli jsme si tu scénu pak třeba třikrát. Sedlo nám to oběma a najelo to. Občas ale koukáme na filmy třeba z mého doporučení, já jsem celá nadšená a říkám "Koukej, koukej, teď to bude skvělý!" jakože dopředu mu to říkám, ale ne vždycky se sejdem (smích), ale většinou asi jo. O to je to pak lepší, když se sejdem, to umocní tu vtipnost.

E: Tak, když jsme teď probraly tvůj humor, co myslíš, že by o něm řekl Antonín?

I: Já myslím, že ho má rád, že je obecně rád, že nejsem vážná a takhle. To by ho nudilo, takový ty vážný holky moc nebere. Možná si místy myslí, že jsem na něj moc zlá, že do něj moc rejpu, třeba kvůli těm nohám. (smích) Když už je to 10x, asi už je to fakt moc, ale prostě si nemůžu pomoci. (smích) Tak mu to pak vždycky říkám, že se omlouvám. Někdy si ho možná až zbytečně vychutnávám.

E: Nemůžeš si pomoci... čím to může být, to opakování? (smích)

I: Já vlastně vůbec nevím, ony jsou ty nohy tak veliký! Vůbec nechápu, pořád je to záhada. (smích) Hrozně by mě zajímalo, co ti na to řekne on...jestli taky nemám hranici, třeba to bude vidět úplně naopak! (smích)

E: (smích) Pak to můžete spolu probrat!

I: Jo!

E: No, a teď se můžeme zaměřit na ten váš typickejší humor. Hodně jsi o něm mluvila na začátku, jak jste ho ladili, jak se měnil, vrstvil...dotkli jsme se Markova humoru během seznamování, na to jak to máte teď...takže základní dva body - výchozí a aktuální máme a nějak jsme se na ně naladily. Teď si můžeme dát prostor na to, abychom nakoukly do toho prostoru mezi. Taková cesta vašeho humoru. Zkus říkat, co tě napadá...popsat třeba období, na které si vzpomínáš, jak se vyvíjel...

I: Jasně. Myslím si, že ten začátek byl takovej, že se ty lidi neznaj, tak to bylo opatrný. A se společněma zážitkama přišly nový a nový situace, kde ten humor jde použít. Je to takovej ten normální humor ale, ten, co klidně řekneš každému. Když jsme koukali na filmy, tak jsme se o sobě dozvídali hodně. Dost brzo jsme začali chodit ven v partě kamarádů, tam se to rozvíjelo zase víc a víc jsme se o sobě dozvídali... Ještě to ale bylo opatrný, takový milejší. A pak vůbec nevím, jak to sklouzlo. Bylo to rychlý. Jakmile jsme zjistili, že nám sedí ten drsnější humor, tak jsme se rozjeli. Myslím, že to bylo rok a půl po tom, co jsme spolu byli. Bylo to období docela dlouhý, dost si na něj pamatuju. Často to bylo skrze kontakt s kamarádama, kde jsme na nich až viděli, že se diví. A na nás to třeba pak taky bylo moc, chvilčkama to bylo nepříjemný pro celou skupinu, a tím i pro nás. Byli jsme na sebe strašně drsný, hodně se shazovali. Na okolí to působilo divně a nás to pak taky mrzelo. A

E: Myslíš, že v tom mohly hrát roli i jiný záležitosti, který se děly ve vašem vztahu?

I: Asi jo, ale vlastně nevím jaký. Možná to, že jsme spolu nebydleli? Začínalo to být třeba takový...že jsme byli připravený na další level a nikdo z nás nic nedělal? Ale to jsou jenom myšlenky, já vlastně nevím. V tom období si vzpomínám hlavně na to ladění humoru.

E: A jak vypadlo to ladění? Sedli jste si spolu a probrali to...

I: No ono to bylo takový etapovitý. Nejde jen tak přestat, když jsme na to byli tak dlouho naladěný, rozjetý. Ono to nějak přešlo. Možná to fakt bylo spojený s tím vztahem jako

celkem, ale já fakt nevím, jak bych to charakterizovala. Byla to taková renesance té lásky, že jsme si museli říct, že to zjemníme. Slyšet jeden druhého a snažit se to změnit. Takhle jemný to je i teď, od té doby, co spolu dva roky bydlíme. Máme najednou mnohem víc společnejch témat, líp se známe, dostáváme se do společnejch situací, máme společný zvířata. Je tam asi přidaná ta zodpovědnost. I když spolu bydlíme, tak víc sdílíme mimo - třeba na facebooku si víc preposíláme různé věci, vtipný. Pořád je to sarkastický, ale v rovině, balancuje se to. Občas to jeden přežene, možná spíš častěji já, ale dbáme taky na tu druhou, milou, láskyplnou část, která to balancuje. Ani se nenudíme, ani se nehejtíme. Asi tak...nevím, jak to líp popsat.

E: Moc děkuju! Mě na tom zaujalo to, že to bezhraniční, ryze sarkastický období nastalo vcelku krátce předtím, než jste se rozhodli sestěhovat. Trochu to působí tak, jako by to opravdu odráželo nějakou dynamiku vašeho vztahu třeba před tím. Třeba může být humor takovým symptomem toho vztahu - že začne blikat jako jedna z prvních kontrolky. A má se to buď nějak změnit, nebo začnou blikat další kontrolky.

I: No, to jo. Ono to bylo opravdu těsně předtím, museli jsme si sednout a probrat to. Postupně, nebylo to jen na jednu debatu. Bohužel už si nevzpomínám na to, jestli jsme ladili taky něco jinýho tenkrát...možná tu komunikaci celkovou. Abychom si dokázali říct, co od sebe potřebujeme. Upřímně si to nepamatuju. Je pravda, že když jsme spolu nebydleli, víc jsme se hádali. Bylo to dost...nahoru a dolů, hodně rozhozený. Málo jsme se vídali a z toho jsme oba byli otrávení, takže jsme měli pořád málo společnejch zážitků. Asi mnohem míň, než jsme si představovali, že touhle dobou budeme mít. Vídali jsme se vždycky jen chvíli, po večerech, často ještě ne sami, ale s kamarády. Po těch letech, nebo roce a kusu, jsme z toho byli dost unavený, vlastně. Možná i to s tou vztahovou situací bylo spojený. Vím, že to asi jako sedí, ten humor možná byl nějaká forma té, na první pohled, beztrusný agrese, nebo naštvání na sebe. Můžeš vždycky přece říct "byl to jen vtip". Ale není to tak, museli jsme se oba shodnout, že je to na nás moc a že to tak nechceme.

E: Taky mi přišlo hodně nosný to, že vám na to vlastně, jestli to chápu správně, dali zrcadlo kamarádi. Hodně jsi popisovala, jak jim to mohlo připadat zvláštní, jak se divili. Dostali jste i od nich někdy přímou zpětnou vazbu, nebo to byla spíš nějaká jiná reakce, třeba výraz...

I: Jo. Určitě. Stalo se to a to na tom bylo fakt snad nejdívnější, nejvíc nepříjemný. Když tam jsou dva, jen tak si to vyříkáš, zahraješ do outu, nebo se pohádáš. Ale jakmile je tam víc lidí,

je to jiný. Buď to tam zašumí, ostatní se na sebe podívaj, pak na tebe...a pak se tě zeptaj, jestli jsi jako v pohodě. Anebo, a to je ještě horší, se tomu vtipu taky zasmějou. Hodně a dlouho. A tobě je to pak o to víc líto. Nechceš to tam ale řešit, nebudeš přece za tu vážnou holku, která tam dělá scénu a neumí si ze sebe udělat legraci. Pak to v sobě dusíš, máš zkaženou náladu a odstříhne tě to od té skupiny. Jedna věc prostě je, když to řekneš v soukromí a druhá je, když to řekneš před publikem. Je fuk, jestli to jsou lidi blízký, prostě je to divný.

E: Teď do toho budu maličko dloubat, kdyby ti to bylo nepříjemný, řekni. Zajímá mě na tom ten rozdíl sami dva x mezi kamarády. Klidně emočně, jak ti v tom je, jaký všechny emoce tam jsou. Pokud si vzpomeneš, klidně zkus použít nějaký příklad.

I: Jako když už toho bylo moc? Nějakou tu hranici?

E: Jo, jak to vypadá, když to řízne do živýho. Co se pak v člověku děje. Ještě kor, když je ve skupině.

I: No těch situací mě napadá víc, bylo to totiž opakovaný, já udělala totéž mnohokrát. Bylo to u kamarádů. My všichni pořád vtipkujem a...noo...Tony tam začal něco rozjíždět na mě, na moji osobu. Ale ty jo, čeho se to týkalo, to už si nevzpomenu. Bylo to něco takovýho...že by mě to vždycky nevzalo, možná toho bylo jen už prostě moc v tom daným období. Někdy jsem prostě citlivější, někdy míň. Možná se to trefilo zrovna do chvíle, kdy jsem tohle už nedokázala přijmout, nebo se to událo ve chvíli, když jsme už byli opilí, protože to je taky dost možný. (smích) Co se emocí týče, byl to neskutečněj boj sama se sebou, jestli to nechat být, nebo se ohradit. Byla to hrozně nepříjemná volba mezi tím, jestli chci být za “tu nudnou holku, co si ze sebe neumí udělat legraci a kazí tu všem dobře rozjetej večer” a “tu blbku, který se za tuhle věc můžeme smát a ona si to nechá líbit”. Zároveň mi tam pořád běhaly dvě hlavní myšlenky - “To je jen vtip, prosím tě, neřeš to,” a “Na každým vtipu je něco pravdy - a on si tohle opravdu myslí? A ostatní si to taky myslí, když se tomu smějí?” a zase “Nebo je to opravdu jen vtip a nikdo to nebere vážně, nasmějou se tobě, ale smáli by se čemukoliv”, jo? A teď jak se mám zachovat. Byla jsem z toho většinou smutná a ponořená do vlastních myšlenek, protože mě to zamrzelo a pak se mi honily hlavou tyhle věci. Většinou docela dlouho, klidně celej večer. Zároveň si myslím, že mě to přešlo v momentě, kdy si toho Tony všiml, že jsem zklaslá. Většinou pak řekl “Ale nebuď smutná, to byl jen blbej vtip, to neřeš,” (vlídně) a já na to “Ale tak tohleco mi neříkej, jako,” (křehkým, zlomeným hlasem) a bylo to rázem dobrý. (smích) Nebylo to nikdy jako nic hroznýho a vážnýho, ale člověka to prostě

zamrzí. A jakmile se to nastřádá, je třeba to řešit vážněji a fakt se snažit vyhnout se těmhle maličkostem, který bolejí.

E: Reagovala jsi tedy tak, že sis se zavřela do sebe a tu “scénu” jsi neudělala. Přišel na to vždycky Tony, nebo ses někdy ozvala i ty? Jestli jsi to někdy, “nescénově” s ním řešila jako první?

I: Hm. Zajímavá otázka. Vlastně nikdy jsem to neřekla do té doby, než se mě na to sám nezeptal. Já nedělám scény, to fakt ne.

E: Ani doma, v soukromí a klidu? Vždycky jsi čekala na první krok Tonyho? Zajímá mě, jak to v tobě doznívало a jestli si toho skutečně vždycky Tony všiml, nebo někdy to tam bobtnalo dýl.

I: Hmm. (delší přemýšlení) Já vlastně nevím.

E: Chci se zaměřit, touhle zvláštní otázkou, totiž na to “naladění jeden na druhého”, kdy si ten, který ten bolavý vtip řekne, zároveň pak všimne, že se nálada změnila a třeba to toho druhého zamrzelo.

I: Jo, to si myslím, že nás obou to vidět je. Neděláme scény, ale poznáme na sobě, když je ta hranice překročena. Já rozhodně neumím tyhle věci nechat být, že bych je třeba nechala na zítra, jen ať se nehádáme, nebo to neřešíme. Prostě když jsem smutná, je to na mě vidět. Ale neřeknu to první, většinou. Nebudu se chovat normálně, je to na mě vidět a on to ví, on to pozná. Asi tak to máme. Nikdy se nestala nějaká vyhrocená situace, že by to v jednom z nás vřelo natolik, až bychom to museli říct sami, pokaždý to na sobě poznáme.

E: Děkuju! Tak, když jsme teď udělaly průřez tím vašim humorem od chvíle, co jste spolu, a vidíš to takhle zpětně, zeptám se na takovou přímou otázku: jsi spokojená s tím, jak to z hlediska humoru máte teď?

I: No, asi bychom se mohli smát víc. Nechci tím říct, že tý legrace máme málo, ale přemýšlím nad tím tak, že to pomalu zase zevšedňuje a že bych byla radši, abychom byli víc veselí ještě. Měli víc zážitků, kterým se můžeme smát. Ještě to obohatit o tohle, protože vždycky to nějak jde, musí to jít.

E: Máš nějaký tipy na to, jak to třeba stimulovat?

I: Hm. No, celkově trávit spolu víc volného času, ať jde o dovolený, pravidelný koukání na filmy... Podle mě je ten humor fakt spojenej s trávením volného času. Jako by na to nebyl prostor, když doháníte vážný debaty a to, co se událo v práci/škole/kdekoliv jinde, kde nejste spolu. I tam samozřejmě jako je, ale...mně chybí takovej ten novej humor, z novejch situací, kterej asi je třeba občas stimulovat. Nesmát se pořád dokola těm stejnejm zážitkům, ale vytvářet si nový. Udělat si na sebe čas, věnovat se stejný věci. Být víc spolu, kde ty situace víc vyvstávají.

E: Jasně, teď jsme zase u toho, že humor je pro tebe hodně spojenej s volným časem a blízkostí.

I: Určitě, přesně. Teď to asi teprve dává smysl, jak jsem se o tom rozpovídala. (smích)

E: V pohodě, přesně tak je ten rozhovor koncipovanej - abychom si na začátku vůbec osahaly ty slova, termíny a tak, a na konci už o tom šlo mluvit víc do hloubky. (smích)

I: Jo. No, a ještě mám takovou malou připomínku k tomu volnému času a bytí spolu. Není to totiž jen tak. Třeba to posílání vtipků přes telefon to nenahradí, zasměješ se a dobrý. Zapomeneš na to. Možná je z toho na chvíli running joke, ale to je asi tak všechno, život ti to neprodlouží. Ale když je u toho ten zážitek, máš tam najednou i ty emoce, mnohem víc emocí a celý spektrum, jo, je to hezčí. Hlubší.

E: A když zmiňuješ ty emoce, celou škálu, jak se cítíš u těchle "komplexnějších" humornejch situací, nebo jak je nazvat...u toho ryziho, blízkýho humoru. (smích)

I: No, cítím naprostou pohodu a uvolnění. Tamto je takový...krátký poblouznění, mrkneš na to na sekundu a dobrý. Je to asi taky vtipný, ale tak...pomíjivě. Mně chybí až taková ta dětská radost, hravost a smích, až tě pak bolí břišní svaly. Mám to spojený s tím, že je to bez stresů z nějaký školy, z toho, co bude. Ale vypneš, ta situace tě úplně pohltí. Jen se směješ a cítíš spojení, tu lásku. Je nám v tu chvíli dobře a smějeme se celému světu. Chybí mi jen ta chvíle nás dvou, ten prostor pro náš humor, protože jsme oba vlastně hrozně vtipný, ale občas nemáme ty situace, který to posílí, kde to tak vynikne. Prostě se směješ hrozně moc, nebo málo, to je vlastně jedno, ale protože máš hlavu v módu "dovolená" a jsi jen s tím, kterýho miluješ, přijde ti vtipný vlastně všechno. Humor, podle mě, je i takový pousmání. Když ti něco přijde takový vtipný, je ti dobře, cítíš se radostně.

E: Mhm, mhm. Je moc hezký sledovat, jak každé pár vnímá v tom párovém humoru maličko jiné náboje. Někdo má rád pohodičku každodennosti a to je přesně to, co od partnera očekává. Někomu chybí to sdílení párového humoru s kamarádama. Někdo zase to úplné vypnutí, o kterém mluvíš ty. A právě ta...frekvence, nebo síla té humorné situace, je u každého vlastně jiná, jestli chce to pousmání, nebo hurónské smích.

I: Jo, já to mám hodně spojený s těma situacema. Hlavně našima společněma. Kde je to takový...fakt volně čas, kdy vypneš hlavu a jsi na ten humor i připravená.

E: Jak často se takové situace vůbec můžou dít? Jak se ti daří vypínat hlavu?

I: Haha, to už je druhá věc. Musím si častěji brát dovolenou. Myslím, že tam se mi to podaří vždycky. (smích)

E: Nebo třeba trénovat ten "dovolenkový stav mysli" a přenést si ho do každodenního života. (smích)

I: Nebo, no. (smích) Ale my v tom asi musíme být spolu, to bychom museli trénovat oba. Je to ale často spojený i s tou aktivitou. Procházkama, deskovkama, sportem...abychom se mohli smát a vznikaly nové situace, musí se dít. Nové věci...

E: Jasné, rozumím, díky moc! Tak, pomalu finišujeme. Teď následují poslední dvě dost konkrétní otázky, u kterých tě poprosím, jestli si fakt vzpomeneš na nějakou situaci, kterou mi odvyprávíš. Klidně banální, klidně nedávnou. Cokoliv tě k tomu napadne, důležitý je, aby to bylo konkrétní.

I: Jasné, povídej.

E: Začneme třeba...vzpomeneš si na nějakou situaci, kde se humor jednoho z vás objevil, a fakt nebyl pochopen? Nebo prostě tu situaci nějak zhoršil, nehodil se tam, neladil, způsobil nějaký negativní pocit... Buď vtip, nebo poznámka,...cokoliv.

I: To je hrozně těžký...

E: Klidně si dej čas.

I: (delší pauza) Hm. Ony určitě byly takové situace, ale jak je teď covid a poslední rok a kus se s nikým nevidáš, nic nezažíváš, tak je těžký si na to najednou vzpomenout. (smích)

E: Cokoliv, co bylo nějak nepříjemný...trapný, divný, agresivní, naštřávací. Měl ten humor prostě opačnej efekt, než měl přinést.

I: Ty jo, ono se to určitě stalo...že jsme se úplně normálně bavili, a pak to změnilo celou tu náladu a přáli jsme si, aby to nezaznělo. Že to fakt zavařilo a museli jsme se kvůli tomu pak bavit vážně. Tak jako...třeba jsem to někdy i blbě pochopila a bylo to myšleno úplně jinak. Já ti to pak klidně napíšu, až si vzpomenu...

E: Já se ti vůbec nedivím, že zrovna teď nic nemůžeš vylovit z paměti. On se ten humor fakt těžko popisuje, je takovej nevědoměj mnohdy. Zkusíme se tedy přesunout k druhý rovině té otázky, takovému druhému konci, čímž je naopak pozitivní tečka. Kdy humor fakt hodně sedl do daný situace, hodně ji prozářil, pomohl jí. Hodil vás do lepší nálady, zachránil třeba něco...

I: Noooo...není to o moc lehčí, teda. (smích) Mně tam jednou takový úplně...spíš jako střípky, který nemůžu chytit.

E: Tak nevadí, dej si čas, pak mi klidně pošli třeba hlasovku, až si vzpomeneš. Nebo teba se v průběhu stane něco novýho! (smích)

I: Jasně, jasně.

E: Tak to je konec! Jak se ti odpovídalo, jak se cítíš po výkonu?

I: Ty jo, bylo to fakt hrozně těžký. Před rozhovorem jsem si říkala: "Jasně, humor ve vztahu, dobrý, to máme." (smích) Ale je to takový...hrozně mě překvapilo, na co všechno ses ptala. Je to hrozně těžko uchopitelný. Víš, že to tam je, ale je těžký to převést do těch slov. Je to hrozně těžký téma.

E: Mhm, mhm, rozumím. Dojíždí ti některý ty otázky třeba?

I: Jo, myslím, že kdyby ses mě na to zeptala třeba za týden, řeknu ti zas nový věci, možná s větší hloubkou. (smích) A hlavně - teď se na to zaměřím a budu si toho víc všímat. Co za tím třeba je a tak.

E: Překvapilo tě něco v rozhovoru?

I: Jo, ty otázky nad tím vývojem třeba. Jak to bylo dřív...vůbec brát ten humor jako něco, nad čím je třeba přemýšlet. Humor je totiž něco neskutečně širokýho. Myslela jsem, že spolu

třeba budeme rozebírat jednotlivé vtipy, třeba ten sarkasmus. A co je na tom vtipného. A i to by bylo hrozně těžký.

E: A co bys mi o tom sarkasmu třeba teď řekla? Co je na tom vtipného? Vlastně mám pocit, že jsem se tě na tu otázku ptala. (smích)

I: Asi ptala, ale asi spíš...já myslela nerozebírat můj názor, ale spíš...já nevím, ty vtipy konkrétní. Nebo že mi třeba nějaký řekneš a budeš se mě ptát, jestli mi to přijde vtipný. (smích)

E: No, a myslíš, že jsem se na něco důležitého zapomněla zeptat? Doplnila bys třeba tyhle ukázky vtipů? (smích) A případně proč?

I: Hmmm... Asi ne. Je to obecně hodně neobvyklý téma na výzkum, řekla bych. Ale tak, já jsem zvyklá na ta čísla. (smích) Ale jinak se cítím fakt dobře, po tom našem rozhovoru, bylo to veselý. Byla jsem unavená z učení se státnicovejch otázek a teď se cítím hezky, navíc s novou energií!

E: Mně ještě možná napadlo zeptat se tě na nějaký odlišnosti v Tonyho humoru. Zmiňovala jsi vaše společný kamarády, vás dva...a je třeba nějaká stránka Tonyho, kterou neznáš, nebo která je jiná?

I: Hahaa, ježiš, vlastně jo! Třeba s kolegama v práci, tam se absolutně neorientuju. Už mi ani nezkouší žádný vtipy z práce říkat, protože to nejsem schopná pochopit. Mají takovej svůj, chlapskej, kterej já možná ani pochopit nechci. Navíc takovej technickej...

E: Super, tak jo, to je za mě opravdu všechno! Kdyby se něco vynořilo, klidně napiš.

I: Já pořád tak trochu přemýšlím o těch dvou situacích...a nakonec mě jedna z nedávný doby napadla. No, je to ta, kde to moc nedopadlo.

E: Super, tak sem s ní.

I: (smích) Nooo. Můj brácha měl svátek a já říkám, že mu koupíme doutník. No, a byli jsme na cestě tam, kde byl i brácha a říkali jsme si, že mu to jako dáme. No, ale hrozně jsme nestíhali. Tak mě napadlo, že se stavíme na Ípáku v trafice, která vypadala pěkně, rychle to tam koupíme. Měli jsme s sebou psa, tak jsem s ním chtěla počkat venku. Ale asi jsem tam měla jít já, jen prostě nakonec šel Tony, nabídl se, že to koupí on. Říkám "Ok, tak nějakej slušnej, za dvě-tři stovky, podle ceny, ty se v tom asi vyznáš líp," no a šel tam. Byl tam

hrozně dlouho, tak jsem začala být dost nervózní, že to nestihnem. Najednou vyjde a má v ruce tři doutníky. Tak říkám: “Tak co, jako?” a on: “Žádný dobrý neměli, jen jeden, co stál pade,” tak se ptám: “A proč máš v ruce tři?” (smích) A on: “Nooo, nic jinýho neměli, tak já vzal aspoň tohle,” a já na to: “Ježiš, to mu přeci nemůžeme dát, to bude hrozně hnusný!” a on tak pokrčil rameny. No, a pak jsem si z něj celou cestu metrem, a vlastně ještě dlouho poté, dělala srandu, že neřekl ne, že o to nakonec nemá zájem. On jako obvykle říct ne jakž takž dokáže, ale prostě...to bylo tak absurdní. Já mu to furt vracela, tím mým stylem, kdy neumím přestat, tak klidně pět minut vkuse, jen to stejný téma. Pořád jsem mu na všechno odpovídala nějakou narážkou na tu situaci. Místo, aby vztal drahej, kvalitní doutník, nebo nic...a přijde se třema hnusnejma, levnejma doutníkama. (smích) Co s tím asi jako budeme dělat? Tak říkal, že to vykouří sám. Říkám mu, ve srandě, že to ale není dobrý, že mu po tom bude špatně. Pořád jsem mu to vracela, ze začátku se smál, ale pak už začal být naštvanej a říkal: “No joo, tak jsem to prostě koupil, lepší než nic, ne,” takže jsem ho tam vecpala, aby to nakonec řekl. Ono tam asi nic vtipnýho nebylo, ale jak tam stál s těma levnejma doutníkama, který dohromady nestály ani tolik, co měl stát jeden. (smích) Takže tak, tam už byl pak fakt naštvanej, tak jsem mu na konci cesty řekla “Sorry, já toho už nechám,” a po chvíli jsem se neudržela a zase jsem do něj šila, to prostě nešlo.

E: Aha, aha, a když jsi pak šla několikrát za tu hranici, byla tam nějaká odezva, po který jsi přestala úplně?

I: No šla jsem podle tý jeho reakce. Kolikrát se tvářil, že toho má plný kecky, tak jsem ubrala. Ale pak zase, zklidnil se, a zase jsem začala. A bylo to snad ještě vtipnější. Byl ale víc a víc otrávenej.

E: Takže tam tou stopkou pak byla reakce Tynyho, ale ne to, že by tě to třeba přestalo bavit? (smích)

I: Jo, jen jeho reakce, nebo spíš vždycky krátkej odpočinek. Mně to totiž baví i teď. (smích) Už jsem pak viděla, že ho to štve, ale přitom o nic nešlo, byla to sranda. Takže jasně, moje ohleduplnost vůči jeho citům mě donutila přestat.

E: Dali jste bráchovi nakonec ty doutníky? (smích)

I: Jo, dali. (smích)

E: Tak, to je vše, moc ti děkuju!

Antonín

E: Začneme takovou otázkou na rozjezd: co tě napadne, když se řekne humor?

I: Klad, ale i zápor. Vlastně velká pomoc, záchrana. Obzvlášť v týhle situaci, kdy jsme v lockdownu. Taky útek a obrana. Takovej je můj vztah k humoru a jak ho já vnímám.

E: To na mě působí jako docela široká škála - něco pozitivního, co tak pozitivní úplně být nemusí.

I: Určitě nemusí. Má mnoho funkcí. Já popsal ty, který mi přináší největší službu.

E: Kdybych se zeptala na trochu fantazijní otázku, a to - jak by humor vypadal, kdyby měl nějaký tvar, barvu...kdyby se zhmotnil?

I: Kdyby se zhmotnil, byl by taková duhová koule. Koule asi proto, že v mém životě humor objímá úplně všechno. Bez hran, nemám hranice. Umím si udělat srandu úplně ze všeho, ať už je to s cílem ulehčit nějakou situaci, nebo prostě vnést tam dobrou náladu, nebo to někomu pomohlo třeba. A barevná třeba proto, že je to, jak jsi sama zmínila, široká škála všech různých emocí. Ne nutně pozitivních. Občas humor používáme vlastně v docela dost smutných situacích. A ne vždycky s cílem pomoci, nebo ulehčit. Občas si taky rýpnout, dát najevo třeba moc, nebo někoho komunikačně přeprat v tom, že si z něj dokážeme udělat "chytrou legraci", něco, čím ho shodíme. Nebo naopak ho setřeme a jinému pomůžeme. Nebo i tu obranu vnímám negativně. I ten útek, no. Vlastně to taky není zrovna pozitivní, nečelit tomu jinak, než humorem... Tohle všechno značí ty chladnější barvy. Naopak v rámci toho veselí a pozitivních situací s kamarády, nebo právě ve vztahu, tam budou ty světlý, vřelý barvy.

E: Mhm.

I: A asi nejvýraznější by byla žlutá a červená.

E: Teď mám takovou představu, jak mi to popisuješ, takový psychedelický zeměkoule, kde je tedy převaha té červené a žluté, a semtam nějaká ta jiná barva, chladnější. Je to správná představa?

I: Dost to vystihuješ. Určitě je pro mě osobně důležitěj ten kladnej aspekt, a hlavně vztahovej.

E: Ve vztahu se ty chladnější barvy moc neobjevují?

I: Ale taky. Určitě. Ale myslím, že se používají víc s lidmi, se kterými si nesejdeš. S někým nesympatickým.

E: Celkově mě zaujala ta představa té koule, která je taková všeobsažná a nemá hranice. Je tam něco, co je za tou koulí, co v ní není, co už v tom humoru obsažený není? Co je pomyslnou hranicí, kam ta koule narazí...odkutálí se, co ji obklopuje.

I: Takhle...tam hodně záleží na nějakým pochopení toho humoru z obou stran. To, co tam není, je už někoho jiného. A myslím, že to pro humor hraje velkou roli, sounáležitost myšlenek mezi dvěma lidmi. Já třeba nechápu humory některých lidí, něco mi přijde fakt spíš trapný než vtipný. Asi je to o tom, jestli se na to koukáš z perspektivy těch "svejků" lidí, kteří mají často podobnej humor. Když mi někdo cizí řekne nějaký vtip o holce, třeba že je tlustá, nebo má velký zadek, tam je ještě možný to tolerovat, ale už bych mu řekl něco typu: "Podívej se na sebe do zrcadla," a rovnou bych mu to obrátil zpátky humorem. To je ta pružná hranice. Od té se ta koule odrazí a kutálí se třeba dál. Jakmile je to ještě tak únosný, že na to reaguješ s nadhledem. Ale jakmile se tam objeví nějaká osobnější hranice, třeba kdyby si někdo dělal srandu konkrétně z Aničky, nebo mých blízkých lidí, tam už bych to nevnímal vůbec humorně, vůbec s nadhledem, už bych zakročil s vážností.

E: Jasně, takže je tam třeba nějakýho podobnýho naladění obou stran - respektive určitýho...přijetí a respektu?

I: Není to tak, že by smysl pro humor musel být sdílený oběma. Myslím, že se dají zažít fakt vtipný momenty i s lidmi, kteří mají obecně jiný smysl pro humor. Spíš jde o to, jak ten humor míří. Pokud je to s cílem ublížit, tak ne. Takže je to spíš v tom podobným naladění, ve smyslu stejného záměru pobavit se. A tenhle záměr musí obě strany pochopit. Prekérní situace může nastat i ve chvíli, kdy jeden to myslí dobře, ale druhý už se urazí.

E: Každý může mít ty hranice jinde.

I: Dá se to tak říct. Tam je to pak o té komunikaci s druhou stranou. Vyladit, jak to bylo myšleno. Pokud je to už velký překročení hranic, ladění není možný, protože se druhý tak naštvě, že už nechce.

E: Máš nějaký takový téma ty? Zmiňoval jsi, že to je třeba když si někdo utahuje z tvých blízkých. Jak to vypadá, když se ta hranice překročí, u tebe?

I: Moc se tohle neděje. Vlastně si nepamatuju, že se to někdy stalo. Co dalšího moc nemusím, protože jsem měl velkou stranu rodiny židovskou, jsou vtipy s židovskou tematikou. Třeba co se týče holokaustu. I já si z toho v určitých situacích dokážu udělat srandu, ale musí k tomu být dobré podmínky. Musím být dobře naladěný a musí to vyjít z úst lidí, kteří jsou stejně nastavení na černý humor, jako já. A já je musím znát a tím pádem s jistotou porozumět tomu záměru. Já ani tak nemám smysl pro černý humor, ale spíš takovej temnej a mrtvej.

E: Mhm, mhm, Takže kdybychom se spolu snažili teď přijít na nějaký recept na “dobrý” humor, zaznívá mi tam z tvých slov nějaký naladění na stejnou vlnu. To, že víš, kdo je ten společník, se kterým třeba vtipkujete, a pak jsi schopen si oddálit svou osobní hranici. Pokud je to někdo cizí, hranice je posazená níž.

I: Jo, tam už by asi litaly pěsti, no.

E: Jasně, takže tam se nebojíš vyřešit si to jakkoliv, ale hlavně tak, aby druhý pochopil, že přestřelil.

I: Asi záleží, jakou bych měl náladu. To by do toho receptu určitě taky patřilo - nějaký aktuální rozpoložení. Pokud by toho na mě ten den bylo moc a tohle už by byl třeba třetí jouda, tak by litaly. Taky by tam roli hrálo to, jestli by to byl humor v nějakým osobním setkání, nebo humor na síti. Tam to funguje zcela jinak, je to natolik neosobní, že bych reagoval možná podrážděněji, než naživo. Tam totiž nevidíš emoce toho druhýho člověka - jak to říká, jak se u toho tváří. Takže to mnohdy vyzní mnohem dramatičtěji. Nemůžeš toho člověka číst. Pokud by to byl třeba sám Židák, který si dělá srandu ze Židů, je to v pohodě. Ale jinak ne.

E: Teda, to jsi natrefil na moc zajímavý podnět, kterej mi tu zatím ještě nezazněl. A tím je síť a emoce na síti, co se může skrývat za humorem tam a jak je to mnohdy “zesílený”. Stejně tak, jako druhý zajímavý podnět, jsem tam vnímala tu příslušnost k určité skupině. Že sám humor vyzní úplně jinak, když si člověk - resp. člen určité skupiny - dělá legraci z ostatních, ale vlastně sám ze sebe.

I: Na síti je humor dost specifickej. Tam necítíš ten záměr, kterej je v humoru hodně důležitý.

E: Je to netransparentní.

I: Jo.

E: Tak se pojďme přesunout k vašemu humoru s Aničkou. Co se ti vybaví, když si ho představíš?

I: Jé, to by byla nějaká animovaná postava plná eskapád. Blbejch nápadů groteskních situací. Protože my, nebo já aspoň, zbožňuju animovaný filmy, Anna je má taky ráda, sice ne úplně všechny, ale velkou část spolu sdílíme. Dokonce mě napadá konkrétní postava z animovaného filmu - Alex nebo Mártý z Madagaskaru, možná král Jelimán.

E: A proč? Sice jsi zmiňoval, že animovaný filmy máte oba rádi, ale...proč zrovna tyhle postavy?

I: Hm. Je to trouba, jako jsme my dva. (smích) My jsme ve spousty vecích veliký troubové. Nemyslím to teď ve špatným, spíš v dobrým - oba tu srandu děláme rádi a vědomě.

E: Hmm, vědomě! Jak to vypadá?

I: S cílem pobavit se. Často na svůj účet, udělat si ze sebe legraci. Občas ze sebe navzájem.

E: A proč to tam vědomě vnášíte? Ptám se teď tak blbě proto, protože to chci extrahovat od situace, kdy někdo používá humor nevědomě...a jak to třeba vypadá.

I: No, ve vztahu může být občas situace, kdy přijde nuda, nebo taková šed' dní. A vědomá legrace tu šed' rozproudí. Chceš tomu druhému udělat radost, vidět ho v dobrý náladě, protože to znamená dobrou náladu i tvoji.

E: A v čem je ta vaše sranda troubácká?

I: Děláme ze sebe tyhle trouby i na veřejnosti. Nebojíme se ztrapnit a jsme bezprostřední. Anna asi trošku míň než já. Je v tomhle ohledu zdrženlivější, já jsem totiž silně extrovertní člověk. Anna je střídmější. Ne, že by byla nějaká puťka, to rozhodně ne, ani náhodou...ale spíš v tom smyslu, že jí za mě může být občas trochu trapně, než naopak, aby jí to přišlo vtipný.

E: Jasně, takže bezprostřednost. Je to stejně troubácký i v momentě, kdy jste spolu sami?

I: Eh, tam vládne spíš takovej britskej, suchej humor. Můžou to být třeba takový...vtipný urážky. Občas se lidi mohli myslet, že jsme na sebe zlý, ale my se strašně milujeme, to jen ten humor se postupem toho vztahu tak vyvinul. Protože jsme si ten smích a ty posilující

reakce dávali dál a dál...až to zašlo dost daleko. Jasně, může se to přehnat někdy, ale už jsme dospěli do takovýho stádia, že víme, z čeho si legraci dělat a nedělat. Třeba z osobních vlastností, nebo třeba toho, co se nepovedlo. Viz třeba moje doutníky. (smích)

E: Ty jsi poslouchal! (smích)

I: Trochu jste přetahovaly časově, tak jsem konec mírně zaslechl. Ale nic jinýho ne.

E: HmMMM! Budu ti věřit, že jen konec. (smích)

I: No, já tehda chtěl mít alespoň něco v ruce, abychom tam nepřišli s prázdnou. No a on nemusel vědět, že to stálo padesát korun! (smích) Věc se dá udělat hezká a s příběhem, takže i kdyby to věděl, mohla z toho být leda přidaná hodnota.

E: Tak, zpět k humoru s Anny. Slyšela jsem tam trochu takový zopakování tý premisy, že v rámci humor ve vztahu je hranice posunutá velmi vysoko. Jako jsi zmiňoval s kamarády. Je to ještě výš, nebo stejně?

I: Nooo...on by to někdo třetí vůbec nemusel pochopit, kdyby nás slyšel. Stejně tak kdyby slyšel mě a moje kolegy v práci. Je to podle mě o tom, že s Anny vytváříme takovej vlastní vesmír, kterej je ostatním cizí. Stejně tak my s kolegama. S Anny je to posunutý dost vzad tím, jak se známe. Na rozdíl od kolegů je tam ale ta láska. U nich je mi fuk, když je nechtěně, a občas i chtěně, urazím. Ale u ní ne, tam je kolikrát potřebná zpětná kontrola, jestli se nějak netrápí, nebo jestli to nebylo moc.

E: Říkáš kontrola. Je to tedy na tobě, abys odhalil důsledky toho vtipu/legrácky...?

I: Jo, je to na mě. Já jsem to přece zavínil, tak za to musím přijmout odpovědnost. Stejně tak velkou roli hraje komunikace, a to aby mi pak Anny řekla, co jí na tom naštválo, nebo mrzelo.

E: Tak, teď jsi mi poskytl dobrej oslí můstek k prvnímu většímu tématu. A tím jsou proměny humoru ve vztahu za celou dobu, co jste spolu. Pojd'me začít tím, jak to máte teď.

I: Jsem spokojenej, neměnil bych.

E: Co je tam to, s čím jsi spokojenej?

I: Líbí se mi třeba to, že oba používáme inteligentní humor. Není to hloupej, prvoplánovej výkřik do tmy. Hodně parafrázujeme hlášky, který nám sedí na tu konkrétní situaci. Pokud to

zahrnu mezi ostatní lidi, tak máme často společný cíle našeho humoru. A to ať už jsme přímo s nimi, nebo pak sami doma. Strašně rádi si děláme srandu z našich zvířat, nevím, jestli jsi zaznamenala, ale včera Anny dávala na instagram fotku z druhých osvojenin našeho kocoura. Dostal oslavenecký čepičky a dort. Jsme v tom fakt ujetý, zároveň nás to hrozně sblíží - je to takový zpestření našich dní.

E: Držíte spolu basu.

I: Přesně. Máme dost společnej smysl pro humor. Líbí se nám stejný filmy, ladí nám legrace toho druhýho, koukáme spolu rádi na stejný vtipný videa, často třeba se zvířatama. Pak ale mezi námi jsou i nějaký odlišnosti. Já si třeba dokážu dělat srandu z hodně morbidních věcí, protože to je prostě život, ale Anny to moc nemusí a kroutí hlavou, klepe si na čelo.

E: To jsi hezky vplul do další mojí otázky. Kde jsou právě ty odlišnosti, kde to skřípe a dochází k nepochopení. A jak se pak to nepochopení projevuje.

I: Já třeba, jelikož je Anny silná ženská, emancipovaná a samostatná, já si zásadně nedělám srandu z ženských rysů vlastností, protože mi to přijde urážlivý a dost mimo mísu. Myšleno zejména vztaženo k ní, neudělo by to radost, spíš by to uškodilo. Nebudu taky tyhle vtipy používat ani ve vztahu k jejím rodinným příslušníkům, tam se budu spíš bavit na vážno a ten humor tam bude snad nejméně vědomý, co to jde. Budu si hodně dávat pozor na jazyk, abych náhodou někoho neurazil, nebo nepřinesl do nekomfortní situace. Ne proto, že by se snad snadno uráželi, ale přijde mi to neslušný. Pokud to jsou ale nějaký kamarádi, kde vím, že Anny snese i drsnější humor, tak ho tam používám. A největší rozdíl je ta morbidita, z té já si rád dělám legraci. Resp. jí v jako legraci používám. Třeba...mrtvý zvířátka. Tam Anna, jakožto vegetariánka, kroutí hlavou.

E: Což ale taky tím pádem může být trochu atak na její hodnoty, stejně jako ženský stereotypní vlastnosti...ne?

I: No, tady je to jiný. Neurážím přímo jí a její vlastnosti.

E: Ale hodnoty jo, nebo ne?

I: No, asi jo, ale zdá se mi to jemnější. A nedělám to často.

E: A když nějaká hranice přijde, ukáže se, jak to vypadá?

I: Anny najednou chytne divnej poker face, je vidět, že se jí to dotklo.

E: Myslíš, že je tam někdy třeba cílený brnknutí o ty hranice, s cílem vyvolat nějakou debatu, nebo trochu pozlobit druhýho? Nebo jakmile vidíš první náznak reakce nelibosti, končíš?

I: Asi jak kdy. Nejde určit. Pokud vím, že má nějaký těžký období, teď se třeba učí na státnice, snažím se jí nepřidávat.

E: Ok. A napadá mě ještě...teď jsme řešili spíš tématickej humor, ve smyly na jaký téma děláš/te humor, ale ráda bych se zeptala ještě na situace. Třeba typický, ve kterých ten humor děláte. Teď jsi mi vlastně zmínil jednu takovou situaci, ve který jsi opatrnější, nebo humor děláš jinak - když je Anny ve stresu, zažívá těžší období. Na začátku jsi třeba zmiňoval útek, obranu, pomoc...

I: No, ono záleží jak na období, tak na druhu humoru, kterej je používán. Když je třeba Anny ve stresu, taky použiju humor, ale milej. Láskyplnej. Třeba ty kloboučky pro zvířata. No, ale já...já budu mluvit za sebe, protože to líp reflektuju. Já určitě humor používám často jako nějakou formu obrany. Ač jsem extrovert, podle mě docela zdatnej v komunikaci, občas se prostě hodí neříct to napřímo, ale zaobalit to do vtipu. A vlastně, ač jsem ten extrovert, občas mě popadá taková panika, když je třeba moc lidí v metru, nebo na zastávce. Tlačej se na sebe, to nemusím. Anny to má dost podobně. V tuhle chvíli já použiju tu obranu. A kolikrát ani ne na sebe, ale spíš tak, že se snažím ty lidi bránit. Třeba Anny, když vím, že je v tý nekomfortní situaci. Nějak to zlehčit, vytáhnout z toho ten stres. Nevím, třeba...blbej příklad: můj kamarád by mohl mít zlomenou nohu, nebo třeba si popálí obličej, a já místo toho, abych ho litoval, protože lítost ještě nikdy nikomu nepomohla, tak si z něj udělám srandu. Ale samozřejmě jen když vím, že to pochopí a vezme. Řeknu třeba "No vidíš, konečně jsi hezkej kluk!", ale musí to být opravdu...musím toho člověka mít přečtenýho. A pokud mi na tom člověku nezáleží, řeknu to klidně na féra.

E: Jasně. Je to tedy vlastně s chrabrým cílem pomoci a zachránit situaci mnohdy mířený tak trochu proti těm lidem. Klidně konfrontačně.

I: Vlastně jo. Když vím, že to vezmou.

E: Je to pak vlastně sblíživí. Kromě toho, že bys bránil sebe, myslíš takhle i na kamarády a blízký lidi...

I: Jo, rozhodně. Myslím tím pádem i na sebe, protože mě je pak líp, když jim je dobře. Je to nakažlivý.

E: Díky za konkrétní příklady, kterými příkládáš jednotlivý tvrzení, ty jsou pro mě hodně důležité. Když jsme si jakž takž zmapovali váš aktuální humor, a dost i vaše styly humoru, pojďme teď probrat třeba vaše začátky. Pamatuješ si ho, byl tenkrát výraznej?

I: A jéje, pamatuju si ho velice dobře. Já jsem se totiž snažil... No, základem chlapského úspěchu u ženských je ženskou rozesmát. A to, aby se smála opravdu hodně, za břicho se popadala. To bourá ledy. Dobrý rande je takový, kdy ženská zažije adrenalinovej zážitek, třeba spojený ještě s endorfinem... Takže jí třeba vzít někam na bungee. Ale to jsem nechtěl. Naštěstí mi hrálo do karet to, že dobrý hormony v ní může vyvolat i smích, takovej ten hurónskej. Tak jsem se jí snažil všema možnejma prostředkama hrozně moc rozesmát.

E: Na to, že nestuduješ psychologii, máš to docela zmáklý. Zní to jako dost propracovanej plán na sbalení Aničky. (smích)

I: Nó, vlastně... My spolu na začátku vztahu, nebo když jsme se poznali, pracovali v jednom zverimexu. A Anny tehdá, když jsem se o ní začal snažit, měla přítele. To chtělo strategii. (smích) Pak jí to nějak neklaplo. No. A měli jsme tam kolegyni, říkejme jí třeba Martina. Byla tak 140 cm vysoká, bylo jí tak 50 let a když ses na ni podívala zezadu, vypadal jako Samara z Kruhu. A když ses na ni podívala zepředu, byla to pravda. No a ta Martina nám jednou vyprávěla, jak má krásného, hrozně vysokého přítele a my v tu dobu byli oba sami. Když pak odešla z práce a my tam zůstali sami, sedli jsme si vedle sebe, koukli na sebe a řekli si "Do hááááje, jak takováhle zrůda může mít takového nádherného chlapa?! A jak my, dva tak krásný, svěží lidi, nemáme nikoho?" To byly ještě úplný začátky, kdy se ještě neřeklo nic, že bychom třeba spolu mohli být, ale už to začínalo být trochu jiskřivý. Tenhle humor byl začáteční. Z jiných. Já hrozně rád paroduju a dabuju lidi. Občas, když jsme se v práci nudili, koukali jsme na lidi na chodbě obchodního centra. Já jsem přistoupil k Anny a začal jsem dělat, jako, že mluvím jejich hlasem a že vedou různý vtipný, absurdní rozhovory. Pak jsem Anny naučil odpočívat v práci stylem, že si stoupne jako Mr. Bean a...nevím, jestli si ho vybavíš...on má lehce pokrčený nohy, ramena dopředu, hlavu skloněnou a nahrbený záda. A to bys musela vidět, Anny ti to třeba předvede. No bylo to fakt vtipný. Takhle jsem se jí snažil rozesmívat. No, a já ze sebe prostě dělám idiota furt. Takhle to začalo, Anny se samozřejmě smála a dělala si ze mě zpátky srandu různejma narážkama. To ona má ráda, tenhle na osobu mířenej smysl pro humor...takovej...osobní. Přímo ze mě. Třeba ji fascinujou moje velký nohy, to je od začátku, začalo to ještě předtím, než jsme spolu začali chodit.

E: Takže tam i Anny byla aktivní? Dalo by se říct, kdo byl větší “bavič”, nebo zkrátka ten, co produkoval vtipy?

I: Asi já. Ale vlastně oba. Anny narážkama, já těma grimasama, scénkama. Nebyla nějak míň aktivní, ale...spíš se smála, já to nějak rozproudil. No, a ještě zpátky k tomu vývoji...já teď přemýšlím, jak to bylo dál. Napadlo mě totiž, že pak bylo období, kdy jsme si ze sebe hodně dělali srandu. Přišlo vcelku brzy, třeba po půl až roce našeho chození, když už jsme se víc znali. Já si málokdy dělám srandu z osobních věcí týkajících se Anny, spíš ji rozesmát jen tak. Dost často jí já dávám záminku k tomu, aby si ona dělala srandu ze mě.

E: Máš nějakýj příklad třeba? Klidně nějakou banalitu...

I: No třeba ty doutníky. Ty mohly být podvědomá záminka k tomu, aby ona si tu srandu mohla dělat. V momentě, kdy jsem je kupoval, mi bylo jasné, že to schytám. Ne teda jak moc, tím mě překvapila, ale věděl jsem to. A pak se v hodně situacích zachovám třeba jinak, než by ona mohla očekávat, a tak se mi směje, jákej jsem idiot.

E: Takže máš pocit, ať už je cílený, vědomý, nebo nevědomky, zásobuješ jí těma situacema...

I: Dávám jí nahrávky na smeč jako blázen.

E: Proč?

I: Aby se pobavila.

E: Baviš se ty?

I: Ale jo, jo, určitě. Občas mě překvapí, jakou výdrž má, ale bavím se.

E: Vzpomeneš si někdy na nějakou situaci, kdy jste humor nějak ladili? Nebo chtěli změnit?

I: Vzhledem k tomu, že jsme oba inteligentní lidi, nemuseli jsme to ladit. Vždycky jsme si tak trochu sedli a schroupali to svoje. Anny dokáže, ač je to pro ni asi mnohdy těžký, vzít ten můj morbidní humor. Asi byl ten vývoj pozvolnej. Byly tam asi momenty, kdy jsem si já chtěl udělat srandu z Anny, co se jí mohlo dotknout, ale naštěstí, jak už jsem říkal, je to na ní fakt hned poznat. My jsme k sobě naštěstí dost upřímní a známe se i takhle nonverbálně. Oba umíme dobře mluvit obličejem, když se nám něco nelíbí, ten druhý to hned ví.

E: To je taky zajímavý. Že vlastně nedošlo k žádný konverzaci, ale řekli jste si to mimikou. Respektive mimika přímo odstartovala konverzaci.

I: Tak. Ke konverzacím totiž docházelo, určitě, ale spíš ve vztahu k tomu, že my jsme do sebe, asi nevědomky, začali šít docela dost. Ani okolí na to nekoukalo dobře. A jednou, nebo dvakrát, jsme měli dost vážnou rozpravu o tom, že bychom ten humor měli zvolnit, že už je to moc. A nebylo to takový, že bychom si vjeli do vlasů, ale spíš jsme si sedli a nějak to probrali navážno.

E: Bylo to proto, že to bylo přespříliš na okolí, nebo to bylo moc na vás? Byla tam osobní hranice, nebo taková...kolektivní, skupinová? Že je to blbý, že to ostatní nemusí pochopit.

I: Bylo to combo obojího. A dokonce si myslím, že to přišlo z mojí strany. Anny něco nějak přehnala, na to já jí reagoval dalším smečem a tak to jelo, nemohli jsme přestat a už jsme se dostávali na krev. Já jsem jí pak říkal "Hele zlato, nemůžeme v tomhle kvantu humoru pokračovat. Nemůžeme to tak přehánět...srandu si ze sebe udělat můžeme, ale pinknout si jen tak párkrát. Ne rozjet tam turnaj."

E: Jasně. Já se teď právě snažím zmapovat to combo. Jestli je to o tom, že ten vtip působil divně především proto, že měl publikum, který jste tomu turnaji nechtěli vystavit. Nebo jestli by ten stejnej vtip, respektive smršť vtipů, bolela stejně, kdybyste ji rozjeli doma na gauči jenom vy dva sami.

I: Nebylo to úplně ostatníma lidma. Je mi fuk, co si myslí. Záleží mi jen na Anny, v tomhle případě. Ona je vždycky víc. Kamarádi jsou, budou. Mně ten osobní styl humoru nevádí, já si ze sebe dělám randu často, i když je to občas možná nepříjemný. Stejně tak Anny. Ne, že by jí nezáleželo na tom, co si o ní myslí ostatní, na tom ji, dle mého, záleží možná až moc. Ale...nenechá se tím omezovat. Bylo to spíš o těch osobních hranicích. Nevím, jestli jí náhodou někdo něco neřekl. Mně určitě ne, protože většinu mých kamarádů Anny nepoznala, nebo s nimi nestrávila takovýho času, aby rozpoznali tenhle náš humor.

E: Jasně. Nemusí to být o tom, že vám záleží na tom, co si o vás myslí, ale třeba o ně chcete tak trochu pečovat tím, že je tomuhle humoru nebudete vystavovat. Nechcete jim brát ten komfort...

I: Noo...já jsem nikdy nezaznamenal nějakou nervozitu z jejich strany. Spíš to nechápali.

E: Jasně, důležitý je, že od tebe zazněla ta osobní hranice. Narazilo to na vás dva konkrétně.

I: Tak.

E: Takže, abych to shrnula, vlastně jste si sedli od začátku. Nějaká podobnost tam byla už tehdy. Pak ladění, teď umírněnější.

I: Jo. Podobnost byla veliká, spíš takový naladění. Já mám osobně možná tvrdší humor, než bych prezentoval.

E: O tom si ráda poslechnu.

I: (smích) To možná nechceš.

E: Chci! (smích)

I: No...je multizánrovej. Já si udělám legraci opravdu z jakýkoliv nastalý situace. A to klidně i tak, že chráním sám sebe před nepříjemnými pocity, abych nepropadl zoufalství. (smích) Proto ta morbidita. A...pak samozřejmě ostatní lidi - abych odlehčil situaci. Minulej rok jsme byli na dovolený na Šumavě. Jednu noc jsme hrozně promokli. Měli jsme tam partu kaamrádů a dva z nich si s sebou nevzali žádnou celtu, nic nepromokavýho. Jen žďárskej vak, takovej vak, kterej by měl vydržet určitou hranici povětrnostních podmínek. Ale ten den přšelo asi 16 hodin v kuse. Byl to silnej déšť. Když začínalo pršet, už jsme s Anny věděli, že to bude blbý a že oni dva tam jedou jen s tímto. Co když to bude celou dobu... Už před odjezdem jsme si z toho dělali srandu. V ten osudnej den, kdy začalo pršet intenzivně, jsem šel za Anny a řekl "Hele, vsadím se s tebou, že do pěti minut přijdou za námi, že nemají kde spát. Budou nás prosit o místo ve stanu," a pak jsem i sám šel a navrhl jim to sám. No, ale pak jsem si z toho celej druhej den dělal legraci. Hodně z tý slečny z toho páru. Hlavně samozřejmě před Anny, která to se mnou sdílela, takže to bylo aktuálně sdílený téma našeho humoru. Vždycky jsem parodoval tu slečnu, šel za Anny a třeba řekl (pisklavým ženským hlasem): "Ale já jsem nevěděla, že to nevydží ten déšť, tohlenclo!" No a ona má vysokej hlásek, kterej nás strašně irituje. Já bych si nejradši strčil vatový tamponky do uší. Ale jinak je to zlatá holka, já si spíš dělám legraci z tý její nepraktičnosti. Ne že bych ji chtěl urazit...ale i když chci, ona to stejně nepochopí.

E: Jasně, takže to ale nebylo před ní, ale spíš před Anny.

I: Jo. Bylo to takový spíš naivní. Mám ji rád jako kamarádku, tu slečnu, ale oba s tím přítelem jsou takový jednoduchý. Já z principu nemám rád lidskou hloupost. Oni jsou jinak zlatý, dal bych za ně ruku do ohně. Když se ale s hloupým člověkem setkám, snažím si z toho udělat srandu, aby to nebylo tak strašně smutný a nenaštval bych se. Já se totiž radši zasměju než naštvu.

E: A bylo to i s cílem pobavit Anny? Nebo spíš nějak...udělat hromosvod svým emocím?

I: Jako obojí...ale i pobavit Anny. Nebo spíš otestovat, jestli to ona pochopí.

E: Počkej...Anny? Nebo ta slečna?

I: Ne, promiň, ta slečna. Ona nepochopila.

E: Tys zmiňoval, že oba s Anny máte rádi inteligentní humor. Tohle tedy, dle tvých slov, byli jednodušší lidi. Kde je ta hranice mezi jednodušším a inteligentním humorem? Jak se musí položit, aby ho pochopil jen někdo?

I: Nooo...podle mě tak, že člověk nemusí jít přímo, s kůží na trh a říct: "Haha, no ty jsi idiot," a všichni se tomu zasmějou. Zato zkusit použít malý narážky, který pochopí jen určitě člověk. Nevím, jak bych to líp poznal. Kdybych si z ženský chtěl udělat srandu, že je ošklivá jak půlnoc, neřeknu jí "Hele, ty jsi ošklivá jak půlnoc! Haha!" ale řeknu jí: "Podívej se do zrcadla," no a jde tam zejména o třetího člověka, jestli ten to pochopí. Pokud jo, zasměje se tomu, pokud ne, nikdo nebude uražen a já i tak budu pobaven. Ten jednodušší člověk na to prostě nemá buňky.

E: Hm, a ty jsi z toho vezmeš buď radost ze sdílenýho humoru, nebo srandu z tý trapný situace, když to nepochopí nikdo...?

I: Tak, tak, tak, přesně.

E: Chtěl bys ještě ke svému humoru něco doplnit?

I: Rád dělám parodie ostatních. Ač je to hodně zlý a ošklivý, dostanu se za to určitě do pekla, tak si moc rád dělám srandu z různých postižení. Dělám si srandu ze smrti, která stejně jednou přijde, tak proč bych se jí měl bát. A pak si dělám srandu z takovejch těch klasik, jako je "negr spadne ze střechy a zpřeláme si vaz". A nebojím se expresivních výrazů.

E: To mi připomnělo, jak jsme na začátku řešili tu židovskou tematiku...

I: No jó, asi jsem občas sám nekorektní, ale asi bych to neřikal před nějakým černochem.

E: Ok, shrňme si to. Sice si většinou zmapuješ publikum, ale zároveň, když vyhodnotíš, že to sedne, hodiš tam klidně i něco pejorativního, za co jistojistě půjdeš do pekla.

I: Ano.

E: A co Anny styl humoru? Dost jsme ho už probrali, tak klidně se můžeme odpíchnout od toho, v čem se vaše styly humoru liší.

I: Anna je velkej odraz svýho otce, co se humoru týče. Zaprvý se ho od něj naučila, za druhý je i její otec velmi inteligentní jedinec. I ona je inteligentní holka na planetě zamořený debilama. Její humor je často narážkovej. Nejde přímo na věc, ale občas je štiplavá, hlavně na mě. Asi ví, že já to unesu. (smích) Prostě si dělá srandu z mých velkých nohou a mýho ošklivýho velkýho nosu, nebo že prdim, krkám a takovýhle věci, což k životu tak nějak patří. Někdo by to mohl pochopit zle a urazil se třeba, ale já vím, že jsem ošklivej a mám koňskej ksicht, takže je to jako s tou smrtí - nic s tím neudělám, tak proč to brát vážně. Narodil jsem se tak, musím s tím žít.

E: Bereš smeč od Anny...

I: A občas jí to vrátím. Ale ne moc, protože ona je taková křehčí... Ač teda emancipovaná... (smích)

E: No a jak jsi zmiňoval, že přejala humor od táty...tak to je v tý uštěpačnosti, nebo v čem?

I: Oba mají potměšilej humor, škodolibej. Z cizího neštěstí. Ale bodrej, nikoho moc nepoškodí, jen ho trknou. Jinak máme fakt podobnej smysl pro humor, ona taky může ty černý věci, jen se jim nezasměje tak hurónsky jak já.

E: Čím to, že se tomu ty zasměješ tak od srdce a Anny ne?

I: Já jsem s tím smířenej. Myslím, že holky tam občas mívaj nějaký bloky. Nebo Anny tedy, nechci generalizovat. Ona ji má jinde, na lidech jí víc záleží.

E: Řekl bys, že někdo z vás je obecně větší bavič a někdo ten, kdo se směje? Jestli to jde?

I: Anny je skvělej bavič, ale spíš se drží pozadu. Ale když už se odhodlá a něco řekne, lidi umíraj smíchy. Já jsem víc extrovertní, tak se s tím fakt nemažu a vyšlu i ty míň úspěšný

vtipy. Já se jako bavič narodil, už od dětství jsem všechny rozesmíval. Tak jdu asi víc dopředu, než Anny, a dělám si srandu vakt ze všeho, i na vlastním pohřbu beztak.

E: Zmiňoval jsi, jak jsi extravertní, dokonce opakovaně. Myslíš, že jde ruku v ruce i s tím humorem. Jak to má Anny? Jaká ona je?

I: Jo, ten to odráží. A Anny...ta musí víc znát to okolí. Ostýchá se u lidí, který nezná. V rodině a se mnou se tolik nebojí. No...a...teď, aby to neslyšela, nějak obchází přede dveřma... (potichu) Je chytřejší než já a...to s sebou nese ruku v ruce odpovědnost ve společnosti. A větší ovládní se. Nemůže ze sebe udělat takovýho blbce.

E: To tedy nemusí být způsobeno introverzí, ale...

I:...ale větší kontrolou situace a nějakým společenským postavením. Já si občas můžu neodpustit vtip tam, kde se nehodí, protože to bude svedeno na to, že jsem ten šašek.

E: Jasně. A něco na Anny humoru, co obdivuješ, nebo co má jinak tebe to baví?

I: Její smích! Ježiši, nechápu, že jsem to neřekl dřív. To je jeden z velkejch důvodů, proč jí tak moc rozesmívám. Ona se strašně vtipně směje až skoro brečí, když jí něco přijde hodně vtipný, a to já chytám záchvaty taky a jsme v tom hrozně dlouho často. (smích) A co se týče jejího smyslu pro humor, tak asi prostě to, že se smějeme podobnejch věcem a jsme prostě na jedný vlně.

E: Zní to jako takový part'áctví. Je to pro partnerskej vztah podle tebe klíčový? Mít stejnej smysl pro humor?

I: Asi jo. Buď se na sebe časem nějak naladit, ale...vlastně jo, musí to tam být. Ještě před vztahem. My si třeba sedli na těch filmech. Ona si dobře pamatuje hlášky, já paroduju... a jedem si dokola. I teď. Používáme je fakt často.

E: A obnovujete nějak ten rejstřík? Kolikrát se třeba může vtip říct, aby byl ještě vtipnej?R: Tak u mě tak jednou, u Anny 10x.E: Hmmm.

I: Nee, si dělám srandu samozřejmě. Záleží na náladě, na tom, co zůstalo v hlavě a zejména na tom, jak je ten stejnej vtip použitěj, jestli v různejch situacích třeba. To pak může být nepřeborný množství situací, kde bude pořád znít jako novej. No a ty naše zvířata...milujeme legraci z našich zvířat, z pořadů o zvířatech, kde ty zvířata dabujeme. To fakt milujeme a je to pro nás instantní zlepšovák nálady.

E: To už zase mluvíme o tom vašem konkrétním párovém humoru.

I: Jasně, přesně.

E: A je něco, co tě trochu nebaví/štve na Anny humoru?

I: Ne. Já ho zbožňuju. Občas něco třeba opakuje. Třeba ty doutníky. To je fakt moc. Anny si asi myslí, že mě to uráží, to zas ne...spíš to pak přestane být vtipný. A dělám, jako že se urážím a zkoumám její reakci. Nechci ji donutit se omluvit, ale zajímá mě, kdy se zastaví. A kdy se pak zase rozjede.

E: To zní jako hotovej sociální experiment. Co jsi vyzkoumal?

I: Že má Anny silnou vlastnost omlouvat se za něco, za co se omlouvat absolutně nemusí. Myslela to jako srandu, byla to sranda...a to, že se to tomu danýmu člověku nelíbí, je jeho věc. Asi to zasáhlo nějakou úrodnou půdu jeho komplexů, ale to není nic, za co by se měla omluvit. Občas je dobrý někomu něco naservírovat. Ať už v tom dobrým nebo zlým. Od toho humor je, aby bavil, ale i pobuřoval. Bořil hranice, budil emoce.

E: To mě dostává zpátky k začátku, kde jsi mluvil o svých hranicích. Že je máš posunutý s Anny hodně vzad. Často ještě víc, než s kamarády, je to tak. Dokázal bys popsat nějakou situaci, kdy Anny zašla tam, kam jsi nechtěl, kdy to bolelo?

I: Ne, ona si může dovolit všechno. Občas je to pak už nuda, ale tak hlavně, že se baví ona. U ní vím, že je ryzí člověk a myslí to pokaždý dobře. Může si ke mně dovolit všechno. Dokážeme si o všem případně upřímně promluvit.

E: Je to o důvěře?

I: Naprosto. Já se jí odevzdávám. Pokaždý, když mě to trochu bodne, respektive něco zacítím, беру to od ní tak, že mi nechce ublížit, spíš nějak pozvednout náladu, pobavit se skrze mě - tedy zlepšit si náladu, což je i pro mě win, takže win-win. A občas může tím chtít něco říct, o čem se upřímně budeme moct pobavit navážno až později.

E: Třeba o tvých velkých nohou.

I: (smích) To je zrovna ten případ pozvednutí její nálady skrze mě, ten osobní humor. Jinak je inteligentní člověk, co inteligentně používá humor k regulaci nálady.

E: Myslíš, že humor taky nějak odráží aktuální naladění toho vztahu? Třeba, když je absence humoru, jestli to něco říká o nefunkčním vztahu.

I: Jo, to si myslím. Když je dlouhodobě špatná nálada a oba ji neumí nijak upravit tím humorem, nebo si začnou nerozumět, hádat se...asi tam pak není prostor. Ale nevím, nikdy se mi to moc nestalo. Anny je teď nervózní ze školy, čekají ji státnice, diplomka, do toho chodí pracovat, tak toho má hodně. Ještě se o mě stará jak o vlastního, tak vím, že nemůžu v humoru zabrušovat do těžkejch témat, abych z toho pak nemusel vybrušovat. Ona ví, že mám občas své dny, jako žena, zase na druhou stranu, s Anny je to fakt inteligentní humor a oba víme, jak co myslíme. A rozebereme spolu věci do posledního šroubku, takže i kdyby to neklapalo, věřím, že to probereme a vybrousíme z toho spolu. Myslím, že jsme oba navíc dost empatictí a učíme se od sebe. Já jsem předtím, než mi do života vstoupila Anny, lidi neuměl moc poslouchat a hodně jsem mluvil. Což bylo asi kvůli té extroverzi. S Anny to jde líp, teď víc poslouchám a vedu dialog, místo toho, abych mluvil já sám. A je to i o tom vnímání humoru. Teď se nesnažím lidi přebít svým humorem, ale dávám jim víc šanci.

E: Děkuju moc! Už se přesouváme pomalu ke konci. Čekají nás poslední dvě otázky. Jedna je na situaci, naprosto konkrétní, jestli si vzpomeneš, kdy humor nějak neprospěl - ve vašem vztahu. kdy byl použit v situaci, kam se nehodil, nebo zkrátka nedopadl na úrodnou půdu a nebyl pochopen, nebo spíš zhoršil ty emoce, zamíchal jimi...

I: To si konkrétně nevzpomínám. Možná jsem se někdy dopustil nějakého společenského faux pas třeba u Anny v rodině, ale vlastně nevím nic konkrétního. Určitě jsem několik jejích kamarádů, nebo členů rodiny urazil. U Anny nevím, tu to podle mě bavilo vždycky. Občas jsem ale za blba, protože otevřu nějaký téma, který lidi třeba pobouří. A chápu to, ale nemůžu si pomoct. No...a i když se Anny naštvě, dokáže mi to logicky a rozumně vysvětlit a já se jí za to omluvím.

E: Ok, kdyby sis na něco vzpomněl, klidně mi dej vědět. Takhle klidně stačí. A teď tu poslední. Máš opět konkrétní příklad nějaké situace, kdy humor hodně zlepšil situaci, vyloženě změnil chod věcí, naladil na dobrou vlnu...čím, jaký tam byly emoce a proč.

I: My máme obecně dobrou náladu a tím humorem si ji umocňujeme. Ale...napadá mě situace z minulý dovolený ve Francii, kde jsme jeli autem a už jsme byli zpruzelí. Cesta byla dlouhá, jeli jsme v šesti lidech. Dojeli jsme někam do obchodního centra, že si dáme jídlo. Všichni

seděli mlčky na zemi, něco jedli... A mě nenapadlo nic lepšího než si vzít košík, začít se o něj opírat a chodit tam jak dement. Ještě se jako dement chovat a dělat dementa. Ještě jsme navíc byli ve městě, který se jmenuje Mentál. (smích) Takže já jsem hrál mentála v Mentálu. Hodně to všechny pobavilo. Místo únavy přišlo rozptýlení.

E: A bylo to tak, že i ty jsi v té chvíli byl unavenej a chtěl jsi to zlepšit?

I: Jo, jo. Já byl na padnutí. Ale věděl jsem, že nám to všem vlije krev do žil. Přirozeně to přišlo, když jsem viděl ceduli Mentál. Teda...ježiš, já ti tu kecám. To město se jmenovalo Menton a my ho překřtili na Mentál. A já jsem už pak začal mít takový mentálovský impulsy. (začne imitovat člověka s postižením) Mně toho mentála lidi fakt věří, jednou jsem na imitaci mentála zvládl uhrát pokutu od revizora. Respektive jí utéct. Byl jsem tam tehdy s kamarády, tak to taky byla dost humorná situace.

E: Zajímavý!

I: (smích)

E: Tak, moc děkuju za všechnu odpovědi a hluboký vhledy do všech různých stylů humoru, legráček a vtípků! Jak se ti odpovídalo?

I: Bylo to pro mě moc příjemný. Nevnímal jsem žádný záludný otázky, bylo to celý takový laskavý a samo o sobě humorný. Doufám, že z toho bude nějaká pěkná výsledek.

E: To mám velkou radost! Pro mě to bylo taky moc zajímavý, dškuju! Ještě se zeptám, jestli v tobě nějaká otázka ještě nedoznívá, nechceš něco doplnit?

I: Asi ne, vyprsknul jsem to na tebe hned začerstva.

E: A myslíš, že jsem se zeptala na všechno, na co jsem měla? Nechybělo něco?

I: Nic mě nenapadá.

E: Tak moc děkuju za tvůj čas, upřímnost a chuť zapojit se do výzkumu!

I: Bylo mi ctí, díky!

Johana

E: Začneme zeširoka: Co se ti vybaví, když se řekne humor?

I: Tak asi... Prostě obecně legrace, něco, co mě rozesměje. Dál nadsázka nad určitou věcí, aby člověk nebral veškerý věci úplně vážně, ale dokázal se na ně podívat s nadhledem. A tím pádem také uvolnění.

E: Mhm. Uvolnění od čeho třeba?

I: No, asi tak...od všedního života, kterej může být občas nudnej, občas zlej. To souvisí s tou nadsázkou, kdy je třeba nebýt v tý věci ponořená, ale vylézt po žebříku nahoru a s nadhledem shlédnout na tu propast pod tebou. Ten žebřík je humor.

E: Další moje otázka byla směřovaná na to, jak by sis humor představila na nějaké metafoře, nebo personifikovala ho. Dala mu třeba tvar, barvu. Mohl by to u tebe být právě žebřík?

I: Jo, určitě. Nebo kdybych ho měla personifikovat, to se mi zdá totiž hrozně zajímavý, tak by to byl asi nějakej...nechci říct strašák, ale prostě takovej hrozně rozevlátej...neměl by žádný přesný tvary, ani barevně není jedolitej. Neměl by jednu batvu, ale celý spektrum všech barev, který do sebe prolínaj, slejavaj se.. Jo, že nejsou vedle sebe, ale vplouvaj do sebe.. No. Hm...přemýšlím. Asi takhle. Je to určitě kladná, sympatická postava.

E: Aha, aha. To je oproti žebříku úplně jiná liga. Docela bych ho chtěla vidět namalovanýho!

I: On možná může být to i ten žebřík. Tím, jak je rozevlátej, může měnit tvar i barvu. Někomu ten nadhled dá tím, že ho rozevlaje, někoho nechá jít po žebříku.

E: Čím to je, že některý lidi potřebují žebřík, a jiní zase rozevlát a vznést se?

I: Každěj jsme holt jinej, někdo má radši pevnou půdu pod nohama. Asi i v humoru.

E: To je moc zajímavý. Jak to máš ty?

I: Ty jo. Asi rozevlátě. (smích) Mám kolem sebe ráda místo.

E: A jak se to projevuje, že chceš v humoru mít kolem sebe místo?

I: Nesměju se tomu, co mi nepřijde vtipný? (smích) Nenechám se dotlačit.

E: Aha, aha. A jak to má Jonatán?

I: Teda...to asi ještě nevím. Ale budu nad tím přemýšlet.

E: Když by sis teď měla představit humor s Jonym, jak bys ho popsala? Co tě k němu napadá? Klidně pověz běh myšlenek, které tě k tomu napadají - volný asociace.

I: Téda. No...mám před očima toho rozevlátýho panáka, kterej najednou mění barvy a slívaj se mu do černý. My oba totiž milujeme černej humor. U nás je to hodně, nebo asi ne hodně, ale...z velké části je takovej náš, takže by najednou hodně ztmavl.

E: Ty ses tak krásně naladila na fantazii a vypadá to, že tě to vlastně baví, což mám radost!
(smích)

I: Ježíš, hrozně! (smích)

E: Teď tě maličko vrátím zpět do víc racionálních představ, ale klidně si tam ty fantazie podrž, třeba tě zvládnou provázet celou dobu a půjde to, uvidíme. No, takže...zmiňovala jsi černej humor jako společnej prvek vašeho humoru s Jonym. Mohla bys to nějak rozvést, případně přidat, co dalšího tě napadá?

I: Ty jo... No... (delší pauza)

E: Klidně přemýšlej nahlas - zajímá mě právě to, co se ti honí hlavou. I když to zatím třeba nejde přesně formulovat.

I: No, počkej...tak to teda...necenzurovaně...černej humor, jakože hodně černej. Smějeme se dost lidem okolo, což je občas takový dost neetický. Ehm. No, jako děláme si hodně z nich srandu, což je vlastně strašně smutný...

E: Proč?

I: No, jako...občas je to fakt drsný. Smějeme se jejich vzhledu, postižením třeba... I takovej ošklivejm věcem. Už mě nic dalšího asi nenapadá. Můžeme se k té otázce kdyžtak vrátit později? Budu nad tím přemýšlet.

E: To je úplně v pohodě, určitě ještě bude během rozhovoru spousta podobnejch dotazů, kde bude prostor pro případný doplnění. Tohle je spíš takový startovní naladění, vplutí do tématu.

I: Ok!

E: Ještě mě zaujalo to smaní ne "ošklivejm věcem". Zní to jako něco, co říkáš tak trochu opatrně, proto věřím, že to musel být docela zajímavěj sblížovací prvek s Jonym. Když se

znáte vcelku krátce. Kdy jste zjistili, že máte takhle podobnej humor? Bylo to hned na začátku, když jste se seznámili?

I: Ten humor tam určitě svým způsobem figuroval, ale nebyl to podle mě ten černej. To bylo asi až po nějaký době, kdy jsme věděli, co ten druhej skousne a co ne. Třeba teď je to daleko výraznější, když už oba víme, co máme rádi. A kam jsme schopni zajít. Na tom začátku to byly vtípky takový lehký... To, co teď máme, bylo vydřený až po nějaký době. Já si ani nevzpomínám, kdy to přišlo...

E: Jak probíhalo to objevování hranic, jak jsi popisovala? Kam až jste schopni zajít... Pamatuješ si, že jste do těch hranic jeden nebo druhej někdy narazili?

I: No...teď se mi ještě honí hlavou to, že vlastně... No, i já jsem, ač ten černej humor mám, se držela zpátky a moc jsem ho nefiltrovala. Stejně tak Jony, ten s tím pak asi postupně začal.

E: Kdyby s ním začal hned při seznámení, jaký myslíš, že by to bylo?

I: Ty jo...no příjemný asi ne, myslím, že by mě to vyděsilo. (smích) Ač ten černej humor mám hodně ráda, asi bych si říkala, že je to úplnej sociopat. (smích) Potřebuju to dávkovat, aby to mělo postupnej vývoj. Kdyby to na mě rovnou vybalil, to teda nevim, jestli bych o něj měla zájem. (smích)

E: Takže ta opatrnost asi má nějakou svou roli...

I: Určitě. Já jsem dost taková, že lidi si nejdřív potřebuju oťukat, než si je pustím k tělu. To platí i u humoru. Nejsem ten člověk, kterej by rovnou do něčeho skákal a nechce to ani po druhejch, takže je to asi i o tý osobnosti.

E: Možná to bude složitý na vybavení si, ale vzpomněla by sis na nějakej moment, kdy sis řekla "Ty jo, Jonatán je můj člověk, taky má rád tenhle humor, to je super". Kdo to tam první vnesl, ty narážky, který formovaly to, co máte nyní.

I: Hmmm... Myslím si, že první byl Jony. Já spíš vyčkávám a držím se zpět. On postupně naznačil, že tenhle typ humoru má rád, zkusil sem tam nějakou narážku třeba na postavy v seriálu a když viděl, že se tomu směju, začal dál. Já se pak k němu přijala. Já jsem s tím humorem jakožto holka nechtěla začínat, protože jsem se bála, že ho tím odradím. Od holek to přeci jen zní divně, to je jako...první zvát na rande, nebo nevim. Není to u holek typický, ještě pro to, aby měly rády černej, drsnej humor. To by se hodně klukům totiž nemuselo líbit,

není to něžný. Takže jsem vyčkávala. Když jsem zjistila, že i ta druhá strana má k tomu humoru sympatie, začala jsem se postupně přidávat, no. Ale první krok byl opravdu od Jonatána. Musel dát zelenou.

E: Myslíš si, že holky mají obvykle jiný typ humoru?

I: Asi jsou jemnější, než já. Nevím, jestli se to klukům vůbec líbí, když si holka zničehonic začne utahovat z ostatních lidí, třeba i dalších holek, kluků. Je to asi zlý?

E: Holky by neměly být zlý? Nebo celkově humor?

I: (smích) Já vlastně nevím. Asi mám spíš podobnej humor s klukama, než holkama.

E: A při randění je to vrtkavý...?

I: Jo, tak jsem to myslela. Radši čekám na druhou stranu.

E: Pamatuješ si na bod, kdy jsi ty zábrany ztratila a od kdy se cítíš volná a vypouštíš jakékoli vtípek tě napadne...pokud už jste tedy v této fázi?

I: Asi jsme. Tak po dvou měsících. Teď řeknu opravdu všechno, nebo alespoň mám takovej pocit. Je hodně těžký to říct. Tam už to neskrýváme, nebo tak nějak...přibližně ty dva měsíce, no.

E: A když se zamyslíš nad tím, jak to teď máte...máš pocit, že už je to ta "cílová stanice", nebo bys to z hlediska humoru chtěla mít jinak?

I: Hm... Já nevím, zatím mi to vyhovuje, ale nevím jak do budoucna. Člověk se mění, roste...třeba bude i třeba změnit ten humor. Časem asi bude třeba to obměnit, ale zatím jsem spokojená tak, jak to je. Adekvátně k té délce, jak spolu jsme. Ono vlastně...my se teprve teď poslední měsíc víc vidáme naživo, asi tohle hodně ovlivňuje celou věc, vztahový veci.

Celkově míň zábran a častější kontakt naživo. Myslím, že se to třeba taky bude měnit, kdo ví.

E: Zmiňuješ ostatní "vztahový věci". Když bychom měli udělat takovou vztahovou pyramidu potřeb, kde by ten humor byl?

I: Pro mě je dost důležitěj. Vidím ho tak, že...jasně, třeba důvěryhodnost, přitažlivost a ostatní věci takový základní, ale humor by můj snovej partner určitě měl mít. Byl by rozhodně na vysokejch příčkách.

E: Proč tak soudíš?

I: No...vlastně z porovnání s jinými lidmi. Zkusila jsem si jiný vztahy, a když ten partner nebyl vtipnej, tak...ne, že bych si s ním neměla co říct, to ne, ale...netáhlo mě to k němu. Když se nedokážu s tím druhým zasmát, tak je to bez náboje, taková nuda. Ovlivňuje to ale i tu další komunikaci, tu hravost, která, zdá se mi, tam pak hodně chybí. Je to hutný.

E: Když jsi tak nenápadně zmínila minulý vztahy, mohla bych se zeptat na to, co ti tam tenkrát z hlediska humoru chybělo? Pokud se ti do toho bude chtít samozřejmě. Jak to vypadalo v tom humoru, co tam konkrétně neladilo...

I: No. On se od toho ten humor těžko odděluje, protože nebyl to jediný, co bylo špatně. Ale vím, že jsem se i přímo nad ním pozastavovala. Nebylo to totiž tak, že by mi chyběl černej humor, ale...měli jsme jinej smysl pro humor, no. Nebylo to pro mě "okořeněný", měl hodně prostej smyl pro humor. Takový klasický vtípky, který si řekneš klidně s rodičem. Chybělo mi, že to nebylo v něčem jiný, zajímavý. Nevím, jak to přesně popsat.

E: V páru by dvojici tedy měl spojovat i nějakej okořeněnej, jim vlastní humor, kterej sdílejí jen tak spolu? Hraje tam roli i ta všednost? Že to, čemu se smějí třeba rodiče, nebo okolí, už je takový...nezajímavý? Míň přitažlivý?

I: Jo, svým způsobem určitě. Jakákoliv jinakost je na tomhle láková. Každopádně tamten...roli určitě hrál i ten odlišnej smysl pro humor. Vlastně mi přišlo, že fakt nemá žádněj. Když on nedělal vtípky, snažila jsem se tam humor vnést já a on se stejně nesmál. (smích) On vůbec na to nereagoval jako. (smích) Prostě asi nepochopil moje vtipy, což je tak či tak smutný - buď mu nic nepřišlo vtipný, nebo jen moje vtipy. (smích) On vždycky tak jako koukal a já se cítila trapně. Takže je pro mýho partnera asi důležitý porozumět mýmu humoru. (smích) A reagovat na něj. Mám asi podivínskej humor, ale je můj.

E: Podivínskej, ale můj. (smích) Jak myslíš, že to s tím humorem vlastně je, dá se nějak přeučit, nebo je danej?

I: Asi danej. Já bych se ho ani přeučovat nechtěla. To je jako s přitažlivostí - někdo se ti líbí, někdo ne. Někdo ti přijde vtipnej, někdo ne. Takový asi vrozený? Tak či tak, myslím, že se to těžko předělává.

E: Píšeme spolu teď takovej recept na humor. Důležitý je tedy přitahovat se humorem, pochopit ho a reagovat na něj. Takže potenciál a motivace vůbec chápat, pochopit - signál doputuje, a nesmíme zapomenout na odezvu, zasmání se. (smích)

I: Jo! Jinak to nefunguje. Kromě zasmání je dobrá odezva taky reakce svým humorem, povýšení to na další level. To je potom lahoda, když si dva lidi takhle nahrávají a korespondují spolu. Takový nahrávání si, pinkání si. Když si člověk hraje sám, o zeď, je to snad lepší, než když hraje s někým, kdo to neumí, nebo na ping pong si vezme golfovou hůl. Moc toho neodehraje. Asi tak. Mně sice občas baví trochu posílat ty míčky i na ty golfisty, ale do vztahu bych je nechtěla.

E: Je to vysilující?

I: Jo, je třeba ve vztahu cítit to přijetí. Tohle by bylo osamělý.

E: A když nás teď vezmu zpátky za Jonym... Jak se v tomhle cítíš s ním? Zmiňovala jsi váš podobný smysl pro humor, má proto Jony správnou ping pongovou pátku?

I: Určitě.

E: Klidně to rozveď z hlediska jeho smyslu pro humor, jestli to půjde. Jak se liší od ostatních, které znáš, co tě na něm baví, nebaví...

I: Je hodně osobitej v tom černém humoru, ale to už jsem říkala... Hmmm...

E: Máš nějakýj příklad? Není černej humor jako černej humor. (smích)

I: No...vzpomínám si na jednu situaci, kdy jsem nedávno jela na oční, protože mě doktorka vyděsila, že s mým okem není něco v pořádku. Že je něco přímo špatně. Tak to vystrašeně píšu Jonatánovi a on mi na to odpoví: "No jó, tak neuvidíš a kdyžtak budeš mít pásku přes oko. To bude v pohodě, i tak tě budu mít rád," tak jsem si říkala "Hmmm, díky!" a myslím, že to přesně vystihuje ten jeho humor. Nebere si cavyky, balancuje na hranici. Vzpomínám si taky na film s Taclíkem, kterej mi Jony pustil a ten má totožnej humor jako on. Nechápu, jak se dva lidi můžou takhle setkat. (smích) Bylo to zaměřený hodně na náboženství, a jelikož Jony taky není věřící, já taky ne, tak i v týchle oblasti, humor na tohle téma, to nás dost spojuje.

E: Mhm, mhm, díky! Zaujala mě situace s okem a celkově to, že popisuješ Jonatánův humor jako balanc na hranici. Bylo to v týchle situaci nepříjemný? Narazil někdy na tvoji hranici?R: Nooo...já byla vyděšená, takhle to bylo dost na hranici. Nesmála jsem se, bylo mi z toho ještě víc úzko. Teď, když nad tím přemýšlím, se mi jeho humor zdá hraniční obzvlášť, když cílí na mě. Když se třeba bavíme o někom třetím a tak trochu si z něj děláme legraci, Jony je třeba

místa drsnější, přijde mi to pořád dost vtipný. Ale jakmile se to týká bezprostředně mě, mého zdraví, je to horší. Měla jsem, zrovna teď s tím okem, velkej strach, protože do toho oboru přímo vidím a vím, co všechno se tam může pokazit. Bylo mi nepříjemný, že to bral na lehkou váhu a místo humoru, protože jsem jeho holka, tam měl být spíš soucit. Jako vtip dobrý, ale... (smích)...nevím, jestli to bylo úplně vhodný.

E: Mhm, hm, rozumím! Jak jsi na to reagovala?

I: Upřímně jsem mu řekla, že to za mě bylo za hranou. No, takže jakmile se to týká mě, hranici mám nastavenou jinde, asi níž, než když jde o ostatní. A obecně, pokud pominu situaci s očním, nikdy hranici nepřekročil. Takže...mmm...opravdu si myslím, že tu mez ani nijak neatakoval, takže je mi s ním obecně příjemně.

E: Mhm, ok. Moje další otázka směřovala na to, co dělat, když cítíš tu hranici. Jak to vypadá, jak reaguješ. A ty jsi mi na to stihla odpovědět - prostě nemáš problém to přímo oslovit.

I: Jo, přesně. Tohle si nesu právě z toho předchozího vztahu, kde byla celkově špatná komunikace. My jsme si s Jonym na začátku řekli, že spolu komunikovat chceme efektivně a když se nám něco nebude líbit, řekneme si to rovnou. Aby nevznikaly zbytečný problémy. Opravdu s tím nemám dobrou zkušenost, že jakmile člověk nemluví, je to úporný. Komunikace je to nejdůležitější a jakmile ta vážne, je to vždycky na prd. Chápu, že ne všechny věci se dají vyřešit hned, ale jakmile to tak není, začnou někde smrdět a rozleze se to. A to se, myslím, může dít i s tím humorem.

E: Jakmile tomu člověku jasně neřekneš, že ti šmrncnul o hranici, nepozná to. A pak můžete oba být ohleduplní.

I: Jo, je to zodpovědnost obou v tom vztahu, být transparentní.

E: Teď jsme probraly takový libosti/nelibosti a hranice osobní, tak by mě ještě zajímaly "tématický". Kromě toho dělání si legrace z lidí, vnímáš třeba nějakou hranici, nelibost u tématu? Zmiňovala si, že vám ladí třeba legrace z náboženství, ale je tam něco, co nemáš ráda, kde máš "tématickou stopku"? (smích) Nebo něco, co ti třeba přijde trapný, a Jonymu to přijde vtipný...

I: No, místo tématickejch hranic mě napadají takový...situační. Jelikož jsem o dost mladší, nechápu občas jeho humor z práce s kolegama. Jsme spolu ale teprve chvíli, proto myslím,

že to časem zmizí. Je to spíš tím, že se neorientuju v hláškách, který používá. Ale asi to ještě není tak silný, nebrnká to o hranici. My toho spolu totiž tolik nezažili, vstoupila do toho třeba korona, nikam jsme nemohli jít. Znáám ho spíš jen ze situací, když jsme spolu sami dva. A vlastně s rodiči - jeho i mýma. No...nevím, jak to bude v praxi, jestli se s kamarády bude lišit...a třeba si bude, ale nevím jak. (smích) To poznám teď na vodě, kam jedeme s jeho spolužáky ze střední.

E: (smích) Tak dáme doplňující rozhovor po vodě. Ne, myslím, že mi to určitě stačí!

I: Kdyby mě něco napadlo, ráda ti to dám vědět. (smích)

E: Ještě mě zaujala zmínka o rodičích. Věřím, že i tam může nastat zajímavá situace, kdy jste se s nimi seznamovali... Jestli jsi třeba viděla podobnost mezi humorem Jonyho a jeho rodičů, nebo vašim... A jestli to vůbec nějak zasahuje do vašeho vztahu.

I: Vlastně jo! Jonyho rodina má dost specifické humor totiž, oni mají strašně najetý filmy a pořád hláškují. Propojují to s reálným životem, takže třeba jako narážku, já nevím, na mytí nádobí, použijou nějaký kultovní film, kterej jsem samozřejmě neviděla, a já na to nemůžu reagovat, protože to neznám. Takže nevím, kdy se smát, nebo se směju nervózně, a nevím, jak to na ně působí. (smích) Netuším vlastně doteď, co se tam dělo, protože fakt nejsem filmovej fanoušek... Tohle je pro ně typický. No a já se to chci naučit, já teď dokoukávám filmy a jednou se chytnu, určitě! (odhodlaně)

E: Je to teda něco, v čem se jim chceš přiblížit? Co tě motivuje...

I: Oni jsou hrozně fajn. A beru to tak, že ten humor je vlastně trochu vizitka, kdo to nepochopí, je nevzdělaný? V tomhle případě? Takže jo. No, ale ještě zpátky k tomu Jonymu, i kvůli němu se to chci nějak naučit, dohnat, protože si myslím, že si je podobnej s rodiči a je mu mezi nima vlastně dobře, tak nechci nějak vybočovat. A ony ty některý hlášky vtipný jsou. Není to tak, že by mě to nebavilo. No, a další věc - naše mamky se mi zdají podobný, což možná hrálo Jonymu do karet, protože si z hlediska humoru s našima určitě sedl. On je takovej, že ten humor pro něj funguje jako sbližující věc, že ho rovnou produkuje a spoléhá, že to bude ice-breaker. S našima mu to určitě vyšlo, ještě k tomu fakt, že ho moje mamka učila na základce, tomu celkově přispíval. Ale i tak, třeba...můj taťka bere většinou lidi s odstupem a trvá mu to, ale tady s Jonym mu to šlo hodně rychle. Stejně tak s mým bráchou. Oba jsou dost technický, stejně jako Jony, kterej je k tomu ještě bezprostřední a i z techniky

umí udělat takový ty...oborový vtípky. A ty hodně sblížují. Ten humor si tam dost sedl, a já z tohom byla dost nadšená.

E: Ten humor je, jak jsi sama zmiňovala, i tady taková vizitka? Taková součást identity, takže když se tvůj nový kluk před rodiči ukáže jako vtipnej, a když ty se neztrapníš před jeho hláškujícími rodiči? (smích)

I: Jo, přesně. Mně se hrozně líbilo, jak si ladili s bráchou. Pořád se něčemu smáli, já nechápala vůbec nic, ale těšilo mě, jak si i beze mě rozumí. Ještě jak jsi zmiňovala to ztrapnění...můj humor je totiž občas takovej, že mu hodně lidí nerozumí. Beru to tak. S rodiči je to samozřejmě jiný, tam se upraví podle společensky únosnejch měřítek...ale občas je to pro mě těžký. (smích)

E: Máš nějaký příklad toho, kdy je to těžký?

I: No...takhle...já nenám nic proti tlustejm lidem, ale vždycky to okomentuju. (smích) Fakt mi nevadí, není to nic osobního, ale z nějakýho důvodu mě prostě baví je okomentovat. Vždycky, když nějakýho vidím. A chápu, že to pro některý lidi je divný. Jony naštěstí nevypadá, že by mu to nějak extra vadilo, což je pro mě důležitý. (smích) Časem se to třeba změní, ale zatím se mnou drží basu. No..takže tak je to pro mě typický, dělat si srandu ze zjevu lidí.

E: A když teď odstoupíme od rodičů, jak snadný/těžký je najít ty, kteří mají podobný humor?

I: Vlastně vyčkávám. Nechci působit divně hned od začátku, proto si každou skupinu lidí nebo jednotlivce nejdřív proklepnu, nějakou chvíli pozoruju. Nesnažím se dělat nějaký extra humor, abych si je hned neodsíhla, tam se tedy radši nevyjadřuju. Ale u lidí, který pak už hodně dobře znám, třeba blízky kamarádky, tam už platím za člověka, kterej vždycky dělá nějakou randu a je ten bavič. Nestydím se, dělám si legraci skoro ze všech, co projdou okolo. A je to takový, asi až někdy trapný, ale já se pak už neumím ovládat. Když ty lidi znám, jsem jak utržená ze řetězu. Prostě plácám odkazy na věci okolo.

E: Takže u tebe souvisí humor s nějakou...blízkostí k ostatních. Musíš mít zmapováno, že to bude přijímaný.

I: Jo, nebo tolerovaný. Třeba jedna kamarádka se mnou smysl pro humor asi moc nesdílí, ale má mě ráda a bere mě jako takový trdlo. Tam vím, že to taky bude dobrý, bude se smát tý mý trapnosti, což je stejně super. (smích) Takže vlastně win-win.

E: Co je pro tebe důležitý, aby ses cítila mezi kamarády/s jedním kamarádem bezpečně? Z hlediska humoru...

I: Hm, asi aby si uměl udělat legraci sám ze sebe, bral se trochu s rezervou. Tím pádem i z jiných lidí...a bral s rezervou to, že já to nemyslím nijak vážně, ty vtipy. O někom třetím se vždycky dělá dobrá sranda, to je jasné, ale důležitý je, aby nejdřív bral s nadhledem sám sebe a bylo možný si udělat tyhle "hraniční vtipy" ze všech, aniž by se urazil...a třeba urazil i za ty lidi. Musím od toho danýho člověka taky zpětnou vazbu - buď aby se jako první zasmál nějakýmu mýmu vtipu - vlašťovce, nebo spíš v tom smyslu, aby sám začal a hodil tam nějaký vtip, kterej mně bude připadat fakt vtipnej. Tím si získá mojí pozornost a náklonnost a přesvědčí mě o tom, že si tam budeme rozumět. U někoho to přijde dřív, třeba hned, u někoho třeba až později. Kdo je třeba taky trochu introvertní...tak tam to trvá dýl. Je to různý, než se na sebe naladíme. Já dávám prostor, takže chcu poznávat i ty, který dělaj vtipky později. Zajímavý mi přijde, teď když o tom mluvím, že třeba s jednou spolužačkou, se kterou nás pojila v prvý řadě právě škola, jsme dloouho nebyly v humoru úpkně za jedno, a spíš jsme se tak tolerovaly. Ne, že bychom se spolu zasmály, spíš jsme si předávaly úkoly a tak. No a za 2 roky jsme si na sebe tak zvykly, že jsme si vytvořily takovej svůj humor, kterej nás spojuje. Ryze školní, ale...už se tak nějak známe. Napojily jsme se na sebe, předaly jsme si každá něco svýho a jsme teď v pohodě.

E: Takže humor jde naučit, přizpůsobit?

I: V tom páru je to jiný, tam chci, aby to bylo hned podobný od začátku. Není čas hledat kompromis. Navíc by nás to v budoucnu mohlo třeba rozdělit... Když už nebude energie na nějaký hledání kompromisu.

E: A hraje pro tebe roli ten čas? Předtím jsme se dostaly k takovému...popisu pozice ve skupině, z hlediska toho, kdy ten člověk projeví, jaký humor se mu líbí. Dalo by se říct, jestli tě víc přitahuje někdo, kdo je "větší bavič na první dobrou", nebo i tam jsi ochotná čekat?

I: S Jonym to sice bylo opatrný, ale náznaky toho, že bude vtipkovat a bude mít hodně rád humor, byly hned. U toho přítele předtím jsem do toho šla i bez předchozích náznaků a teď bych to neriskla znovu.

E: Mhm.

I: Navíc u Jonyho se mi líbí, že humor používá tak jako...lehce. Pořád, trochu. A snaží se jím situaci vylepšit.

E: To je zajímavý, kdy třeba, v jakým smyslu?

I: No...třeba s tím okem. (smích) Ne, dělám si legraci. Ale vlastně jo, on to myslel dobře. Vidím, že s ním to bude lehký, protože si z máločeho dělá těžkou hlavu. Snad nikdy jsem ho neviděla ve stresu. Navíc když je nějaká těžká situace, má ten humor pořád stejnej. Já třeba víc křečovitě používám humor v situacích krizovejch, kdy se od toho tématu snažím odvést pozornost, ale vlastně mi to nejde...je poznat, že je to trochu na sílu. Snažím se uvolnit a rozmělnit stres...takovej obrannej mechanismus, abych se nerozbrečela.

E: Takže v tu chvíli je ten humor cílenej, uvědomuješ si, co se vtipkama/rozesmíváním snažíš udělat.

I: Jo. A vtipný je, že mi funguje jen ten můj humor. Je sírce křečovitej a trapnej, ale já se jím uvolním. Jakmile si někdo dělá legraci ze mě, když jsem takhle vystresovaná, už to nedávám. Nemám tolik nadhled. Musím to říct já, ale druhá strana se musí zasmát. (smích)

E: Působí to na mě skoro jako když si někdo dělá legraci z tvých rodičů nebo sourozenců, což tě naštvě, protože z nich si můžeš dělat legraci přeci jen ty. (smích)

I: (smích) Úplně přesně.

E: Od toho druhého je tedy třeba, aby tě uklidňoval, uzemňoval tím svým přijetím tvých vtipů/legráček, smál se a byl případně milej, mírnej?

I: Jo, spíš potřebuju oporu. Nebo klidně i reakci na ten humor mírnou, než smích. Třeba ať řekne "ale prosím tě, bude to dobrý, to neříkej".

E: A všímáš si nějakých situací, kdy víc nebo míň používá humor Jony? Jestli to má v krizových situacích taky tak... Zmiňovala jsi, že jsi ho skoro nikdy ve stresu neviděla. Všimla sis nějaký "situace", kdy ho používá víc/míň/jinak?

I: Hmmm. Ty jo, asi nevím. Neviděla jsem ho nikdy v jiné náladě, než dobré. Tam bude problém, že není ve stresu nikdy. (smích) Když jsem se ho ptala, jak zvládal státnice on, jestli byl ve stresu a bál se něčeho, říkal, že jako jo, ale ne nijak extra. A já mu to věřím! (smích) To se mi na něm moc líbí, on je takovej kluk do deště. I tam určitě bude schopen dělat vtipy. Pokud by to takhle vydrželo, budu naprosto spokojená.

E: Taková stabilita. Opora.

I: Jo. A skvělý naladění. On je moc příjemnej člověk v tom, že se s ním nestydím. Přejde mi, že skoro pro všechno má pochopení. A to i v tom humoru, protože mi toleruje, že stále neznám ty jeho oblíbený hlášky. Nijak mi to nenutí, a to mě ještě víc motivuje se je naučit. Teď se spolu koukáme na spoustu novejš seriálů, takovejch “našich”.

E: Takže třeba přichází ruku v ruce “váš” humor. Některé páry si v průběhu vztahu vytvoří takový “vlastní humor”. Myslíš, že máte taky pomalu takový?

I: Určitě tam míříme. Právě ze seriálů teď často odkazujeme, s každým společným zážitkem přichází nějaká vtipná situace, takový to obohacení - já třeba koukám na Výměnu manželek, tak Jonyho popichuju s vtípkama laděnýma na to téma. Je tam to společný, ten pevněj základ, a teď chytáme ty přezdívky a tak. Myslím, že je super, že nám to dává další stavební kámen pro chvíle, kdy se schyluje k nějaký hádce třeba. Hrajeme často deskovky a já vždycky všechno prohraju. A Jony mě pokaždý rozesměje a tak trochu utěší nějakou hláškou, příhodou ze seriálu... Povznese tu situaci na jinou úroveň, jako “Nereš to, nemá to smysl, je to jen hra,” což tam vsune pomocí toho absurdního vtipu. Často sám sebe tak trochu schodí, aby nebyl jako vítěz tak nahoře. Občas teda vykoupe mě, třeba když se moc vztekám. (smích) Snaží se mě ale spíš rozesmát, což je moc super...asi to potřebuju, abych se netrápila a nepřipadala si neschopně.

E: Myslíš, že kdyby to řekl jinak, než v humoru, třeba pochvalou, chlácholením...mělo by to podobnej efekt?

I: Nemělo, protože to bych si stejně připadala neschopně. Byl by to takovej...divnej odstup. “Ale neboj, byla jsi dobrá,” je takový možná moc slušný, rodičovský? Já nevím, ale humor mi tam sedí víc, bere to míň důstojnosti. (smích) Stejně tak já ho tam možná trochu směřuju, protože jak jsme probíraly ten obrannej mechanismus, tak abych nebyla smutná, často začnu

vtipkovat v momentě, když už vím, že se prohra blíží. (smích) Ale Jony to naštěstí vytuší a reaguje na mě, nenechá mě v tom.

E: Mhm.

I: Třeba teď si vybavuju chvíli, kdy jsme byli na minigolfu. Samozřejmě jsem zase prohrála, tak jsem si během začala dělat vtípky sama ze sebe, abych ho předběhla, aby mi to nebylo líto, že si ze mě dělá legraci... A on vůbec nenavázal, začal si dělat legraci on ze sebe, že to je nevyvážený, to pole vyhovuje víc klukům, a že měl dneska energiťák a měli by ho diskvalifikovat a tak. A pak si dělal stejnou srandu ze mě, ale takovou milou.

E: Každopádně to, že začneš s humorem ty, ti dává tak trochu takovej polštář, kterej zabrání nárazu, tý bolesti z toho, kdybys prohrála a Jony na to nic neřekl. Nebo možná může přitahovat tenhle druh "sebemrškařského" humoru?

I: Jo, je to spíš airbag. Pak mě to tolik nebolí, jsem zvyklá, že si kamarádi třeba, že mě pak tu legraci dělají. Jestli tohle chování nějak přitahuje tenhle humor, to nevím, ale zatím mi to vždycky fungovalo. Samu sebe přesvědčím k nadhledu.

E: Díky moc za tyhle vhledy! Myslíš, že se to s postupem vztahu může měnit? Třeba že už nebudeš chtít tenhle airbag používat, ale budeš unavená, a tak se autenticky naštveš...

I: Jo, nad tím jsem přemýšlela. Jednou se nám to stalo s nějakou počítačovou hrou s Jonym, která byla na rychlost a během jsme skoro nemluvili. Nebyl tedy čas ten airbag použít. Byla jsem pak autenticky naprdlá, dost jsem nadávala. Ani ne tak na Jonyho, jako na nespravedlnost té hry. Zjistila jsem, že Jony i tak zareagoval, ale možná víc empaticky, v tom "milým utěšovacím tónu". To mě tehdy bavilo, tak jsem ho trochu nechala, ať se sám snaží utěšovat, a sama jsem se hrozně bavila tím, jak si myslí, že se zlobím a něco s tím dělá.

(smích)

E: (smích) Hodně hluboký vhledy! Předtím jsi ale říkala, že se ti nelíbí ty "vážný utěšování", tak teď to bylo dobrý?

I: V tomhle případě to bylo takový roztomilý, bavilo mě hrát trochu naštvanou. On to asi po chvíli poznal, že to hraju. Byl to taky takovej ryze párovej humor, přišlo mi. S tím cílem, aby se snažil utěšit mě. Vtipný ale bylo, jak hezky zareagoval na to, jak strašně naštvaná jsem byla. Bylo to dlouho hrozně vyrovnaný, tak jsem si fandila. A měla jsem radost, že jsem to

nějak dala. A o jeden bod to neklaplo, uaa! No a pak, jak se snažil, mě to hrozně bavilo. (smích) Nevím, jestli je to pochopitelný?

E: Joo, myslím, že jo. Prostě takovej hromosvod. Nejdřív intenzivní jak naštvání, tak utěšování, ale pak se to sklouzlo po humoru.

I: Jo.

E: Bývá to někdy naopak? Že třeba ty v něčem rozesmíváš, utěšuješ Jonyho (s jeho věčně dobrou náladou)? (smích)

I: Ne, tohle je docela striktně nastavený, zatím.

E: Dalo by se říct, že Jony je “bavič, nebo rozesmíváč” vašeho vztahu?

I: Hm. No...to je těžký. Já bych samu sebe asi nenazvala bavičem. Já spíš tak reaguju. Ale... Když se zamyslím nad tím, jaké množství vtípů/situací/hlášek přináší Jony, myslím, že je to dost vyrovnaný. Spíš si ty vtípky tak jako pinkáme. Možná je z mého pohledu větší bavič Jonatán. Ale vlastně... Asi ne, jsme v tom spolu, zdá se mi to vyrovnaný. Není to tak, že by on něco říkal a já se smála, taky produkuju. Nedokážu říct.

E: V pohodě, myslím, že je to těžká otázka. Přijde mi nosný už jen to zamyšlení se nad tím, zda by ses vůbec nazvala bavičem. Kdo je vlastně takovej bavič?

I: Někdo, kdo hodně rozesmívá ostatní? Cíleně? Já totiž to dělám intuitivně, moc nad tím humorem nepřemýšlím a něco plácnu. Až pak mi dojde, co jsem to řekla, a jestli to bylo vtipný nebo trapný. Bavič to má podle mě promyšlený? A Jony...no...asi to promýšlí. Vlastně občas fakt dost. Ale nevím, jestli bych ho nazvala bavičem. On baví hlavně sebe a asi proto to dělá, nejde mu tolik o okolí. Není typickej bavič, kterej by chtěl být ve středu dění a pobavit všechny. Nemá pocit, že musí bavit, je to taky takový spíš nenucený. I když promyšlený.

E: Díky moc! Už se pomalu blížíme k závěru. Mám tu dvě takový větší otázky, tak přemýšlím, kterou otevřeme jako první. Pojd'me zkusit tuhle: Napadá tě situace, kdy vám humor nějakou situaci znepríjemnil? Třeba se tam nehodil, působil krkolomně, trapně, divně. Ať už z tvé strany, nebo z pohledu Jonyho, kdy ti připadlo, že to třeba přijal špatně...

I: No. Napadá mě to oko. To bylo na hraně, ale zase se to hezky zahrálo do outu, takže to nebyla až tak trapná situace. Jony to vzal sportovně. No...a jinak si neuvědomuju. Možná ten černej humor v začátcích, kdy jsme ho ještě spolu moc nepoužívali, jsem se párkrát přistihla,

jak chci něco říct na konto někoho cizího, ale v poslední chvíli se zastavím, protože se mi to zdá jako moc divný. Pak jsem z toho vždycky byla chvilku rozrušená, a pak poračovala dál. Musím říct, že se mi ulevilo, že to s Jonym můžu ventilovat a nekrotit se. (smích)

E: Celá ta situace s očním mi připadá moc zajímavá a vidím v ní velikou sílu vaší komunikace. Myslím, že by to mohla klidně být další kolonka do receptu na “úspěšnej humor”: jak si beztrestně, upřímně říct, že něco není vtipný a posunout se dál s čistým štítem. Hodně lidí by to mohlo považovat za něco, co se jich dotklo a tím pádem mají právo naštvat se. Co ti pomáhá tenhle odstup od negativních emocí mít?

I: Vždycky se zastavit a podívat se na to očima toho druhého. Vím, že to nemyslel špatně, jen je to jeho způsob, jak mě rozesmát. Vím, že zná mou oblivu černýho humoru a tím pádem si může myslet, že to vezmu dobře. Klidně bych to na oko vzít dobře mohla a vrátit mu to, ale v minulosti se mi dost nevyplatilo nechat si tahle pomalu překračovat, posouvat hranice. Jakmile to tomu člověku neřekneš, nepozná to a bude je pak přerušovat dál. Což nebude jeho chyba, ale tvoje zodpovědnost. Žes to neřekla. Takže proto. Snažím se hlídat, kde ta moje zodpovědnost je.

E: Děkuju! Vlastně je to tím “zahráním do outu” neutrální situace, nedovolila jsi tím pádem, tou upřímností, vnést do té situace nějakou trapnost. Navázali jste v konverzaci normálně dál, je to tak?

I: Určitě. Bylo to v pohodě, Jony věděl, na čem je. A to je zase jeho zodpovědnost, on věděl, že mu to upřímně řeknu.

E: Jasně. Taky by se třeba mohl urazit, ale neudělal to.

I: Přesně. Předešli jsme nepříjemnostem, jakoby...

E: Vzpomeneš si na nějakou konkrétní situaci, kdy humor naopak pomohl, nebo zachránil nějakou situaci? Klidně zcela konkrétně. Zmiňovala jsi vlastně ten minigolf. Tak jestli tě napadá ještě něco jinýho. Kdy jsi ho fakt ocenila. Nebo třeba to byla tvoje iniciativa a máš pocit, že byla oceněná.

I: No, napadá mě jen ten minigolf. To pro mě byl velkej převrat i v našem vztahu, kdy sedl úžasně a situaci jen zlepšil. To byl asi první moment, kdy jsem si říkala, jak jsem ráda, že mám po boku zrovna Jonyho. Reagoval neskutečně dospěle a přitom hravě. V ten moment

jsem cítila velkou blízkost a bylo mi jasné, že s tímhle klukem jsem tu správně. Hodně to pomohlo - ač já jsem si z toho dělala srandu ošklivou, on nastoupil na úplně jinou notu. Nevím, co přesně teď už řekl. Ale bylo to strašně milý. Uměl si udělat srandu sám ze sebe, necítila jsem se vůbec ohroženě, nešlo tam o hru, ale o nenásilnej zážitek. I když jsem věděla, že je taky docela soutěživý. Oproti tomu minulýmu příteli tohle byl super zážitek. S Jonym zkrátka vím, že když budeme hrát něco proti sobě, nebude mi vadit, že prohraju. Stejně tak to podle mě platí na jiný situace. S tím přítelem předtím všude byla taková tenze...byl dost soutěživý, ale tak jako...úzkostně. Legrace navíc neměla místo, kor ta moje. Většinou jsme mlčeli a bylo to trapný. Oba jsme se cítili blbě. S Jonym to je bezpečný, o společným zážitku, ne o našem egu.

E: Rozdíl v cíli...ne vyhrát, ale být spolu, sdílet milej zážitek, být tam jeden pro druhýho.

I: Jo, tak se s Jonym cítím a jsem za to moc ráda.

E: Paráda. A jsme u konce. Moc děkuju! Nevzpomněla sis ještě na něco, co bys chtěla doplnit, změnit...

I: Ne. (smích)

E: A myslíš, že jsem se zeptala na všechno, na co jsem měla? Nezůstalo něco nezodpovězeného?

I: Nemyslím. Vzhledem k tomu, že jsme spolu s Jonym takhle krátce, pokryly jsme podle mě všechno, co jsme mohly. Vidáme se pořádně až poslední měsíc víc, předtím jsme si skoro jen psali, hráli hry na dálku...občas o víkendu. Je to jiný.

E: No vidíš, to je taky zajímavá otázka. Klidně jen v rychlosti: Jak je to v humoru online/textově jiný, než naživo, popřípadě v čem? Máš nějaký srovnání?

I: Naživo je to vždycky lepší, protože tam máš bezprostřední, rychlou odezvu. V psaný formě musíš čekat, občas nepochopíš kontext, nebo nemusíš vnímat, co ti posílá, protože si do toho přišel se třema dalšíma lidma. A tak to třeba není tak vtipný, jako kdyby ti to řekl naživo. Nevím. Naživo určitě bližší, lepší.

E: Super, díky. Tak konec! Jak se ti odpovídalo?

I: Ty jo, dobře. Ale bylo těžký to občas říct tak, aby to dávalo smysl, abych to řekla správně, jak to je. Je těžký o tom mluvit, je to takový...neuvědomovaný. Hodně mi to pomohlo se na to

podívat z dálky a když jsem o tom mluvila, často mě to až zahřálo u srdce, jak je vlastně pěkný, když se ten humor povede a když se ve vztahu daří. Taková jako láska.

E: Určitě nic není správně nebo špatně, šlo mi o tvůj jedinečný pohled na věc, což se nám podlé mě podařilo! A těší mě i ty pocity, který si odnášíš.

I: To jsem ráda, že jsem ti mohla pomoci.

E: A cítíš se dobře, emoce na konci?

I: V pohodě, je to příjemný téma, takže si vyšťavená nepřipadám. Moc díky, bylo to zajímavý.

Jonatán

E: Co se ti vybaví, když se řekne humor?

I: Určitě smích, nějaká ironie, narážky mezi lidmi, který jako... víš, že ten druhé pochopí. Někaká určitá hranice i, mezi tím, co je někomu nepříjemný, ale zároveň to na tu vtipnost naráží. Taková mnohoznačnost, skoro neuchopitelná...

E: Zkusme ho trochu uchopit - kdyby sis ten humor zkusil nějak představit...jako tvar, barvu. Nebo jej nějak personifikoval, jak by vypadal?

I: Ty jo. Určitě na mě působí pestrými barvama. Kdybych to měl personifikovat, představím si nějakou velkou hlavu s obrovským úsměvem. Jelikož mám rád oranžovou barvu, byl by to asi nějaký vysmátej oranžovej smajlík.

E: Zpočátku jsi říkal pestrý barvy, tak nakonec stačí oranžová?

I: Noo, on je asi takovej měňavej. Ale...ne, já mám rád oranžovou, bude oranžovej. (Smích)

E: Znamená to, že když je v tvé oblíbené barvě, představuje pro tebe humor něco veskrze milého, příjemného, co máš rád.

I: Jo. Určitě. Něco mého.

E: A teď ten humor trochu specifikujeme. Když se řekne "humor ve vztahu s Johanou", co se ti vybaví? Nemusíš teď personifikovat, přirovnávat, stačí popsat slovy.

I: Nooo. Tak já si myslím, že je to určitě sarkasmus. Oba jsme schopný ho přijmout a jeho prostřednictvím spolu komunikovat. Třeba v minulém vztahu můj humor druhou stranou zdaleka nebyl pochopenej a cítil jsem se dost sám. Sarkasmus pro mě byli teda spíš kámoši, možná kolegové. Teď jsem vlastně dost rád, že mě první napadlo tohle zrovna u Johany, protože ho máme fakt společnej, ona to chápe, hned, to co mám na mysli. Nevybavím si dal nic konkrétního, jako jak to funguje v praxi, ale většinou to je mezi nám také na bázi různých dvojsmyslů a...nemyslím tím jako nic sprostého, ale spíš to, že ta daná věc může znamenat něco jiného, než si na první dobrou člověk vybaví. A taky černej humor, ten si vybavím.

E: A cítil jsi tam to spojení vždycky? Od té doby, co jste se seznámili?

I: Jo. Myslím si, že jo, protože jsme se ani jeden nijak nepřetvařovali. Přišla mi taková čirá od začátku. Asi to na ni možná nějakým způsobem i zapůsobilo z mé strany, jako vtípky,

legrácky, že... No, jednou mi říkala, že se určitě nebude bát, že bychom se spolu při něčem někdy nudili, protože vždycky když se bavíme, je srandy dost. (Smích) Toho humoru mezi náma... Nevím už, v jaké to bylo situaci, ale dala prostě najevo, že se se mnou baví a určitě prej nenudí. Ona bude ten typ holky, kterou si člověk získá humorem.

E: Jak vypadají holky, který si člověk humorem nezíská?

I: Není tam ta zpětná vazba, je to trochu frustrující. Člověk se musí snažit cílit jinam, například...já nevím, třeba chválit, říkat chytrý věci. To u Johany tolik není.

E: To, že ti potvrdila, že se s tebou baví, mohlo být docela osvěžující oproti minulé přítelkyni, říkám si...

I: No to rozhodně. Musím říct, že jsem se zpočátku po té minulé zkušenosti trochu styděl a nevěděl jsem, jak to bude přijato.

E: Jak to vypadalo?

I: No...nebo takhle, byl jsem pořád sám sebou, svůj humor asi nezměníš. Jen jsem měl takový lehčí zábrany. Pořád tak jako zkoušíš, jak na co ten člověk reaguje. A říkal jsem si, ty jo, může na tohle a támhleto reagovat nějak špatně? Já si občas dělám legraci z nějakých typů lidí třeba, tak jestli se neurazí, nebude mít vůči nim názor úplně jinej. Vždycky jsem začal opatrně a zmapoval, jestli není vůči někomu předpojatá, aby to nebylo pochopený úplně jinak, než se zamýšlelo.

E: Aby to pak stoprocentně dopadlo na úrodnou půdu.

I: Jo, dá se říct.

E: Vzpomínáš si na nějakou situaci z fáze tohohle "mapování", kdy to něco třeba pochopený nebylo? A řekl sis, že jsi zašel příliš daleko...

I: To si právě myslím, že vůbec nenastalo. Nemám zafixovanou žádnou situaci, kdy by se něco podobného mělo stát. S Johanou to opravdu funguje naprosto.

E: Kdybych se tě zeptala na ex přítelkyni, se kterou jste si dle tvých slov v humoru moc podobní nebyli. Jak jsi tu hranici poznal tam, že ji to nebavilo, když už to bylo moc?

I: No, já tady bývalou přítelkyni nechci nijak hanit, ale mám pocit, že tam to spíš bylo na tý...intelligenční rovině, nebo jak to nazvat. (Smích) Třeba Johy jsem poslal nějakéj

matematickej vtípek, a jelikož je taky z oboru, hned to pochopila a sdílela se mnou tyhle malý nadšení. Markét by to třeba mohla taky ocenit, kdyby nebyla z humanitních věd, kdo ví.

E: Takže tam roli hraje i to, že jste oba technickýho zaměření, což vám hned dává větší přesah taky do humornejch situací. Hlubší studnu, ze který jde čerpat.

I: Určitě. No, ona vlastně Markét byla zpočátku humanitní, pak šla na ekonomickou školu, což už by jí přesah k matematickejm vtípkům taky mohlo dát, ale myslím si, že stejně neměla takovej přesah, background, na kterým by se dalo stavět. Humorně. Nechci působit nějak pejorativně vůči ní... třeba jsem se prostě nechápali. (Smích) Nebo to nechtěla pochopit.

E: Hezky kroužíš. (Smích) Jasně, jestli tomu rozumím správně, tak je tam třeba zkrátka kromě "společného oboru" také nějaká motivace vůbec chtít ten humor pochopit a jít mu vstříc. Eventuelně tedy mít na to kognitivní kapacitu.

I: Jo. Určitě. Johy tohle všechno splňuje a je navíc mladší, než Markét, což jí třeba tu motivaci může přidávat. Je třeba tvárnější? Já nevím. Jde nám to snáz.

E: To je zajímavý. Hraje ten věk z hlediska humoru ještě v něčem roli? Popř. jak ho tam vnímáš, uvědomuješ si ho?

I: Nooo, to je vlastně fakt dobrá otázka, protože je to taky dvousečný. Možná je tvárnější, ale zase tím, jak je o 3-4 roky mladší, něco nezná, co já znám. Třeba generační věci, co kdo sledoval. Nemá třeba nakoukaný některý seriály nebo to, co sleduju já. Třeba tam se nesetkáme, já mám často nějaký narážky na hlášky z filmů, který ona nechápe, neorientuje se v nich. Ale jako ono to občas vyzní vtipně, aniž by to člověk musel znát, vid'. Třeba hlášky z Přátel. Tam jsme si zase víc rozuměli s Markét, protože ona na nich taky vyrůstala a Johy, no... musíme si to spolu pustit. Ne, že by se jí to nelíbilo, ale nezná to, no.

E: Myslíš, že jí třeba ty tvoje hlášky namotivují kouknout se na to s tebou?

I: Ne, to zatím asi ne. (Smích) To spíš já si to pustím před ní. Pořád sice říká, že to musí dohnat, ale necítím tam opravdovej zájem. (Smích)

E: Mhm, ok, ok. Když jsem se ptala na to, co se ti vybaví, když se řekne humor u vás ve vztahu, chtěla bych se teď zaměřit na to, jakou důležitý ve vašem vztahu vlastně je. Na jaké příčce všech důležitých vlastností/aspektů vztahu by stál... Jestli to vůbec lze popsat.

I: Smějeme se spolu od začátku, hodně jsme si v humoru sedli, a jelikož já mám tu zkušenost z minula, kde to bylo opravdu špatný a většinou jsme jen dlouze debatovali bez nějaký úlevy, přestávky, blbnutí, který humor přináší... Řekl bych tedy, že u nás s Johy stojí na příčkách vysoko. Je podstatnej, protože ovlivňuje dost velkou část těch vlastností, aspektů ostatních. Třeba humorem krásně odlehčíš těžkou situaci, a hned poté přijde třeba spojení, naladění na sebe, což jsou přesně ty další aspekty. Jako by jim nějak předcházel... Já vlastně ani nevím, co by mělo stát na ostatních příčkách. Možná nějaká věrnost, tu humor tolik neovlivní. Jsou to společný nádoby ale skoro se vším. No, mimo něj stojí takový neovlivnitelný věci, jako třeba společná chuť v jídle, což humor prostě neovlivní. (Smích) No, zkrátka, byl by pro mě humor třeba v první pětce.

E: Možná se to bude lépe popisovat, když bychom ten "ranking" otočili. Bez čeho by sis nedokázal představit vztah s Johy...

I: Jéžiš, to bez humoru rozhodně ne, to by nešlo. Zjistil jsem, že pro mě je humor opravdu spojená nádoba ke všemu. Mě totiž po té zkušenosti z minula, kde humor nebyl, totiž začal strašně přitahovat humor jako takovej. Tedy, kdybych se s protějškem nemohl zasmát, asi by mě vůbec nepřitahoval. Pro nás s Johy to byl určitě jeden z prvotních hybatelů, že jsme se vůbec dali do řeči. Jde tam o ten způsob komunikace... Když to porovnam ještě s fází randění před Johy, tak si vzpomenu na jednu holku, která komunikovala dost zvláště. Nevím, jestli to byl její styl humoru, který jsem nepochopil, ale byla neskutečně přímá. Pořád mi říkala, co jí se na mně líbí a sama měla hrozně nízký sebevědomí a jako by chtěla, abych jí pak chválil já. Říkala, že vůbec nemůže pochopit, proč jsem s ní na rande vůbec šel, a takovýhle... A mě to najednou strašně odrazovalo. Tak jsem jí pořád říkal "proč by jako ne?" A nějaký ujišťování. Brala sebe a celou situaci hrozně vážně.

E: Hodně zajímavá myšlenka. Máš pocit, že humor může souviset se sebevědomím?

I: Rozhodně. A tak jako oboustranně - tedy když máš nízký sebevědomí, nebudeš mít koule na to, aby sis ze sebe a z nějaké situace dokázala udělat legraci. Je to tenkej led, ten druhej to nemusí pochopit? A stejně tak druhej člověk, kterej komunikuje s nesebevědomým, neví, kdy si co může zkusit. Bylo tam několik situací, kdy jsem chtěl na její stále se opakující shazování říct něco vtipnýho, protože to už skoro působilo, jako že je to její druh divnýho humoru. Nakonec jsem ale necítil, že by to bylo vhodný. Nakonec jsem z toho sám byl dost odtažitěj. Zbytek byl asi dobrej, rozuměli jsme si, ale ta esence lehkosti, humoru tam nebyla.

Teda... měl jsem pocit, že ona se se mnou vlastně baví, pořád se nervózně smála, tak nevím. Ale asi se se mnou bavila víc, než já s ní.

E: K tomu příběhu mě napadá, že humor může být zajímavá seznamovací strategie, takový ořukávání, že hned na prvním rande zjistíš, jak si sedíte, mapuješ hranice... jak popisuješ, je takovej všeprostupující. Tím nás vrátím zpátky k Johy, a zeptám se, jestli si vzpomeneš na jedny z úplně prvních rande s ní a jak to bylo rozdílný od této slečny. Jak se projevovalo to, že jste si sedli.

I: Naše seznamování hrozně dlouho probíhalo jen skrze zprávy, což je fakt smutný. Hodně dlouho vydržela psát si. Dlouho neměla čas, protože jí zrovna čekaly státnice. Vlastně mám pocit, že jsme se seznámili tak nenuceně, nebylo to přímo rande. Ok, sice to byl Tinder, ale nepřijde mi, že bychom to hned nazývali klasickým seznamováním. Vtipný nám od začátku přišel fakt, že jsme oba zrovna ze stejný střední a její mamka mě učila na základce. Nevím, no. Věděli jsme o sobě, že ten druhý existuje, jsme skoro z jedný vesnice, bych tak řekl. Pak jsme si začali psát na messengeru a ona se ptala na to, proč jsem si Tinder zakládal, tak jsem říkal, že spíš ze zvědavosti, co je tam za lidi, a že jen těžko natrefíš na tahle známý z okolí, kor když už na tom místě nebydlíš. Takže tam začaly být narážky v humorný rovině na to, že třeba...co na Tinderu vidí za úchyly, a že je dobře, že jsem jí po tom, co jsme se matchli, hned napsal na jiný platformě, abych nepůsobil jako úchyl. Tinder je přeci jen pořád pochybná appka. Hodně lidí ho používá jen proto, aby našel nezávaznej sex. (Smích)

E: Takže jste zažili společnou legraci z toho, na jakým divným místě jste se to potkali, a vyladili jste si humorně to, co od sebe vlastně očekáváte...

I: Přesně tak. Opět takový jemný ladění hranic, kam kdo může jít. A byly jsme oba dost vyladěný.

E: Tak, teď se můžeme přesunout k další části. Jak bys charakterizoval humor Johy? Náznaky jsi tu už zmiňoval...

I: Myslím, že podobný jak můj v tom, že si dokáže udělat legraci sama ze sebe a a přijmou i to, když já si dělám legraci z ní. To třeba často bylo nepříjemný bývalý přítelkyni, která to nedokázala unést. Rychle se urazila, vztáhla si to příliš a byla smutná. Hodně se ten humor pojí s tou vztahovačností. Johy tohle vůbec nemá, je v tom taková...odolná, silná. Cítím se úplně volně dělat si ze sebe i z ní legraci, ona je v tom můj parťák a dokáže na to navázat, v

lince toho humoru pokračuje. Bohužel mě k tomu nenapadá žádný konkrétní příklad, ale asi víš, co myslím.

E: Jasně, tuším, těžko se to loví v paměti. A co se té odolnosti týče, je to jen o posunutých hranicích oproti bývalé přítelkyni Markét, nebo podle čeho soudíš? Narazil jsi někdy už na Johy hranice?

I: Přemýšlím... Třeba je má dokonce dál, než já sám, protože já už se v humoru s ní vůbec nedržím zpátky. Všechno zatím vlastně přijala, nevím, v jaký oblasti by to přišlo neprozkoumaný...

E: Nebo třeba jestli jsi někdy zachytil ostřejší reakci na nějaký tvoje narážky. Nebo snahu udělat z nějaký situace legraci, nebo tu lehkost, jak jsi zmiňoval předtím.

I: Hmm... Ani nevím, asi ne. Spíš jako občas třeba, možná... No, když mi přijdou ultrasprostý vtípky od kolegů, kde je to bez filtru, naprosto na syrovo, ty bych jí zatím ještě neposlal. Třeba by se i někdy pobavila a jen jí v tomhle ještě neznám, ale já prostě nechci působit jako úchyl. Mně by to s ní pak ani nepřišlo vtipný.

E: Je tedy rozdíl mezi humorem v partě kamarádů/kolegů a v páru?

I: No, ale... já se ve výsledku asi nebráním jí to někdy v budoucnu ukázat, možná by bylo hezký, kdybych měl holku, která by se smála i těmhle nechut'árnám se mnou a nebyla by uražená, vztahovačná, ale zatím asi ještě není čas. Cítím spíš osobní stopku, než z její strany. Jinak jsem v poho úplně se vším.

E: Ok, takže tomu ještě dáváš čas.

I: No, přemýšlím nad tím, že jsem to jednou možná trochu vypouštět zkusil. Většinou, když jsem v partě kamarádů, většinou tedy jen čistě s klukama, rád upouštím páru tím, že se vůbec nehledám a jsem hrozně, ale hrozně sprostěj. Beru to opravdu jen jako vypuštění páry a dočasný uvolnění sebe sama, který ale nepotřebuju ventilovat na veřejnosti nebo před holkou, který si vážím. Tam se chci naopak vyvarovat toho zvířete ve mně, toho bytí ultrasprostěj nechut'ák.

E: Mhm, občas se nám mohou líbit věci, který je třeba nějak cenzurovat, protože můžou být "příliš" pro partnerskej vztah? Je tam stud, nebo jaká emoce?

I: Nevím jestli stud. Já si na místě s kamarády tohle divočení dovolím, je to asi občas třeba. Jen to asi patří jen do určitéjch kruhů.

E: Co je ten stěžejní důvod, proč to patří jen “ke klukům”? Co ti brání otevřít to před Johy?

I: Kluci jsou prasata. A nic mě k nim neváže - neplánuju s nima mít rodinu, bydlet, spát s nima. Jsou to kámoši, zapomene se na to. Nepřijde mi vhodný, zajímavý ani vtipný otevírat tohle s partnerkou. A to i v případě, když by tomu rozuměla asi...nevím, třeba se to ještě změní, ale nezažil jsem zatím, že by to tak bylo.

E: Takže je na tom možná příjemný to, že je to takový tajný trochu.

I: (smích) Třeba jo. A asi tam tedy je i ten stud. Možná se do toho nepouštím, protože bych se možná styděl. Před Johy. Asi jo.

E: No a když se zkusím zaměřit na...

I: Noo, ještě mě napadá...

E: Povídej.

I: Možná to není stud, spíš... Když je to za tou hranicí toho jak vnímám to, co je etický a neetický a co je společensky únosný. Spíš bych se si připadal nepatřičně, negentlemansky.

E: Ok, to mi přijde zajímavý, protože se oklikou dostáváme k tomu, co je tvoje osobní hranice, ne Johy. Není to tedy tak, že by sis říkal “Aha, toho se vyvaruju, protože by to Johy neunesla” ale ty sám za sebe takhle nechceš působit, negentlemansky, a vystavit ji tomu.

I: Přesně, nechci tak působit. Je to ta osobní stopka moje. Stopku vůči ní vlastně zatím asi nemám, nevím. Spíš já sám tak nechci vyznívat, nevím, jestli se to takhle jde říct.

E: Jasně. Humor asi může být taková naše vizitka, takže srozumitelný to je. Nějak jím na ostatní působíme a máme tendenci je pak podle něj mnohdy i hodnotit. Proto se mi zdá nosný, že jsi reflektoval to, že od něj dokážeš mít odstup.

I: Jako když se někdo s někým zná dlouho, je to určitě víc reflektovatelný - protože víc přemýšlíš nad tím, jak chceš působit. A přijde mi, že právě v rámci toho přemýšlení nějak jako víc vidíš ten svůj humor. Pak se to asi rozplyne a jsi s tím člověkem (partnerem, kamarádem) otevřeněj. Sám sebou. Jseš bez filtru, ten člověk totiž, protože už tě zná, pozná, že to není tak společensky za hranou, ale jako by ten humor chytl jinej level. Už to bere s

rezervou? Protože tě zná? A my, protože se s Johy moc neznáme, tohle možná zatím blokujem. Alespoň já. A proto se před tím zamýšlím nad tím, jak to na ni asi může působit.

E: Jak vztah postupuje, postupně to všechno, včetně humoru, dávkujeme. Abychom třeba nevydělali protějšek, nebo mu dali prostor vnést tam něco svého...takhle to vnímáš?

I: Jo, přesně tak jsem to myslel. To k tomu tak nějak patří.

E: Ještě bych se na chvilku vrátila k tomu srovnání humoru mezi kolegy/kamarády a ve vztahu. Jaký je mezi nimi tedy pro tebe stěžejní rozdíl? Funguje to jinak? Zmiňoval jsi, že si dokážeš představit, že po tom postupným dávkování bych Johy asi i ty některý vtípky/situace sdělil. Ale pak jsi mluvil o negentlemanství. Máš pocit, že se tedy ten humor "dvou světů" může postupem času stírat, nebo je to oddělený?

I: Myslím, že co je nepředatelný, je třeba ta specifická legrace ve skupině. Je dokonalý, když na sebe reaguje X lidí, třeba šest konkrétně u nás v kanclu, nebo když jedeme s kamarády třeba na vodu. Ty interakce. On je to spíš úplně jiný druh humornejších situací, než kdy může být jen s partnerkou. Tam si třeba děláme naschvály, něco si třeba schováme, nebo nalepíme samolepky ve tvaru zadku, dám blbej příklad...to můžeš možná vycenzurovat, ať nepůsobím jako úplnej úchyl. (Smích) To bych před Johy zatím neudělal nebo jí tomu nevystavil. Je to no go.

E: A zvažuješ, že bys jí tomu tedy v budoucnu vystavil?

I: Já prostě pořád nevím, jakej na to má názor.

E: Tak dejme tomu, čistě hypoteticky, že by se jí to líbilo a za chvilku by po světě ty samolepky lepila s tebou. Dokážeš si představit, že s ní ten humor s kamarády sdílíš, že je u toho s vámi?

I: (smích) Pokud se k tomu přidá, nebude to najednou partnerskej humor, ale spíš bude se mnou součástí toho skupinovýho, bych tak řekl.

Ale jak se tak ptáš, napadá mě situace z minulých dní. Asi se to budu snažit tolik nerozlišovat, protože už teď se s ní snažím sdílet to, co se dělo v práci, čemu jsme se smáli (zatím trochu cenzurovaně), protože to prostě hrozně potřebuju někomu říct (důrazně), zopakovat si tu vtipnou situaci. Což třeba zrovna jí, jakožto člověku, se kterým jsem mimo práci nejvíc v kontaktu.

E: Mhm.

I: Takže jo, asi to je odlišný, ale vlastně...spojený nádoby?

E: Vlastně je ten humor pro tebe takovej sblížovací faktor - propojíš dva světy a zdvojnásobíš si radost z vtipný situace?

I: Jo, vlastně jo. Nechci nějak skrývat něco před někým. Myslím, že když to s ní budu sdílet, budeme mít hned hlubší vztah. Bude vědět, co se v práci děje, že se rádi smějeme - přinese to podle mě legraci pak i do partnerskýho vztahu. Čím víc vtipu přineseš, tím víc vtipu dostaneš. (Smích) Ale na tom nějak cíleně asi nemakám, jen to tak podle mě, minimálně s Johy, je. Naše síla je i to, že mi rozumí, máme fakt podobnej ten smysl pro humor, zatím se mi zdá.

E: Povídali jsme si o tom, jak bys její humor charakterizoval z hlediska toho, v čem ho máte podobnej. Děláte si ze sebe i z druhýho legraci, ustojíte to, jste trochu sarkastický... Je tam naopak něco, v čem je Johy humor odlišnej od tvýho?

I: (dlouhá pauza) Já nevím. (Smích)

E: Může být. Jestli se třeba někdy smála něčemu, co tě třeba až trklo, nebo ti to vtipný nepřišlo...

I: Možná... To je zároveň... No... Mně to občas přijde taky vtipný, rozdíl je spíš v tý intenzitě. Johy se směje a padá skoro ze židle, já se spíš pousměju. A to je ta věc, kde se rozcházíme. Jde o to, že mi třeba právě říká, že ráda sleduje Výměnu manželek, protože ji baví, jak jsou ty lidi tam debilní. A já ji říkám, že bych to nevydržel sledovat, protože jako ty citace vtipný jsou, ale nedokážu za žádnou cenu sledovat ten pořad dýl než 5 minut, protože je to ztráta času! Ty lidi jsou až moc blbý, respektive z nich ty blbce dělá režie. Z tý intelektuální stránky mě to bolí až skoro fyzicky. (Smích) A v tom nechápu hrozně moc lidí, třeba i lidi v práci, tam často slyším "Ty jo, už jste viděli novou Výměnu manželek? Ty jo, tam se stalo tohle a tohle, no to bylo strašně vtipný." No...(smích)

E: Zajímavej příklad.

I: Noo, tady si myslím, je především dobrý, až se budeš bavit s ní a zkusíš na to nějak zabrousit. Výměna manželek je pro Johy prostě jasná výhra.

E: (smích) Uvidíme!

I: No, vtipný je, že často třeba spolu koukáme na fotbal. Jí jako holku fotbal moc nezajímá, ale co mě jako překvapilo, tak mi řekla, že se na nějaký zápas s mým oblíbeným Arsenalem podívá, a já jsem to ani neočekával, nebo tak, tak jí říkám, že to oceňuju a je mi jasný, že to pro ni bude velká oběť asi. A ona že ne, že se se mnou ráda podívá. A pak jsme si dělali legraci, že já se s ní za trest podívám na Výměnu manželek a ona se mnou za trest na fotbal. (Smích)

E: (smích)

I: No a tím to nekončí, nutí mě taky do pořadu o porodu, a to už asi nedám. (Smích)

E: Jako Chandler v Přátelích, co to viděl 3x.

I: Ne, to by sis asi měla rozšířit obzory, je to nějaká další super známá reality show na Nově. (Smích)

E: Aha!

I: No, jednou jsem jí psal, co bude večer dělat a ona, že se na to bude dívat na nověj skvělejš pořad na Nově. Tak jsem chtěl být s ní na dálku, tak že si to zapnu taky a budeme si během toho psát. No to bylo hrozný! Já to nemohl vydržet, tam prostě najednou v tom díle byla nějaká cikánka, která rodila ve svých 15-16 letech, do toho jí dělala emocionální podporu máma toho kluka, co jí zbouchnul, kterému bylo čerstvě 18. A ta jeho máma prej porodila 11 dětí. (Smích)

E: Takže už jako erudovanej odborník věděla, co poradit.

I: A poslechem těch rad zaplácnout večer fakt nechceš. (Smích)

E: Takže rozdílem mezi vaším humorem je Johanina záliba v cringe pořadech na Nově.

I: Ano. Prostřeno, Výměna, Porod... Zkusil jsem tomu dát šanci, možná bych to nějak vydržel, ale... Je to pro mě typ humoru, kterej mi přijde pak už spíš smutnej vlastně.

E: Klidně to rozveď, prosím. Co ti na tom vadí, neladí, co ti nepřijde vtipný?

I: No ta hloupost těch lidí. Já se snažím žít v domnění, že na světě není tolik hloupejch lidí, když třeba... V jednom v tom, to tě musím pobavit, no, ve Výměně manželek byla ženská, která něco teatrálně říkala tomu vyměněnému manželovi a hrozně si u toho šlapala na jazyk a

ráčkovala: “Albelte, no nefím jak u fás, ale to fem nífdy nefíděla, aby fe do houfkovýho knedlíku dáfala houfka.” (smích) Co to má bejt, taková hloupost.

E: Aha. Takže tě trápí to nakouknutí do jiný sociální bubliny.

I: Já bych si radši vytloukl mozek z hlavy, než koukal na tyhle teatrální lidi. Je divný se jim smát. Asi blbý. (Smích)

E: Na mě to zpočátku působilo tak, že ti přijde blbý se jim smát protože ti je jich nějak líto, nebo máš pocit, že jsou režisérem nucený do něčeho, co nechťej. Nějaký neetický. Ale teď mám pocit, že tě trápí “hloubka jejich blbosti”?

I: (smích) Jo, že takoví lidi prostě jsou mezi náma. A kdykoliv je můžeš potkat. A je ztráta času na ně koukat.

E: Aha, aha.

I: Ta zlost na lidi nás s Johy vlastně spojuje, my se hodně rádi smějeme lidem. Jen tohle už je moc pro mě, takhle neskutečná lidská blbost. A nejhorší je, že nevím, jestli ta holka má nějakou hranici, kdy už se jim nesměje. (Smích) Zatím ji znám moc málo.

E: A co bys dělal, kdyby to bylo bezedný? (Smích)

I: Já vlastně nevím, asi bych se přestal snažit se smát. Jednou mi třeba posílala nějaký video, kde se paní strašně rozplakala nad tím, že ve strouhance našla myší bobky a ona si myslela, že je to celozrnný a udělala z toho nějaký jídlo, který její hosti pak snědli. (Smích)

E: Ale vlastně se tomu směješ!

I: Spíš tomu, co je to za bizár. Směju se těm lidem, kteří se těm hloupejm lidem smějou. Asi tak. (Smích)

E: A jak to změnilo tvůj pohled na Johy, který se tím pádem teď směješ?

I: No, já to asi respektuju. Zatím se snažím se občas smát s ní a přiblížit se tomu, ale je mi jasný, že to dlouho nevydržím. Ale třeba si vyvineme nějaký způsob, jak to diplomaticky zahrát do outu.

E: Jak třeba, co tě na první dobrou napadá?

I: Třeba si v tomhle humoru bude rozumět zase s někým jiným a tomu ty videa bude posílat. Nebo nevím.

E: Mhm.

I: Hm, přemýšlím, že se o sobě skrze ten rozhovor vlastně docela dozvídám.

E: Haha, co třeba?

I: No, dokážu líp popsat svůj humor...přijde mi zajímavý, jak mluvím o Johy a přitom vlastně o sobě.

E: Přesně to pro diplomku potřebuju, tvůj čistě subjektivní pohled na věc. Tomu se člověk asi neubrání, kdykoliv popisuje svoje pocity, názory...vychází to z tebe.

I: Jo. Došlo mi ale i to, že já se vlastně často docela setkám s nepohopením v humoru. Mám rád ty různé hlášky, nebo reakce na nějaký věci, který člověk předtím musí znát. A lidi to třeba často neznaj. Tak přemýšlím, kolikrát se Johy zasmála něčemu "jen tak" aby mě potěšila, když ji to třeba nebavilo. Jako já ty Výměně manželek a podobnejm věcem.

E: Myslíš zpětně, že jsi zachytil situaci, kdy tomu tak bylo?

I: No asi jo, já nevím. Já totiž když přemýšlím nad tím, co mě občas baví za vtipy... Já mám hodně rád ty komplexní "kurdlinky", kdy člověk musí přemýšlet za roh, aby mu to došlo. A já sám občas přemýšlím za dva rohy, když něco takovýho říkám a pak si zpětně rvu vlasy, že to tomu člověku nemohlo dojít přěji, že je to zamotaný a já teď působím jak ko...pardon, blbec. (Smích)

E: A co tedy dělá tu humornou situaci humornou? To protnutí se s protějškem, ke kterému poselství vtipu doputuje a zasměje se?

I: Dobrá otázka, hele já vlastně nevím. Já se kolikrát, tím, jak přemýšlím za ty dva rohy, tou situací strašně pobavím sám. Častou tou kreativitou, že jsem to vůbec vymyslel. A asi mi to pro pobavení stačí. Jen je pak trapný, když to blbě podám, člověk to nepochopí... Ona asi i tahle trapná situace je sama o sobě vtipná, ale...pak mě spíš trápí, že je ten můj vypracovanej vtip tak nedoceneněj třeba. (Smích) Když to sdílím s někým, no.

E: Mhm.

I: Ježiš, to se mi teď strašně líbil film Single man s Taclíkem na Playtváku. Ten má humor přesně jako já, černej, přímej. Jsou to krátký díly o randění zrovna. Taclík je tam skvělej. Má to inteligentní humor.

E: Co pro tebe tedy znamená ten inteligentní humor, několikrát zmiňovanej?

I: Asi to vidění za roh, no. Musíš mít přehled, abys pochopila.

E: Je to pak vlastně takový testování toho druhýho... Jestli projde.

I: Možná to je na tom to vtipný, lákavý. Nevím.

E: Mhm. Je humor mocenská záležitost?

I: Asi jo. I z hlediska toho smání se ostatním lidem. Tomu, kdo je přeci větší trdlo, než jsme my. A i nám by se to asi někdy mohlo stát, ale zrovna v té situaci nejsme. Možná? A hezký pak je, když to ten druhěj ustojí a zasměje se taky. Nebo na to reaguje humorem zpátky.

E: Co si myslíš, že by na to odpověděla Johy? Čistě hypoteticky.

I: No já nad tím přemýšlel. Ona to v sobě má podle mě hodně, to testování druhých. Dobrý ale je, že z toho umí sejmut tu... uraženost? Nebrat si to a zasmát se sama sobě. Je to těžký, na to odpovědět. Když jsi mi o svý diplomce říkala, přemýšlel jsem nad tím, že absolutně netuším, co ti budu říkat. Humor je přece něco tak... plynulýho, neuchopitelnýho. Nejde si to uvědomit. Nevím, co by Johy řekla, neumím charakterizovat. Ale je to pro vztah důležitý asi.

E: Co teď myslíš?

I: Komunikovat o tom. I o tom humoru asi. Teď si vzpomínám, že já jí vlastně řekl, že mi Výměna manželek a podobný blbiny připadají hrozně debilní. (Smích) Ale řekl jsem to ve vtipu, tak nevím, jestli to bylo dost.

E: Takže máš na mysli mluvit o humoru vážným tónem. (Smích)

I: (smích) Jo, a asi si uvědomovat, že když je něco řečený ve vtipu, nemusí to vážně bráný být. Takže je to takový...pokud je to důležitý, říct to vážně. Bez filtru.

E: Dal jsi mi teď super můstek k další otázce. Ta je ne na "projevy" tvýho a Johy humoru, ale na určitý "situace/rozpoložení" ve kterých ho ty či ona "produkuje". Říkám to teď asi dost zmateně, ale mám na mysli zkrátka to, jestli si vybavíš nějaký konkrétní situace, ve kterých humor třeba používáš víc, kdy míň... Taková "rovnice humoru" - co se musí stát, aby...

I: Hm, narážíš třeba na to, že někdo víc vtipkuje, když je nervózní...? A tak?

E: Třeba.

I: No, pokud takhle, tak ti řeknu zajímavou věc. My se s Johy ještě nepohádali a dost kolem toho kroužíme. Johy mi říkala, že ještě nechce, abych ji poznal takovou, jaká je v nekomfortních situacích. Podle mě tedy dost polyká nějaký nepříjemný věci humorem. Nebo od nich utíká jinak, třeba změnou tématu.

E: Můžu se zeptat na nějaký konkrétní příběh?

I: Určitě. Teď třeba měla státnice, byli jsme spolu dva měsíce. Krátce. Říkala mi, že by radši omezila kontakt a nevidala se na tu dobu, protože bude rozladěná, nervózní a mohla by mě zbytečně stírat, odsekávat...což nechce. Což bych totiž nezpůsobil já, tu zlobu, ale ten stres ze zkoušek, tak že mě tím nechce odradit.

E: Mhm, takže něco jako výstražná vlajka, kde už by humor neplatil...třeba.

I: Jo, právě. Já si zkoušel dělat legraci z něčeho...už nevím, co to bylo, něco jsem jí posílal. A ona na to odpověděla dost stroze a uzemněně. Já tedy reagoval ironicky na tu její odpověď a ona najednou "Jé, promiň, já jsem už unavená" a já byl v poho, jen jsem si z toho udělal srandu.

E: Takže v rovnici na humor, aby dopadl na úrodnou půdu, je i to, aby oba byli dobře naladěni?

I: Nevím jestli dobře, spíš podobně. Byli klidně v podobný bryndě spolu. Aby se chápali v situaci, kde se aktuálně nachází, ať už je jakákoliv.

E: Mhm.

I: A to nezávisle na podobnosti humoru. Ten máme sice stejnej, což je hezký, ale dost stěžejně ho ovlivňuje to, v jakou chvíli je používán. Nemůže přijít v jakoukoliv dobu. Což si myslím, že ona si ten humor v té blbě chvíli uvědomí, ale nemá na to, aby v něm pokračovala.

E: Vnímáš tyhle situace u tebe? Kdy se ti do ničeho humorného nechce?

I: Asi ne. Já tohle nemám, dokážu i před státnicema, v únavě, nebo smutnej, vystrašenej... Asi jsem to nezažil. Mám pocit, že se vždycky chci nechat rozradostnit tím vtípem/absurdní situací, hláškou, a nechat si zlepšit náladu.

E: Mhm.

IR: Johy to má jinak. Vzpomínám si na situaci, kdy Johy byla v práci v optice na nějakým měření a najednou zjistila, že vidí šmouhu. Nechala se tedy objednat k očnímu, aby jí to změřil znovu a odborněji, protože se mohlo jednat o něco vážnýho. Doktorka jí řekla, že v rámci něčeho má něco mimo standardní hodnoty a radši ji poslala na další vyšetření do nemocnice, aby raději potvrdili, že s tím okem nic nemá. Když mi to psala, snažil jsem se jí nejdřív uklidnit a pak z legrace napsat, že kdyžtak bude nosit pásku přes oko, no. Že se mi i tak bude líbit. (Smích) Tak ona zrovna byla v takovém rozpoložení, kdy mi napsala, že normálně by se tomu zasmála, ale teď zrovna fakt ne.

E: Zajímavý, jak jsi na to reagoval a co sis o tom myslel?

I: Mně to přišlo vlastně hodně vyspělý. Reagoval jsem na to samozřejmě pochopením a vlastně díky, že mi řekla, co cítí. Cením, že se neurazila a neposlala mě do háje, ale vlastně jen řekla “teď ne, třeba jindy”.

E: Mhm.

I: Třeba já to někdy budu mít taky. Zatím se mi to nestalo a nedokážu si představit, že někdy do toho humoru nebudu chtít jít, ale kdo ví. Tohle je každopádně skvělej návod na to, jak to upřímně s kýmkoliv řešit.

E: Aby věděl na čem jsi a obráceně. Transparentně.

I: Jo. Každý asi funguje jinak. Když si vzpomenu třeba na svoje státnicový období, naopak mi dost pomáhalo, když se legrace dělala. Já to asi nijak nehrotil, ač jsem vystresovanej byl.

E: Myslíš, že by to pomohlo i naopak? Říct tomu, kdo tě chláholí místo toho, aby jel klasicky vtípy, že je potřebuješ a chlácholení netřeba?

I: Ty jo, rozhodně. Možná by to bylo nucený, ale asi to i toho druhýho víc nasměruje do představy, jak na tom s náladou asi jsi. Hm...

Přemýšlím, že je mi humor sice i ve stresovejch situacích vlastní, ale že by mi nějak odlehčil...to možná ve výsledku ne. Ono to tam pořád je, spíš se přenesse pozornost.

E: Není právě to přenesení pozornosti ulehčení?

I: Není. Furt to jako... v podvědomí je. Snažím se to spíš jako vnitřně potlačit, ale asi ne humorem. Ne teda spíš vědomě, ten humor tam necpu.

E: Dobře. Pojďme se posunout dál. Dalo by se u vás s Johy říct, kdo je větší bavič?

I: Já.

E: To znamená, že víc děláš legraci, sdílíš vtipy a snažíš se zkrátka ze situací vykřesat ten humor?

I: Vykřesat je moc dobrý slovo. To přesně dělám.

E: Mhm, a je tím pádem Johy ten, kdo se tomu víc směje? Ten, kdo to přijímá?

I: Hmmmm, asi ona je víc tím posluchačem, kdo to konzumuje. Já se sice taky dost směju svejm vtipům, ale... Nevím.

E: Napadá tě k tomu ještě něco?

I: (dlouhé ticho) Hodně nad tou iniciací teď přemýšlím. Spíš asi fakt já. Na cokoliv se snažím nějak reagovat, vymyslet nějakou blbinu.

E: Proč myslíš, že tomu tak je?

I: Asi proti všednosti. Chci ji pobavit, chci, aby se smála a něco se dělo, aby byl ten náš čas strávenej kvalitně a intenzivně.

E: To humor zajistí?

I: Částečně určitě jo. Je takovej...prostupuje všechno. Kdykoliv mě něco napadne.

E: Děláš to někdy i na sílu teda?

I: No na sílu vlastně asi ne. Já to mám jako vlastnost, nějak přirozeně se nad těma situacema zamýšlet humorně.

E: Ok. Někdo to třeba může mít tak, že tím humorem něco právě aktivizuje, nebo tím něco chce uhladit...

I: To já se spíš snažím být tvůrčí a reagovat pružně na ty situace. Mám dost nápadů. A baví mě přijímat to docenění těch nápadů na ty vtipy. Takový dvojitý odměnění, když to Johy za

prvé nejdřív dojde, a za druhé se tomu zasměje. Zajímalo by mě, jak to má Johy. Jestli ona to tak taky má, jestli mě chce nějak stimulovat, abych se smál...

E: Máš nějaký příklad? Kdy se třeba snažila?

I: Víš, já to asi nedokážu posoudit.

E: A vnímáš tam nějaký posun od chvíle, kdy jste spolu randili? Jestli jste ten humor spolu nějak ladili... Spousta dvojic si postupem času tvoří takový svůj vlastní párový humor. Máte nějaký náznaky třeba už teď?

I: Hmm. (Dlouhá pauza) Vlastní humornou linku zatím asi nemáme. Maximálně si třeba z legrace připomeneme nějaký vtipný momenty z minulosti. Ale jelikož se víc vídáme až posledních pár týdnů po Johy státnicích, teprve to asi přijde.

E: Takže se to odvíjí, myslíš, od společně prožitého času.

I: V našem případě tomu tak asi bude.

E: Zmiňoval jsi, že jste si na začátku hlavně psali. Vnímáš nějaký rozdíl mezi tím psaným humorem, nebo tím naživo?

I: V textu je mnohem omezenější prostor. Často v humoru jde o nějakou intonaci hlasu, postavení těla, hraný scénky. Navíc v textový podobě se hůř vnímá kontext a tím pádem pochopení třeba sarkasmu, ironie. Smajlíci to nemusí zachránit.

E: Jak to z hlediska humoru fungovalo, ty vaše první "psaní" měsíce?

I: Ale dobře. Nebylo to tak, že bych si nějaký vtip schoval na chvíli, kdy se uvidíme, to bych do té doby zapomněl. Text zase umožňuje přeposílání memes, vtipnejch videjí a tak. To jsme tenkrát hodně jeli. I tak jsem si zajistil prostor pro nějaký vtipky. A i ty, který by v textu tak nevyzněly. Jsem schopnej jí napsat, určitě se to několikrát stalo, že mě teď napadlo něco vtipného, ale nevyznělo by to, tak jí jen popíšu, o co šlo. A je zase vtipný to, jak je to takový trapný trochu, že popisuju čistě hypoteticky stavbu nějaký situace. Kostru humoru. (Smích)

E: Pozveš ji do toho procesu...

I: Přesně. O tom to je, takovej akční sbližovák.

E: Jsi spokojenej, jak to z hlediska humoru máte nyní? Tedy napůl textově, napůl naživo...

I: Naprosto. Jsem zvědavěj, co nám další měsíce přinesou. Nic bych neměnil, spíš čekám, kam se ještě posuneme a co se o sobě dozvíme. Vtipný bylo třeba teď, když jsem se byl seznámit s Johy rodiči na večeři u nich doma.

E: Jé, o tom mi povez víc.

I: No, její mamka, učitelka, pořád střílela nějaký vtipy “Ve škole se stalo tohle, tamten žák dělal tohle” a snažila se mě fakt cíleně pobavit. (Smích)

E: Bavil ses?

I: Joo, náhodou mě to fakt potěšilo, že má humornou rodinu, kde se snaží se rozesmívat a nejsou to taková ti tišší, vážní rodiče.

E: Vidíš tam nějakou podobnost s humorem Johy?

I: No, nevím.

E: A co tvůj humor a podobnost s vašima?

I: Haha! No, hodně vtipnej je přítel ségry, kterej už je vlastně taky rodina. S tím se dost nasmějem. Se ségrou vlastně ne, s tou tak jednou-dvakrát jsme se ze srdci zasmáli nějaký situaci, ale jinak si nemyslím. A...já mám asi podobnej humor jako táta, řekl bych. Nedokážu si vybavit, jestli Johy to tak taky připadalo, když u nás bylo. To jsem fakt zvědavěj, co ti řekne.

E: (smích)

I: No, mě až děsí, jak mám poslední roky nějakou zvýšenou sebereflexi. Pořád porovnávám, jak co dělám vůči ostatním, v porovnání s nimi... A že pak si najednou uvědomuju, že v tolika věcech jsem třeba jako táta. A pak přijdu na to, že se mi to u něj vůbec nelíbí, takhle vlastnost, kterou po něm já mám. A pak přemýšlím, jak to asi působí na ostatní, když na mě to u táty působí takhle...

E: A když si tohle uvědomíš, jak na to reaguješ?

I: No, snažím se to většinou změnit. S tím humorem ale ne, tam mi to je docela příjemný. Jediný, na co se snažím dát pozor, je neustálý opakování vtipů/hlášek/zkazek. Pro některý hosty je to třeba nový, takže chápu, že to říká znovu, ale pro mě, jakožto jeho syna, je to hroznej kafemlejnek a tiše si říkám “Ježíš, tati, zase?! Jako vážně?” A tak opravdu působit

nechci. Tisíckrát slyšet ten samej trapnej vtip před tisíci jinejma lidma. Říkám si, že když mě něco napadne, musím být opatrněj a nenechat se tím strhnout, hlavně třeba hláškama. Třeba ty Přátele, já už je mám tak najetý, že to může leckoho odradit. Kdykoliv někoho v práci slyším říct “fotku” v typický intonaci, slyším linii “Fotku!” “Jakou fotku?” “Fotku v tvým báglu!” a fakt se musím ovládat, abych na to nenavázal. Táta ve mně asi, no.

Ale občas je to taky dobrý, třeba jedna kolegyně v práci Přátele taky žrala a pak jsme spolu hláškovali os to šest. Jakmile najdeš někoho, kdo je ti podobnej, je to úžasný. Zase se pak možná vzdaluješ těm ostatním. Nevím.

E: Těm, co to tolik nesdílejí a poprvý se smáli jen ze slušnosti...

I: Přesně, haha. K té kolegyni jsem si vzpomněl na to, že skvělá, a vlastně hodně humorná, věc je, když s někým myslíš přesně na to samý. Když někdo paralelně se mnou z té situace vykřeše to stejný a oba přesně víme, co. To mám s Johy hodně. Měl jsem to ale předtím i s Markét, kde to spíš byly jiný, každodenní věci - třeba jsme řekli to samý zároveň a přišlo nám to strašně vtipný. Zdálo se mi to dlouho taky unikátní. Občas to mám sem tam s nějakým kamarádem. Nebo tím partnerem mý ségry, kdy se nám občas děje, že na něco napíšeme úplně stejnou věc. Naprosto totožnou. Třeba nedávno jsme se dost smáli tomu, že jsme spolu s ním pomlouvali nějakýho trenéra fotbalu a najednou jsme napsali “No jo no, to jsou ti Frantíci,” nechápu...naprosto stejný, každý písmeno věty. Tak se to teď stalo naší hláškou. Nepsal Francouzi, oba Frantíci. Super. (Smích)

E: Hezký. A to se vám tedy děje i s Johy?

I: Jo, tahle telepatie u nás přišla dle mýho názoru dost brzo. Třeba se to vyvine, až když mají lidi spolu víc prožitejch zážitků, kdy se ta pravděpodobnost rapidně zvyšuje. Ale my nemáme skoro žádný, jak je možný, že i tak z milionu situací, názorů a slov vytvoříme to samý?

E: Oproti jinejm vztahům tedy, vnímáš u Johy nějaký rozdíl od začátku hned v tom humoru? Čím je to jiný, specifický...je to právě třeba tahle “telepatie”?

I: S Markét to bylo jiný, později, no. Já nevim. Víš, mě došla během našeho rozhovoru hrozná věc.

E: Jaká?

I: Já se hrozně soustředím jen na to, jak humor produkuju já sám a jak je přijímanej okolím, než na ten, kterej produkuje ten druhej...

E: Mhm, mhm... To je zajímavý, soustředíš se na to, abys ty pobavil, než abys byl pobaven...

I: Jo, beru to jako svoji povinnost, být ten bavič, bavit ostatní. Do dnešního dne, do chvíle, kdy jsme si tu spolu sedli, jsem nepřemýšlel nad tím, jakým způsobem mě baví ten druhej. Vždycky jen nad tím, co produkuju já. To je vlastně asi dost sobecký.

E: Možná nemusí, zase třeba na druhou stranu myslíš na toho druhýho, aby byl pobaven on. (Smích)

I: Jo, já to totiž myslím fakt dobře. Aby mě přijímal. Je to dost smutný. Zastyděl jsem se v momentě, kdy ses mě zeptala na to, jak humor má Johy. Zastavil jsem se a říkal si “Je vůbec vtipná?!” (Smích) Jo, ale jako...je...ale dalo mi velkou práci si vybavit, jakým způsobem ona podává nějaký vtipný věci.

E: Jak myslíš, že se tohle může objevit v tom vztahu? Přejde na to někdy ten druhej? Nebo třeba vůbec? Co dalšího tě k tomu napadá?

I: No, já myslím, že tady je to dost o tom, jak jsou ti dva nastavení. Jestli je tam dobře nastavená ta rovina producent vtipů-přijímač, nemuseli by si toho všimnout vůbec. Pokud ale chtějí oba být baviči...no, taky by si toho vlastně přes svoje vtipy nemuseli všimnout. Ale možná by je štvalo, když by ten druhej tolik nedocenil vtipy a místo toho by produkoval nový. A kdyby oba chtěli být posluchači, asi by to byla tragédie, protože by se spolu hrozně nudili. (Smích)

Přišlo by mi hrozně zajímavý, kdybys do diplomky včlenila i část, kde to uslyšíš od obou dohromady, kde na sebe můžou reagovat, třeba se pohádat, třeba se zasmát. A rovnou to probrat. Takhle uslyšíš oba pohledy, ale ta interakce by mohla být fakt hodně zajímavá.

E: Jo, to je super nápad. Věřím, že by bylo moc zajímavý dát třeba rychlej rekap rozhovorů takhle ve trojici - jak se odpovídalo, co vás překvapilo. Takovou společnou reflexi nahrávanou na diktafon. No, zatím si ji, tuhle reflexi, můžete tak či tak udělat sami spolu potom, co vyzpovídám Johy.

I: Jo, to ona ode mě hrozně vyzvídala. A chce, abychom si o tom pak popovídali. Klidně s tebou.

E: A co ty na to?

I: Jo, já chci taky, samozřejmě. Další velký téma k probrání, třeba naše první randící. Docela se těším.

E: Myslím si, že ten prostor beze mě, jakožto třetího, bude velmi cennej.

I: Jo, asi jo. Vrhнем se na to sami.

E: Máš nápad, co bys s ní z toho našeho povídání chtěl sdílet a proč?

I: Že se stydím za to, že jsem si myslel, že není vtipná. Nebo ne není, ale že jsem o ní tak nepřemýšlel. Že si její humor vlastně nedokážu tolik vybavit.

E: Co myslíš, že by to s vaším vztahem mohlo udělat? Změní ho to nějak?

I: No rozhodně k tomu jejímu humoru budu vnímavější. Tak, že nebudu jen čekat, až se zasměje mému vtipu, ale budu víc vnímat její legraci. To, co ji fakt baví, co se mi snaží předat. Bude to podle mě totiž víc, než jen Prostřeno. Budu mít takový monitorovací období. Fakt si z toho rozhovoru odnáším docela dost...

E: To mám radost. Jsme totiž zdárně u konce. Jak se ti odpovídalo?

I: Vlastně dobře. Spíš teď se mi začíná honit hlavou spousta kontextovejch věcí a dodatků k tomu, co jsem řekl.

E: Povídej.

I: Třeba u toho přešlapu s tím okem... Jak jsme koukali na toho Taclíka, tam zrovna jeho holka měla rakovinu oka. A on jí na to řekl vtip: "Víš jak se zbavíš rakoviny? No, že umřeš." (Hurónský smích a poté pauza)

I: No, tím myslím, že proto jsem Johy dal takhle tvrdej vtípek. Původně jsem dokonce chtěl použít přímo tenhle, třeba že by pochopila tu narážku, hlášku. Ale řekl jsem to mírněji a asi tu návaznost neviděla.

E: Myslíš, že kdyby ji poznala, smála by se?

I: No, vlastně asi ne. Spíš mi došlo, proč jsem vůbec tak divnej vtip vypustil z úst. Chtěl jsem, aby se cítila odlehčeně, nějak jí pomoci... A teď vidím, jak to vyznívá děsivě. Takže pro to chci být vnímavější.

E: Protože ti došlo, že ona to má jinak, než ty.

I: Jo, myslím, že jsem s tím humorem dost předpokládal, že to bude mít podobně, když jsme přece stejně naladěný černým humorem. Nevím.

E: Mhm.

I: A oceňuju, že ona umí být upřímná a říct, že jí to tak vtipný nepřijde.

E: Takže jaký všechny emoce tam byly?

I: Vlastně docela radost, protože to nezhoršilo situaci nějak moc, spíš mi to zvýšilo to naladění se na ní a věděl jsem, že můžeme v klidu navázat v další konverzaci a neublížil jsem jí moc. Nebo se neurazila a nevzala si to osobně.

E: Mhm, mhm. Tak jo, už se blížíme ke konci. Co bys o humoru řekl tady po tomhle rozhovoru?

I: Jak reflektovatelný vlastně může být, když se na něho člověk zaměří. A jak to je vlastně fajn v tom chrlení vtipů/legráček, se zastavit a říct si, proč to vlastně dělám. Bylo pro mě dobrý zamyslet se nad tím ve dvou, protože sám sebe bych se na tyhle otázky nikdy nezeptal. Bylo mi to příjemný.

E: To mám radost. Máš pocit, že jsem se třeba na něco nezeptala?

I: Naopak, zeptala ses na strašně moc věcí. Já si před tím rozhovorem říkal “Ty jo, humor ve vztahu, tam se může zeptat tak na dvě věci, jak na to jde napsat diplomka?” (Smích) A to samý mi napsala Johy, jako co tu budeme hodinu dělat. Ale nakonec to jde hezky nacpat!

E: Chápu. (smích) Kdyby tě ještě něco napadlo, dej vědět.

Karel

E: První, rozjízďecí otázka: Co se ti vybaví, když se řekne humor?

I: Hmmmm. Obranný mechanismus. Ale taky vzpruha, rozptýlení od vypjatých situací, ale zároveň instantní zlepšení nálady. Různý vtipy, hlášky. Ale zároveň podkopnutí druhého, nějakou moc.

E: Myslíš, že je humor mocenská záležitost?

I: Jo, je. Jde o to, kdo dokáže pružně reagovat v tu danou chvíli. Zároveň jde taky o rozmysl kdy a jak ten humor chci použít. Jestli s cílem někoho urazit, vytknout mu nějakou křivdu třeba, nebo jestli mu chci zlepšit náladu.

E: Dobře, děkuju. Tohle určitě ještě rozvedeme později, teď se tě ještě zeptám na to, jak by humor vypadal, kdyby se zhmotnil. Měl nějakou barvu, tvar...

I: Hmmm. Plyšák s tvrdou výplní. Na první pohled měkoučkej a vyzývající k pomazlení, na druhou stranu v něčem dost tvrdej.

E: To zní vlastně docela děsivě. Je to o tom, že je humor příjemnej jen s nějakým odstupem

I: No vlastně jo. Jakmile mu chceš přijít na kloub, hodně často se za ním něco skrývá, co je tvrdý. Třeba ty drsný názory, který humorem maskuješ. Nebo Když někomu něco chceš říct, co je docela vážný, ale změkčíš to tím humorem.

E: A když si představíš humor ve vašem vztahu s Karolínou?

I: Asi bych podobu neměnil. Možná je tam víc měkký výplně. Třeba je napůl měkoučkej, vatovej, napůl s hřebíkama. (smích)

E: Aha, aha. Není to tak, že jedna strana převažuje?

I: Hmm, asi to máme takový dvousečný. Máme totiž, jak od Karol asi víš, takovou komplikovanou situaci, kdy je kolem humoru, a vlastně celého vztahu, víc ožehavých témat, než by možná bylo zdrávo. A to se pojí i s tím humorem. Jsou věci, ze kterých bolí, když si jeden z nás dělá legraci.

E: Myslíš, že humor odráží aktuální nastavení vztahu? Klima v něm?

I: Nastěhujeme se k sobě, budeme konečně otevřeně spolu. Moc mi na Karolíně záleží a chci ji udělat šťastnou. Doufám, že se budeme hodně smát.

E: Teď se smějete málo? Nebo je to půl napůl, v přirovnání k medvědovi s vatou a hřebíky...jakej je ten ideál?

I: Samá vata! (smích) Málo...tak ani ne, ale mohlo by to být víc. Máme ty ožehavý témata.

E: Vzpomněl by sis na nějaký příklad?

I: Jelikož tahle situace trvá už opravdu dlouho, Karol se víc a víc uráží. Snažím se třeba pronést něco vtipného, klidně ji i nějak rozesmát, když má těžký den v práci, ale nedaří se to. Dřív se smála víc, teď je to...je toho na ni asi moc.

E: Visí tam pořád to nevyřešené...

I: Bohužel. (delší ticho) Ale nechci znít jako zoufalec, to zase rozhodně ne, my se spolu taky smějeme. I přesto všechno. Jen asi nenastal největší peak našeho humoru.

E: Rozumím, to je v pořádku, mapujeme tu spolu teď tu aktuální situaci, ale určitě se dostaneme k dalším. Třeba právě teď. Popisuješ nějaký peak humoru - kdybychom to tedy vzali jako nějakou osu humoru, kde by byly vyjádřeny všechny, vaše zatím odžitá, období, jak by vypadala?

I: Parabola. (smích) Ne, to zas ne. Taková členitá, vždy mírně stoupající a klesající.

E: Parabola má svůj peak. Kde byl ten, alespoň prozatimní, u vás?

I: Už tenkrát, když jsme se poznali a ještě spolu nechodili. Hodně jsme se smáli v práci. Přišla tam ta krásná holka, která na první pohled všechny pražila pohledem, byla taková...možná chladná, sportovní. Pokaždý perfektně připravená na každé meeting... A pak se s ní člověk dal do řeči a ona se pořád a hlasitě se smála. (smích) Tím si mě získala.

E: Takový kontrast - vážně působící, usebraná kolegyně versus hlasitá, rozesmátá Karolína.

I: To možná bylo tím. Nečekal jsem to. Pak jsem moc rád vyhledával její přítomnost.

E: Bylo to o tom, že se spíš víc smála, nebo taky hýřila vtipem? Humorem...

I: Hmmmm. To už si asi nevzpomenu. Vlastně si pamatuju, že ji asi bavil můj humor, pokaždé ji rozesmálo, když se mnou někde byla. A já cíleně ty vtipy dělал. Nebo nejen vtipy,

různý humorný narážky, komentáře, občas i nějaký...já nevím...grimasy třeba. Imitace kolegů.

E: Aha, aha. Takže je humor něco, co vás provázelo už od seznámení. Byl tam nějaký zlom, když jste začali uvažovat o tom, že se dáte dohromady?

I: No...já se asi snažil humor vnášet i do toho flirtu. Tím, že jsme byli původně kolegové, to bylo takový opatrný. Ale jakmile jsem zjistil, že Karol půjde jinam, začal jsem to komentovat třeba tak, že...ty jo, je těžký si vzpomenout, ale myslím, že tam byly věci typu: “To je škoda, že odcházíš, komu já teď budu připadat trapnej? Už mě tu budou mít všichni jen rádi!” a tak. Často mě totiž ve smíchu uzemňovala, že se směju blbostem. No a pak jsme měli pauzu. Začali jsme si psát až později, a to bylo zprvu taky nabitý tím humorem, různým škádlením se... Pak jsem se vyznal, tam humor být nesměl, aby to vzala vážně, že jo. (smích)

E: To zní jako mnohdy dost tenká linie mezi tím, aby to nevyznělo jinak, než je záměrem. Vybavil by sis nějaký bod, kdy už to začínalo přecházet do vážna?

I: Hmm... (chvilí odmlka) No asi...řekl bych...Hm. Možná v momentě, kdy už jsem měl pocit, že ji mám oťukanou, že vím, že to chce taky. Že mě nevyhodí, když se jí vyznám.

E: Může být humor předtím tedy tak trochu jemný komunikační mapování tý půdy pod nohama? Jak na tom vlastně jsi?

I: Určitě. Když se to nepovede, často jde říct třeba: “Byl to jen vtip, prosím tě,” a zahrát to trochu do outu. (smích)

E: Platí tedy podle tebe tvrzení “na každém šprochu pravdy trochu”? (smích) Je i vtipný komentář to hodnotící tvrzení z nějakého základu?

I: Hmm, může být. Asi bych to nenazval zlatým pravidlem, protože když se “jen tak blbne”, třeba na tom fakt pravda není. Ale většinou, alespoň to si myslím já, to pramení z nějakýho tvýho přesvědčení o tom člověku. Proto je to totiž vtipný. Směješ se, když okomentuješ špinavýho člověk tak “že se dneska ale vyfik!” Jinak by to nebyl vtip, ale pochvala. To absurdum je tam to vtipný. A to podle mě platí i v momentě těchto opatrných komentářů hozených do vtipu. Já to o sobě teda vím, že to dělám. I Karolína to už odhalila.

E: Aha, takže jste se o tom přímo bavili. Nebo to odhalila jinak? Máš nějaký příklad, kdy jste na to narazili?

I: Noo...s ní je to občas trochu tenkej led. Má náročnou práci, kam 2 hodiny dojíždí. Vstává dost brzy a vrací se pozdě. Je to na ni neskutečnej náklad. Ale já s ní ten čas opravdu trávím chci, tak se zlobím, že to takhle má...ale zároveň ji nechci otravovat hádkama, protože ty by mohly znamenat, že se nevidíme vůbec, že jo. Tak občas si nemůžu pomoci a vytrousím tam tenhle vtípek. Bavili jsme se o tom už několikrát, že toho mám buď nechat a oslovit to s ní vážně, ale nemám ji takhle popichovat. Ona si totiž chrání svou důstojnost tím, že hrozně dlouho drží. A já jedu dál. A pak bouchne, což samozřejmě zkazí náladu pak i mě. Tak jsem za to párkrát dostal trochu za uši. (smích)

E: Aha, aha! Tím se dostáváme k nějakým hranicím toho, kdy už je toho humoru moc a začne být nepříjemný. Vlastně mě až fascinuje, jak jsi tohle uvědomuješ. Pro spoustu respondentů je tenhle popis vlastně docela oříšek, protože to, co popisuješ, dělají třeba nevědomě.

I: Vlastně si myslím, že mi to došlo až ve chvíli, kdy mi to vyčetla Karolína. Musel jsem uznat, že je to pravda a povídali jsme si o tom, proč to takhle mám. Nebo máme oba, obou nás se to týká, ona je v té práci dlouho. A pak se s ní dost těžko cokoliv řeší, když máme být zrovna spolu...a my jsme spolu fakt málo. Jen sem tam večer, občas o víkendu. Proto si to člověk chce užít.

E: Ale zároveň tam je spousta jiných věcí, které ti vadí a stojí v cestě tomu podohovému večeru...

I: Přesně. A pak zatni zuby a bav se na povel. To moc nejde. Ona je navíc Karol často v tenzi. Mrzí ji, že to mám tak jak to mám. Taky by mě pro sebe chtěla víc, asi. Nevím, do hlavy jí nevidím, ale vím, že v té tenzi prostě často je. Blbá atmosféra pro humor.

E: Existuje podle tebe nějaký ideální prostředí, naladění na humor? Aby to bylo dobrý, oba se pobavili?

I: Asi... Hm... Čistá hlava. Na prázdninách nám to jde. Když jsme spolu třeba ten prodloužený víkend v kuse. To se nám podařilo nedávno, jeli jsme k nám na chatu a úplně vypnuli celý svět kolem. Zakázali jsme si bavit se o práci a soustředit se jen na sebe. Pak tam ten humor taky přišel.

E: Jako by potřeboval prostor... Byl jinak nabítej? Ten "kladnej" humor? V čem byl příjemnější?

I: Hmm...ted' nevím, jestli tě chápu.

E: Zajímá mě srovnání těch dvou rovin - ten...řekněme nějaký cílenej, trochu uštěpačnej humor, oproti tomuhle...lehkýmu, přirozenýmu? Klidně je nazvi sám, já jsem je trochu pojmenovala za tebe.

I: Docela se mi líbí ty názvy. No...ten první vlastně paradoxně produkuje spíš naštvání. Asi obou. Ten první si rejpane, druhý se naštve. Není to vlastně ani tolik vtipný. Ale humor to je, protože je to prostě položený jako "sranda", absurdní komentář daný situace. A ten druhý, ten přirozenej, nebo jak jsi ho nazvala...

E: Klidně dodej vlastní název, vlastně by mě docela zajímal! (smích)

I: Hm...říkejme mu třeba pohodovej. Tam je to spíš o tom, že jsi rád, je ti příjemně a chceš to dát najevo. Je to láskyplný. Třeba taky pozlobíš toho druhýho, ale hezky. Když máme čas jeden na druhýho, zlobím Karol stejně - ona, jako nerváček, se vždycky křečovitě snaží o to, aby to bylo dokonalý. Koukali jsme na skvělej film a k tomu nám na sto procent makala wifina, do toho udělala dobrý jídlo, do toho tři stojky na hlavě a ještě k tomu nevím co. (smích) Já si z toho pak dělám legraci a bavím se nad tím, jak je roztomile perfekcionistická. A ona se nejdřív naoko naštve, ale vím, že ji to jako uklidní.

E: Takže takovej hromosvod.

I: Jo.

E: Oba se pak cítíte líp, místo nějakýho poklesu nálady.

I: Jo, přesně. Je to takový...hezký zlobení. (smích)

E: Dobře, díky moc! Probrali jsme ted' tedy nějaký vaše aktuální humorný nastavení, ten prozatimní peak v momentě, kdy jste se seznámili a pak se spolu dávali dohromady. A i chvíle, kdy se to moc nedaří. Zajímalo by mě ted', jaký máte oba zvlášť styly humoru. A jestli si jsou vlastně podobný, nebo třeba tolik ne. Začněme tebou, už jsme to navíc trochu nakousli. Jo?

I: A jéje. (smích) Já mám...asi klasicej chlapskej humor.

E: Aha, aha. Co si pod tím můžu představit?

I: To by mě docela zajímalo, co si pod tím představuješ? (smích)

E: Já tě nechci nějak ovlivnit svýma volnýma asociacema. (smích) Přeci jen ty jsi tu respondent!

I: Dobře, dobře, jen jsem to zkusil. (smích) No, směju se třeba právě vzhledu lidí. Obzvlášť lidí, kteří mi jsou spíš nesypatičtí. Mám rád vlastně i klasický vtipy, povídání vtípů. Ono to teď už asi není moc v kurzu, ale mám jednoho kamaráda, se kterým si pamatujeme vtipy. Dokonce si vedeme deník těch nejlepších. Známe se od střední a vždycky když se sejdem, je to tohle typický vyprávění. Myslím, že na to mám docela dobrou paměť. Ale jinak...jinak...to třeba s Karol moc nedělám.

E: Proč ne?

I: Přestalo ji to bavit. Na začátku se smála, ale on opakovaný vtíp nebývá vtípem, proto je třeba vědět, kdy přestat. Navíc na tohle není. Je lepší dělat si ten situační, třeba z toho jejího perfekcionismu. Nebo mý nerozhodnosti. Ale protože já jsem hrdej muž, taky si ze sebe často neumím dělat legraci a bolí mě ego. (smích)

E: Pokouší tohle někdy Karol?

I: To víš, že jo. Ale jak říkám, já se často urazím jen tak na oko. Ona je jinak docela opatrná.

E: Urazila tě někdy víc? Že už to zabolelo?

I: No...to se zase dostáváme k těm našim vážným tématům. Z toho se legrace nedělá. Tam to většinou dám jasně najevo.

E: Máš nějaký příklad, kdy jste tohle řešili?

I: No... Ona to Karol našťestí ani moc nezkouší. Ale dřív si začala trochu utahovat z mojí ex přítelkyně a té naší divné situace. To je na mě moc, pořád to bolí, je to otevřený a není třeba se o tom tímhle způsobem bavit. Většinou jí v tuhle chvíli řeknu, že je mi to nepříjemný a třeba jedu domů.

E: Díky za příklad! Trošičku do toho rýpnu ještě hlouběji, a zeptám se, proč to tak bolí, proč je to něco, z čeho se legrace nesmí dělat?

I: Hned nás to otráví. Hned to najednou...jako...jako kdyby neplatilo to, na čem jsme se dohodli. Nějaký nerespektování té situace. Naštve tě to ještě víc, protože máš pocit, že ten

druhej tě přece pořád nechápe, i když jsi mu to vysvětloval už tisíckrát. A je to útok, normálně na tebe jde a chce tě vyprovokovat. A to nemám zapotřebí.

E: Pojd'me se vrátit k tvému smyslu pro humor. Přišlo mi zajímavý to, jak jsi popisoval rozdílný "styly" s kamarádem a Karol. Je to jiný, jsou to dva humorný světy?

I: Jo. S kolegama, kamarádama si dovolíš víc. Je to takový...jedete na dřev. A hlavně, já se bavím hlavně s chlapama, takže máme takovou klasickou chlapskou kancelářskou zábavu. Střílíme ty prvoplánový vtipy, bavíme se hodně o sportu. Asi jsou tam i jiný témata, než který bych řešil s Karol. Ona třeba sport vůbec nesleduje. Je oproti mně intelektuálka, hodně čte. Já teda nejsem žádný hlupák, to bych neřekl, ale spíš...spíš to, o čem se bavím s kamarády, odráží ty chlapský koníčky.

E: A oproti tomu je ten humor s Karol jaký? Jak bys ho nazval?

I: Hm...no...párovej. Mezi mužem a ženou. Jemnější.

E: Máš nějakou teorii, čím to může být? Proč je to jemnější, je to s nějakým cílem?

I: No... Myslím, že to je protnutí dvou světů a nějaký kompromis. Holky s klukama taky neřeší dámský seriály, u kterých se baví. Je v tomhle případě třeba, aby každý z toho páru ty kamarády v první řadě měl a dokázal se tam "vybít".

E: Aha, aha, to je zajímavý. Co by se dělo, kdyby nebyla možnost "se vybít"?

I: No, to je třeba případ mojí ex přítelkyně. Ona je ta víla, která je hodně osamělá. kamarádky sice má, ale moc se s nima nebaví, spíš si povídají navážno. Kdežto Karol má partu holek, se kterými sem tam vyrazí do města za zábavou. Jezdí na výlety, na víkend někam. Myslím, že tam se pobaví o tom všem, o čem potřebují. A my mezi sebou pak máme takový zlatý kompromis.

E: Dva jiné světy, vesmíry. Myslíš, že by fungovalo, kdyby se střetly? Kdyby jste třeba jeli všichni na nějaký víkend spolu.

I: Myslím, že by se stejně každý bavil zvlášť. Nebo možná...možná by to fungovalo s ostatními páry. Jako párovej víkend. Tam by se to dalo oddělit, ale i nějak stmelit. Nevím, nikdy jsem tohle nezažil. A vlastně je to možná docela dobrý nápad.

E: Chtěl bys s Karol "ten druhej" svět sdílet? Vzal bys ji třeba mezi kamarády, bez holek?

I: (smích) Ne.

E: Proč?

I: Já bych přeskakoval mezi tím, jestli jí je dobře, baví se, a kamarády, jestli oni jsou v pohodě, že tam mám holku... A hlavně bych musel být ve střehu, jestli ji nějak neuráží třeba. My si totiž děláme hodně legraci ze sebe navzájem. Jako věřím, že by se krotili, ale bylo by to prostě takový polovičatý. Ona by se bavila na sílu, oni by se muselo krotit...Nevím.

E: Dobře, pojďme zpět k tvému humoru. Chceš ještě něco dodat? Používáš ho třeba v nějakých konkrétních situacích? Jako první, co tě napadne, když se řekne humor, jsi zmínil obranný mechanismus...

I: Vlastně mi došlo, že ho tam opravdu používám. Já jsem vlastně docela stydlivej člověk, ne přímo...bavič. Snažím se do té společnosti nějak zapadnout, ale může to být občas křečovitý. Tak jsem si možná vyvinul něco jako tenhle obrannej mechanismus a proto jakmile třeba vstoupím do novy společnosti, máme v práci jednání, dost často zkouším prorazit tím humorem. Stejně tak to mám asi, jak jsme už probrali, v rámci těch hádek, nebo když chci druhému něco vytknout. Asi málokdy to řeknu napřímo. Spíš si z něj tak jako vystřelím.

E: Napadají tě nějaké další situace? Nebo témata, kterým neodoláš...

I: Asi zatím ne. Možná mě napadá to, že se často docela utrhnu ze řetězu. Právě třeba v těch vtipech, kdy mě musí zastavovat. Já asi nepoznám, kdy mám přestat, tak to nechávám na okolí. Jak jsem stydlivej, tak jakmile se s někým sblížím, přestanu vidět to dno. S Karol to je zase v tom popichování. Taky mě asi musí nějak...zastavit ona.

E: To je taky hodně hlubokej vhled, moc děkuju. Čím myslíš, že to je?

I: (smích) Já si to uvědomuju opravdu jen proto, že jsem to už párkrát s někým řešil, nebo za to dostal za uši. Jinak se o tom humoru vlastně mluví docela těžko.

E: Mně se zdá, že ti to vůbec nedělá problém, že se nad každou mou otázkou opravdu zamyslíš.

I: Tak to mám radost. Co tam máš dál?

E: Ještě zopakuju - čím myslíš, že je to, že tu hranici nevidíš?

I: Možná tou důvěrou. (pauza) Jakmile ji k někomu získám, dám hodně ze sebe. Tak to mám skoro se vším. Jsem opatrnější, ale potom do toho jdu komplet. To je třeba vidět na tom mém bývalým vztahu, trvajícím tak dlouhou dobu. Je pro mě teď zase těžký se od toho odpoutat. Dokonce jsem začal chodit k psychologce, aby mi to vysvětlila ona. (smích) Je to pro mě nějak těžký, tyhle předěly. Vědět, kdy přestat, kdy se odhodlat k tomu začít něco nového. Hodně myšlenek, hodně pro i proti. Asi to není jen humor, ale nějaká má vlastnost.

E: Díky moc! Dáme si od toho teď pauzu a přesuneme se ke Karol humoru. Jak bys ho popsal?

I: (smích) Občas dost...chladnej. Ale to spíš jen ke mně. (smích) Jinak vlastně...takovej laskavej. A...přijde mi u ní zajímavý, že se hodně směje, aniž by říkala něco vtipného. nebo někdo říkal něco vtipného. Spíš se směje jako doprovod k té konverzaci. Je taková vysmátá holka, na to, že na první pohled působí hodně odtažitě.

E: Aha, takovej small talk humor?

I: (smích) Haha, přesně. Naprosto přesně. Je to většinou právě s lidmi venku, které jen tak potká. To já třeba nemám. Jakmile mě nepobaví, co ten člověk řekl, nesměju se. Ona tam vnáší tu příjemnou, lehkou atmosféru tímhle. No a pak se nechává rozesmát když je v tenzi. Myslím, že i v tu chvíli tam sama nejvíc nějaký humor dává...není to vyloženě...nějaká...že by sama dělala tu legraci, ale spíš tak komentuje samu sebe a tu situaci. Občas je trochu ironická, nejčastěji taky právě sama k sobě. Trochu se shazuje. A ostatní jí to vyvrací, já hlavně teda. A ona se tomu směje. Občas se samozřejmě směje za něco mně. Ale když je dlouho ve stresu, moc tam ten humor není. Jo, a má ráda seriály, u těch často odpočívá a tím pádem se i směje

E: Baví tě Karol humor?

I: Baví.

E: Proč/Čím?

I: Je laskavá. A umí si ze sebe, když k tomu jsou podmínky, udělat legraci. Je chytrá. Chápe moje, častou hloupý, vtipy. A sama vytváří často dobrý reakce na ty moje. Je pro mě těžký vybavit si nějaký příklad...ale je s ní legrace. Nezkazí ji.

E: Myslíš, že Karol baví tvůj styl humoru?

I: Myslím, že snad jo. Kolikrát sice zakončí moje vtipy smíchem a větou “Ty jsi ale debil,” což beru jako pochvalu. (smích) Je to asi otázka na ni. Ale myslím, že jo.

E: Dalo by se říct, kdo z vás je větší “bavič”, respektive ten, kdo tam ten humor víc vnáší?

I: Asi já.

E: Je tím pádem Karol ta, kdo se z vás víc směje humoru toho druhého?

I: (smích) Jak kdy. Ale asi ano.

E: Teď, když jsme popsali vaše jednotlivé styly humoru, resp. smysly pro humor, dokážeš říct, jestli jsou si podobné?

I: Vlastně jsou. Sice se třeba těmi tématy liší (sport x seriály), ale základ máme stejný. Možná je to o tom, že se snažíme hledat ten kompromis. Máme motivaci tam ten humor nějak vnášet, jestli rozumíš. To třeba s mojí ex přítelkyní nefungovalo. Já vtipy dělat chtěl, ale ona je nechtěla přijímat. Nevím, jestli to bylo rozdílným smyslem pro humor... Ale přijde mi, že kdo se chce smát, důvod si najde. S Karol se zatím snažíme, i když máme poněkud kamenitou cestu tím začátkem.

E: Kdo se chce smát, důvod si najde...

I: Já jsem o tom přesvědčen. Jsou lidi, kteří z nějakých důvodů nechtějí.

E: Máš nějaký nápad, co by to mohlo ovlivňovat? Proč nechtějí?

I: Já nevím...asi neznají sílu, jakou má. Myslím, že je to instantní radost, i dobrý způsob řešení něčeho těžkýho. I když jsou témata, o kterých se nevtipkuje, existuje přece stále víc, o kterých to dovolený je. A je to o té motivaci tyhle témata hledat, nebo ne?

E: Myslíš, že tedy v tomhle tkví ta vaše podobnost s Karol?

I: Jo, přesně.

E: A odlišnost? Tu už jsme taky nakousli, myslím, žeš ji popisoval v rámci jejího stylu humoru...

I: No, vlastně jo. Je to spíš ta situace, ve kterých humor používá. Navíc bych řekl, že má obecně laskavější humor, než já. Míň provokuje a říká ty těžký témata oklikou. Umí je moc dobře a obratně říct rovnou vážně. Proto se jí možná líp daří smát se jinejch věcem.

E: Že by...měla humor víc spojenej s tím laskavým tónem a proto by přehlížela ty zlý pohnutky mysli jiných? A nenaskakovala na ně? (smích) Chápu to správně?

I: Vlastně ano. Nějak tak. Jsem jen něco plácnul.

E: Opět mi to připadá jako zajímavý, hodně hluboký zamyšlení se nad světem Karol.

Tak, teď bych se ráda zeptala na to, jak tyhle dva jinak-podobný styly ladí dohromady. Dotkli jsme se už předtím nějakýho “ladění” humoru, povídání si o tom, co a jak chcete, z čeho by se legrace dělat neměla. Myslíš, že i něco tak...abstraktního, jako humor mnohdy je, se dá ladit?

I: Rozhodně. Když jsou oba motivovaní k té změně, jde to.

E: Není to osobnostní nastavení, se kterým se narodíš? Ale spíš něco...co můžeš ovládnout vědomě?

I: Podle mě je to spíš součást komunikace. Asi. A tu ladit můžeš. Jasně, ovlivní nás nějak rodina, kamarádi, naše povaha...ale je třeba vždycky vědět, s kým si můžu dovolit co. A pak to ladit.

E: Co třeba to tvoje nevědomý překračování hranic?

I: Tam jsem jen línej a spoléhám na to, že mi to řeknou ostatní. (smích) Ale myslím, že bych se to mohl naučit...kdybych chtěl. Mimochodem, moc se omlouvám, ale budu muset pomalu končit, za chvíli jsem domluvený s kamarádem na večeři a zapomněl jsem, že je to o hodinu dřív. Nevadí?

E: V pořádku, už stejně pomaličku finišujeme. Mám tedy poslední dvě otázky, u kterých tě poprosím o konkrétní příběh/vzpomínku z “terénu”. (smích) Něco, co se událo mezi vámi s Karol. První z nich se týká něčeho negativního - jestli nastala někdy situace, kdy humor výrazně nepomohl, kdy naopak uškodil. Tu situaci zkazil, způsobil hádku, byl trapnej, zlej... Jde o to, že za to mohl čistě humor, který změnil chod věcí.

I: To jsme už trochu řešili. Napadá mě ale jedna situace, kde za to bouchnutí mohlo to, že humor nepřišel, nebo spíš nebyl pochopen. Může být?

E: Asi jo, zkus to říct.

I: Vzpomínám si na jednu situaci, kdy se do mě Karol dost navážela kvůli té naší situaci. Byla unavená, přepracovaná. Bral jsem to s rezervou, tak jsem se snažil dělat vtípky a nějak tu situaci zpestřit humorem, zahrát do outu. Pořád jsem jí ty našťvaný výlevy vyvracel, ale tak jako jemně, ne nijak zle... Třeba... Ptala se, proč se k ní už nenastěhuju, že už nemůže dlouho čekat. Tak jsem jí tam házel vtípky jako “To bys fakt chtěla? Takovýho bordeláře? Bych ti to tu celý přece zošklivil,” a obecně se snažil naladit to spíš na pozitivní vlnu, abych změkčil to strašně vážný, hnusný téma, který jsem opravdu neměl náladu řešit. Hodil jsem jí tam ty vtípy ještě aspoň čtyři a ona pořád nereagovala, začala se zlobit naopak ještě víc, že jsem dětinskej a zbabělej vyřešit si to. Tak asi takhle. Humor nezabral.

E: Dobře, díky moc! A druhá otázka se týká situace, kdy humor zase pomohl. Zabral. Dopadl na úrodnou půdu - do dobrý nálady, klídku... Jde tam zase o to, že hlavně humor něco odvrátil a právě díky němu to hned bylo lepší.

I: To je těžký. Hmmm. (chvíli odmlka) Já mám totiž pocit, že tyhle jednoduchý interakce máme často. Kdy jsme jeden z nás otrávenej a snažíme si pak tím humorem nějak zlepšit náladu. A jakmile ten druhej na tu hru přistoupí, jde to. Ale nějaká situace, kterou humor vyloženě zachránil... Pamatuju si, že na Karolínu platí humor v kombinaci s dotekem. To si u nikoho jinýho nemůžu dovolit. Já vlastně ani nevím, jestli je to humor. Ale často si z ní dělám takovou to milou legraci se zjemněným hlasem, například “No to se nám to teď úplně pokazilo, hotová katastrofa! Co budeme dělat? My to asi nepřežijeme. Skončí svět a všechno tu vybuchne,” a přitom jdu k ní a začnu ji objímat, zvedat, točit kolikrát. Tak jako hravě. A ona pochopí, že zase třeba něco hodně hrotí, nervuje se zbytečně a začne se smát. Taky jí dost lechtám a u toho si z ní dělám legraci. Tak asi takhle, tam to často zlepší.

E: To zní jako takovej láskyplnej humor. Něco, z čeho je cítit ta blízkost, možná...

I: Asi tím to bude. Vidíš, to mi nedošlo, že je vlastně takovej samostatnej humor “láskyplnej”.

E: Co se ti k němu vybaví?

I: Asi to, že ho máme možná míň, než bych rád. Je dobrý se o těhle věcech bavit a nějak to...nějak si to přiznat. I když to bolí.

E: Chtěl bys to mít z hlediska humoru jinak?

I: Rozhodně. Chtěl bych té legrace víc. Větší fokus. Bohužel teď, jak jsme zaměřený téma jinýma, vážnýma věcmá, zapomeneme na něj. Myslím, že je fajn na to pořád myslet, vždycky se nadechnout nad tu hladinu.

E: Přejde mi moc zajímavý, jak se během našeho rozhovoru tak trochu měnil náboj, s jakým jsi o humoru mluvil. Na začátku to byla obrana, podkopnutí druhýho, moc... A teď jako bys ho měl spojený s nádechem nad hladinu, láskyplností... Jasně, je to samozřejmě i tématem, které jsme naposled řešili, ale přišlo mi zajímavý, že i ten náš rozhovor plynul od emoci k emoci. Je to hodně právě o tom nacítní.

I: No vidíš, asi jo. Jsem teď z toho takovej nostalgickej a přemýšlím, jak si o tom s Karolínou popovídáme.

E: Díky moc, tohle už je opravdu konec. Doznívá v tobě ještě nějaká otázka, chtěl bys něco doplnit?

I: Vlastně všechno to ve mě trochu doznívá. Bylo to příjemný, díky. Snad jsem pomohl.

E: Určitě. Mám radost, že to bylo příjemný. Jak se ti an otázky odpovídalo? Byla nějaká těžká, překvapila tě? Nebo naopak velmi lehká?

I: Všechny tak jako vyrovnaný. Možná mě překvapilo, jak jsem si to všechno během rozhovoru srovnával. Taková terapie skoro, i svý terapeutce o tom řeknu. (smích)

E: Terapie rozhodně ne, spíš řízený naslouchání. (smích)

I: (smích) Ale podněty mám. No.

E: A myslíš, že jsem se na něco důležitýho nezeptala?

I: Mně to teď tak vrtá hlavou, že na něco možná ještě přijdu. Přejde mi, že je to téma, který chce trochu rozjezd. Já jsem se do toho teď ponořil a myslím, že by to šlo ještě hlouběji. Až mě trochu mrzí, že musím pryč. Myslím, že to ve mě ještě nějakou dobu zůstane. Třeba ten popis mýho humoru jsem ti dal podle mě dost...jednoduše, přitom je to možná komplexní. Ale nevím, jak bych se popsal. Pokud na to přijdu, dám ti vědět.

E: Díky moc! Klidně napiš, propojení jsme. Pokud už nic nechceš dodat, děkuju za rozhovor a přeju fajn den!

Karolína

E: Tak jo, můžeme začít, nahrávám. Ještě jednou tě vítám u rozhovoru k mojí diplomce a děkuju ti za účast! Jsi připravená, je ti příjemně?

I: Není vůbec zač. Ano, jsem ready.

E: Pusťme se tedy do první otázky. Co tě napadne, když se řekne humor...humor ve vztazích

I: Napadne mě...smích, buď to, co ta druhá osoba řekne v nějaký situaci, eeh...nebo, nějaký moment během dne, a člověku to přijde pozitivní, nebo zajímavý, chytrý...a nebo, vlastně pokud třeba má člověk nějakou, jakoby komplikovanou, situaci, tak vlastně to ulehčí tu situaci. Jo, cokoliv, co ulehčí tu danou situaci.

E: A jak podle tebe humor ve vztahu s přítelem vypadá? Teď to myslím doslova - jakéj má tvar, jakou barvu...

I: Eeh...(smích). Teď jsi mě zaskočila. (chvilu ticha) Asi je barevněj jako duha.

E: Proč?

I: Má podle mě hodně barev, no, eh...je takovej...v různých situacích vzniká. Občas je žlutěj, občas černej jak bota. A někdy je ve všech barvách, protože přijde po dešti, když se rozsvítí slunce.

E: Díky, úplně ho mám před očima. Je pro tebe ve vašem vztahu důležitěj?

I: Určitě. (smích) Určitě. (úsměv) Jako pro mě jo. Jako mě připadá důležitěj právě v tom, kolik aspektů má. Třeba tak, že pochopíš tu druhou osobu, protnete se zrovna nějak, nějakým způsobem...jako podle toho, na co ten člověk reaguje, co mu přijde vtipné právě. A nebo jakým způsobem si člověk ulehčuje v některých situacích...tak to hodně odpovídá o tom, vlastně, co ten člověk prožil, jak vlastně reaguje na některý situace a vlastně jak reaguje k ostatním osobám. Zajímavý jsou taky situace, kdy má ten druhěj člověk ten humor jiný, a v tom případě, jak je ten první schopnej a ochotnej ten humor nějak přijmout a naladit se na něj, nějak ten humor toho druhýho člověka nějakým způsobem pojmout. A nebo třeba ty humory dostatečně sloučit na to, aby jim oběma to časem přišlo vtipné...i když třeba na první pohled to tak nebylo.

E: Mhm.

I: Takže takhle.

E: Ok, děkuju. Myslíš, že bys mi pověděla víc o tom, jakou roli hraje humor přímo u vás ve vztahu s Karlem?

I: Já bych...no...(delší ticho)

E: Klidně si dej čas, nikam nespěcháme. Máš kolem toho nějaký myšlenky? Klidně je říkej nahlas.

I: No...první, co mě kolem toho napadá, je, že je ten humor u nás takovej...přirozenej. Je pro nás právě díky tomu důležitěj, hraje velkou roli. No...V hodně situacích, jako samozřejmě ne ve všech, ale v hodně z nich, vlastně, je to takovej jakoby osvobozující prvek, ve kterým, jelikož máme podobnej humor právě, tak ať už řekneme cokoliv...tak ten druhěj člověk to pojme pozitivně a zasměje se tomu. Není to tedy tak, že bychom se smáli, abychom tomu druhýmu udělali radost, ale pak si za rohem řekli, že to tak vtipný nebylo, ale spíš je to o tom, že si v tom hrozně rozumíme. Sejdeme se v tom a ani se nemusíme snažit...víš, jak to myslím?

E: Je to takový autentický?

I: Jo, přesně. Absolutně.

E: Mhm. V jakých situacích je pro tebe nejautentičtější? Nebo nejsvobodnější, to bylo přímo slovíčko, který jsi řekla.

I: No...on Karel říká hodně blbý fóry (smích). A to mě na tom možná tak osvobozuje. Není to důvtipný, ale spíš takový...ty jo, jak to popsat...eh...takový strašně basic, můžu se u toho uvolnit. Na nic si nehrát. Třeba mě baví, a to je pro něj dost autentický, a mě to pak tím pádem tak jako uvolní, protože on je uvolněnej, jako, když používá takový ty slova, který můžou mít víc významů. A použije je v hrozně vtipnejch větách. Nebo něco dlouho a vážně vyprávím, trochu se stylizuju třeba, a on to pak rozseká tímhle podobným slovem, který tam hrozně sedne. A pak se uvolníme, zasmějeme, je to celý takový jiný.

E: Myslíš tím dvojsmysly?

I: Jo, přesně tak!

E: A jak jiný to pak je?

I: Je to hned právě svobodnější, jsme si blíží.

E: A dokážeš si vzpomenout na nějaký konkrétní situace, kdy Karel takhle použil dvojsmysl, nebo jakékoli humor...co tomu předcházelo, co přesně tam řekl...a hlavně jak ses u toho cítila.

I: Hm...netuším. (chvilka ticha)

E: Věřím, že se to těžko loví z paměti, klidně si dej čas.

I: Já bych řekla, možná je to jakoby tím, jaká je teď situace, že vlastně ten humor teď hodně používá tak, aby něco ulehčil. Je sám teď hodně ve svých myšlenkách, má nějaký problémy, a já občas mluvím dlouho o práci. On dost poslouchá, já nevím, kde přestat...a on nás pak oba vysvobodí tímhle vtipem a zase se posuneme dál. Sám si jakoby zjednodušuje půdu a tím i mně. Vlastně i když vidí, že já jsem třeba smutná, unavená. Snaží se o ten humor, aby člověk myslel na něco jiného a odvrátit od toho, co se děje...

E: Myslíš, že se mu to vždycky daří, že to pomáhá?

I: Mně vlastně...no, když jsi řekla to vždycky...no...asi ne. (smích) Tak z půlky případů je to autentický, ale občas v tom svym tématu potřebuju ještě zůstat. Ale třeba...no, nechci ho ranit a vycítím, že on už se o tom třeba bavit nechce, tak mi dá takovej signál. To jsme se ale dostaly vlastně úplně jinam a slyším se teď, jak trochu popírám to, co jsem říkala předtím. (smích) Sakra.

E: To vůbec nevádí, přemýšlíš nahlas, to je moc důležitý a nosný.

I: Jasně, jasně. (smích)

E: Klidně v tom pokračuj. (smích)

I: No, prostě bych to uzavřela tím, že většinou to je jakoby autentický, ale občas je to takový...no, že se s ním nechám svést na vlně humoru, i když na to ready sama ještě tolik nejsem. Vím ale, že je to prostě vtipný, často sama vnitřně nechci, ale něčím mě fakt opravdově rozesměje, že musím dál. (smích)

E: Baví tě jeho humor?

I: Ty jo, zrovna nad tím přemýšlím. Baví, baví mě čím dál víc. Vlastně oproti začátku, kdy jsme se seznámili, mi jeho humor připadal dost basic, nevím, jak jinak bych to popsala. Měl

takový zvláštní narážky a tak podobně, dost divný mnohdy, a...a...čím víc člověk toho druhého zná a ví, proč takový vtipy má...a pak...no, zapadá do toho pak i sex, fyzická láska, to, že k němu pak začneš něco cítit. Pak se ten humor taky promění, po všech těchto fázích. Opravdu pak, co toho člověka znáš nahýho, víš jak líbá...začneš, nebo nezačneš brát ho s tím, jaký je, včetně toho, jaký humor má. Je tam nějaký lámání chleba. Prostě ho vezmeš se vším, nebo ne. A já Karla se vším vzala. No, a jakmile toho člověka se vším vezmeš, teda i s tím humorem, začneš to brát úplně jinak. Začneš se tomu smát, protože ho máš rád. No a pak se vidíš, jak podobný fóry začínáš říkat sama, pak se trochu zděsíš, ale pak jsi ráda, protože si s tím člověkem během toho najdete vlastní humor v určitých situacích, nějaký hlášky si přivlastníte, a pak...a pak že spolu můžete nějakým způsobem...no...pracovat na tom humoru...asi...no...rozvíjet ne, ale...sdílet, jo sdílet, to je to slovo.

E: Zaujalo mě to lámání chleba jako fáze, kdy se musíš rozhodnout, zda toho druhého chceš, nebo nechceš přijmout...jak tě to napadlo?

I: (smích) No, já tomu tak říkám vždycky. Je to taková ta doba po třeba třetím rande, jak říkají v seriálech. Nebo v mém případě spíš po pátém, šestém, záleží dle sympatií, kdy začínáš uvažovat o vztahu a musíš to rozseknout. Líbí se ti dost? Je dobře v posteli? Nasměješ se s ním?

E: Humor tedy na třetím místě? (smích)

I: (smích) Ty jo, asi vlastně ano. Ale nějak to pak vezmeš se vším všudy. Vyrovnáš to, jestli jakoby získal dostatek bodů k postupu do druhého kola. (smích)

E: Kolik bodů Karel za humor nasbíral?

I: Z počátku velmi málo, ale pak se to najednou vylouplo. S narůstající intimitou se zlepšoval jeho humor, řekněme. A pak jsme si ho trochu vyladili, to taky pomohlo.

E: Hmm, pojďme se podívat na to. Trochu jsi to dříve už zmínila, popsala jsi takovej váš “párovej humor”. Tedy humor typickej jen pro vás dva, kterej si jen vy dva sami vytváříte. Přiblížila bys mi ho?

I: Jo, tan “párovej humor” máme, máme ho určitě. Řekla bych, že se odvíjí podle situací, který jsme spolu zažili, momenty, který máme společně...nějak si tyhle momenty zafixuješ a pak na ně narážíš v tom vztahu...Takže jo, jako, rozhodně. Ale vzhledem k tomu, že spolu

nejsme nějak dlouho, vlastně fakt krátkou dobu, je podle mě dost brzo na to říct, jaký humor spolu máme...Jsme asi teprve chvíli ve fázi, kdy nějaký ten společný humor tvoříme.

E: No a myslíš, že se tenhle váš společný humor tvořil už od samého začátku? Třeba v momentě, když jste spolu randili, flirtovali...nesete si odtamtud něco doteď? Nebo to vzniklo až později?

I: No...rozhodně to bylo i na začátku. (vážně) Měli jsme na sebe spoustu narážek i když jsme byli kolegové v práci, cca 2 roky zpět. Ještě jsme spolu nic neměli, ale pořád jsme na sebe naráželi, dělali si legraci jeden z druhého, culili se a vymýšleli si spolu přezdívky pro ostatní kolegy. Ty nám třeba zbyly doteď. Vlastně...jakoby...vlastně jsme laškovali a tím to vzniklo, to byla první etapa. Hodně na to teď navazujeme a vzpomínáme, co nás tenkrát na druhým rozesmívalo, co jsme si říkali, projížděli jsme i pár starých chatů. Jakoby...no...a pak během toho, co jsem odešla z práce, to byly dva měsíce po tomto flirtu...no a během těch dvou měsíců jsme si jen psali, ale ně jenom ohledně humoru a vtipků, ale tyhle dva měsíce nám naopak pomohli ten humor jakoby...překlenout, začít vážně a pak mě pozval na rande. A pak jsme na sebe zase začali narážet a bylo to vtipný, ale pak se to nějak spojilo a začali jsme spolu chodit. Tyhle jakoby tři fáze jsou důležitý podle mě, protože člověk na tebe naráží, má vtipy atd., je to hodně takový, jakoby potupný. Jsem ráda, že se to pak posunulo a pak to přešlo do toho porozumění, ty balící vtipy se po chvíli přejí. I tak asi poznáš, že se k sobě hodíte, že je to přirozený. Když jste schopný z toho vyjít bez toho, aby ten druhý měl pocit, že se mu směješ, že je to takový na sílu. To by pak nemohl být zdravý vztah, ti dva by na sebe nebyli naladěný.

E: Mhm, jasně. Naladění humoru u vás tedy, jestli tomu správně rozumím, přišlo i díky tomu, že se ten prvotní, funkční randící a sblížovací, humor v další fázi upozadil a dal prostor jiným, v tu chvíli důležitějším, věcem.

I: Jo. A pak došlo ke spojení, většímu naladění, když se ten humor na druhý fázi zase...jakoby obnovil?

E: Mhm. Takže se u vás humor za těch pět měsíců, co se znáte, vlastně dost měnil a vyvíjel.

I: Jo, bouřlivě. Od té doby, co se známe.

E: Ok, ok... Tak, teď to možná bude vypadat, jako bychom úplně změnily téma, ale nebude tomu tak docela. Spíš se posuneme na další level. Už jsem se dozvěděla něco o tom, jak

vnímáš roli humoru ve vašem vztahu, jak vnímáš humor Karla...a teď by mě zajímalo, jak vnímáš svůj humor.

I: (smích) A jéje. Eeeeh. Já... (smích a poté dlouhé ticho)

E: Těžký, vid'.

I: Ale hrozně.

E: Zkus mi povědět o tom, co tě napadá, co ti skáče za myšlenky, slova, pocity...

I: No snažím se to nějak podchytit. Jako...no...odkud se to jako bere. Jestli mám říct, jaký vtipy mě baví, jestli jako...jestli se směju u nějakých knížek...

E: Paráda, začni odkudkoliv.

I: No, a taky mi běží hlavou, že když člověk se snaží popsat druhého člověka, vybaví si ty situace, kdy on vtipkoval, nebo kdy se ten druhý smál, ale úplně zapomene na sebe. Nebo...já si u sebe vybavím třeba jen nějakou část, je těžký popsat jako celek...jako co mi přijde vtipný... Já bych řekla, že... (dlouhá pauza) Že mám ráda... Že můj humor je spíš... No, jako vzít věc z normálního života, a udělat srandu z té věci, z toho momentu, ale popsat to trošku jinak...jakoby...Ne. Jakoby...no, vím, že co mě rozesměje, jsou věci z normálního života, ale člověk si to pojmenuje jakoby sám...no, to jsou věci, co mě jakoby rozesmějou...no, já vlastně...nevím.

E: Napadají tě třeba nějaký situace, kdy se směješ častěji...s kým to je, jak se u toho cítíš, kde to je... Kdy se radši směješ, co se musí stát, aby ses smála...

I: Hmm, když jsem vystreslá. (smích)

E: Aha, aha, to se pak máš tendenci smát víc.

I: Jo.

E: A souvisí to s humorem, nebo jen se smíchem?

I: Vlastně i s humorem. V tu chvíli mě rozesměje skoro všechno, protože si prostě chci pomoci. Jako vážně, vážně rozesměje. Mám to tak i naopak.

E: Jak naopak?

I: Když je někdo vystreslej, hned mám tendenci vtipkovat, aby se to zlepšilo. Já jako...když nad tím přemýšlím, nemám nějaký klasický popsatelný humor, že bych třeba sklouzávala k sarkasmu, nebo podobný věci, to já tak asi ani nic nemám. Tak jakoby...že vlastně...já...no, mám spíš takovej...no jako pomáhám spíš, když se někomu něco nedaří třeba, tak se do toho snažím vnést ten humor...jakoby...vlastě...aby to nevyznělo moc seriózně, zbytečně seriózně, ale spíš by člověku bylo líp, nějak ho uvolnit. Vím, že pro mě, i pro toho druhého, když je vystreslej a v jakýkoliv tlakový situaci, je dobrý, když mluví s tou druhou osobou, tak se to snažím využít a pak se oba cítíme dobře. Nejdřív to asi dělám trochu kvůli sobě, protože jsem jakoby vystreslá a nechci být, nebo, v druhém případě, jsem v místnosti s druhým člověkem ve stresu, a nechci být. No, a tím humorem doufám, že i on to tak cítí a uleví se mu třeba, že tolepší tu situaci.

E: Mhm, mhm. Jak bys tenhle svůj humor pojmenovala?

I: Noo...asi...třeba...vylepšovací? Pomáhací?

E: Hmh, dobře, píšeš si. Napadá tě ještě něco? Teď jsme probraly tak trochu, řekněme funkci humoru, nebo situace, ve kterých ho cíleně používáš. Napadá tě třeba něco, čemu se směješ, když to přijde od druhých? Co tě fakt pobaví za lidi...jak ten člověk vypadá, jaký je, čím je vtipnej.

I: Teď mě napadá...(dlouhé ticho)

E: Zkus to, klidně syp myšlenky.

I: Ok, třeba moje kamarádka a bývalá kolegyně, se kterou se občas vídáme. Ona má takovej ten "Sex ve městě" humor, je to taková Samantha. Je sebevědomá, hodně mluví, hodně se směje. No, ona je pro mě asi nejvtipnější člověk na světě, je taková...no prostě Samatha.

E: Jé, já neviděla ten seriál, popíšeš mi ji prosím?

I: Jé, promiň, je taková...no...eh...osobitá v tom humoru. Skoro všechno popisuje s takovým siným, občas až takovým...silným humorem. Ne urážlivým nebo sarkastickým, spíš říká to, co si hodně lidí jen myslí a nedokáže to říct, tak tím pádem je to pak tak vtipný. No...možná si vlastně taky přeju něco podobného umět. (smích)

E: Takže je to něco, co tě spíš baví právě u kamarádky, hodně tě to pobaví, nasmějete se spolu...ale není to zrovna humor, který bys normálně používala ty.

I: Jo, tak to vlastně je. Já to mám fakt spíš takový...no...nevím. Nevím, asi bych vlastně neřekla, že to jsou přímo situace. Nebo tak. Spíš to prostě vyplyne v určitý...konstelaci. Není přesnej důvod, přesnej vzoreček. Já nevím, jak se popsat.

E: Nevadí, takhle mi to stačí, kdyžtak se poptám dál. Ještě další možnost, jak se popsat...myslíš, že Karla baví tvůj humor?

I: Jo, jelikož mi to několikrát řekl, tak jo.

E: A řekl ti proč?

I: Jo, vlastně jo. Baví ho to, že nejsem taková...jednoduchá? Nebo jakoby...nemám ženskéj humor, tak to nějak nazval. Že si ze sebe umím udělat legraci. No, to je asi všechno, víc mi asi neřekl, no. Nevím...

E: Pojd'me se přesunout zase zpátky do vašeho vztahu s Karlem, jo? Když jsme teď popisovaly různý situace, funkce atd. Pojd'me se zaměřit třeba na četnost. Dokázala bys říct, kdo z vás dvou je větší bavič? Ve smyslu, že častěji užívá humor, produkuje ho...

I: (smích) Hm. My se asi spíš střídáme. Spíš to tak kompenzujeme. Když jeden z nás není v úplně nejlepší kondici, převezme to ten druhej a spíš ten ten danej den řeší legraci. Není to tak, že by někdo byl větší bavič, ale spíš...jak se ten druhej cejtí. Umíme rozpoznat, že je třeba, aby tomu druhýmu byla zlepšena nálada, uděláme to.

E: Takže si tak předáváte štafetu...

I: Jo, jak je třeba.

E: Funguje to?

I: (delší ticho) Řekla bych, že jo. Ale občas je tam tenká hrana, aby to ten jeden z nás třeba nebral jako sarkastický, nebo tak...aby se mu jakoby líbil ten, no...humor toho druhýho.

E: Máš nějakej příklad?

I: Třeba minulej týden mě Karel docela naštvál jednou poznámkou na moji práci. A nechtěla jsem se nechat do toho zatáhnout, jako tak, že bych se tomu zasmála a potvrdila mu to, že jako má pravdu tím, kam ten vtip míří.

E: Takže vlastně říkáš, že aby ten vtip padl na úrodnou půdu, musí být sdílenej.

I: Jo, přesně tak. Musíme se oba rozhodnout, jestli ho chceme přijmout, najít tu hranici.

E: Mhm, a jaký je, pokaždý hledat a mapovat tu hranici? Na čem záleží, když se hledá?

I: No...občas lehký, občas těžký. Asi na náladě, no...a občas taky na bolestech, jakoby na ožehavým tématu. To jsem ti vlastně neřekla předtím, no...ale ono to asi nebude tolik důležitý pro výzkum o humoru, ale...no...my jsme spolu s Karlem vlastně tajný. Můj ex tušil, že se něco děje mezi námi dvěma, ale já mu to nechci říct a tak. No, a Karel má 11 let přítelkyni. Bydlí spolu v baráku, kterej postavili za společný peníze, plánovali dítě, svatbu... No a teď tohle. Karel byl dlouho nespokojenej, teď se s ní rozešel. No...Vlastně ještě předtím, než jsme spolu poprvý spali. Ale blbý na tom je to, že jakoby s ní pořád bydlí, no. Nemůžou prostě ten dům prodat jen tak. Takže čekám, než už to vyřeší. Ta přítelkyně je do toho hodně taková...nevím, úzkostná. Nemůže to přijmout a pořád ho přemlouvá. On ale často spí u mě a jí říká, že je na pracovní cestě. Jakoby jsou rozešlí, to fakt jo, ale nechce ji trápit ještě víc tou pravdou o nás. To by ji asi dost rozseklo. No, takže tohle je to velký ožehavý téma, o kterým se třeba blbě vtipkuje...

E: Ufff, aha, díky za sdílení, vážím si toho. Věřím, že to musí být náročný.

I: Je. Hlavně doufám, že se to brzy zlepší. A ono fakt zlepší, už je to na dobrý cestě. Zpět k humoru teda...no..jaká byla otázka předtím?

E: Na tu hranici, kdy už něco není vtipný. Myslím, že jsi mi dala dost hlubokou odpověď, klidně se můžeme posunout. Nebo bys ráda něco dodala?

I: (smích) Jo, vlastně ráda bych dodala. Teď, když znáš ten kontext, můžu ti říct víc k tý hranici. Jsou tam občas momenty, kdy je ten humor fakt nasrávací. Kdy se o něčem prostě nechceme bavit a chodíme kolem toho. Nejde to nijak uvolnit. Hlavně já se v tom nemůžu uvolnit. Karel se fakt snaží, řekla bych, ale já ne. Nebo snaží...zlehčuje to na můj vkus moc. No...říká mi pak, abych se nesnažila číst mezi řádky, abych nebyla tak upjatá, ale pak prostě spadneme do bodu mrazu a jsme oba takový rozmrzely.

E: Takže občas vyvolá potenciální konflikt...

I: Jo...

E: Ty jo, od toho se můžeme odpíchnout. Myslíš, že bys mi pomohla zmapovat takovou “úrodnou půdu” pro humor u vás ve vztahu? Jako to, co se musí stát, aby jste nespádli do toho konfliktu? Aby byl jen příjemnej, pohodovej, oba jste si ho užívali...

I: Určitě. Aby oba dva byli v dobrém rozpoložení, aby...no...aby nebyl člověk zrovna v náladě, kdy...jakoby...kdy si pokládá otázky a hledá na ně cíleně odpovědi...pak ti ten humor může dát odpověď a naštveš se. Spíš takový uvolnění, klid, možná i rezignace. Nebo se snažit nebyt tak citlivý na narážky. Nemít citlivý období, náladu, nějaký větší problémy v práci, doma...ten druhý to musí vycítit, musí vědět, ke komu ten svůj vtip vysílá. Vlastně pak ať řekne cokoliv, nemá to společnýho s ničím těkavým, jakoby. Musí za tím být láska, dobrej úmysl. A ten druhý to musí jakoby vycítit? Je to takový naladěný, teď, když to popisuju, působí to trochu jako alchymie. Nejde moc předpovídat, kdy se to sejde.

E: Jak to vlastně teď máte poměrově? Je víc situací, kdy ten humor spíš pomáhá, hladí...nebo spíš páchá škody a točí vás do vrtule?

I: Asi obojí. No..napadá mě, že...ne. No...I když asi jo, chci říct, že je tam ten cit. Ono to je i není citem, je to tím, že toho člověka vidíš každě den, píšete si, víc se znáte. Sice je tam pořád to bolavý téma, ale zase jsme si bliž. Je to teď snad 60/40 dobrej ku naštvávacímu humoru. Nevím, jak to má on, řekla bych, že spíš on mě častěji naštve a já se pak jakoby urazím. Říká třeba věty, který prý “jakoby tak nemyslí” a hned se omluví, ale já jsem uražená, rozmrzelá. On to potom převrací a podle mě málo reflektuje, že se zlobím. Ale když já vtipkuju, on se směje většinou, málokdy se nějak urazí...asi...to by ses musela zeptat jeho asi, no.

E: Jak to vlastně teď máš, jsi celkově spokojená s tím, jak to s humorem máte teď vzhledem k situaci, nebo bys to chtěla jinak?

I: No...(ticho) Asi jsem vlastně spokojená vzhledem k situaci, ale přála bych si, abychom do toho víc investovali. Investovali tak, aby se ty věci rozvíjeli dál. Jsme teď ve stádiu, kdy to všechno dost stagnuje... Není tam ta harmonie tolik, jak by mohla být. Ty věci, který by nám připadaly vtipný, nám teď vtipný nepřipadají, protože prostě nejsme tolik v pohodě. Nemáme takovou tu balanci toho všeho, protože jsme trochu vachrlatý. Celej ten vztah je. Musíme být v tom vztahu oba dostatečně angažovaný a v klidu, aby i humor mohl být dobrej.

E: Mhm..mhm... Takže jde podle tebe humor ruku v ruce s tím aktuálním stavem vztahu. Odráží to, co se teď děje.

I: Určitě, ano, určitě.

E: Takže ti rozumím dobře, když říkám, že bys neměnila humor mezi vámi, ale spíš celou tu aktuální situaci.

I: Ano, přesně.

E: Tak. Teď se přesuneme ke konkrétním situacím. Poté, co jsme probádaly humor a jeho povahu, dokážeš ho teď lépe popsat, více si představit... Už jsme docela hluboko. Teď by mě tedy zajímal popis nějaký vzpomínky, kde humor sehrál velkou roli. Zkus fakt jít po konkrétních slovech, pocitech, okolnostech. Jsem srozumitelná?

I: Jasně, pojďme.

E: Začneme trochu záporně. Ty už jsi pár situací zmiňovala, ale dokázala bys mi přiblížit situaci, rozhovor,...kterou právě a hlavně humor zhoršil? Právě nedopadl na tu úrodnou půdu? Klidně to může být i banalita, cokoliv, co tě první napadne.

I: Ty jo...já musím chvíli přemýšlet. (ticho přes 3 minuty) Ty jo, já nevím.

E: Jasný, nevádí. Jsem si vědoma, že to může být opravdu těžký, takhle to lovit z paměti.

I: Víš co? Já nad tím budu přemýšlet, a když si na něco vzpomenu, nahraju ti to hlasovkou.

E: V pořádku, uvidíš, jak to vyjde.

I: Zkusím to.

E: A teď příjemnější otázka, které jsme se během rozhovoru také dost dotkly. Otočíme to. Vzpomeneš si na nějakou situaci, kterou humor ulehčil? Kdy pomohl? Kde byl fakt vyloženě kladnej... Něco ulehčil, fakt se vám povedl... (smích)

I: Většinou, když jsem kvůli něčemu nasraná a něco mě vykolejí, on si z toho udělá srandul. Třeba...jak to bylo...jsem dělala...JO! Připravuju jídlo, nebo něco takovýho, a zjistím, že to, co jsem chtěla udělat, už nestíhám. Je mezi dvanáctou a druhou a já to jídlo slíbila třeba dřív. A první co udělám, je, že se naseru, protože nesnáším, když něco chci udělat a nakonec to neudělám, že jo. Takže vlastně jakoby se vytočím, a on, vlastně ke mně přijde, třeba mě i obejmě a řekne něco takovýho jako "No to je ale hrůza, naprostej konec světa" a podobně,

což mě hned rozesměje, uchlácholí. Tenhle způsob humoru člověka jako..pomůže zpracovat tu situaci. Uvědomí si pak, že to přehání, není to tak veliké, je to banalita.

E: Paráda, díky. Když to teď vztáhnu na emoce, co vlastně v tuhle chvíli cítíš? Vyznívá tam změna nějakých emocí na jiný emoce...jaký to jsou?

I: Ty jo...z mé strany je to jakoby...absolutní nasrání, beznaděj, jako opravdu. Člověk cejtí, že toho má plný zuby. A dostoupí to do toho, že je člověk lehčí, nějakým způsobem se mu uleví. A...že vlastně... Pro mě je to o tom, že ho mám v tomhle momentě hrozně ráda.

E: Absolutní nasrání, beznaděj...a pak lehkost, úleva,...láska? Je tam ještě něco?

I: Jo, láska určitě. Je to...pohoda, úleva... Člověk se jakoby cejtí příjemně. Není to štěstí, člověk u toho není šťastnej třeba. Je smířenej s nějakějma věcma. Jo, asi smíření. To je tam hodně, hodně moc.

E: A teď, když to otočíme...a představíme si, že třeba nějakěj tvůj vtip padne na tu úrodnou půdu u Karla, že se ho snažíš rozesmát, cítíš, že to uspělo. Že se ti podaří ho rozesmát. Jak ty se cítíš, jako ten, kdo produkuje?

I: Hm... Že mi někdo naslouchá, že mě někdo chápe. A... Že... Někomu uděláš svým způsobem dobře. Mně připadá, že humor je o tom, že někdy si děláš srandu z toho druhýho, stejně jako sám ze sebe, ale jako...vezmeš něco, co jsi pochytila o tom druhým a tím pádem tomu dodáš nějakou důležitost, čímž dodáš důležitost tomu člověku. A tím pádem ten druhěj to vezme pozitivně, že jo, ten humor, nebo ho vezme negativně...a to už se pak vyvíjí od toho, do jaký míry máte ten humor podobnej, že jo. Je to i o tom, že toho druhýho...že v některých situacích, kdy se to podaří, kdy se snažíš zlepšit to, toho druhýho upřednostníš před sebou. A tím pádem mu dodáš tu prestiž, tu lásku, pozornost.

E: ...že to není o tom, že bys toho člověka sprdla za to, že nestihl nakoupit věci na ten oběd, ale jde ti o to, aby se cítil dobře?

I: No, no, přesně, jo. Upřednostníš pohodu toho druhýho před sebou.

E: Taaaak. To je všechno! Moc děkuju!

I: Jé, tak jo, taky díky!

E: Tak jaký to pro tebe bylo?

I: Příjemný. Hezky jsme skončily, mám hezkej pocit.

E: A co otázky, všechny srozumitelný? Chceš k nějaký něco dodat, honí se ti ještě něco hlavou?

I: Nee, asi ne. A srozumitelný byly, některý byly těžší...

E: Jasný, rozumím. Který třeba?

I: No ta, na kteoru jsem neodpověděla. Ta, na kterou jsem nemohla přijít...možná by pomohlo, kdyby vedle mě seděl Karel. No..takhle to bylo takový...planý, nevybavitelný pro mě.

E: Čím myslíš, že to mohlo být?

I: No...když máš vedle sebe toho člověka, koukneš na něj a hned víš. Spolu na to přijdete. Takhle, kor když vím, že to teď jakoby nemáme úplně růžový, nevidáme se tak klidně a bezstarostně, jak by člověk chtěl, možná se ty blbý věci...jakoby...snaží člověk spíš nějak, jakoby, vytěsnit. Nějak, nějakým způsobem nedostat k sobě to, že to takhle táhne, docela špatně se to táhne. Navíc je těžký odklonit se od těch událostí, i když chci popsat jen humor...

E: On se nedá odpárat od toho vztahu...

I: Nedá, no...asi se to tam vždycky bude promítat, bude určovanej tou dynamikou. No, člověk prostě potřebuje mít pozitivní náhled do budoucna,...jinak mu asi tolik věcí nepříjde vtipnejch. Nejspíš. Ale výzku fakt zajímavěj, člověk by ani netušil, kolik se toho může z popisování humoru dozvědět...jaký zradlo může být...

Lucie

E: Vplujeme do tématu takovou rozjezdovou otázkou. Když se řekne “humor ve vztazích”, co tě napadne?

I: Hmm, co mě napadne. Mhm, mě napadne závist. (smích). Že závidím lidem, který ho maj. Že si myslím, že to musí být hrozně fajn pro život.

E: Mhm...Napadá tě ještě něco?

I: Ještě něco? No...taková soudržnost? To to pro mě představuje. No, já nevím, možná někdy třeba zase takovou lehkovážnost. No, co by to pro mě... Možná ještě takový partnerství, aliance. Spíš kladný věci, než jako záporný.

E: Mhm, děkuju. A co tě napadne, když se řekne humor ve vašem vztahu...s partnerem, s Ludčkem?

I: (smích) Něco, co neexistuje. (smích) Ty jo, to je asi blbý, vid'. Ale ono to tak je.

E: Vůbec to není blbý, pověz mi to přesně tak, jak to cítíš, je to teď jen o tobě a tvým pohledu na věc.

I: Dobře, to je úlevný. No, tak to si za tím stojím. (vážněji) Je to fakt něco, co je imaginární.

E: Jak takovej imaginární humor vypadá?

I: Je to takovej duch. Není. Nesmějeme se spolu. Možná občas. Ale vzpomínky mám spíš takový chladný, ne na humorný chvíle. Že bychom se chechtali často, to fakt ne.

E: Hmm, hm. Dokážeš si třeba vzpomenout na nějakou situaci z poslední doby, kdy jste se zasmáli, zachechtali?

I: Kdy jsme se spolu zasmáli.... No, konkrétní situaci si asi nevybavím, ale teď v poslední době jsme se vlastně docela smáli. Třeba Luděk mi teď hledá vtipy, který používám v práci do křížovek. U některých se pobavíme, tak se zasmějem. A nebo i z nějaký ty situace, že něco vyplyne jako, ale že bych si vybavila “jé, stala se úžasná příhoda, jsme se nachcechtali”, nebo “Luděk zase střílel legrace z rukávu”, to fakt ne, to se obávám, že si nevybavím.

E: Dobře, díky. Takže podle tebe by ta čestnost měla být větší? Nebo kvalita?

I: Noo, asi bychom oba měli mít lepší, nebo větší smysl pro humor. Nějak se sejít v tom humoru, víš. Jako možná, že máme třeba nějaký příležitosti, snažíme se, ale třeba se míváme v tom, čemu se kdo směje.

E: Mhmm, míváte se v tom, čemu se kdo směje. A jak bys vaše smysly pro humor, nebo jim můžeme říkat třeba “styly humoru” charakterizovala - můžeš se třeba odpíchnout od toho, v čem se míváte, v čem jsou jiný. Možná pojďme začít Edou. Jak bys jeho humor popsala?

I: Hm. Takovej jednoduchej... (delší ticho)

E: Jak se to projevuje?

I: Ježíš maria...to je těžký. Hmmm. Že se směje věcem, který se mi zdají trapný. (nervózní smích)

E: Vzpomněla by sis na nějakýj příklad? Třeba čemu se směje, komu se směje, co ho rozesmívá...a v čem ti to připadá trapný?

I: Ty jo, to je otázka, na kterou si nevybavím odpověď hned. Asi bych o tom musela dýl přemýšlet. Eeeh.

E: Máme čas.

I: Třeba...třeba! Už vim. Třeba je nějakýj úplně stupidní film a tam jsou takový ty naprosto pitomý a ubohý situace, třeba takový ty kameňáky, a jeho to hystericky rozesměje. Mně tohle připadá takový...no, takový prvoplánový, jednoduchý, víš. Myslím si, že prostě,...no, intelektuální humor ne, to je blbý, ale jako...no...Cimrmanovi se třeba smějeme oba, takže něco tam je, ale jako...rozumíš tomu, ne.

E: Mhm, myslím, že jo...

I: Je to takový...přijde mi to takový jako jednodušší...konkrétně si vybavím asi jen ten film a tak, no.

E: Jasně, to zatím stačí. Luděk se směje scénám, který ti naprosto vtipný nepřijdou, spíš ubohý.

I: Jo, přesně tak to je, takový jako: “Jeežíš, TOHLE tě fakt pobaví?”, kroutím hlavou a je mi s ním najednou nepříjemně.

E: Takže humor může být něco, co vás v určitý momenty vlastně trochu rozděluje a způsobuje to antipatie.

I: Přesně.

E: A jsou třeba situace, kdy tě jeho humor baví? Snaha o legraci, vtipný situace...

I: (smích) To si děláš srandu, jo? Neznám takové situace.

E: Mhm... Já nás zkusila vrátit do situace popisu Edova humoru, tak mě zajímají ještě další charakteristiky. Jsou nějaký?

I: Víš, já mám pocit, že on se o nějaký humor ani nesnaží. Jako že by se snažil pronést něco vtipného, nebo tak... Že by byl vtipnej sám o sobě, tím, co by dělal, říkal, to taky ne. To jako...fakt si to nevybavuju.

E: Rozumím tomu správně, když Edu dle tvých slov vidím jako někoho, kdo humor spíš tak "přijímá", třeba z té televize, spíš než produkuje? Že je spíš ten, kdo se něčemu směje, než že by sám zkoušel tvořit humorný situace.

I: Stoprocentně. Naprosto.

E: Ok. Dobře. Tak, a jak bys popsala svůj styl humoru?

I: Můj styl humoru...ty jo, já ho možná taky nemám, hele. (smích)

E: Zkus si ho vybavit, věřím, že to může být těžký. Máme čas.

I: Eeeh. Ty jo. Třeba...no. (chvilková pauza) Můj styl humoru se odvíjí podle nálady, směju se ráda. A...a...no, jako ale "styl". Jako "itelektuální", to ne..."styly". Co jsou to ty styly?

E: Slovo styl můžeme zaměnit na "smysl pro humor" a jeho popis, jestli chceš. Je to zkráceně soubor humornejch "věcí" - ať už to jsou situace, lidi, vtipy,...který tě pobaví, zasměješ se jim. Zajímá nás to, proč tě některý věci pobaví. Čemu se směješ víc, čemu míň. Jakou "legraci" děláš ty pro druhý. Zkus to vzít z jakýhokoliv konce, věřím, že nešlápneš vedle.

I: Mě dost napadají různý situace, kde je mi dobře, jsem uvolněná a směju se, kde je mi dobře natolik "dělat humor", ale "styl" nedokážu říct, balík z toho neudělám.

E: Paráda, jdeš na to skvěle. Přesně tyhle nápady mi popiš. Ty styly mohou být matoucí, uznávám.

I: Miluju třeba, když jsem mezi lidma, se kterýma je mi fajn, můžu se uvolnit, oni jsou uvolněný a já to z nich cítím. Pak mě hned začnou napadat různé vtipný věci, kterým se pak třeba smějou, já se směju těm jejich věcem... No... Dostane mě to do dobrý nálady, ale tomu se asi nedá říct styl humoru...

E: Skvělý, teď máme takový “humorný podhoubí”. Čím to podle tebe je, že je ti s těma lidma tak dobře a pak se smějete, kde se tam ten humor bere a jakej je?

I: Je tam přijímající prostředí. Jsou to kámoši, berou to s nadhledem. Nadhled je důležitěj hodně. Pak si začneme dělat legraci třeba jeden z druhýho, ze sebe, ale takovou jemnou. No, mám ráda lidi, co se neberou tak vážně a vidí legraci i v nepovedenejch věcech. Mám třeba jednu kamarádku Jitku, říkáme jí Jitka Kalamitka, protože má spoustu příšernejch příběhů o tom, co se jí kde stalo, umí to skvěle vyprávět a pokaždý mě dostane. Její manžel je taky neskutečně vtipnej člověk. Oni se dokážou schazovat navzájem, dělat si ze sebe srandu, ale je to intelektuální a láskyplný. Vlastně i tím schazovačným humorem vidíš, jak se znají, jak se mají rádi a mají tam po tolika letech takovou vášeň. Jsou to navíc hodně chytrý lidi, vždycky se při tom jejich humoru něco dozvíš. Oni rozzáří každou společnost, kam přijdou. Pokud někam jdu a vím, že tam budou oni, hned to humorný podhoubí jede a já se tak těším, že se hned směju všemu, co řeknou, je to výhra. Prostě u nich víš, že i když jim teče do bot, nedaří se, budou ve srabu, tak jsou spolu natolik silní, a právě dost tímhle humorem a nadhledem, že to překonaj a ještě se u toho pobaví. A pobaví všechny kolem sebe. Prostě umí to převracet v tu srandu, takový lidi mám hrozně ráda. Vedle nich se uvolním a bavím se. A ještě docela se nasměju u Matouše a Pavlíny, kamarádů sousedů, to jsou divadelníci. Ochetníci. Tam to není intelektuální, spíš takový pokleslý hospodský, ale má to říz. Někdy se jako smějou totálním *****, ale umí to být i intelektuální a hlavně jsou strašně šťastný spolu, rozuměj si v tom. I přesto, a ježiš, promiň za to sprostý slovo. No, prostě je tam sranda, uvolním se a směju se. A taky s mou kolegyní Klárou v práci jsme se vždycky zasmály. Byly to takový babský hihňání, ale sdílený.

E: Mhm, ok, to tvý poslední slovo “sdílený” mi dost zaznívalo v celý odpovědi.

I: Je to pro mě hrozně důležitý. Cítit tu vřelost a teplo, o tom humor hodně je.

E: A taky “uvolněnost”. Co humor ve chvíli, kdy je ti třeba úzko? Nebo jsi našťvaná?

I: Nee, tam to já neumím, tam se stáhnu. To bych kolem sebe musela mít hodně dobrou partu asi, aby to šlo.

E: Mhm. Napadá tě k tvému “smyslu pro humor” ještě něco?

I: No zrovna mi běžel hlavou Saturnin. U toho se pokaždý tak nasměju. Nebo Jáchyme, hod’ ho do stroje. Asi to není intelektuální, když se tam honí a mlátí, ale mě to baví. Cimrmani mě taky baví...

E: Hodně zmiňuješ intelektualitu humoru...

I: Já vlastně nevím proč. Asi mi to pořád běží hlavou po té, co jsem si vzpomněla na ten Luděkův ubohej.

E: A není tam to sdílení.

I: Hrozně moc se lišej. Teď, když jsem popsala sebe, vnímám, jak moc se v tom humoru lišíme... Já se dokážu mnohem víc uvolnit. No, já nevím, Možná to bude i tím, že on je prostě takovej upjatej. Má jiný koníčky, každého nás baví jiný věci. Je takovej svázanější, uzavřenější, o pocitech míň mluví, humor je pro něho tím pádem asi taky těžkej, musí lízt z dlouhý ulity. Asi je pro něj tím pádem snazší smát se hloupejm věcem.

E: Hmmm. Představuju si tu ulitu. Napadá mě k tomu to, jak poznáš, že z tý ulity leze, že se uvolňuje a začíná se smát. Že ho něco baví... Jaký to pro tebe je?

I: Je najednou úplně jinej. Takovej přirozenej, eh, jako jinej. Když jsme ve společnosti a je sranda, tak jako, jako kdyby začal jinak reagovat, je pozitivnější. Hned to na něm poznám, má to mezi náma hned jinou dynamiku. Je to pro mě nádherný, je to totiž málokdy. Stejně tak na něm poznám opak, když se nebaví. To mi dává okázale najevo. A když tohle je ve společnosti, je mi strašně trapně. Já se třeba snažím smát a on tam jen našťvaně sedí otočenej zády a nemluví. (chvilu zamyšlení) Jo, a taky zaručeně poznám, když se baví jen on a mě to nebaví. Když se směje divnejm věcem a třeba se snaží udělat vtipy, který jsou naprosto nevhodný a úplně se mi svírá srdce a žaludek, nechci s nim bejt, chci hned domů. Ten humor je pak strašně trapnej, levnej a až odpornej, když je to v tý společnosti. Viz třeba...no, třeba takový ty vtipný poznámky na alkohol, pivo, bučky, chlastačky a prsatý ženský. To bych se fakt propadla. Zároveň vím, že to pochází z jeho rodiny, kdy se tomuhle smějou s bráchou. Jejich máma se nad tím vždycky jen pousměje, spráskne ruce a řekne “No, ti moji kluci, není

s nima sranda,” a já bych se radši nenápadně vzdálila a odjela daleko od nich. Je to ale v jeho výchově, za to ho prostě nemůžu vinit.

E: Mhm, mhm. Vrátím se trochu k začátku tvý odpovědi a tomu průsečíku toho, když se zrovna bavíte společně. To, co tam je zrovna spojníkem, kde to nabere tu jinou dynamiku a je toho jako šafránu.

I: Hmmm. Je to většinou když jsme ve společnosti našich společnejch kamarádů, kterejch je málo. Moc spolu nikam nechodíme. No, ale máme pár našich vrstevníků, taky padesátníků, kteří jsou...se kterýma se uvolníme, dobře si popovídáme. Přijde do toho nějaký srandovní vyprávění, klidně i náš příběh. Smějeme se všichni. Častěji spíš posloucháme, případně já něco řeknu. Ale Luděk se baví, naladěnej, jsme v tom spolu.

E: Podaří se tohle i když jste spolu sami?

I: Hm. Málokdy se nám tohle podaří, když jsme spolu. Vlastně spíš nikdy, nedokážu si vzpomenout...Spíš ve společnosti kamarádů, kde se cítíme oba dobře.

E: Čím myslíš, že to je?

I: No, zrovna nad tím přemýšlím. Asi se málo dostáváme do klidovejch situací. Vzpomněla jsem si ještě na ty Cimrmany, na který jsme koukali a který ho bavili. Na to vzpomínám, protože jsme z toho oba měli fakt pěkněj večer, no.

E: Díky. Napadá mě k tomu ještě otázka na “párový humor”, takovej humor, kterej spolu sdílí partneři a je “jen jejich”, protože vykrytalizoval v průběhu doby, co jsou spolu. Myslíš, že máte, alespoň náznak, takovýho humoru?

I: Noooo, vlastně ano. Spíš máme takový...no, nevím jestli humor, ale takový ty úsměvný třeba...no, nevím, takový...jak to říct. Že třeba, já nevím...Nooo, třeba vlastně jo, u dcer. Když jsem se s jednou hádala, když byla menší, něco jsem jí na to řekla, nějakou radu, ona to třeba moc neuposlechla, chovala se jinak a tak. A teď přijela domů a zrovna povídala o tom, jak řešila nějakěj problém a říkala přesně to samý, co jsem jí kdysi v hádce doporučovala já. A s Edou jsme si to pamatovali, tak jsme na sebe potichu po očku mrkli, jakože oba víme. Nic jsme dceři neřekli, ona si k tomu musela dojít sama, že jo, ale alespoň víme jen my dva, že jsme tenkrát měli pravdu. Tam se setkáváme, v takovejch situacích. Prožili jsme spolu už

nějakej pátek a ty společný situace se nám vrací. Asi společný dovolený, výchova... No, ale ten párovej humor, já nevim, jestli ti odpovídám.

E: Odpovídáš. Napadá tě k tomu ještě něco?

I: No, vzpomněla jsem si spíš na kamarádku, která má s manželem vyloženě párovej humor. Mají svý slovíčka, vtipy a tak. Třeba jejich sousedce, která pořád zahradničí, říkají Paní Rejpalová, sousedovi traktoristovi Pan Brm a tak. To my s Edou fakt nemáme, spíš jsme si oporou.

E: Víte svý.

I: Jo, přesně tak.

E: Už jsme se toho dotkly, ale stejně se zeptám. Kdo je u vás větší bavič?

I: Hmm. Já.

E: Znamená to tím pádem, že je Luděk větší posluchač? Myslíš, že ho tvoje vtipy baví?

I: (hořký smích) Ne. To si nejsem úplně jistá. Nemyslím si, že ho baví můj humor. Možná by s ním mohla být sranda, ale asi by musel být s někým jiným. (smích)

E: Jasně, občas tam prostě není návaznost.

I: Bohužel, no, u nás to tak není.

E: Tak, už jsme za půlkou. Doted' jsme se pohybovaly v přítomnosti...v tom, jak to máte teď, jak se to projevuje atd. Teď se tě zeptám na minulost. Na to, jaký to mezi vámi z hlediska humoru bylo když jste se poznali.

I: Noo. Já vždycky věděla, že není vtipnej společník. Už předtím mi spousta jeho poznámek přišla taková jako...trapná. Smál se jednodušejm věcem. Byl celej zkostnatělej, spíš tak mlčel. Dost jsem se zděsila, když jsem poprvý přišla k jeho mámě a bráchovi domů, kde si říkali tyhle tupý vtipy, takže to u mě trochu klesl. Ale takhle, abych jen neplivala síru... No, Já jsem to spíš oželela naukor jinejch věcí, který jsem v tá době potřebovala. Zemřel mi manžel a jediný, co jsem od novýho partnera hledala, byla stabilita a zodpovědnost, abych svým dvěma holkám zajistila stabilitu, no. Humor byl pro mě důležitěj dřív, v týhle životní fázi tolik ne. Asi tak, no..

E: Aha, aha. Rozumím. Při seznamování humor tedy nehrál velkou roli, ale pak jsi popsala určitý zděšení. Chápu to dobře, že to občas stejně rezonovalo? Museli jste spolu ten humor nějak ladit, měnil se v průběhu? Byly třeba nějaký světlejší chvílky?

I: My jsme v průběhu hodněkrát ladili celý náš vztah. Humor byl možná to poslední, co tam hrálo roli. Ale...no, z jedné strany bych řekla, že jsme si na sebe po těch letech dost zvykli a tím pádem líp chápeme humor toho druhého, ale na druhou stranu nás zase víc štve. V rámci toho, jak na něj pořád ječím a nadávám, asi mu ani nedávám šanci, aby přestal být trapnej. Myslím, že ho mám dost v šachu a dávám mu najevo, že mi na něm ta legrace a nadhled chybí. Ale zase stabilní prostě je. A já rezignovala.

E: Na humor?

I: Na jeho, na můj, na náš, no. Na celý koření toho vztahu.

E: Je pro tebe humor koření vztahu?

I: Hodně, no. Myslím, že kdybychom ale s Edou byli až tolik odlišní a nebylo by tam ani trochu spojitka ohledně té legrace, asi bychom spolu teď už nebyli. Něco tam musí být, třeba to jen teď nevidím.

E: Těžko se o tom mluví...

I: Teď už moc ne, ale třeba to jsou takový víc zahrabaný věci. Teď mě ještě napadá, že jsem si Edu asi vycepovala. Že je pro mě ten jeho humor teď snad trochu lepší, než byl na začátku.

E: Teď přemyslím ještě nad jednou věcí, promiň vrátím se o trochu zpět. Když jsi říkala, že jste se s Edou potkali v době, kdy jsi v něm hledala jiný vlastnosti a humor byl upozaděný. Když se koukneme na tvoje vztahy před, byl i přesto humor spíš na nižších příčkách vlastností "ideálního partnera", nebo jak to bylo?

I: Jeee, rozhodně byl znatelně výš! Jéje, skoro na 3.-4. místě. Popravdě i když jsem zvažovala, že Edu opustím, snažila jsem se srovnat si, co bych v novém partnerovi chtěla najít za důležitý vlastnosti...No, a humor a nějaký nadhled životní, ty byly velmi vysoko.

E: Prozradila bys mi ty tajný 2.-3. ingredience nad humorem?

I: Jasně. Humor by šel po empatii, laskavosti a možná té stabilitě, tu já hodně potřebuju.

E: Díky, tak mi to stačí. Tak, z minulosti se přesouváme do budoucnosti. Jak to vlastně máš s vyhlídkama ohledně humoru? Abych tu otázku trochu strukturovala, poprosím tě, abys mi popsala, jak jsi/nejsi spokojená s tím, jak to kolem humoru máte teď a jak bys to případně chtěla/nechtěla v budoucnu.

I: Zajímavá otázka... Hmmm... Ráda bych to změnila. Sice jsme letama, co jsme spolu, sladnější, ale chybí mi takovej větší nadhled, smích, chechtanda. Ráda bych, aby mě můj muž uměl rozesmát a zlehčit tak některý věci místo toho, aby je ztěžoval.

E: Myslíš, že se s tím dá nějak hejbnout? Změnit?

I: Myslím, že to záleží na osobnosti toho člověka a nevím, jak to já můžu změnit. Víc chodit do společnosti? Víc koukat na filmy? Já fakt nevím, jak já tohle můžu ovlivnit. Ani jsem nad tím nepřemýšlela, že by se s tímhle dalo hýbat. Nenapadá mě žádná cesta. Nebo že bychom chodili na párovou terapii? Nebo já sama a dát zakázku “Zpracujte mě prosím tak, aby mě bavily trapný vtipy a srandy mýho muže”. Ježíš, ne, to bych nechtěla. (smích)

E: (smích) Taak. A finišujeme. Vrátime se zase do přítomnosti. Teď, když už umíš humor vylovit z paměti, popsat a představit si ho, zkusím tě poprosit o sdílení vzpomínky na nějakou situaci, jo, při kterou humor právě zhoršil.

I: No...já nevím, hned se mi vybavil jeden příběh, ale je takovej...no... (chvilka ticha)

E: Hm...až budeš nějaký mít, povídej, klidně si dej čas.

I: Ale jo, já ho řeknu. No, minulej rok za mnou přišla kamarádka, se kterou tradičně vějeme adventní věnce. Luděk se napil a začal na ni mít nějaký poznámky trapný, jako že koupil Metaxu, když ona přijde, a měla by nám na ní teď jako přispět, nebo ji rovnou celou koupit... Přitom on ji vypil skoro celou sám, chápeš. A i kdyby ji vypila ona, tak je přeci host. No a pak měl zase poznámky jako, že de facto ona mu pokaždý vypije pití, že ona hodně pije...Přitom to není pravda. Musela jsem to setkání ukončit, kamarádce se omluvit, cítila jsem se hrozně. On, hned jakmile vystřízlivěl, začal zpytovat svědomí, k čemuž jsem ho ale donutila seřváním já, a taky se musel jít omluvit. Dokonce dcera s ním pak nemluvila, taky u toho byla. Doopravdy to bylo ve všech aspektech hodně za hranou. Nebyl si toho pak ani skoro vědom, možná si to ani nepamatoval a měl okno, já nevím. Moc nemluví, nepopisuje pocity. Neřekne nikdy nic typu “ty jo, já byl asi děsně.../bylo mi trapně.../ cítil jsem se tak a tak”. Ale omluvit se hned šel. To mi připomíná...má dost tyhle popichovací druhy humoru.

Ne ani tak ve vztahu ke mně, ale k mým dvěma dcerám, které nejsou jeho, v pubertě když byly, no to byla hrůza. Pořád je s něčím popichoval, se školou, tím jak se oblékají, co jedí. A teď občas s mou kamarádkou. Naštěstí to teď není častý.

E: Co tam je pro tebe to nejhorší?

I: Hm...jeho nulová sebereflexe. I ohledně humoru, i potom, jakože, když nemohl přijít na to, proč se má omluvit. Myslím, že to nakonec pochopil... ale trvalo to.

E: Rozumím. A teď otázku otočíme. Cítila ses třeba ty sama nějak špatně poté, co se ti něco “ohledně humoru” nepovedlo? Divně položená otázka, jsem srozumitelná?

I: Jasně, jsi. Hmmm, hm, hm. Asi si nevzpomenu. A nebo jo! V práci občas...no, dřív mě bavil humor kolem sexu. Nevím proč, měla jsem takový období. Ale moc lidem vtipnej nepřijde, tak si vzpomínám na pár trapnejch momentů, kdy jsem řekla vtip a nikdo se mu nesmál.

E: Aha, aha. A ve vztahu k Ludčkovi?

I: Hmm...Já nevím. Kolikrát člověk udělá nějakou narážku, druhý to nepochopí a urazí se. Zase já jsem takovej člověk, kterej se hned omluví a řekne “Né, promiň, to byl fakt blbej vtip” a cítím, že to odhadnu. Ale kdo ví, z pohledu jeho to tak být třeba nemusí. Ale nemyslím si, že by něco bylo tak tristního, jako když jsem se na něj zlobila já tehdy s tou kamarádkou. Možná ho občas taky popichuju hnusnejma narážkama, no. Občas jsem taky trochu zlá. V humoru. No...

E: Mhm, mhm. A když otázku teď otočím a poptám se na vzpomínku, kdy humor ve vašem vztahu nějakou situaci naopak zachránil? Nějak ji pomohl vyřešit, zjemnil ji...

I: Jeej, to fakt nevím teda. To bych asi musela přemýšlet přes noc a zítra ti to říct. (chvilka ticha) No, fakt nevím.

E: Možná jsme teď byly hodně v těch negativních emocích, třeba se ti teď hůř povídalo o tom pozitivním.

I: Možná jo, ale spíš ne. Ty pozitivní humorný situace se mi v našem vztahu holt nějak loví hůř. Zkusím se nad tím ještě zamyslet.

E: Kdyby tě nějaký příběh během zítřka napadl, klidně mi ho zítra napiš, pošli hlasovou zprávou...budu ráda. Kdyby ne, nic se neděje a pusť to z hlavy, jo?

I: Jasně, je to takovej pozitivní hledáček aspoň. (smích)

E: Tak! A jsme v cíli. Jaký máš pocity, jak se ti odpovídalo?

I: Svým způsobem takový smutný. Člověk si uvědomí, že toho humoru v životě až tak moc nemá. Ale fakt je to asi ovlivněný tou covidovou situací. Nikam do společnosti nechodíme, moc zážitků pozitivního charakteru nemáme... V práci propouštění, světlo venku skoro nevidíš a pořád se to horší...Normálně je v životě mnohem víc srandy. Teď je to takový zastřený... No...jak za matným sklem, fakt.

A odpovídalo se mi... Jako dobře, ale občas mi připadalo, že mám špatnou paměť, nebo jsem taky za nějakým hnusným, ušmudlaným sklem. Jako by to bylo daleko, takový vzdálený a nedosažitelný. Ale jinak mi přišly srozumitelný, logický.

E: Děkuju. A musím říct, že ses do toho odpovídání dala statečně a s velikou upřímností. Děkuju ti za to, moc si toho vážím!

I: Jo? Tak hlavně, že jsem ti pomohla. No, možná ty styly humoru mi přišly maličko těžký, tam jsem nevěděla. Asi bych tam možná dala jinou posloupnost otázek, jinej název tý problematiky...nevím.

E: Ok, mám zaznamenáno, díky. Co tě tam nejvíc rušilo?

I: Nevěděla jsem, odkud se odpíchnout. Pak jsi mě navedla a už jsem věděla. Takže dobrý vlastně.

E: Ok. A chceš ještě něco dodat? Myslíš, že jsem se na něco nezeptala, a měla jsem?

I: Noo, já si ještě vzpomněla, jak se mě ptala na ten můj styl humoru. Já ti popsala spíš situace a lidi, co mě baví. A ještě bych dodala, že třeba dělám humor já sama, když se chci zalíbit nějaký skupině v práci třeba, takovej ten seznamovací, ten podle mě takovej typickej pro mě asi. Ale často to vyplyne tak nějak samo. A taky v momentě, když vidím na někom, že je nějaký zkroušený a bojí se, je nervózní...ráda to nadlehčím, rozesměju ho třeba. Uděláme si z tý věci legraci. Ať už je to dospělák, nebo dítě. Rozpoznám tu jeho úzkost a snažím se ho uvolnit jako tím vtípem.

E: Aha, aha, díky, dobrý info, píšu si! Moc děkuju za rozhovor a všechny vzpomínky, názory, dojmy a poznatky. (smích) A vtipy!

I: Taky! Hodně štěstí s diplomkou!

Luděk

E: Co se Vám vybaví, když se řekne humor?

I: Něco veselého.

E: Klidně pokračujte...

I: Něco veselého, tedy například vtip, nebo něco komentujícího aktuální situaci. To je asi tak všechno.

E: A jaké Vás napadají emoce ve spojitosti s humorem?

I: Emoce? Veselost a radost.

E: Jsou tam nějaké jiné, než veselost a radost? Nebo jen tyhle dvě?

I: Asi trocha škodolibosti.

E: Mhm, v jakém smyslu?

I: Někomu radost působí škodolibé vtipy na účet jiných.

E: Dobře, díky. Dostaneme se k rozvinutí téhle otázky později, teď se ještě deptám na další, tentokrát trochu konkrétnější asociace. Kdyby měl mít humor nějakou podobu - tvar či barvu, kdyby se zhmotnil... Jak by vypadal?

I: Tvar?

E: Mhm, jak by vypadal.

I: Jako pandulák asi.

E: A jaké by měl barvy? A měl by obličej, vydával by zvuky...

I: Mám rád modrou, tak asi modrou. Ano, hodně by se smál.

E: Modrá, kterou máte rád... To tedy znamená, že k humoru máte kladný vztah? Je to pro Vás něco sympatického, příjemného...

I: Ano.

E: Dobře. Když se zeptám ještě konkrétněji, co se Vám vybaví, když si představíte humor ve vztahu s Vaší partnerkou Lucií?

I: No... (smích) Těžko. (smích) Těžké pořízení. (delší ticho)

E: A v čem? Klidně to rozveďte, abych si to lépe představila.

I: No, zdá se mi, že Lucie není moc humorně zaměřená. Nebo humoristicky. Humor jí nejde.

E: A jak to vypadá, když někomu nejde humor?

I: Jak to vypadá? Tak, že řekne, že toho mám nechat. Že to není správný, dobrý. Nebo infantilní.

E: Vy byste, tedy v kontrastu k Lucii, řekl, že jste humorně zaměřený?

I: Ano, snažím se. Většinou reaguju na nějakou situaci a prohodím něco vtipného, když na tom to vtipné najdu. (smích) Nikdo se obvykle nesměje, kromě mě.

E: A jak Vám v tom je?

I: Tak...nemusí každému sedět stejný vtipy. Lucii se sice nelíbí moje vtipy, ale stejně tak mně se nelíbí zase někoho jinýho. Každý má svůj humor. A humoresky v televizi mi často připadají spíš smutný a ubohý, než aby byly vtipný. S Lucií máme oba úplně jiný humor. Ale popravdě nevím, že by něco humornýho někdy řekla.

E: Aha, aha, slyším tam tedy nějaké pochopení toho, že každý má humor jiný. Znamená to tedy, že Vám nevadí, když se tomu Vašemu obvykle nikdo kromě Vás něsměje?

I: Navadí, protože je to humorný pro mě. Když se to ostatním nelíbí, je to jejich názor.

E: Já se touhle prací mimo jiné snažím přijít na to, co se musí stát, aby si humor lidi mohli užít. Co je tam to, co z něj dělá tu radostnou záležitost. Jestli je to například právě ta stránka “sdílení s někým dalším” - jestli si např. ten humor užije víc, když se spolu s ním zasměje někdo další, nebo ho třeba cíleně “dělá”, aby někoho rozesmál...a nebo jestli bohatě stačí, když člověk pobaví sám sebe. A jaké jsou za tím emoce, v těch se dnes budeme hodně pitvat. (smích)

I: Ano, pro mně je to o tom pobavit sebe. Stačí to, člověk nemusí aspirovat výš.

E: Zmiňoval jste, že jste za svůj humor občas okřiknutý, že to nedopadne. To Vám tu radost nezkaží?

I: Ne. Jdu do toho s tím, že to dopadne špatně. (smích) Obvykle mě okřiknou všichni, ne jen Lucie. Také děti, vlastně všichni členové rodiny. Mně to ale v tu danou chvíli přijde vtipné, proto to stále používám. (delší pauza)

E: Dobře. Dostali jsme se k tomu, že máte s Lucií rozdílný smysl pro humor, ale že si vlastně nepamatuje, že by se někdy o nějakou humornou interakci snažila...řekla vtip, udělala si legraci ze situace, něco okomentovala, snažila se rozesmát (sebe či okolí). Je to tak?

I: Ano. Nesnaží se o nic humorného.

E: Jak jste zmiňoval, že Vy většinou komentář stejně řeknete a děj se co děj, ona se o to nikdy nesnaží?

I: Myslím, že ne.

E: Mhm.

I: Můžu se jí zeptat, ale nejsem si vědom, že by za poslední týden pronesla něco humorného.

E: Bylo to takhle vždycky?

I: Ale tak...vždycky tam nějaký humor byl. Nevím. Máme jinej způsob humoru, každej.

E: Já si to tedy shrnu - každý máte jiný smysl pro humor, kde zaznívá, že si zkrátka vzájemně nerozumíte. A vlastně Vy si v humoru vystačíte sám. Je to tedy tak, že humor ve vašem vztahu není důležitý? Respektive nehraje nějakou stěžejní roli, vedle jiných věcí, které jsou třeba důležitější?

I: No, nevím, co na tohle říct. (smích) Nevím, jestli je humor důležitý. Své výpady krotím, s někým, kdo by můj humor sdílel, bych si je dovolil ještě víc. Nejlepší pro mě je reagovat na nějakou aktuální situaci. Něco mě napadle. Něco už vím, za svůj dlouhý život, nějaké vtipy znám, které se spouště lidí sice nelíbí, ale takový humor mám. Není to jen Lucie, ale také moje vlastní dcera a dvě nevlastní. (smích)

E: Máte nějakou představu o tom, co se jim na Vašem humoru nelíbí?

I: Nevím. To se musíte zeptat jich.

E: Máte nějaký příklad z momentu, kdy jste si řekl, že to třeba bylo moc, ve smyslu toho, že jsou ony jinak nastavené? Že jste třeba tušil, co je na tom nebaví...

I: Nevím. Třeba si stojím za tím, že okurvička je okurvička.

E: Co to je?

I: Knedlík s vejcem. (smích)

E: Zaujalo mě to úsloví “stojím si za tím”. Je to o tom, že se jim tohle pojmenování, které Vás baví, nelíbilo, a Vy ho stejně říkáte dál?

I: Ano.

E: Napadá mě k tomu ještě jeden dotaz. Baví Vás poté, když tenhle, vlastně dle Vašeho popisu kontroverzní (smích), vtip opakujete a setkáte se s nepříjemnými pohledy nebo okřiknutím, pořád jen ten vtip jako takový, nebo vlastně i reakce okolí? Přijde Vám vtipné, že se jim to nelíbí?

I: Ne. Baví mě jen ten vtip.

E: Ale dokážete si ho užít sám...

I: Ano.

E: Působí to na mě trochu osaměle.

I: Možná je, ale mně to nevadí. Mně moje vtipy připadají vtipné, a jestli se to někomu nelíbí, nic s tím neudělám a ani kdybych mohl, dělat nechci.

E: Málem bych zapoměla - když jsem se Vás ptala na tu důležitost humoru, malinko jsme se nepochopili, možná jsem to řekla zbytečně zakukleně. Šlo mi o to, zda byste řekl, že jsou pro Vás ve vztahu s Lucií zkrátka důležité jiné hodnoty... Namátkou lidé jmenují třeba důvěru, společné koníčky, věrnost apod., asi už máte představu. Tak by mě zajímalo, kde tak ten humor u Vás je, na tomhle pomyslném žebříčku.

I: No. Možná máme oba ty žebříčky jiný. Já mám humor rád, mě humor...no, já si, když se třeba něco děje v televizi, dovedu okomentovat. Většinou bývám stejně okřiknutej, že to není správně a že se to nehodí, takže pro mě je humor docela vysoko, ale pro Lucii nevím, to se musíš zeptat jí, na jaký úrovni ten humor má.

E: Přijde mi zajímavé, že ten humor vlastně vydělujete z toho vztahu - mluvíte o tom, že pro Vás osobně důležitý je, ale nemluvíte o tom, jak moc důležitý je najít ho v tom druhém, tedy sdílet ho ve vztahu.

I: No, tak... Už jsme vyzkoušeli za těch 25 let, že můj humor Lucii opravdu nebaví, proto mi nic jiného nezbyvá.

E: Ptám se pořád dokola, omlouvám se - je to tedy tak, že Vy sám od Lucie ten humor vlastně nepotřebujete, že Vám stačí pobavit se sám. Tzn. když se zeptám fakt blbě, tak požadavek, že by partner/ka měli být vtipní, byste si na seznamovací inzerát nenapsal.

I: No, ptáš se pořád stejně a já ti stejně odpovídám. Nevím, jak jinak to říct. Prostě některý lidi se smějou a mně to připadá trapný a já se směju, a jiným to připadá trapný. Tak to je. Já mám svůj způsob humoru a nějakým způsobem to máme vykompenzovaný s Lucií potom

E: Jasně, na to jsem se přesně ptala, na tu kompenzaci.

I: Třeba odpovídám blbě, na tohle se musíš zeptat Lucie. Nevím, jestli a jak to kompenzujeme. Ale není to naše silná stránka.

E: Takhle je to v pohodě, mě teď zajímá ryze Váš pohled na věc. Nic není dobře/špatně. Je to o názoru vás obou zvlášť, přesně proto moje rozhovory probíhají touto formou.

I: No. Já mám rád morbidní humor, někdy prostě...jak říkám, všichni jsou kyselí, jen já se směju. Většinou. Je to reakce na nějakou situaci, ne komplikovaná příprava vtipu. Něco mě napadne, co jsem kdysi dávno někdy viděl nebo četl. Třeba ve filmu *Hoří, má panenko* je spousta hlášek, který mě v danej okamžik k něčemu napadnou a přijde mi správné a hodící se to takhle okomentovat. A jinejm ne, no.

E: Morbidní humor, hlášky z filmů...

I: Překrucování slov taky.

E: Tak, to jsou konkrétní témata, co Vás baví. Máte třeba nějaké situace, kdy humor používáte častěji, nebo ten humor tam víc vnášíte... Nebo se znáte a víte, že je pro Vás v danou situaci, nebo v daném rozpoložení nějak přirozenější tu legraci dělat? Někdo třeba vnáší humor do situací, které chce odlehčit (je třeba sám ve stresu), někdo zase jen v dobré náladě...nevím. Odpozoroval jste u sebe nějaký podobný tendence Vy?

I: No. Já obecně humor neumím na povel, nepamatuju si vtipy. Tedy teď už, dřív jsem jich znal mraky. Beru to tak jak to přijde. Na aktuální situace. Může se stát, že někomu něco přijde humorné a zasměje se, mě to nechá klidným, protože mi to v tom daným okamžiku vtipný nepřijde. A taky hlavně záleží na rozpoložení - tedy náladě. Také na tom, s kým tam

člověk je, za jakých okolností. A jestli se ti lidi znají důvěrněji. Tak - znáš to, buď sedíš na špičce zadku, nebo vyvalená v křesle.

E: A jaká souhra toho všeho je pro to, aby humor vznikl, nejlepší? Jde to říct?

I: No, vyvalení v křesle. Příjemná nálada, bezstarostná.

E: Potřebujete ty lidi znát?

I: No...spíš ano.

E: Říkal jste, že si střežíte svůj humor nezměněný bez ohledu na to, jestli někoho baví či ne. Je tedy vůbec důležité dopředu vědět, co toho dotyčného baví?

I: No...aby pro mě bylo snazší tam ten humor vnášet, je to třeba. Pokud jde o třeba nadřízeného v práci, nechci ho zásobovat vtipy zhusta, když na ně bude špatná reakce.

E: A v čem je to jiné od partnerského vztahu?

I: Tam sdílíme většinu času, odpočinku doma. Tam se krotit nechci.

E: Ok, ok. No a teď k těm podobnostem. Hodně zmiňujete, že se setkáváte spíš se zápornou reakcí na Váš humor. Vzpomněl byste si na někoho, s kým humor sdílíte? S kým se pokaždé dobře pobavíte, zasmějete?

I: Měl jsem kdysi dávno kolegu v práci s podobným smyslem pro humor. A pak kamaráda Frantu, který už nežije...s tím jsme se občas navštívili, tak jednou za rok, pokaždý byla legrace.

E: Jak jste tam poznal tu podobnost, že to “kliklo”?

I: Většinou při tom překrucování slov. Nebo v reakci na momentální situaci v televizi.

E: Bylo pro Vás pak o to příjemnější s nimi ten humor dělat, než když to porovnáme s Lucií? Bylo to v něčem snazší, nebo stálo to víc za tu “podporu”, zasmání se společně?

I: Tohle obojí bylo předtím, než jsem Lucii vůbec poznal. Ztratili jsme na sebe s oběma kontakt. O druhém, Frantovi, vím, že zemřel, četl jsem to na internetu. Od té doby jsem se svým humorem sám. (smích) Všichni známí v okolí ho moc nemusí.

E: Zkuste teď prosím jít maličko po emocích - když se nad tím zamyslíte, je Vám to vlastně jedno, nebo Vám tohle sdílení chybí? Je důležitý, aby tam ta podobnost byla, "chutná ten humor pak líp", nebo vlastně ne?

I: Jelikož jsem za dva roky plně ztratil sociální kontakty (odchod do důchodu), nechávám si svůj humor víc a víc pro sebe. (smích)

E: Což znamená?

I: Zbývá mi ho používat jen doma.

E: A tím, že je "víc a víc pro sebe", je tam tedy nějaká změna...

I: No. Baví už jen mě, když ho říkám. (smích) V práci jsem měl pocit, že se sem tam někdo zasmál. Takže tak, no. Taky se nesnažím někoho pobavit, udělám si to pro sebe. Něco plácnu.

E: Jasně. Já jdu po tom rozdílu toho, jak si člověk užije ten humor, když si s ním s někým rozumí, versus kdy je v něm úplně sám. Jestli je prostě sladší, nebo je to vlastně fuk.

I: No tak, když je tam partáček, asi to sladší je.

E: V čem?

I: Já reaguju, on reaguje na moji reakci a pak se můžeme dohadovat o tom, kdo měl tu reakci lepší. (smích) Nebo připomínku.

E: A kdo má nejlepší, vyhrál. (smích)

I: Ano.

E: Vyhrává se v humoru?

I: Ano, kdo se baví, vyhrál.

E: Tak. Posuneme se k dalšímu tématu, které jsme už trochu nakousli - Luciin smysl pro humor. Jak to vypadá, že někdo není humorný?

I: Nedovedu odpovědět. Vtipy nepovídá, na situace nereaguje, nic nekomentuje. Nesměje se.

E: Nepamatuješ si žádný moment, kdy by se smála?

I: Vybavím si ji, když si zpívá. Když je spokojená, zpívá si. Nesměje se.

E: Dokážete si vybavit vůbec nějakou situaci, kdy se smála? Třeba při sledování filmu, nebo v rámci návštěvy přátel... Od toho se můžeme odpíchnout.

I: Když pozoruje psy. Naše dva kavalíry.

E: Aha, aha.

I: Humor zaměřený na psy a komické situace způsobené psy.

E: A ty situace Vám přijdou vtipné, chápete, čemu se tam směje?

I: Ano, oni dělají občas kejklířské kousky. (smích)

E: Takže to je něco, co vás dva spojuje, nebo ne?

I: Asi jo. Nebo reakce na průpovídky našich dětí.

E: Takže společná témata máte. Taky tu mám otázku na tzv. "párový humor", tedy takový humor, který je svým způsobem specifický jen pro danou dvojici. Často se může odvíjet právě od toho společného života v domácnosti - od mazlíčků, dětí, výletů, společných hlášek...

I: No, to my máme spíš vzpomínky na tohle všechno. Nesmějeme se u toho. Že bychom chodili se psama a smáli se u toho pořád, to fakt ne. (smích)

E: Vtipky typu: "Haha, nás kavalír se vyčůral!" se nedějí, jo? (smích) Dělán si samozřejmě legraci.

I: (smích) Spíš to jsou vzpomínky. Na výlety, na zážitky. Spíš si třeba snažíme vzpomenout, jak se to město jmenovalo, kde jsme byli na výletě a jaký jsme si půjčili auto. Třeba. Spíš faktický záležitosti. Často si je zároveň pamatujeme oba jinak a pak se neshodneme.

E: Díky!

I: Ono by to ani nebylo možný, jak už jsem říkal, jsme hodně rozdílní ve smyslu pro humor.

E: Čím myslíte, že to je? Proč mají někteří lidi rozdílný smysl pro humor, jak to podle Vás vzniká? Víím, že je to dost obsáhlá, filosofická otázka, zajímají mě spíš Vaše nápady, myšlenky kolem toho...

I: No, každej jsme jinak založenej.

E: Jak?

I: Psychicky, fyzicky, emočně.

E: V překladu? Klidně buďte ještě konkrétnější, prosím... Jak přesně tam tyhle tři věci hranou roli?

I: Tak já třeba...ten můj humor je situační. Když třeba v mluveném slově, nebo reakci na to, potřebuji čas, abych si to utřídil, v tom momentě mě napadne nějaká ptákovina nebo překroucený slovo, který prostě vystřelím.

E: Teď si nejsem jistá, jestli správně rozumím. V mluveném slově?

I: No...když po mě Lucie chce nějakou reakci. Často mi to trvá, než jí jsem schopen odpovědět. Tak místo toho reaguju humorem. (smích)

E: A jak to má Lucie? Když je to jiný psychicky, fyzicky a emočně. V čem je tam jiná?

I: Má asi...je jinak založená, nemá tenhle bezprostřední humor, jí tyhle věci nenapadají.

E: A jak je založená? Jak jinak funguje?

I: Nevím, nedovedu posoudit. To se musíš zeptat jí. Má to jinak, ale nedovedu posoudit jak.

E: A nete nějakou hypotézu, čím by to mohlo být...jak to vzniká, že je někdo takovej a jinej makovej? Zkuste cokoliv plácnout, co se Vám honí hlavou. Potřebuju se dostat k tomu, jak o tom přemýšlíte.

I: Je impulzivní. Na ten humor jí moc času nezbyvá.

E: Super, přesně takové nápady potřebuju! Čím to?

I: Ta impulzivita jí zabere příliš prostoru a na humor ho nemá. Vzpomínám si na ni mezi přáteli. Vždycky o něčem horečně mluví, gestuluje...a jako zasmáli se, zasmáli jsme se, ale že by tam byl humor... Spíš pár historek ze života, ale většina končila tak, že jsem měl na talíři nějakou svou reakci nebo chování.

E: ...což Vám moc vtipné nepřišlo.

I: Ne. Stylem, jakým to říká, to vtipné není.

E: Nevadilo by Vám to rozvést?

I: No...pořád se to opakuje, říká to dost vážným, impulzivním tónem. Jako by se před nima chtěla hádat.

E: A ostatní se tomu smějí?

I: No občas jo.

E: Jak to řešíte?

I: Nikam moc nechodíme. (smích)

E: Zaujala mě ta hypotéza, že na humor musí “zbýt prostor”. Čím ho Lucie nejvíc zabírá?

I: Je hodně emotivní.

E: Co člověk musí mít/jaký musí být/co musí dělat pro to, aby tam ten prostor byl?

I: Jednak na to musí mít vlohy - ne každý může být komikem. Každý je jinak založený, někdo se chce smát častěji. Někdo má rád tamty vtipy, někdo zase jiný. Někdo situační, někdo knižní třeba.

E: A ta kapacita?

I: Musí mít na to myšlenku. Musí ho to nejdřív napadnout k té věci, mít čas to nechat viset v hlavě chvíli.

E: To Lucie nemívá?

I: Ne, většinou na to hned silně reaguje emocema. Křičí, nebo je unavená.

E: Když tak nad tím přemýšlím, říkám si, kde má v tomhle místo ten humor. Není on taky emoce, konec konců? Smích, se kterým je spojen? Neměli by emotivní lidé, kteří na jednu stranu křičí, se také na druhé straně umět smát - myslím tím takovou tu druhou stránku impulzivity.

I: To Lucie nemá. Křičí a pak je vyčerpaná. Když je šťastná, zpívá si.

E: No a když si vybavíte Lucii vybavíte s přáteli, nebo někde ve společnosti. Nebo s dcerami. Je to stejné všude a za všech okolností? Není ta, která by se smála?

I: Nevybavím si.

E: A vidíte ji někdy v situacích, kdy je jen se svými přáteli/kolegy?

I: Moc ne, tolik nechodíme společně. Vlastně asi sami.

E: A nějaký společný soused/kamarád, který by vám oběma připadal vtipný? Nebo jen Lucii?

I: Není, nevybavím si.

E: Chtěl byste někam mezi lidi chodit?

I: Nevím, teď v covidu to ani nejde.

E: Tak se od přátel přesuneme k rodině. Myslíte, že humor může vznikat tam? Máte společný humor třeba s mámou, tátou, sourozenci?

I: Ne. Nemám společný humor nikým.

E: A kdy tak vzniká?

I: Od narození. Tam je to všechno napsané - jestli se v životě budeš smát, nebo brečet, že jo. Třeba jedna z nevlastních dcer celý život prořvala a teď má sama dítě, který se nemůže přestat smát. Výchova v tom nehraje roli.

E: A jak to máte Vy, jestli se můžu zeptat napřímo?

I: Nevím. To by Vám musela říct moje máma, jaké jsem byl. No. Ona to jako rodina pak asi taky nějak utváří, nebo respektive společnost, se kterou se rodina stýká. Taky společnost, ve které v ten okamžik ten člověk žije a vyvíjí se.

E: Aha, aha. Máte nějaký příklad?

I: Vyrůstal jsem za socialismu. Smát se moc nedalo. Hodně zákazů a všeho, nebylo to moc humorný prostředí. (smích)

E: A vzpomenete si na nějaký zdroj humoru, který v té době byl?

I: Občas se dalo dělat si z těch pohlavárů legraci tajně. Ale máma byla slavná geoložka, tak jsme se báli, že jsme měli napíchný byt. Tak aby jí nezakázali výjezdy do zahraničí, moc jsme si je na paškál nebrali.

E: A jak to má Lucie? Ona je o dekádu mladší, je to tak? Měla tím pádem jiný vliv okolí?

I: Jo. Nepochází z Prahy, ale z malého města na Moravě, kde je to samo o sobě jiné.

E: Aha, aha... (dávání prostoru respondentovi)

I: No. Nic dalšího mě nenapadá. Morava je Morava, ona navíc Lucie měla těžký dětství s agresivním otcem, což humoru také moc nepřidá.

E: Neměla kapacitu na to vnášet ho tam...

I: Ano, soustředila se na jiné věci.

E: Jak jste se s Lucií vlastně poznali?

I: Ozvala se mi na inzerát v novinách.

E: Aha, to je zajímavé. Před 25 lety, že?

I: Bylo mi přes 40 a byl jsem sám. Jí se v životě stala tragédie, tak někoho potřebovala.

E: Aha, aha...to musela být náročná situace.

I: Zemřel jí manžel při autonehodě a ona se dvěma dětma, jedním ročním, hledala někoho, aby nebyla na to všechno sama.

E: Říkám si, že je to dost nestandardní, hodně hutná a těžká situace pro seznámení.

I: Byla. Rozhodně tam pro humor nebylo místo.

E: To věřím. Když jste spolu tedy zůstali a seznámení přes inzerát klaplo, zdá se mi, že pro Vás opravdu nebylo důležité mít partnerku s dobrým smyslem pro humor, ale šlo tam o jiné, víc bazální, věci...

I: To rozhodně ano. Chtěl jsem jim pomoci a měl jsem tehdy možnost. To máš z toho zamtanou hlavu teď, co? (smích)

E: To je v pořádku, s tím se počítá. Já naopak moc děkuju za sdílení! Teď se to skoro až nehodí, ale jelikož se máme bavit o humoru, přesunu to zpátky k němu. Byly tam už tehdy náznaky, že máte jiný smysl pro humor, nebo až později, protože jste ho v začátcích vlastně nepoužívali?

I: Náznaky tam asi byly hned, jen mi tenkrát přišlo nemístné tam ten svůj humor vůbec dávat. Spíš jsem se držel zpátky. Byla tam tragická situace, která pro Lucii nebyla humorná a neměla náladu na humorný akce.

E: Bral jste to tak, že od Vás v danou chvíli bylo třeba něco jiného...

I: Ano. Podpora, stabilita. Věděl jsem, do čeho jdu. Ona měla napsaný ten inzerát dost jasně a přesně.

E: A když se přesuneme do situace, kdy už se to trochu usadilo, byli jste spolu nějakou chvíli a už jste začal cítit, že by třeba nějaký humor šel... Byla tam nějaká chvílka, kdy to bylo nějaký lehčí, smáli jste se spolu...

I: Pak, tak po 2-3 letech jsme spolu a dětmi začali jezdit za mými přáteli do Holandska a za Luciinou rodinou do Německa. Tam nám bylo dobře, sdíleli jsme spolu ten čas a kamarády.
(delší pauza)

Holand'an, ten kamarád, má taky společný humor asi. Hodně lidí mu nerozumí, ale my dva, i v jiném jazyce, se chápeme. Tím, jak spolu mluvíme v němčině, která není ani jednomu z nás rodilým jazykem, víc si hrajeme s tím překrucováním slov. Jednoslovný komentáře, momentální reakce... Přijdou nám podobný situace vtipný, ač jsme jiná národnost. (smích)

E: To je moc zajímavý, díky za ten jazykovéj přesah. Podobný smysl pro humor tedy může vzniknout možná i v jiných společnostech, jazycích apod. (smích) Vrátím se zpět k Lucii. Když váš vztah pokračoval, narodilo se vám pak společné dítě, dcera, je to tak? Tohle období, bylo to pro vás v něčem...nechci rozhodně říct vtipnější, ale spíš...třeba bližší, i vzhledem k těm událostem kolem? Jestli jsem srozumitelná...

I: Ano. Asi ano. Stavěli jsme v té době nově taky dům. Bylo toho hodně. Humor tam ale nebyl, respektive si vůbec nevzpomenu.

E: A zamýšlel jste se vlastně někdy nad tím humorem, který ve vztahu s Lucií máte? Že jste vnímal něco konkrétního, co je třeba nějak ladit, kultivovat...nebo vlastně vůbec ne, je to vedlejší?

I: Asi spíš tak. Neuděláme s tím nic, když jsme každéj jinej. Lucii se můj humor prostě nelíbí a já si to tedy nechávám pro sebe už od začátku. Občas vypustím nějakýho kontrolního chrousta, jestli se mu někdo zasměje, ale né, no. (smích)

(delší pauza)

Když se na tom humoru neshodnem, nemá cenu se tím trápit. Není to číslo jedna našeho vztahu. Za těch 25 let jsme vychovali tři děti a bylo to mnohdy hodně náročný. Beru to tak, že Lucie měla rozdaný karty osudem zrovna špatně, tak jí alespoň dělám tu stabilitu.

E: Děkuju za vhléd! Tohle, co zmiňujete, je přesně je to, co potřebuju do hloubky zmapovat. Věřím, že některé ty moje otázky už mohou být vyčerpávající, tak děkuju, že se pořád snažíte říct to jinými slovy. Abych si to shrnula... Berete ty vaše odlišnosti tak, jak jsou a nelámete si

s nimi hlavu, alespoň tak to na mě teď působí. Vlastně máte k Lucii respekt v tom, že po ní ani změnu nechcete. Ani po sobě. A tohle v DP chci přesně prozkoumat - čím to, že to pro někoho je tak důležité a v čem, a čím to, že někdo na “jedné vlně” v humoru s partnerem/kou být nemusí. Zajímá mě ten bod, ve kterém je člověk s tím humorem ve vztahu spokojený - a to ač tam ten stejnej humor je, nebo není a proč. Jestli jsem teď srozumitelná. (smích)

I: Jsem prostě tímhle způsobem založenej, proto to tak беру. Mám takovou povahu. Nehne se mnou jen tak něčí názor. Nezměním se. Ani to nechci po druhéjch. A jestli jsem spokojenej? Jede to celejch 25 let ve stejnejch kolejích. Máme každej svůj vlastní písčček. A to já nemůžu změnit. (smích) Nemůžu ze sebe udělat lidovýho vypravěče vtipů, nebo se na sílu smát něčemu, co mi nepřijde vtipný. Jen proto, že to někdo jako humor vydává. Tohle nezvládnou. (delší mlčení) Beru to jako status quo. Je to neutrální, nejsem ani spokojenej, ani nespokojenej.

E: Už se dostáváme k úplnému závěru. Mám tady dvě poslední otázky na příběhy-vzpomínky z jakékoliv doby z těch 25 let, co jste spolu. Stačí klidně banalita, nemusí to být nic velkého. Jde mi o převyprávění situace, která se stala. Klidně včetně dialogů, toho co předcházelo, následovalo...

I: Dobře.

E: První otázka se týká situace, kterou humor nějak zhoršil. Klidně něco, kde se jeden z vás urazil. Klidně i kdy přímo Vás nějaký vtip nebavil a v danou chvíli Vám zkazil náladu.

I: Jéžiš, těch je. Skoro pokaždý, když otevřu pusu. Když něco humornýho řeknu. (smích) Když řeknu svůj vtip, všichni se ksichtí. (smích)

E: Opravdu cítíte, že to najednou tu atmosféru zkazí, zkazí jim to náladu?

I: No, to asi úplně ne, ale nejsou na to naladěný, na moji vlnu vtipkaření.

E: A vzpomenete si na něco, co by nějak otrávil Vás, kdy Vy jste byl naladěný jinak?

I: Ne.

E: Jak to máte Vy, když Vám se nějaká legrace nelíbí? Jak na to reagujete? Došlo mi, že na tohle jsem se vůbec nezeptala.

I: Jak na to reaguju? Naštvu se. (smích) Nebo to odvrátím nějakou další humornou poznámkou. Ale většinou na to nereaguju, protože většinou to беру jako něco, co není vhodné mé odpovědi, mého komentáře. Protože když se začneš bránit, jen se to zhoršuje. Nejdřív to slyšel jeden, pak to slyší všichni, strhne se lavina. Radši to nechávám být.

E: Jakto, že se to stupňuje? A mluvíte o rodině? Členech rodiny?

I: Je to jako při hádce. Ona to vlastně taková hádka je. Když něco řeknu a je to nemístný, začne to hned říkat jeden druhému a okřikovat mě. Jakmile člověk na to něco odpoví, ten druhý má okamžitě připravený další argumenty. My se s Lucií nehádáme, protože já si ty svoje argumenty musím rozmyslet. Vypadá to tak, že já něco řeknu, často je to právě ta humorná poznámka, ona na to něco odpoví a já jdu pryč, protože si ten argument musím rozmyslet. Pak na mě křičí, že se se mnou nedá hádat. (smích)

E: Takový hádky na etapy, ano?

I: No, my to jinak neděláme. Neumím to rychle. (odmlka) Třeba řekneš taky něco, co tě pak mrzí, takže... A to se pak jen stupňuje. (delší pauza) Humor tedy spustí hádku, takže mě baví jen ty moje krátké poznámky a pak se klidím. (smích)

E: Dobře, dobře, píšu si. A druhá vzpomínka by měla být o tom, kdy nějaká humorná poznámka/situační humor/cokoliv související s humorem pomohla náladě mezi vámi s Lucií. Přinesla tam pozitivní emoce, nějak se díky ní ta situace zlepšila. Hodila se tam, dopadla na úrodnou půdu.

I: (dlouhé přemýšlení) To si nevybavím. Někaká banální humorná situace, kdy se alespoň jeden z nás pobaví, se stane klidně i několikrát za den. Třeba ti psi. Nebo poznámky, když Lucie telefonuje s někým a já třeba řeknu nějakou poznámku na to, který ona se zasměje. Já totiž často mluvím do jejích telefonátů, to ona nesnáší. (smích) Ale občas se zasměje. Nebo třeba potom, co dovolá, se zasměje zpětně, to občas dělá. Ale většinou na mě ječí, abych do toho nekecal. (smích)

E: Tak a jsme u konce! Moc děkuju za všechny odpovědi. Doznívá ve Vás ještě nějaká otázka, chcete něco dodat, doplnit?

I: Ani ne, myslím, že jsem řekl vše, co jsem věděl.

E: A jak se Vám odpovídalo?

I: Dobře. Hlavně, aby to pro tebe bylo něčím přínosný. Asi to byly atypický odpovědi...ode mě. (smích)

E: Kolik respondentů, tolik odpovědí. A přesně to potřebuju. S každým respondentem se snažím přijít na tu jeho vlastní “kuchařku na humor”, což mi snad pomůže lépe pochopit i to, jak takový humor vypadá v páru. Neexistuje zkrátka jedna správná odpověď a přesně to mě na tom baví.

I: Hezkej obor, který studuješ. Každý jsme jinej, no. To máš třeba, když se podíváš na něhou grotesku. Některý scénky tam jsou morbidní a někdo z toho až pláče. Já se směju. A pak ty *Kameňáky*, který moje generace zbožňuje a já se chytám za hlavu. Jo? A říkají tomu “humorný film”. Proč se to tedy takhle nazývá? Myslím, že je to tak rozdílný a neměli by říkat komedie jen tak něčemu. *Slunce, seno...* to je to samý. První díl dobrý, pak špatný. No a třeba *Vesničko má středisková*, tam má doktor, tedy Hrušínský, stejnej humor jako já, to mě moc bavilo. Nebo to *Hoří, má panenko* a ty hlášky. Třeba “Bábo, ty jsi nehlídala! Tady byla tlačěnka,” a tak. Nebo “Dejte ho blíž k ohni, ať mu není zima!” (smích) No ale ta ostatní produkce...už to asi nechápu. Koukal jsem teď nedávno na stand up, nebo jak se to jmenuje... To bylo docela dost jako trapný. Nebo lidi se tam jako smáli, nevím, jestli z povinnosti. (smích) Nebo to mi připomíná, s Lucií a dvěma kamarády jsme byli před rokem a před dvěma lety na Duškově Vizitě. To je taky trochu takovej stand up. První rok, před těma dvěma roky, se to všem hrozně líbilo a já odcházela nasranej. A posledně to bylo super a ostatní to strašně sepsuli.

E: Co tam bylo jinak?

I: Byl tam zase jinej styl humoru. Ten první rok tam říkal takový...já nevím, obyčejný vtipy. Už si to nepamatuju. A dost tam odkazoval na nějaký knížky, co jsem nečetl a ani nechci. A posledně tam do toho zapojili hudbu, bubnoval tam třeba na takovej buben, to jsem byl fascinovanej těma rukama a nohama jeho. A Lucie? Ta začala z tašky tahat bonbony proti kašli a házela je na toho Duška. No a to je zas o tom nastavení. Když jsi nasranej, tak tam na tom podiu může být kdokoliv a ty se nezasměješ. Maximálně na půl ucha to poslechneš a trochu se ušklíbneš. A když jsi v klidu, jde to líp.

E: Tak to se zase dostáváme k té kuchařce na humor. Další věc, co tam nesmí chybět, je nějaký optimální naladění?

I: (kývání)

E: Jasně. Jsou lidi, kteří vtipkují, i když jsou naštvaní. Mají to třeba jako takovej obrannej mechanismus. Nebo tím trochu zlobí ostatní, takže je to vlastně svým způsobem humor, kterému se ale nikdo nesměje. Jen je to nějaká vážná věc řečená jako vtipná poznámka, často uštěpačná. A je to pořád humor? Na to se snažím přijít. Někdo vtipkuje když se bojí, dělá si legraci ze sebe...někdo jen když je v klidu, je mu veselo... Takže pro Vás naladění důležitý je. A jaká je ta optimální nálada?

I: Nemít třeba stres z jiných věcí, soustředit se na to jediný. Mít tu kapacitu.

E: Jasně, nebýt zaplaven emocemi?

I: Jo.

E: Tak, to je vše. Moc děkuju!

I: Taky, taky. Kdyby bylo třeba něco se optat jinak, já už si nepamatuju, na co ses ptala před půl hodinou. (smích) Klidně pošli mailem, s Lucií na to zkusíme odpovědět. Snad ti to bylo k užítku. Jsem zvědav, jak jsme se sešly. Lucie něco říkala, ať ji moc nepomlouvám. (smích) To se asi nepovedlo. Ale jsem zvědav, co říkala ona.

Marika

E: První otázka je taková rozjížděcí...co tě napadne, když se řekne humor?

I: Mhmmmm. Ty jo. Humor pro mě je asi...taková každodenní náplň života. Je to věc, která by měla...ty jo, asi nějakým způsobem odlehčit situaci, asi hodně. A částečně je to pro mě asi i takovej obrannej mechanismus, že když je mi nějaká situace nepříjemná, začnu si z ní dělat legraci a odlehčuju to. Zároveň to tím pro sebe dělám schůdnější. A...humor... Je to zábava, no. (smích) Je to podle mě i něco, podle čeho jako dokážeš trošku líp poznat druhýho člověka. Něco, co lidi dokáže občas hodně spojit, ale zároveň taky dost rozdělit. A... je to jak důležitá součást mýho života. Je to asi hodně obecný...ta moje odpověď, ale nedokážu teď dát dohromady něco pořádnějšího. (smích)

E: Úplně v pohodě. Pojďme zkusit tu otázku rozvětvit. Kdybys tomu humoru teď měla dát nějakou barvu, nebo třeba tvar, jak by ten humor vypadal?

I: Mhmh. Vlna. Modrá. No...asi tak. Asi jo. (smích)

E: Ok, ok. Popíšeš mi tu vlnu?

I: Hmm. Já vidím takovou tu vlnu z toho známýho obrazu, teď si nevzpomenu na toho umělce, myslím, že to byl Japonec. Je to taková ta vlna s tou bílou pěnou. Možná je to proto, že v tý vlně vidím určitou svobodu, lehkost...a možná proto je s tím spojenej ten humor. A modrá je navíc prostě láska, takže... (smích) Prostě modrá vlna.

E: Ty jo, a když je to vlna, má nějaký vlastnosti vody, třeba? Jestli je zrovna přílivová, odlivová, je z teplý vody, studený...je v hloubce moře, nebo naopak olizuje kameny, písek...

I: Noo. Je hodně uvolněná, nespoutaná, stejně jako humor. Zároveň ten humor dokáže bejt tvrděj, stejně jako vlna, která když tě srazí na zem, tak to bolí. Zároveň tě ale dokáže posunout někam o kus dál k další štaci...a všechno uvádí v pohyb.

E: Mhm, a teď když to trošku zúžíme...když se řekne humor v tom vašem vztahu s Márou, co tě napadne?

I: Ty jo...asi mě napadne prostě jen Mára, celej on je humor. My se vlastně kvůli humoru dali v prvý řadě dohromady. A...myslím si, že je to důležitá součást toho vztahu, díky který dokážeš proplout určitýma nepříjemnejma fázema a etapama. Humor je ta věc, takovýto pojítka, který tě dokáže v tu chvíli spojit, i když se v tu chvíli na něčem nepohodneš, nebo

třeba hodně naštvěš, tak ten humor je něco, co tě dokáže dostat zpátky do těch klidnejch vod třeba. Pro mě je důležitý si v tom humoru porozumět, což asi v tom partnerskym vztahu, a našem vztahu s Márou extra, dává smysl. Není to jen o tom, že si rozumíš v několika různých oblastech...tohle je jedna z těch nejdůležitějších, ve který by sis měla porozumět s tím člověkem, protože když si s ním nerozumíš v humoru každodenního života, tak to asi fungovat moc nebude. I když, těžko říct, třeba jo, někomu...ale mně asi ne. (smích) A...no...to je asi celý.

E: Mhm, zmínila jsi, že je pro tebe humor jednou z těch nejdůležitějších aspektů vztahu. Dokázala bys zkusit nahodit, na jakým místě těch důležitých vztahových aspektů pro tebe je?

I: Mhm, určitě by byl. Byl by třeba v top pěti? Dejme tomu...asi jo, protože je to věc, co tě dokáže posunout v rámci toho vztahu skrze různý, často nepříjemný situace, který se dějou...což hodně pomáhá a je to strašně růstovej aspekt. Růstovej i udržovací. No, a...možná v tom sedmi., asi bych tak zvládla dát i jiný vlastnosti, další věci. (smích)

E: Ok, ok. Top 5 až top 7. Je třeba nějaký kritérium, podle kterýho jsi se rozhodovala, jak ty vlastnosti seřadíš?

I: Jéje, asi ne. Já teď nevím, asi pocitově. Je tam nějaká spolehlivost, věrnost, zodpovědnost, přitažlivost...to se mi tak nějak honilo hlavou. Ale je to od sebe docela těžko oddělitelný. Hlavně ta souhra v tom humoru je důležitá.

E: Co pro tebe taková souhra v humoru znamená? Klidně to vztáhni přímo na váš vztah s Márou.

I: Jo...no, znamená pro mě, že jsme...zase teda budu mluvit o tý vlně, ona je pro nás dva dost...no...hodně...nevzpomenou si na to slovo...jo! Typická, protože ji dokonce máme i vytetovanou spolu. Je to tak, že jsi s tím člověkem prostě na tý jedný vlně. Buď vás prostě něco srazí, a jde dole oba, ale zase se dokážete skrze tu vlnu vyhoupnout nahoru. Je to takový to pojítko, díky kterému se dokážeš udržet na tý stejný vlně. Jsme v tom prostě spolu. A humor to dost vystihuje. Tak bych to asi to...(smích) Pro mě je asi ta vlna opravdu hlavně Mára a jeho humor.

E: Mára a jeho humor...jak bych ten "jeho humor" charakterizovala?

I: Chachá! (bodrý smích) Nooo, tak ty jo, já se na chvilku zamyslím. (chvilka ticha) Jak bych ho charakterizovala... Má to být jako jedním slovem, nebo...?

E: Kolika slovy chceš, úplně jakkoliv. Klidně zkus přemýšlet nahlas, to bývá úplně nejlepší a ve výsledku často nejpříjemnější.

I: Aha, aha. Já přemýšlím nad tím, jakej má Mára humor, no. Často takovej geekovskej, takovej ten šprtáckej. Když si představím gamera a člověka, kterej kouká na geekovský filmy, čte komixový knížky a takový ty knížky o filmu a tak, tak takovej má humor. Zároveň má humor takovej, že si dokáže udělat srandu jak sám ze sebe, tak z ostatních lidí. A vlastně to jako nebolí, že se tomu dokážeš smát taky, pokud jsi na stejný vlně. A taky má ten humor takovej miloučkej, takovej roztomilej. (smích) Vlastně hrozně roztomilej, no, protože tím, jak si občas dělá srandu z těch filmů, nebo sám ze sebe, je to občas takový...jsou to kolikrát chytrý vtipy, není to vůbec hloupý. Když třeba ten vtip udělá před někým dalším, kterej ho třeba vůbec nezná a měl by to být třeba můj kamarád, kolega, nebo kdokoliv z mého okruhu lidí, tak já se za něj jako nebudu stydět. A to je za mě hrozně důležitý. Neříkám si jako "Ježišmarjá, co to zase řekl," ...občas teda taky (smích), ale fakt málo, tak jako mile. Je v tom neškodnej.

E: Mhm, mhm. Jak vypadá takovej...už škodnej humor?

I: Nesetká se s tím, co ten druhý očekává, na co je připravený. Je to takový to, kdy se směje jen jeden a druhýho to bolí. To Mára nikdy nemá, i když je nejdál tam, kam zachází, je to měkký, milý...protože vím, že to tak myslí.

E: Ok, ok, dobře...píšu si. No, a posuneme se dál, k takový, možná zapeklitější, otázce, a to, jak bys popsala svůj vlastní humor?

I: Ty jo, tak...já ho mám hodně cynickej, sakrastickej. Dělán si ale srandu spíš ze sebe, než z ostatních, protože se trochu bojím, jak oni budou reagovat. Když už jsem v okruhu lidí, který znám delší dobu a vím, co si můžu dovolit, tak si dělám srandu i z nich. Ale jsem v tom taková jako opatrnější, řekla bych, než Mára třeba. Vůbec to nemyslím špatně vůči němu, jo, možná je to tím, že já jsem taková zdrženlivější, protože se bojím nějakýho jako odmítnutí, nepochopení nebo mám špatnou zkušenost s tím, že jsem si někdy dělala blbou randu z někoho, kdo nepochopil ten vtip, třeba poslední dobou...nevím. Asi se víc bojím, takže humor používám jako obrannej mechanismus, že když mě něco bolí, trápí a necítím se ve své kůži,

začnu si z toho dělat srandu. Což u Máry tak nevnímám. Ten jako...má to taky, jo, nějakým způsobem tohle máme oba, ale on to nemá tolik, protože mi nepřijde, že by si z těch situací dělal tolik trápení jako já. (smích)

E: Když jsme se teď zběžně koukly na humor Máry a i tvůj, jak tam vnímáš průsečík? Co máte v humoru společného, čím myslíš, že to je, že jste na té stejné vlně?

I: Já si myslím, že ten humor, nebo ta legrace sám/sama ze sebe, že ze sebe samotných si oba umíme udělat srandu, abychom odlehčili nějakou situaci. Není to zlý, spíš milý, není to myšlený špatně, ale děláme si takovou milou randu ze sebe navzájem, ale i z dalších lidí, který třeba společně známe. Myslím si zároveň, že když jeden z nás řekne nějaký vtip, nemusí se za toho druhého stydět a neříkáš si úplně "Ježišmarjá". A zároveň bych neřekla, u Máry, že by byl nějaký sarkastický nebo cynický, to on moc nědělá, to spíš dělám já, takový odsekávání humorný....má taky hodně jinýho v tom humoru, no.

E: Teď jsi mi dala hezkej oslí můstek k další otázce. Kdybychom to teď otočily, a já se tě zeptala, jaký jsou ve vašem stylu humoru, nebo smyslu pro humor, nějaký odlišnosti, jaký by to byly?

I: No...za sebe určitě cynismus a sarkasmus. U mě to často nemusí být na první dobrou poznat, že je to vtip. Spousta lidí to bere tak, že...když obrátím vtip na někoho a myslím to sarkasticky, setkávám se často s tím, že to ti lidi prostě nepochopí. Buď se nějak urazí, nebo to spíš úplně přejdou. U Máry to zase často najde ten cíl, setká se to s úspěchem. Třeba je to takový chytřejší, často se to odvíjí od nějakýho současnýho dění, odkazuje to na nějakou knížku, film...nebo podobně. Tam on je daleko dál, já mám asi takový jednodušší ty vtipy. No. Tak bych to asi možná zjednodušila. (smích)

E: A v čem ti ty tvoje připadají jednodušší...(smích) Jestli to můžeš třeba ještě specifikovat trochu.

I: No..v tom, že já si dělám...jak to říct. On je má chytřejší, propojenější s událostma, který se staly...jako významnejma a výraznejma událostma z politiky, současnýho dění. A já je mám spíš z toho našeho života doma a nebo současný chvíle tý daný chvíle...jakože...teď jsem to řekla zmateně...jakože...z toho, co se děje nám tady a teď, ne nějak globálně.

E: Ok, takže jinak tématizovaný, řekněme, že využíváš jiné situací ke vtípkům a legraci.

I: Jo, tak, tak.

E: Ooook. Tak. Když teď tak mapujeme, jak to z hlediska humoru oba teď máte, jaký jste, jak ten humor používáte... Jak to máš z hlediska spokojenosti s tím vaším humorem?

I: Mhmmm, jo, my se smějem pořád, řekla bych. (smích) Proto jsem asi spokojená. Bez toho asi, jsem vlastně naprosto spokojená. (smích)

E: Co tý spokojenosti podle tebe nahrává? Klidně zkus jít konkrétně po nějakých situacích, emocích...

I: Nooo...my totiž tím, jak jsme na sebe naladěný, na tý vlně, máme dost přizpůsobenej ten humor. Máme takovej ten společnej, kterej ani není nějakým našim průsečíkem, ale spíš přesahuje ten průsečík. Spolu jsme si ho tak jako vytvořili.

E: Mhm, pojďme se zaměřit na ten váš vytvořenej humor. Co z něj dělá váš vlastní humor? Čím je specifickej?

I: Nooo...ty jo...to je...no...my máme takovej třeba dost humor odvíjející se od situací různých. Teď aktuálně třeba takovej, že si jen tak spolu začnem tancovat, ale jako úplně blbecci, třeba kroutit zadkem, plácát se, různě se šklebit. Hodně se tím uvolňujem v napjatých situacích. No a hodně teď taky s Balu (společný pes, pozn. E)...že když ji vezmeme, tak jí něco provádíme, a jí se to dost možná nelíbí, ale zatím se tomu nebrání ani nemůže, protože je ještě malý štěně. A nám to přijde hrozně vtipný. Aaaa...no...hodně takhle. Hodně věci buď napojený na to, co se nám zrovna stalo, nebo taky na nějaký film, kterej jsme spolu zrovna viděli. A že těch filmů jako vidíme hodně. Tak asi tak. Přemýšlím nad něčím konkrétním...vzpomenu si hodně na to vrtění zadkem, a...no...nebo na takový to pitvoření, že mluvíme jako blbecci úplně. Třeba hodně vysokým hlasem, říkáme si dost divný slova, jako kdybychom měli dost nízký IQ, nebo třeba já dělám kluka, Mára holku.... A dost častý, a taky docela fajn, je, když spolu nějak nesouhlasíme nebo se schyluje k hádce, tak si z toho pak přesně začneme dělat legraci tím pitvořením, nebo takovým tím “ňaňáňááá, já tě neslyším,” což je pro nás taky dost specifický a charakteristický. (smích)

E: Mhmmm. Napadají tě nějaký situace, ve kterých humor používáte třeba víc a častěji, než v jiných? Zazněly tady třeba ty, kde se schyluje k hádce...

I: Mhmm. Možná právě v těch nepříjemnejch situacích, no. Že když jeden s druhým nesouhlasíme, nebo se neděje něco podle toho, jak by to mělo být, tak pak nastoupí ten humor a díky němu tu situaci zvládneme. To mi přijde, že nám jde. Nebo když hrajou nějaký songy a Mára do toho začne zpívat a dělá ze sebe úplnýho joudu. Nebo spíš fakt když je nám nepříjemně. A nebo když se nudíme, tak jeden z nás začne dělat úplně nějakou ptákovinu, která tu situaci posune o level dál a z té situace nudy se stane téma třeba k hovoru.

E: Mhm, mhm. A dalo by se u vás dvou říct, kdo je ten první vykopávac humoru?

I: Mára. Rozhodně. Určitě.

E: Mhm. A jsi tím pádem ten větší posluchač? Baví tě jeho vtipy

I: Mhm, baví. (smích) Moc.

E: Jsou i chvíle, kdy tě ten jeho humor nebaví? Kdy se to nedaří?

I: Ty jo...asi jo...no...je to tak na 90%, kdy mě jeho humor baví...možná ani ne, klidně 95%, on je dobrej, jemu to jde. (smích)

E: (smích) A vzpomeneš si na nějakej nepovedenej, míjející se účinkem, co je v těch 5%? Nebo trapnej...nebo kdy ten humor prostě spíš uškodil, dost se nepovedl, moc to neladilo a spíš vás to z té společný vlny shodilo...

I: Hm. Ty jo, takový situace asi určitě byly, ale teď si nevzpomenu na nic konkrétního... Přemýšlím, kdy mi něco vadilo... Nevzpomenu si na nic konkrétního, no, ale vzpomenu si na jedno určitý téma, který s tím bylo vzpomenu, a to bylo jedno téma v rámci našeho vztahu, a nebo...nebo...v rámci...asi tohle je nejčastější. Jako "hahaha, ok, tak se spolu rozejdeme". Nevím, jestli zaznělo přímo tohle konkrétně, ale něco dost podobnýho, a to je pro mě už prostě no-go zóna, o tom se vtipy nedělaj.

E: Mhm, mhm. Jestli to chápu správně, byly to momenty, kdy ty jsi tam potřebovala nějakou už jako vážnost, a přišel místo ní spíš nemístnej vtip, kterej to posunul spíš níž.

I: Jo, jo, ano. Přesně tak, přesně tak. A nebo jako...klidně mohl pokračovat v humoru, nebo humorem, ale jiným směrem. Tohle bylo takový už...moc. Za čárou, o tomhle se legrace nedělaj.

E: Ok, ok. Zase se maličko přemístíme v tématu otázek - teď jsme se pohybovaly hodně v přítomnosti a mapovaly to, jak to aktuálně máte, jaký to pro tebe je, jestli tě to baví...a teď se posuneme do minulosti. Mě by zajímalo, jestli si vzpomeneš, jakou roli u vás humor hrál v momentě, kdy jste se poznali a seznamovali...než jste spolu začali chodit.

I: Hrooooozně důležitou. Myslím, jak už jsem řekla na samém začátku, že humor hrál velkou roli v tom, proč jsme se vůbec dali dohromady. Nemyslím, že by byl jediný pojítko, ale byl spíš něco, díky čemu jsem si ho zapamatovala. Byl to hrozně vtipnej kluk. Byl jinak jako fajn, hodnej, zcestovalej...ale byl vtipnej, a to bylo něco. To pro mě vždycky je to, co mi imponovalo. Když jsme spolu začínali, nebylo to ze dne na den, ale byla tam spíš taková prodleva. Něco se trochu dělo, pak zase odmlka, pak jsme si řekli, že spolu jako chodíme...a chceme spolu bejt, a byli jsme spolu. Tohle období pro mě bylo lemované humorem, protože jsme ani jeden nevěděli na čem jsme a bylo divný to upřímně otevřít. Byli jsme takoví křeheci, proto nás ten humor nadnášel. Obrovsky důležitěj byl. Dělalí sjmes i třeba legraci z lidí z práce, který neměli ani tušení, že se vídáme, bookovali jsme si randíčka do meetingroomů, a vypadalo to v pracovním kalendáři všech jako ofiko schůzka, přitom jsme se tam chodili zavřít na hodinku jen sami dva...no...až po to, že jsme si dělali legraci z té situace, která mezi náma byla. Jak na tom jsme/nejsme. Haha, jsme spolu, nejsme, co... Takový to počáteční: “Sakra, nevím na čem jsem, a chci to moc vědět, ale je to zatím moc nejistý, pojďme si z toho dělat srandu, abychom se případně neztrapnili a nevypadali jako citliví blbci, kteří původně počítali s něčím jiným.” Ale i tam byl ten příjemnej humor, kterej převládal. Tohle bylo spíš něco, co mi teď vytanulo na mysl.

E: Ty jsi zmínila, že jsi z Máry už předtím cítila, že je vtipnej kluk, ještě než jste se vůbec dali dohromady... To jsme byli na úplným začátku před vtahem. A když se podíváme na to, jaký to bylo těsně potom, co jsme se dali dohromady...byl to pořád stejně vtipnej kluk? A nebo jste ten humor nějak ladili, měnil se nějak třeba? Jaká tam pak byla tvoje pozice v tom humoru?

I: Ahaaa...nooo...já si myslím, že ne nějak extra, že se vlastně neměnil. Ani naše pozice. Vnímám to tak, že jsme oba ve vtahu k sobě hodně, hodně autentický a stejný, jak jsme se k sobě chovali. Spíš se nám měnilo to, co si k sobě můžeme dovolit, i z hlediska humoru. oťukávali jsme si ty hranice, mapovali terén. Ale spíš se tam ladili jiný věci. Oznámení to

kolegům, kamarádům, jak to vlastně budeme mít, co se teď bude dít... Humor se extra neměnil, nemyslím. A Mára mi připadal pořád stejně vtipnej.

E: Mhm, mhm. A když se zaměříme na tebe v těch začátcích, vzpomínáš si, jestli jsi měla nějaký “humorový strategie”, třeba toho oťukávání...

I: No, ten můj humor byl rozhodně opatrnější. Určitě jsem si nedovolila věci, který si dovolím teďka. Aaa...zároveň, jak jsem říkala na začátku, já si chvílku potřebuju zmapovat lidi abych věděla, kam můžu zajít. Vzpomenu si teď na situaci, kdy jsme spolu byli podruhé, nebo potřetí venku, a on mi říká: “Nooo, já za dva měsíce letím s bejvalkou na Srí Lanku,” a já na to: “Hahá, no jasně, bejvalka, jooo, určitě, nic tam nebude, hahaha”. No a ty dva měsíce na to jsme spolu fakt chodili a tak vtipný mi to nepřišlo. Ale jinak si myslím, že tam bylo to oťukávání hranic, posun v tom...já nebyla třeba tak drzá. Nevěděla jsem, co si smím dovolit. A sarkastická a cynická jsem byla i tak. A ze sebe jsem si taky dělala srandu pořád stejnou. (smích)

E: Aha, ahaa. A dával ti Mára nějaký náznaky toho, že už třeba zacházíš moc daleko?

I: Hm. Ty jo. Vlastně většinou ne. Spíš já jemu, jak jsem zmiňovala. On se obecně tolik neuráží, spíš to asi bylo...odvíjelo se to možná od nějakýho mého sebevědomí v těch vtípkách, do kdy já mám pocit, že mu to fakt přijde vtipný, a kdy se třeba tváří tak, že ho to spíš nebaví. A taky jsem si mapovala sama v sobě, kam může zajít on a co mám na jeho humoru třeba nejradši, kam ho chci jako...ne směřovat, ale jako...co je pro mě to ono.

E: A co je v něm pro tebe o “ono”?

I: No, on Mára umí vnášet humor do VŠECH situací. Ať je easy-going, veselá, nudná,...ale i do těch špatnejch, těžkejch situací. Ani tehdy ho humor neopouští, a to ať je ta situace sebevíc hutná. Třeba je to křečovitější, ale ne ve špatným slova smyslu, je to křečovitý, ale zároveň se do toho nemusí nutit, spíš je to spontánní i křečovitý...třeba si z toho z jedny strany tu srandu dělat nechce, ví, že ta situace není úplně ok nebo tak, ale stejně musí...a ví, že to hrozně pomůže. To si myslím, že je to skvělý...Ještě jednou, jak byla ta otázka? Teď jsem se nějak zamotala...

E: Zmínila jsi to “ono”, to pravý pro tebe v tom vztahu. Teď jsi šla po situacích, a le klidně jdi třeba po emocích, jakkoliv je to pro tebe příjemný, jakkoliv se ti to v těch myšlenkách loví...

I: Pocity, super! Ty jo, pro mě je to pravý v tom našem humoru, zvláště teda v tom jeho, to, že mi vždycky potvrdí, jak strašně ho miluju. Že je to fakt ten parťák do nepohody, kterej se mnou dokáže projít cokoliv, co se bude dít a to je vlastně to, co to ve mě vyvolá úplně nejvíc. Cítím se fajn, je to super, jsem šťastná...ale je to pro mě hlavně o tý lásce. V tu chvíli mi dojde to...”Jseš to ty, ten on, ten pravej, hrozně tě miluju, jsi tak skvělej”. A taky to, že ten humor nám naplňuje náš každodenní život. Nevzpomenu si na den, kdy bychom si z něčeho nedělali legraci a nesmáli se spolu. A to, že posledních X měsíců není úplně lehkých z hlediska toho, jak to má Mára v práci, a jeho ten humor v úsměvu neopustil, a to je neskutečně skvělá vlastnost. To je za mě těch 95%. A těch 5%, který jsou trapný a divný, stejně je miluju, protože jsou jiný, jsou třeba neumětelský, ale to je taky roztomilý. Vlastně ho hrozně miluju. No a když jsem u těch 5%, napadlo mě, že třeba je to o mě, ne o něm vlastně. Já spíš soudím těch 5 % třeba podle toho, čeho já se bojím, co mě přijde nemístný. Třeba když jsme ve společnosti a on tam někoho z legrace trochu shodí, já se hrozně leknu a říkám si “Sakra, co teď přijde, proboha...” a ono je to pak v pohodě, ten člověk to úplně v klídku vezme, protože to Mára prostě umí říct, a já se pak v té společnosti taky uvolním. Nebo když si vezmu moji rodinu a humor Máry v prostředí mojí rodiny, širší rodiny, tak tam je to třeba zase trošku jiný, protože to jsou lidi z úplně jiný sociální bubliny a mám pocit, že jeho humor trošku nechápu, a v tu chvíli já si říkám “do háje, tak to teda...ach jo...co se děje...no..nevadí” a já se radši směju a je mi to fuk, protože mi jeho humor často vtípnej přijde.

E: To je zajímavý...humor Máry v prostředí širší rodiny.

I: No, tam bylo zajímavý třeba hned jejich první setkání, kdy jsem si říkala, jak ho asi budou brát...no a ono se ukázalo, že po nějakým oťukávání, kdy obě strany přemýšlely, co se hodí, po pár vtípech v tichu, kdy jsem se smála spíš jen já, ten jeho humor, kterej je vlastně takovej univerzální, přijali a začali se taky smát. Ten humor dokáže vnímat a přijmout hrozně lidí. A jeho humor se taky dost mění podle toho, v jaký je skupině. Hodně to pozoruju a docela mě baví to vnímat...když vezmu jeho klučičí partu, naše rodiče, moji nejlepší kamarádku z dětství a jejího kluka, jiný kamarády..mění se ten humor, ale vždycky je hrozně fajn. Tečka. (smích)

E: A třeba tvůj styl humoru? Ten se taky mění? Třeba u vás doma, s Máry kámošema, kamarádkou z dětství...

I: Já jsem línej člověk na to, abych těch humorů vymýšlela víc a měnila to. Já mám pořád stejný vtípky založený na aktuálních situacích s těma kamarádama. A spíš tak jako poslouchám. Když tohle vezmu třeba ke lhaní nebo nějakým rolím, třeba v práci a tak, mně strašně nebaví to vymýšlet, situovat se, otravuje mě to...takže jsem vlastně všude stejná.

E: Ok, ok... (cca 10s ticho plné přerušovaného psaní poznámek)

I: Nebo alespoň si to myslím...nevím, jak to je ve skutečnosti, můžu se plést... (smích)

E: (smích) Klidně tu odpověď můžeš upravit, ale zase nemusíš. Promiň, byla jsem teď chvíli ticho, protože mi přestala psát propiska, vezmu si tady další.

I: Jasně, jasně. (smích)

E: Taakm už jsem tu. Můžeme se zase přesunout dál, tentokrát směřujeme stále více do konkrétních situací. Zkus si teď prosím vybavit nějakou situaci, kterou humor nějak zhoršil. Nepadl na úrodnou půdu, nepovedlo se to...vím, že jsi mi to už předtím popisovala v takovém obecném měřítku, zkus si teď vybavit nějakou vyloženě popsateľnou, konkrétní, živou vzpomínku. Klidně si na to vezmi kolik času potřebuješ.

I: Jasně, jasně...a má to být jen mezi námi, nebo třeba ve skupině, nebo obecně třeba co se mi nepovedlo v práci?

E: Zkus se zaměřit na váš vztah s Márou, prosím. Co se odehrálo mezi váma a humor se tam minul tou funkcí.

I: Hm...(asi minuta přemýšlení) Může to být i absence humoru?

E: Jasně, určitě!

I: Ok, tak tím pádem. Když jsme loni byli na dovče v Řecku, já odřela auto. V tu chvíli jsem strašně potřebovala, aby tam přišla legrace. Respektive aby si z toho Mára udělal legraci, ale zároveň nějakou milou, která ba mě uklidnila zároveň...a...on si v tu chvíli z toho legraci vůbec nedělal. On tu situaci bral hodně vážně, až překvapivě. Což já jako taky, já se v tom autě hystericky rozbřečela, takže to není myšleno nějak negativně proti němu, ale ta situace byla celá tak jako zvláštní. A já čekala, že tedy, když mě takhle vidí, přijde s nějakou srandou typu "To nevádí, to se stává i...třeba v lepších rodinách," nebo nějaký takovej hlod, cokoliv takhle trapnýho, nějaký daddy joke, ale nic takovýho nepřišlo a on mi v tu situaci začal vysvětlovat, s naprostou vážností, co jsem měla udělat jinak a líp, skoro až zvýšil hlas, a to

jsem si fakt myslela, že z toho auta vystoupím a dojdu na to místo pěšky, ať si to odřídí jak chce. Takže asi takhle. No a potom, vlastně, kdy si z toho začal konečně dělat tu legraci, mně to bylo najednou hrozně nepříjemný, protože to prošvihlo takovou tu situaci, kdy to bylo vhodné a na místě, skoro až nutný, ale vnímala jsem to jako nemístný a spíš mě to dohnalo do úplného mentálního breakdownu. (smích)

E: Hmmm, rozumím, prostě se o nesešlo s tvým očekáváním a tím, co jsi zrovna potřebovala.

I: Přesně, přesně. Pro mou existenci bylo naprosto nutný, v tom momentě, aby mě podržel, ne srazil na zem. Ale je mi jasný, že i on byl v šoku a bylo to celý zmatený, děsivý. Zpětně jsme se tomu pak zasmáli, ale třeba tak dva dny potom.

E: Ok, ok...mhm...a teď to zkusíme otočit. Vybavíš si nějakou situaci, kdy humor zase naopak výrazně pomohl? Třeba ulehčil nějakou situaci, vyřešil ji, dost pozitivně změnil chod událostí...pošoupl to dobrým směrem prostě.

I: Hmmm...hm,hm,hmmm. (chvilka ticha, cca 30s) Ty jo... Noo...Zase, co si teď vybavím, když sedím tady v pokoji, tak třeba když jsme tady malovali a vrtali poličky, když jsme se sestěhovali k sobě a chtěli jsme si to tu udělat hezký. No, oba dva jsme byli fakt nervní, protože to tady bylo neskutečně špinavý, něco se nedařilo, nebo stálo moc peněz, do toho pořád kapala barva, protože jsme ani jeden neuměli malovat. No a pak jsme si z toho prostě začali dělat srandu tím, že jsme po sobě tu barvu začali cákat a všechno bylo hned příjemnější a snesitelnější. Nebo teď s Balu, která je nemocná, docela vážně, má kožní nemoc a my za její prášky utrácíme neskutečnou spoustu peněz. No a hodně se na její léčbě neshodneme. Teď jsme se třeba trochu kousli kvůli jejímu jídelníčku, tak vlastně...ten humor nás přemostil na druhou, růžovou stranu, kde je všechno krásný a milý, a dodal nám kuráž a sílu. Vlastně jsme si začali dělat legraci z toho, že je nejdražší pes, že je jako dovolená na Martinique nebo Novej Zéland, kam chceme, že je speciální jako my...a takový ty kecy, ale prostě nás to hodilo zpět do té hezký reality bez hádek, kde jsme jeden pro druhýho důležitý, na těchhle malejch hádkách nezáleží a jsme si oporou ať se děje, co se děje. A že to zvládneme. Oba dva pak ustoupíme.

E: Mhm...(chvilka ticha, psaní poznámek)

I: No..a vlastně...no...třeba když se opiju večer, často ještě k tomu s mýma kamarádama, nebo po práci s kolegama, tak je Mára samozřejmě druhej den naštvanej, což je pochopitelný, ale pak nějakým způsobem se humorem dokážeme nějak přenést. A většinou, ač by to možná mělo být naopak, je to právě Máry zásluhou...že ustoupí od toho nazlobení a odpustí mi. Já jsem totiž v tu chvíli plná výčitek a hlava mě bolí jako střep, nejsem ready vtípkovat. A to, že on si z toho začne dělat legraci, nás zase hrozně spojí a dodá mi to naději v to, že je to vlastně dobrý, že mě neodsoudil. Myslím, že to jsou teď nejhorší situace pro nás teďko...nebo teďko, za celej náš vztah asi. A je to díkybohu tak...je to fakt jeho zásluha, jeho humor a jeho tolerance, který nás z toho dostanou ven a pomáhají tohle zvládnout.

E: Mhm...a je to u tebe tak, že...nebo...mně se kolem toho, co jsi řekla, honí spoustu pocitů. Vlastně jsi byla opilá, pak ses probudila, Mára naštvanej...co je tam za ty emoce? U tebe? A je to tak, že tu legraci si dělá hned po probuzení, nebo třeba později, takže v těch nepříjemnejch emocích nějakou chvíli zůstáváte?

I: Hmmm...no, cítím nějakou stud, výčitky, smutek, odcizení, opuštění? A asi je cítím i potom, co si z toho tu legraci udělá, což je většinou vcelku hned ráno, protože chce, abychom začali den v dobrým, to je pro něj dost důležitý. Ale často, tím, že se to opakuje, je to spíš nějakou jeho odpustek....hm...

E: Že jakmile udělá humor, tak ti tím vlastně odpouští a je připravenej se posunout, propíchně balonek vznášející se nad váma...

I: Jo, jo, přesně...a já cítím, že to ale občas je takový...že to dělá trochu i pro sebe. Hodně pro mě, ale i pro sebe, abychom se nemuseli hádat, aby to bylo dobrý a nemusel se se mnou...já se totiž pak stydím většinou ještě hodně dlouho a často na to narážím. A to ho podle mě štve a chce tomu co nejvíc předejít. Vlastně cítím takovej spadlej kámen ze srdce, že je se mnou ochotnej se bavit dál i přes to, jaká jsem zase v noci byla. Neřekne třeba "Ok, tak tohle byl konec, já se s tebou rozcházím," nebo: "Hm, já se na tebe nemůžu koukat, jdu se projít," ale prostě tam se mnou chce být a bavit se o něčem jiným. Přijímá mě takovu. A já se pak přidám a dělám si ze sebe taky legraci. No, občas je tam ale tenká hranice. Hlavně z jeho strany, protože je Mára pořád naštvanej a když já to přeženu a moc to zlehčím, naštvne se zae třeba. Nebo je rozmrzelej, odejde, je toho moc. Musíme hodně opatrně, ale cesta ven to je. Když se na to kouknu ještě těma emoce, moc mi to tu náladu nezlepší, protože vím, že jsem něco udělala špatně a chovat se takhle nemám...když to takhle blbě řeknu...nebo...vlastně to

neříkám blbě, je to tak, nemám se tak chovat. A ospravedlní mi to tu situaci, cítím, že jsem to fakt zkazila.

E: Spíš je to takový potvrzení toho, že tam s tebou v tom je, i když to je třeba nepříjemný, ale že neodejde...

I: Jo, jo...že jsem jeho pořád.

E: Ok, moc děkuju za sdílení. Z mé strany je to takhle vlastně všechno. Spíš by mě zajímalo, jestli je něco, co třeba ty bys ráda dodala, doplnila...

I: Jooo, vůbec nevím, jak jsem na to mohla zapomenout. Vybavil se mi ještě náš inside humor, protože Mára se nám stará o všechny smlouvy, prášky, vitamínky, deadlines...a každé večer mi dává kapičky na lžičce. A já, protože chodím spát dřív, než on,...no, stojí tam nade mnou pak jako takovej otec a já se vždycky natahuju, a to je takovej náš večerní humornej rituál, a já se tak jako natáhnu, dám si lžičku, spolku meducínku, dám si prášíček...máme s tím spojený i takový..jakoby želví pohyby hlavou, je to celý vtipný. Tak tohle, to je pro nás dost typický. A jinak nemám žádný dodatek, nic mě nenapadá. myslím, že jsem hodně moc mluvila. (smích)

E: (smích) A přesně kvůli tomu jsem si tě pozvala. Moc děkuju za všechny odpovědi. Jak se ti odpovídalo? Bylo vše srozumitelný, změnila bys něco?

I: Krásně, bylo to moc příjemný. Jsem teď taková rozvolněná a příjemně unavená. Neměnila bych nic. Bylo to i akorát dlouhý, 48 minut mi přijde dobrý. Dýl bych už asi nevěděla, co říct...ale ono se asi vždycky něco najde.

E: Kdyby tě něco napadlo, dej mi vědět. Děkuju!

Marek

E: Taak, jdeme do toho hned vplout. Co se ti vybaví, když se řekne humor?

I: Co se mi vybaví, když se řekne humor... (smích) Mně se vybaví můj bodrej srbskej kamarád, kterej jelikož není zdejší, používá český jazyk v podobách a tvarech, který by mě jako rodilýho mluvčího v životě nenapadly a...vyplývají z toho dost zábavný dvojjvýznamy, novotvary a celkově fakt kreativní práce s jazykem, přičemž mě obecně dost baví tenhle lingvistickej humor. Hledisko toho, že on není ten rodilej mluvčí, ale přitom ta srbština a čeština jsou si hodně podobný... (smích) Moje úplně první asociace jsou jeho prupovídky, když se řekne humor (smích). Ale možná je to tím, že jsme si zrovna před chvílí tyhle lingvistický srandy vyměňovali, no.

E: Nevadí, jakákoliv asociace je parádní. No, a když se zeptám ještě jinak, a to...zkus si ten humor představit. Jak podle tebe vypadá? Jakou má barvu? Tvar třeba?

I: (velký smích) Barvu a tvar, jo? Hele...zase to asi bude nějaká asociace konkrétní daná nějakým nedávným...vjemem. Jak dělám filmovou publicistiku, tak já jsem psal nedávno recenzi na novou animovanou pixarovku, která se jmenuje Duše. No a tam jsou takový malý, roztomilý postavičky, řekněme dušičky, který tam hrajou hlavní roli ve vlastně docela dospělým příběhu, je to o životě a smrti, a tak jsou tam tyhle dušičky, který mají nějakým způsobem dětem asi ukázat nějakou ideu posmrtného života, no a ten film je hodně podobnej jednomu předchozímu filmu od Pixaru, v hlavě, kde jsou...tam jsou takový barevný postavičky v hlavách lidí, který zastupují zase určitý emoce. No a je tam jedna taková žlutá, hopsavá, která je Radost. Je taková...žluto-modrá, roztomilá, rozzářená. Když jsi mě teď prosila, abych dal nějakou personifikaci humoru, tohle je zase nějaká moje první myšlenka, no. Takováhle jako postavička. Měkký barvy, měkký tvary, něco hrozně miloučkýho. Je to ale říkám, je to zase tím, že jsem nedávno psal tu recenzi o týhle pohádce, takže je to asociace, kterou bych neměl jindy, ale teď prostě jo, v tuhle chvíli to tak je.

E: Když myslíš, že bys jinak měl jinou asociaci...zkus ještě přemýšlet o tom, v čem je třeba pro tebe humor takhle měkkej a miloučkej?

I: Je laskavej, tulící, stejně jako ta postavička. Cítíme se díky němu většinou líp, často budí, respektive má budít, ty pozitivní emoce. Proto je to měkkoučký a hodňoučký. Rozhodně není chladnej, lidi k sobě spíš pomáhá dostat. Není ani tvrdej, neřekl bych, že má hrany.

E: Dobře, děkuju. Pojd'me to teď zúžit. Představ si teď humor ve vašem vztahu s Marikou. Co tě napadne?

I: Co mě napadne, hm... Aaah...(chvilka ticha)

E: Klidně si dej čas.

I: Jasně. No. Já právě přemejšlim, na kolik mám přemýšlet nahlas, abych ti taky nekomplikoval to přepisování, protože to pak bude daleko víc divnejch keců a tak. Ale...

E: (smích) Naopak, přesně to přemýšlení nahlas potřebuju. To je nejlepší.

I: No tak dobře, okey. Zrovna včera jsme s Mari měli takovou línou chvilku před usínáním, kdy jsme projížděli nějaký starý fotky, a vlastně jsme se hrozně smáli zpětně nějakým situacím, kdy byl člověk v nějaký situaci fakt jako unavenej, nebo vyčerpanej, ale...stejně tam vznikla nějaká milá, každodenní věc. Ve smyslu toho, že se člověk nějak blbě zatvářil, do druhýho si třeba nějak rejpnul, a tím tu situaci třeba odlehčil. Byla tam třeba situace, kdy jsme byli totálně nasraný z toho, že nás vojebali... ježiš, takhle bych to tam asi nepsal... (smích)...ale kdy nás vojebali nějaký Řekové prostě o prachy, prostě o nějakou blbou zmrzlinu, úplněj nesmysl. Tak jsme se spolu zpětně strašně smáli, že jsme si dali nejdražší zmrzlinu na světě. Takže, když se řekne, a ono to právě tak i vystihuje, když se řekne humor s Marikou, tak mě se asi nevybaví žádný obrovský komediální momenty, který by se mi vybavili třeba...když se vybavím zábavný zážitky s kamarádama, kdy děláme děsný nesmysly a blbiny různě po dovolených a tak, a fakt po tom humoru cíleně jdeme, ale s tou Marikou to je takový jakoby...každodenní drobnosti, minimalistický legrace plynoucí z každodenních situací. Než nějaký velký komediální momenty...fakt jako maličkosti, který klidně můžou být doma, při nějaký úplně běžný činnosti, obvykle třeba večer při práci.

E: S jakýma emocema máš tyhle minimalistický legrace spojený?

I: My se tedy s Marikou smějeme v úplně těch každodenních situacích, že prostě třeba jako perem, nebo vaříme, jdeme se projít se psem...a furt tak jako vlastně hledáme různý způsoby, jak se jako pobavit, jak tu všední situaci udělat vlastně...zábavnější. To je taky pravidlo, kterým já se snažím řídit, že něco fakt jako fádniho, šedivýho, tak...dělat všechno možný pro to, abych pro sebe tu situaci udělal nějakým způsobem zábavnější. A to se nám nějak přelilo do toho vztahu s Mari a v tom si hrozně sednem. Samozřejmě jsou pak situace, kdy přijde člověk unavenej z práce, musí toho hrozně moc řešit, ale stejně se tam vždycky snažíme

nějaký humor propašovat, i kdyby měl bejt úplně debilní. No, a takhle jsme zjistili, při zpětným koukání na ty fotky, že i když byl člověk naštvanej z tý situace, kdy ho podělali za zmrzlinu, tak se nějakým způsobem snažil tu situaci otočit tím humorem. A i když jsme se tomu tenkrát nezasmáli tolik, teď zpětně jsme to hrozně docenili. Takže fakt humor v tom páru je pro mě o nějakým milým zpříjemňování každodenních, jinak šedivejch, situací.

E: Mhm.

I: Tak a teď k tomu, co se mi vybaví za ty emoce. Tím, že to jsou takovýhle každodenní okamžiky, který se snažíš zlepšit, nebo nějakým způsobem znevšednit, taak...mně se asi vybaví nejdřív nějaká ta únava, protože my se prostě vidáme večer, po práci, kdy jste unavený z celého toho dne, ale povídáte si o tom, jaký ten den byl, a i když je tam nějaká frustrace z toho, že se třeba něco nepovedlo, tak to v tu chvíli otáčíš v ten humor, snažíš se to zlehčit. Takže...není to úplně emoce, ale na první dobrou se mi vybaví nějaký...nějaký realismus, každodennost. A samozřejmě teda radost, ve smyslu toho, že se konečně vidíme. Samozřejmě to ale není taková radost, jako když někoho vítáš na letišti po nějaký době, protože se prostě vidíme denně. Taková střízlivá radost v tom, že se vidíme po několika hodinách a sdílíme spolu ty zážitky, zasmějeme se u toho. Možná nějaká jakoby fakt...katarze při frustraci z okolního života, kterej je občas tvrděj, krutej, realistickej. A my si v tu chvíli uděláme takovej malej vesmír klidu, lenosti a legrace. Že vlastně já v ní vidím nějakýho parťáka, o kterýho se můžu opřít a z těch těžkostí si udělat prdel. Ale zase, teď ze mě mluví ta aktuální situace a rozpoložení, protože já jsem si teď řešil nějaký trápení, měl jsem velký troubles s finančákem, a prostě s tím, že s tou prací je to takový zaseklý kvůli covidu, a spolu jsme si z toho dělali srandu, což pomáhalo. Zase, odpovídám ti v nějakým rozpoložení, možná bych před týdnem nebo za týden odpovídal jinak.

E: Neboj, to je jasný, s tím se trochu počítá. Přeci jen dělám kvalitativní výzkum a moje otázka nebyla ohraničená.

I: Jasně, jasně, ok. No, tak určitě je tam to parťáctví každopádně. Prostě taková ta podpora a escapismus. V tu chvíli.

E: Jasně, nějaká katarze, vzájemnost, escapismus...No, a kdybychom to teď ještě trochu zkonkrétnili, zpodrobnili, je mi jasný, že je to asi těžký...ale, když zkusíš ten humor oddělit od těch ostatních aspektů toho vztahu, jak je pro tebe v kontrastu s nimi důležitěj?

I: Noo...je pro mě zásadní úplně. Já bych asi nebyl schopnej být s někým, s kým nesdílím smysl pro humor. Teďka zase je to ovlivněný něčím aktuálním, protože v bytě máme zrovna novýho spolubydlicího na neurčito, což je vlastně partner naší původní spolubydlicí, a s tím člověkem já naprosto nesdílím smysl pro humor. A tím pádem to člověk tak jakoby...asi trochu egocentricky, podle sebe, zvažuje, proč s ním ta holka jako je, když takhle hrozně není vtipnej. (smích) Ale to, že to tak vnímám já, neznamená, že to tak vnímá i ona, takže... Tam je to asi jako zásadní, aby se ty smysly pro humor potkávaly... A to je asi hlavní věc, který si na tom našem vztahu fakt cením, protože humor je pro mě nějaký měřítko správnosti tý holky, když si z ní můžeš udělat prdel a ona se neurazí, nenafoukne. A, jak už jsem říkal, pro mě je tohle zlehčování každodennosti strašně důležitá psychohygienu a hromosvod, vlastně způsob přežití, proto bych vedle sebe asi nesvedl mít člověka, kterej by to se mnou nesdílel. Ten náš vztah s Mari je skvělejší v tom, že my se spolu fakt jako umíme smát, a já mám takovou jako blbou vlastnost tím, že když se snažím pobavit sám sebe, tak se to projevuje tak, že já fakt sebe hrozně rozesměju nějakým naprostým nesmyslem, kterej jen tak plácnu, a je to něco, co by lecjaká holka mohla považovat za hrozně trapný, debilní nebo dětinský, ale na Marice se mi strašně líbí, že jí hrozně pobaví, jak já sám sebe pobavím, takže tak...no...zásadní je pro mě humor ve vztahu.

E: Mhm, mhm, hodně jsi zmiňoval tu podobnost a sdílení stejného smyslu pro humor. Když se teď zamyslíš nad tím, jak to s Mari máte, kde jsou tam ty průsečíky vašich humorů, co je tam to stejný, sdílený?

I: Přemejšlim... No, my si rádi děláme srandu sami ze sebe navzájem. Jednak je pro mě humor měřítko správnosti tý holky, jednak věřím, že je důležitý se prostě nebrat vážně, takže to je velkej charakter našeho humoru. Pak si často děláme srandu z...no...jak to jako popsat, ach. No, máš nějaký ustálený genderový vzory toho páru, a my z nich oba občas jako dost vybočujeme. Takže jeden level našeho humoru je, že ona je v mnoha věcech v našem vztahu ta, která nosí ty kalhoty, na druhou stranu v mnoha věcech to máme nastavený naopak. Já jsem třeba ten, kdo u nás řeší společný finance, já jsem takovej ten zodpovědněj, ten, kdo hlídá, aby se děly věci, který se mají dít. Kdežto Mari je taková jako rozevlátá, potřebuje trošičku takovou pevnou ruku nad sebou. A tam si často děláme srandu právě tady z tohohle, že já jí často prostě musím direktivně řídit nějakým způsobem...a děláme si srandu i z tý její nezodpovědnosti zároveň. Já jí musím dvacetkrát něco připomínat, a ona to obvykle udělá

den po deadlinu, kdy už je pozdě. (smích) Takže si děláme legraci z těchto každodenních věcí, který člověk prostě musí řešit, mnohdy se mu do toho nechce...takže my si to tímto způsobem zpříjemňujeme, nebo zlehčujeme. Na druhou stranu tam máme takový ty jako...dneska už je to samozřejmě jiný, ale my to stejně vztahujeme k těm tradičním genderovým rolím, že já jsem přitom ten, tím, že já hodně home-officuju, takže jsem ten, kdo se víc stará o ten byt. Naprosto většinou uklízím, docela často i vařím. Tak to je taky častým zdrojem našeho humoru. Je to trochu takovej schizofrenní genderismus. (smích) No, a pak tím, že oba žijeme nějakou popkulturou, jsou to často taky věci vztažené k různým filmům, ještě víc tím, že mě živěj. Nebo jinejm kulturním produktům. A pak to je vyprávění různých vtipnejch historek třeba z minulosti, čímž se potkávají humory těch dvou světů. Toho s tou přítelkyní ve vztahu, a toho s těma kamarádama, protože s těma máme spoustu, řekněme subjektivně, ale vtipných historek. No a tam se dostáváme k dalšímu prvku humoru u nás ve vztahu, a to je to, že mě jakoby na Marice strašně baví a těší, že ji tyhle moje historky baví, řeže se u nich smíchy, prostě holku baví šílený a nesmyslný příběhy šest kluků, chce je dobrovolně poslouchat a směje se jim. Upřímně. V jiných, ex vztazích, jsem zažil, že bývalou partnerku tohle vůbec nezajímalo. No a ten svět kamarádskej, tyhle historky atd. jsou pro mě strašně důležitý a myslím si, že mě strašně defínou, tak mě mrzelo, že to s tím partnerem nemůžu sdílet. A to se mi na Marice strašně líbí. Jo a promiň, já to fakt neříkám hezky, mluvím tak, jak mi to přichází do pusy a vím, že bych to mohl říkat pěkně, aby se ti to líp přepisovalo...jenže já jsem najednou nějakěj hodně unaveněj. (smích) Kdyžtak řekni.

E: (smích) Odpovídáš skvěle, přesně takhle to potřebuju. Je vidět, že se nad tím fakt zamýšlíš, to je hlavní. Úplně vypusť z hlavy nějaký ohledy na můj přepis, já si řeknu, kdybych cokoliv potřebovala jinak. A co s tou únavou? Nechceš si jít dát nějaký kafe, čaj...klidně dáme malou pauzu.

I: Neee, ne, dobrý. Mám tu čaj a tolik unaveněj nejsem, dobrý.

E: Tak jdem dál. Hodně jsi mi teď popisoval to, jak to ve vztahu máte teď, v tomhle kontextu, v týchle době. Bylo to tak, ohledně humoru, vždycky?

I: Nooo...pamatuju si, že když jsme spolu byli na prvním větším výletě, což pro mě mimo jiné bylo obrovsky imponující a úžasný, protože my jsme se vídali chvíličku, a já prostě spontánně plácnul "Pojeďme spolu někam na víkend," což bylo zítra. Byla to doba, kdy se dalo hodinu před odletem koupit letenku a někam vypadnout. Takže já jsem jí jednou ve

čtvrtek večer na drinku řekl, ať se mnou zítra někam letí. No a jeli jsme do Budapešti. No, takže jsme na našem čtvrtém rande byly skoro 3 dny, v Budapešti. Což bylo vtipný o to víc, protože tou dobou o nás nikdo ještě nevěděl, takže tam to bylo zábavný i z toho hlediska. Možná jsme se tam jeli trochu schovat a hrozně nás to bavilo. Bylo vlastně úplně absurdní, že spolu máme strávit nějakých 50 hodin a vlastně zas tak skvěle se neznáme. Jako znali jsme se z práce jako, relativně vzdálenější, kolegové po dobu alespoň dvou let, byli jsme párkrát na drinku, v té době toho mezi náma vlastně už dost proběhlo, ale prostě... zase tolik jsme toho spolu paradoxně nenamluvili. No a tam si pamatuju, jak jsme spolu museli mluvit a byli jsme v procesu poznávání se, kdy jsem vlastně přemýšlel, o čem si s ní povídat. No, a dostali jsme se do chvílí, kdy... no, jak jsem vyprávěl o tom, jak je pro mě důležitý vyprávění nějakých historek, tak tehdy mi zase Marika vyprávěla svoje historky ze střední třeba. Z doby, kdy byla mladší. No a zatímco já byl na střední takovej slušňák, tak Mari byla takový... docela kvítko. (smích) Občas třeba šla i za školu a tak. A dost vzpomínala na tuhle rebélii a vyprávěla to jako, nějakým způsobem, humorný věci, a nemůžu říct, že by mě to nezajímalo, ale tím, že se to neslučovalo s mým pohledem na svět té doby, kdy já na gymplu byl takovej vzorňáček, a ona naopak byla sígřík, cítil jsem nějaký kontrast. nechci zase říct, že bych to hodnotil nějak jako negativně, odpuzovalo by mě to, znechucovalo třeba, ale... nepotkalo se to tam. To mě tak jako narychlo napadá, když ses ptala na ten vývoj... ale občas je to i teď asi někdy.

E: Kdy třeba?

I: No, já nemusím, když je Marika opilá. Tam to asi není vyloženě jen o humoru, ale... ona se směje dost divnejm situacím. Nebo naopak právě nesměje a uráží se. No, ale možná mě ještě napadá jedna věc... ty jo, nevím, jestli sem patří.

E: Povídej, určitě.

I: No... je to o takovým rozdílu, co možná v sobě nějak ladim sám, bez Maričina vědomí. No... jak jsem ti říkal o těch mejch historkách a kamarády, který považuju za úsměvný, nebo hodně vtipný, a jak jsou pro mě důležitý... Tak tím míň rád já poslouchám historky od ní. (smích) Není to tak, že by mě vyloženě štvaly, ale... ty svoje mám radši asi proto, že jsem je zažil. Obecně to taky mám nastavený tak, třeba v práci a ve většině společností, že spíš naslouchám než něco povídám já, protože taková ta klasika... když někomu nasloucháš, často se od toho člověka dozvíš strašně zajímavý věci, a když jen vyprávíš, těžko se někam dostaneš, protože jen reprodukuješ. To je pro mě obecně hodně důležitý pravidlo. Ale u těhle

každodenních tlachů a vyprávění, co se dělo v práci, s kamarádkou Mariky...tak tam musím říct, že jsem asi egocetrista dost, protože...nemůžu říct, že by mě nezajímalo to, co mi říká, ale cítím, že to moje zaujetí tou věcí je slabší, čím dýl to trvá. Přijde mi to míň a míň vtipný. No, a třeba občas vypráví něco dobrýho, ale...možná je to tím, že většina těch historek od Mariky byla z její práce, kterou nedávno změnila. A já měl hrozně nerad kolektiv tý práce. Asi i proto mě moc nebavilo poslouchat vtipný historky o nich. No, tak tohle. A pak mě napadla ještě jedna věc, a to jak jsem říkal, že tím humorem často zlehčujeme nějaký stiuace a děláme srandu ze sebe, tak Marika má tu hranici ale níž, než já. Jak jsem říkal, že je to měřítko správnosti holky, tak ta její hranice je ale míle a míle od toho, kdy ta holka není správná, protože si z ní nemůžeš udělat srandu, ale jsou situace, kdy Mari náladu na ty vtípky už fakt náladu nemá, ale já si ty vtípky prostě pořád dělám, protože je to prostě fakt můj způsob nějakýho úniku a katarze emocí. Já jsem v tomhle prostě jak Chandler z Přátel, kterej říká, že je humor jeho obrannej mechanismus. Je to pro mě štít v tu chvíli. Ale je pravda, že i když Marika v tu chvíli na ty vtípky náladu nemá a snaží se mě utnout, tak já prostě nepřestanu...a nedokážu si asi vybavit situaci, kdy bych ji tím humorem nakonec nezlomil. Já s ním prostě nepřestanu, a často je humor způsob, kterým rozsekne nějakou hádku. Když jsme na nějakým mrtvým bodě třeba, většinou jsem to já, kdo to pak rozsekne. Přestanu bejt zakouslej do toho problému a chci tam zase tu srandu. A to je chvíle, kdy tam marika tu srandu nechce, je vidět, že kope kolem a chce to ještě racionálně řešit, ale já tam ten humor prostě dám. A vlastně snad vždycky to funguje v tu chvíli. No...protože, to je takový další moje pravidlo, protože...ten humor jako klidně přežeň, i kdyby to bylo hodně trapný v tu chvíli a přišlo to vtipný jen a jen tobě, ale žeň ho dál, do extrému. No a ona tohle pravidlo zná, my ho máme nahlas pojmenovaný. Je vidět, že v tu chvíli, kdy je toho na ni moc, tak se sekne a nechce, ale pak prostě povolí. Takže to jsou takový momenty, který ještě musíme ladit...ale není to nic závažnýho úplně.

E: Mně zaujalo to pravidlo, o kterým jsi mluvil jako oficiálně stanoveným, vyřčeným. Vzpomínáš si třeba na dobu, kdy se tohle teprve usazovalo? Kdy jste spolu třeba začínali chodit a Mari tyhle pravidla poznávala, kdy jste o sobě zjišťovali, jak fungujete v těchle chvílích...a byly tam nějaký příběhy kolem toho.

I: Hele, nevybavuju si asi nic konkrétního. Dřív, hlavně na začátku, byl ten humor asi inteligentnější, teďka jsme prostě ve fázi, kdy absolutně žádnou masku nemáš a chováš se jak

kretén i před ní, protože nepotřebuješ žádný filtr. Nevybavuju si asi žádnou situaci, ale samozřejmě jsem se snažil držet si nějakou tvář a stylizoval jsem se do nějakého intelektuálnějšiho člověka, než asi jsem v reálu. (smích) Už teď nemusím, můžu dělat úplný nesmysly a dobrý na tom je, že ji to baví. No a k tomu pravidlu se váže příběh. No, moc bych si přál, abych ho jako první vyslovil já, bohužel ho řekl kamarád Kuba, kterej má takovej humor, že on se pokaždý snaží šokovat lidi a říkat něco jako...kontroverzního vždycky. Klidně i hnusnýho a nechutnýho. A ty když ho znáš, tak víš, že je to jen jeho styl humoru a je pro něj dost typickej, ale lidi, co ho potkaj třeba poprvý, často právě kvůli tomuhle humoru ho nemají rádi. A Marika ode mě předem tohle věděla, než se poznali. No a byli jsme tam a já řekl něco dost na hraně, už nevím, co to bylo, pravděpodobně něco dost sprostýho. No a on ten vtip strašně rozvinul a ještě ho dokázal přepálit do takový míry, že si fakt není nikdo jistej, jestli je mentálně v pohodě, nebo co se to sakra děje. No a on na to konto řekl tu větu “Hele kámo, ty vždycky musíš říct vtip, kterej je na hraně a pak to dostat ještě daaaaleko za tu hranu” a řekl to v hrozný nadsázce. No, ale nás s Mari to strašně pobavilo a strašně často si to říkáme, když v tý situace jsme. A to bez ohledu na to, ať se to jakkoliv týká Kuby, prostě jsme ho přijali za svý. No a nevzpomínám si, že bych nějakej vtip poslal do takovýho extrému, že by mě poslala do prdele. To fakt ne, a možná by to ani nebylo na místě, protože ona ví, že je to “jen humor”. Když už je toho na ni moc, tak se občas sekne, nemluví...ale většinou dává signály předtím, třeba takový okatě hraný pohoršení, takový to “Ooo, Mariáši, no to už jsi přehnal!” Nepamatuju si ale nějaký jiný situace. No a já už vím, že je to dobrý, že jsme to překlenuli.

E: Je to někdy i naopak? Že tohle pravidlo, řekněme, uplatňuje Marika? Třeba ty se sekneš, ona to vyhrotí do extrému a podaří se stejnej výsledek?

I: Nooo...ať už jsme spolu doma, nebo třeba mezi kamarády, ať se hádáme nebo ne, zdrojem těch prupovídek, vtipů a podobně jsem asi hlavně já. Tím, že Mari na ně reaguje, a třeba mi na ně někdy nahrává...ale řekl bych, že...sama je moc neříká, spíš se veze na vlně. Ale to nevadí, ona je fakt takovej parťák. Úplně si vybavuju svatbu našich kamarádů, jak jsem seděl u toho stolu prostě já a tři holky, mezi nima Mari, a já jsem tak nějak komentoval to dění kolem nás a ty holky se tak jako smály. A tak to většinou bývá. Já to všechno komentuju, něco se povede, něco se nepovede... (smích) Ale tam je zase hlavním prvkem toho humoru taková trapnost. (chvilka ticha)

E: Mhm...trapnost...

I: Protože já se tomu zasměju stejně tak, ale kvůli něčemu jinému, tak trochu s nadhledem. Já takhle prostě rád bavím sám sebe. A ta Mari se toho jakoby chytne, buď se zasměje samotnému obsahu toho vtipu, prupovídky, situace...prostě humoru, nebo se zasměje tomu, jak já pobavím sám sebe. Musím říct, že v tomhle si myslím, že jsme dobře sehraní. Nikdy by mě nenechala se...jakoby ztrapnit. I kdybych řekl něco hodně stokového, jakože ze stoky, fakt trapného, spodního, tak by to nenechala viset v tom trapným tichu, ale že z tý trapnosti ona v tu chvíli udělá humor. Já jako její partner tam něco plácnu, a ona mě možná jako zachrání, protože já bych si třeba v tu chvíli neuvědomil, že je to trapný, ale ona třeba jo. No, takže já jsem spíš zdrojem toho humoru, ale ona mi to umožňuje tím, že ho buď přijímá, nebo mu nahrává, anebo mě z něj dostává. (smích) V podstatě to tak je.

E: Ok, ok. Tak. Moje další otázka se týká takového fenoménu, kterej tu už docela zazníval, ale přeci jen se na něj ještě zeptám. Čím víc v tom rozhovoru postupujeme, tím víc už si dokážeš vybavit i konkrétnější situace, je to všechno snazší na popis... A mě by zajímalo, jak vypadá takovej "jen vás" humor. Hodně párů si v průběhu vztahu vytvoří takovej svůj humor, svý oslovení... Vím, že to dost zaznívalo i z těch tvých předchozích odpovědí, ale zkus mi teď dát konkrétní slovíčka, konkrétní vtípky, oslovení...

I: Ty jo, takhle konkrétně je to hrozně těžký. Ale když nad tím přemýšlím... My spolu mluvíme jako dva kluci kámoši. Hodně se oslovujeme třeba (ve specifickém tónu hlasu a intonaci) "Hej kááámoóóó...", takovým hrozně přehrávaným, kamarádkým stylem. Takovým z ulice, skoro až cikánským, se nebojím říct. Je to takový fakt jako přehrávaný...taková kámošská hantýrka. Ten humor náš je takovej, jak už jsem řekl předtím s tím přehrávaným kamarádstvím, tak my takhle přehráváme různé situace. Třeba...jak jsem už zmiňoval to její předstíraný pohoršení, tak to je častej prvek. Když se stane nějaká, zdánlivě nevinná situace, my ji dovedeme do hrozného extrému. Příklad: Mari mi řekne, že se na ni usmál nějaký kluk v metru, a já začnu dělat najednou strašně pohoršenýho, jakože je hrozná flundra a chlípnice, s tím, že sáhneme přesně po těchhle slovech a občas i hůř. No a s tím, že by se nějaká fíflinka nebo citlivá holka fakt už mohla urazit, ale prostě...my to takhle jako používáme, no. (smích) Přemýšlím, co dál...ono je fakt těžký jít po konkrétním, když ten náš humor je fakt spíš situační.

E: Mně to takhle stačí, děkuju.

I: Nooo, v podstatě vlastně jo, to naše přehrávání situací a používání slov, který by mnohdy mohly vyznít pejorativně, my je používáme nějak...jako bezpečně. S evší láskou a srandou. Je to to přehrocování. A zatím vždycky vyšlo. Nenapadá mě rychle z oleje nic dalšího. Pojdme se asi posunout dál. (smích)

E: Souhlas. Dobře, mě by teď zajímalo, a to se vrátím fakt zase trochu zpátky v čase, ale koukám na svoji poznámku u toho, když jsi vyprávěl o vašich začátcích a ladění toho humoru...zmínil jsi, že jste byli dlouhodobí vzdálenější kolegové. Jak to tehdy, z hlediska humoru, mezi vámi vypadalo, když jste se sešli? Rezonovalo tam něco už tehdy, nebo spíš ne?

I: Já si myslím, že jsme ten humor v jádru měli podobnej asi vždycky, potkali jsme se v něm...ale odkrývalo se to postupně spíš. Tím začátkem chození. Vlastně hlavně já jsem byl uvolněnější a uvolněnější postupně, dával jsem si hodně snahu na tom, že jsem ze sebe tolik nedělal debila. Ale...základem toho humoru před vztahem bylo, že jsem...vlastně...ten náš humor nějak probudil. Nebo jako...on tam musel bejt...ale nějak se rozvinul. Já jsem tam jako ten, kdo dělá ty kraviny, takže to vychází ze mě a ona hrozně dobře najela na vlnu a přijala ho za svůj. A to souvisí s tím, že já jsem ze sebe zezačátku nechtěl dělat toho debila, Mari neměla na co najíždět a vezla se se mnou i v tom humoru, kterej mně byl vlastně...možná nepříjemnej, protože nebyl autentickej tolik. A ona ho vlastně jakoby...opětovala, a mně se možná proto nelíbil, protože sice vycházel ze mě, ale nebyl můj. Jakoby. Hodně to u mě, jak se bavím, je závislý na tom, jak moc ze sebe dělám debila...a tohle tam nešlo, tak mi to chybělo. No a jak jsme se potkávali v tý práci, já jsem ještě nevěděl, jaká ona je a navíc měla tou dobou jinýho partnera a já vlastně taky, tak ten náš kontakt byl takovej dost opatrněj. My byli vlastně hlavně kolegové, ani ne kamarádi, fakt jen kolegové. Potom tam začal probíhat nějakěj dlouhobej malej flirt, kterej svým způsobem nesl hodně humoru, byl to takovej teasing, ale...jinak tam spíš nebylo moc příležitostí tam ten humor vnést, ale už tam začínalo to naše charakteristický popichování v tom, že většina našeho kontaktu byla taková, že jsme spolu v tý práci hráli fotbálek. A tam se samozřejmě nabízí to provokování v rámci flirtu a popichování, dělání si srandiček, machrování sportovního a tak. A taky si pamatuju, že jsme se jednou zakecali na chodbě a já jsem ji do ní dvakrát rejpnul z toho či onoho důvodu, takže to bylo to tam i touhle dobou. A ona se urazila, já měl zato, že trochu jo, ale ona mi pak zpětně řekla, že vůbec ne, že to bylo to její okatý. A vlastně asi bylo, jen já ho tenkrát neznal,

tak jsem si to přebral asi jinak. No a ten humor byl spíš takovej...já nevím. No, vlastně se tam objevovaly tyhle naše charakteristický popichovací aspekty, takže vlastně moje odpověď je JO, bylo to něčím podobný, něčím už takový jasný...no. Vlastně to tam teď vidím.

E: Jo, díky. Já jsem šla po tom, jestli už jsi tak trochu předtím tušil, že je Mari taková “holka do nepohody” a tušil jsi, že s ní bude legrace, nebo jsi vlastně nevěděl a ty první dojmy byly třeba jiný. A pak to třeba při chození bylo překvápko.

I: Ty jo, na první dobrou, první dojem, jsem si to podle mě nemyslel. Ona byla HR, já ze segmentový kanceláře, takže tam i to postavení bylo takový jiný, občas vážnější. Navíc v HR u nás byly spíš fifleny, asi jsem si jí trochu stylizoval taky do tohohle obrazu. Prostě jsem to bral tak, že do společnosti přišla hezká blondýna. O humoru jsem nepřemýšlel, takovej dojem tam nebyl. Myslím si, že kdybych si ale nemyslel, že bude hrozně fajn, že by tam k žádnému kontaktu ani nezačalo docházet... Ale...ale...to naše chození je hodně charakteristický tím, že jsme se spolu v podstatě nejdřív vyspali a to to celý odstartovalo. Vlastně jsme do toho hrozně spadli a až pak se začali poznávat. A doteď je z toho takovej náš running joke, že já mám výročí asi o čtyři týdny dřív než Marika, protože to počítám od toho prvního jakoby fyzická, a ona to počítá jakoby od toho prvního romantickýho...rande, řekněme. Ale já to беру tak, že jsem vlastně od první chvíle věděl, že to s ní nebyl jen nějaký fling, a...ale prostě to bylo typický tím, že jsme se strašně začali poznávat až později. A až tam ten se i ten humor začal víc projevovat, dostal prostor. Další věci se začli odkrejvat až třeba měsíc a půl až po tom, co jsme spolu už chodili. Teď je to už tkaový vykrystalizovaný, takový jasný, hmatatelný, jakože víc uchopitelný, jak jsme se bavili, a dost přizpůsobený.

E: A jsi spokojenej s tím, jak to z hlediska humoru máte teď, nebo bys třeba něco změnil?

I: No...já bych asi změnil...asi už jsem to taky nakouzl, tím, jak jsem říkal, že nemám rád, když Marika pije a opije se. Ono je to vlastně docela často a má většinou takový ty opilý stavy, kdy upadá do nějakých jako depresí a super vážnosti a hrozeb, a tam mi právě vadí, že ten náš hezkej escapismus humorem a pohoda, nadhled mávnutím kouzelný hůlky úplně zmizí a já v ní v tu chvíli toho partáka jako nemám. No a kdybych chtěl, aby to bylo nějak jinak, tak bych chtěl, aby prostě bylo tak, že když se spolu někde napijeme, aby se ten humor třeba, možná víc umocnil, se tím alkoholem přiživil, než aby byl tím chlastem uhašenej.

A...ty jo, to jsem řekl hezky. (smích) A jinak jsem s tím spokojenej, já jsem za ten escapismus hrozně rád. Jen poslední dobou nějak to vážno začíná pomalu...asi je to věkem a

věcma, kterýma musíme řešit, pragmatickýho a organizačního rázu...začíná prostě nějak převažovat. Ta energie tam je, ale toho humoru je tam fakt míň, humornej nadhled je zadupanej do země nějakou jako...nechci říct vážností, protože nikdo kolem neumírá, nejsme na dlažbě, práci máme, ale tak...řekněme relativní vážností těch situací je utlumenej. Jak jsem říkal, že se ho tam snažím nechat úplně vždycky ve všech chvílích a někdy i po nich, tak teď se stává, že je to pro mě mnohem těžší. Často se tam stejně vracím a dostanu, třeba tak, že se ta hádka nebo debata tím humorem stejně rozsekne, ale je tam třeba až na tom konci, není to takový lehký, nebo...plynulý, celou dobu. Spíš když jsme na mrtvým bodě a není nosný pokračovat. Spíš je to takovej exit z mrtvý situace. Ale během té situace je to tam poslední dobou míň, než bych jí chtěl. Což ale není ničí chyba, a když už, tak spíš moje, protože jak jsem říkal, já jsem ten, co ho tam většinou vnáší a má vnášet. Poslední dobou prostě... (vzdech)...se asi tak ztratím v tý situaci, že na ten humor zapomenu, no.

E: Jestli tomu rozumím správně, klidně mě oprav, je tam ten humor teď pořád, ale v menší míře a hlavně víc na sílu? Není tak plynulej a přijde jako záchrana spíš až v momentě, kdy dojde k nějakýmu bodu zlomu třeba v hádce nebo konverzaci, která stagnuje. Je tam spíš na sílu a míň, nebo stejně autentickejš, ale míň?

I: Hele...jo i ne. To rozseknutí tý situace, která nemá kam plynout, tam je to prostě na sílu, já ho tam fakt vnesu a potřebuju, chci a cítím, že je tu situace třeba ukončit. Ale zase... když je to tak, že během té situace hledáme řešení, tak se mi tam nevkrade tak lehko, jako se dřív dělo, nebo né tak chronologicky, ale... i třeba u těch jinejch situací. A je to asi tím, že ta covidová situace prostě trvá dlouho, výletů je míň, situací je míň a není pořád dokola taková sranda dělat si legraci z covidu. Už to prostě není vtipný, leze nám to třeba do zaměstnání a plánů. Je asi míň možností ho rozvíjet teď. Ta každodennost začíná být takový šedší a šedší. No... Promiň, on tady zase šurní táta a mně se za chvíli vybijou sluchátka asi. Můžeme se pak přesunout ze Zoomu a zavolat si kdyžtak.

E: Jasně, jasně, už jsme pomalu u konce, díky za info. Myslím, že toho hodně zaznělo, moc děkuju za všechny odpovědi. Teď bych se tě spíš zeptala, dokud jsi ještě v tom uvažování nad humorem u vás s Marikou, minulostí přítomnosti, budoucnosti...jeho povaze, projevech a tak. Napadá tě k němu ještě něco? Na co jsem se třeba nezeptala?

I: Hmmm. No. Přemýšlím, jestli nějakej důležitěj aspekt tohů našeho... Když to vezmu chronologicky, fakt jsme to probrali celý od doby, když jsme spolu ještě ani nebyli až po teď

aktuálno, popsal jsem ti, jak to celý funguje mezi náma.. Přijde mi, že je to pokrytý hezky, ze všech možnejch stran i hloubky. Podle mě jsem snad nic nevynechal... Možná... Čeho si já cením, je vlastně to, že ten můj humor není AŽ TAK debilní, a nemusím ho projevít jen když jsme spolu sami, ale i třeba před její rodinou. Že prostě i její rodiče a sestra se smějou mým vtipům, a za to jsem hrozně rád. Je to pro mě taky dost důležitý vlastně, aby mě přijímali takovýho, jaký jsem. A stejně tak, že naši mají hrozně rádi Mariku, ale tam to není asi kvůli tomu, že by se smáli jejím vtipům, ale spíš si hodně sedli povahově a tak. Hmm... ale nevím, myslím si, že jsme to vzali fakt povšechně dost. Pro mě to bylo moc zajímavý, hrozně hezky se mi odpovídalo. Jsou to totiž všechno věci, který tam jako jsou, ale běžně se nad nima nezamyslíš, nepojmenuješ je. Asi jsem si neuvědomil nic úplně transformativního, ale je to strašně zajímavý se o tom slyšet mluvit nahlas. Už jen tím, že jsem si teď uvědomil, že teď asi v poslední době ten humor ustoupil těm vážným rozhovorům, a že já to tak nechci. Že je to v rozporu s tím mým pravidlem udělat si legraci ze všeho a za všech okolností. Má to pro mě velkej smysl, fakt na to teď budu mnohem víc myslet. Je důležitý dělat si to v tom vztahu hezký, a humor je v tomhle pro mě jedním z hlavních těhle vylepšováků.

E: To má radost! Připomíná mi to název jedny moc dobrý knížky, Změna přijde, když se zastavíš. Teď jsme se spolu zastavili nad humorem, a věřím, že to může probudit nějaký myšlenky na změnu, nebo prostě jen hlubší zamyšlení a proniknutí do toho.

I: No, přesně! V životě by mě nenapadlo se takhle zastavit nad našim humorem a hodinu se o něm bavit, že jo. Zajímavá zkušenost, fakt přínosný, děkuju. Ještě mi dost vrtá hlavou, že bych strašně rád slyšel, jak moc se to potkalo, no. Čekám tam takový ty humorný rozpory, jak na takový tý úrovni, že co se dělá na svatbách s těma botama...takový to, “kdo z vás je větší komediant, ať zvedne nad hlavu botu”...a teď jestli ji zvednou oba. Mám takovou hypotézu, že v nějakých 70% se to bude shodovat, co ti řekne Mari, ale třeba to bude pojmenovávat jen jinak, jinak základ bude podobnej. No, jsem zvědavěj.

E: (smích) Zeptáš se jí na to potom?

I: Jasně, ježiš, i na to se hrozně těším, že budeme mít zase nový téma k probrání.

E: Super, to mám radost. Tak jo, to je všechno, Byla pro tebe nějaká otázka těžší, odpovídalo se ti na ni hůř?

I: Asi ne, možná ta s těma konkrétníma projevama humoru. Tam začalo hodně rezonovat moje OCD, který vnímalo, že jsem řekl jen dvě situace a ne třetí ze tří. (smích) Ani nevím, jaká byla ta třetí, spíš to pro mě bylo takový nedosažitelný najednou. Přece je takovejch konkrétních situací a já najednou nevím. Ale pak to začalo přicházet a myslím, že i tohle bylo nosný pro mě, protože jsem se snažil reflektovat, co tam střílim za vtipy a přemýšlel jsem, jestli je Mari se mnou sdílí...Jako jestli je to jen moje, nebo i to její a tím pádem naše. Zajímavý. Asi jsem dospěl k tomu, že většina je naše společná, což mě těší.

Renata

E: Tak, nahráváme. A hned vplujeme do tématu. Když se zamyslíš nad pojmem “humor”, co tě napadne?

I: Napadne mě, že když to lidi nemají, je to dost smutný. Nebo s těma lidma neumím vycházet. Třeba můj tchán, ten nemá vůbec žádný humor a musí se mu to, když se řekne jako něco vtipného, explicitně vysvětlit. Jeho žena mu musí říct “Janku, to je humor” (pitvořicím hlasem, se smíchem), ale on se stejně nesměje. Takže mě hned napadají ti, co humor nemají. S těmi já nevím, jak najednou navázat, vést konverzaci, nějak se k nim dostat, abych s nima, jako, mohla být. Vlastně vždycky, když se mi někdo líbil, tak to bylo hlavně kvůli tomu, že má dobrý humor a rozesměje mě, takže je to pro mě klíčový. Ale samozřejmě i u kamarádů a tak, humor je rozhodně něco, bez čeho nejde být. Je to důležitý vztahový pojítko. Taky se z humoru dá o člověku hodně zjistit. Třeba v konverzaci s někým novým, když zjistíš, že ten člověk má rád stejný seriál jako ty, třeba Black Books, tak už ti to říká, že si s ním budu rozumět. Zasmějeme se podobněj věcem, ale tím pádem je to nápověda i o maličko podobným pohledu na některý další věci. Jakmile bude mít rád Black Books, vím prostě, že je dobrý. (smích) Ne, tak jasně, že jsou i kamarádi, který to takhle nemají a stejně si rozumíme, ale obecně platí to, že jakmile někdo řekne, že má rád nějaký z mých oblíbených seriálů, jejichž humor je mi blízký, bude to velké match.

E: Takže je humor dobrý i k takovému zmapování toho, jaký ten kontakt s novým člověkem asi bude...

I: Jo, určitě. A jak rychle vám půjde prolomit ledy. Humor k lidem přibližuje. No, nebo v opačném případě oddaluje.

E: Takže když někdo zmíní seriál, který nemá ráda, hned to ovlivní tvůj pohled na něj?

I: Vlastně jo, asi se stáhnu. Třeba, když někoho baví, já nevím, trapný soap operas, nebo Troškova tvorba, to úplně nedávám. (smích)

E: Co to o člověku řekne?

I: Že je mi vzdálenější, že si asi moc nebudeme rozumět v nějakým...náboji té konverzace. Bude to hned skřípat a chytne to takovou...trapnost? Asi se pak v té konverzaci přestanu

postupem času angažovat a nebude tam ten... jak to říct, výhled do budoucna, že bychom měli na čem stavět, ty společný základy tam nebudou. A ty humor umí dát moc dobře.

E: Díky! Když se teď zeptám na to, jak by ten humor, jako pojem, o kterém jsme se teď bavily, vypadal, kdyby se zhmotnil? Barvy, tvar... Jakákoliv fantazijní představa.

I: Jé... Ty jo. (chvilka ticha) Asi se mi vybavilo hodně barev. Asi bych si teď hodně vymýšlela se snahou být co nejvíc kreativní, a dávala do toho něco, co tam není, tak zůstanu u toho, že jako první věc mě napadlo hodně prolínajících se barev. Jestli to není blbý.

E: Hmm, snažím se to představit. Prolínající se barvy... Celý spektrum?

I: Asi jo, včetně kontur černý a bílý.

E: Proč jich je tam tolik?

I: Asi se mi vybavilo hodně druhů humoru - černej, sarkastickéj, se snahou utěšit, milej, legrační. A všechny se dost prolínaj, není to jen jeden, kterej mám ráda, mám kus z každého z nich. Humor je pro mě opravdu spektrum. Nemáme jen jeden, ale vždy v danou chvíli sáhneme po tom, který se nám zrovna hodí.

E: Hmmm. K tomu se určitě během rozhovoru budeme opakovaně vracet. V jakých chvílích saháš po kterém konkrétním druhu. Je ti nějaký bližší, než jiný? Tahle na první dobrou?

I: Jo, určitě jo. Ráda si dělám srandu sama ze sebe, ať už za účelem pobavit tím druhé, uklidnit je, nebo uklidnit sebe. (smích) Baví mě nebrat se vážně, ač to teď zní, jako bych byla hrozně nad věcí. To určitě tak nemyslím, spíš je mi tenhle typ "goofy humoru" přirozený. Asi zase záleží jak s kým, možná dokonce i víc než na tom "kdy".

E: Jak je to s Richardem? Co tě napadne, když se zeptám na konkrétně na něj v souvislosti s humorem?

I: Nooo. Dost si ze sebe děláme srandu. Myslím, že je důležitý, aby to člověk uměl. A... specifickéj jinak moc není, jako ve smyslu rozdílnýho od mého běžnýho humoru. Napadá mě různý pošťuchování, nebo dělání si ze sebe prostě srandu hlavně. Já to na něm jako vždycky poznám, on teda není Ríša nějakéj náladovej, ale když třeba... v tom vztahu jsou různý fáze a člověk má třeba blbou náladu a ta fáze není nejlepší, tak to člověk hned pozná, že má ten obličej úplně změněnej a v tu chvíli nechce žádný humor přijímat. Není na to naladěnej a všechno kolem se hned stane skleslejším. A jakmile pookřeje, hned se to zas rozzáří. Asi

jsem na to citlivá, jsme na sebe dost napojený. Když má tu svou hravou náladu, všechno je samozřejmě veselý, ale když ne, přijde mi v tu ránu jako úplně jinej člověk, že není sám sebou. Ono se to moc neděje, napadá mě k němu právě především ta hravost, nadhled.

E: Zajímavý je, že sis představila i situaci, kdy ten humor zrovna není.

I: No, vid'! A jak divný to najednou je. Asi jsem opravdu citlivá na jeho nálady, protože mnou při těch představách projela nepříjemná úzkost. A pak radost, jakou mám, když je veselej. Vlastně je pro mě jeho humor takovej indikátor nálady - jestli je to dobrý, nebo mám být opatrná.

E: Zelenej a červenej panáček.

I: Jo! Pokud vtipkuje, nebo tam obecně humor a nějaká ta hravost je, u! Pokud není, a na něm je to vždycky vidět, já to už za ty roky poznám (smích), víš, že se něco děje.

E: Vnesla bys humor i do chvil, kdy je zasmušilej, respektive tvými slovy chybí ta hravost? Jako jestli by ses ho snažila rozveselit, jestli tam ten humor vnášíš ty.

I: Ne. V těch zasmušilých chvílích vím, že on humor není schopen přijímat. Vůbec to nemá vyznít tak, že je nehumornej, nazlobenej, nebo cokoliv - prostě tomu říkejme vážnej, většinou spíš ustaranej. Tam humor nedáváme, tak řešíme věci v jiným...tónu, duchu. Dalo by se asi říct - když he humor, je dobře a když humor chybí, je trochu dusno.

E: Hmm! Funguje to i naopak, má Ríša taky radar na tvoje nálady?

I: Určitě. My na sobě za tu dobu téměř okamžitě poznáme, co se děje. Nebo respektive to, kam můžeme zajít, a kdy se humor nedělá.

E: Zmiňuješ vliv času, co jste spolu. Kdybychom se teď přesunuly na začátek vašeho vztahu, jak to bylo tenkrát?

I: Já si myslím, že jsme na sebe byli naladění poměrně rychle. Možná né tak, jak to říct... precizně? S takovou přesností (smích), ale empatický jsme asi oba dost. Ale když se ptáš na začátky vztahu, tam to bylo hodně veselý. Napadlo mě, že humor byl to hlavní, co nás spojilo. Pamatuju si, že jsem se furt smála, když jsme spolu začínali randit. Já ho zpočátku dost brala spíš jako kamaráda a on jakoby ne. Třeba říkal, že hned jakmile mě viděl, věděl, že já jsem ta pravá (smích). A já teda ne (hurónský smích). Ale vím, že jsem o tomhle tehdy říkala mámě, která se mě pořád ptala... No, počkej, popořadě: my jsme se potkali na Tinderu

a vlastně dost často jsme si zpočátku psali. Prvních několik týdnů. No a tenkrát jsem bydlela u mámy a ona říkala: “Ty jo, čemu se tam pořád tolik směješ? Co to tam děláš?” Tak jsem jí to potom všechno vyslepičila a když jsem přišla z prvního rande domů, říkám jí “No jako nevim, on je hrozně fajn a všechno, ale jako nevim, jestli je tam nějaká jako chemie,” a ona na to: “Hele, ale to se ještě nevzdávej, já tě pořád slyším se jen smát a jsi celá veselá většinu dne, to je fakt dobrý znamení,” tak jsem říkala: “No dobře, noo,” (pitvořícím se hlasem). Takže jsme se pak ještě vídali a dopadlo to tak, že se vídáme doted’ (smích). Hodně jsme se spolu smáli a našli okamžitě tu stejnou notu. Hned jakmile jsme se poprvý viděli, tak jak jsme si předtím dlouho psali, mohli jsme hned navázat na ty započatý nářky a reference. Ten humor jsme trochu znali. Oba jsme přiznali, že je to trochu cringe situace, se takhle poznat přes Tinder, to prolomilo ledy. No a druhý naše rande bylo takový, že jsme šli na Cimrmany. No a už jen fakt, že má kluk rád Cimrmany, že to zná, to je velký plus. Ten humor přeci jen má pak dost podobnej. Asi to byl taky takovej test. (smích) Humorem si kluky asi obecně dost testuju! Co vydrží, co znají, jako jakej mají přehled. Vybavuju si taky situaci, že jsme šli jako jedno z prvních rande, ale jakoby posledních předtím, než jsme se dali dohromady, do Stromovky s Máňou, to je můj pes, a já jsem jí nějak házela klacek, strašně jsem se chtěla předvést a hodila jsem ho někam strašně blbě do stromu, málem jsem u toho Říšu sejmula a fakt musel aktivně uhnout, aby neměl monokla (smích). No a on se začal strašně smát, že jsem nemehlo a od té doby si ze mě dělá prdel, že neumím házet. Tak se mu snažím vysvětlit, že jo a že jsem byla jen “nervózní” (smích). Dělali jsme si ze sebe srandu hned, bylo to přirozený. Ale říkám si, že jsem to tak měla asi se všema máma vztahama, že je humor takovej můj...že neumím flirtovat a’la “Hey babe!”, ale získám si je tím humorem, legrací, nadsázkou. (smích)

E: Zaujalo mě, jak jsi popisovala, že zpočátku jsi tam necítila “chemii”. Je tedy právě ten humor něco, co ji může nějak stimulovat, nebo třeba přímo nahradit? Jak to tenkrát bylo?

I: No určitě, může. Opravdu jsem se k Říšovi dostala právě přes ten humor. A přes jeho legrační nářky a situace, kdy si ze sebe dokázal udělat srandu. A jakým způsobem si ji uměl udělat ze mě. (smích) I styl jakým ten kluk humor používá, je dost vypovídající. Jesli je nežnej, přímej, oprsklej...A Říša v tom byl hrozně milej, ale zároveň si dost stál za svým a ten humor měl...jako sebevědoměj. I já jsem v tom humoru mnohem sebevědomější, než když mám flirtovat napřímo, jak jsem už říkala. Myslím, že je to fakt moje zbraň, přes kterou

jsem vždycky kluky získávala, a oni mě taky. Jako že si z něčeho dělám srandu, nebo prostě...nevím, takovej teasing. Ale v humoru. Já se jinak totiž hrozně stydim a humor je pro mě velmi příjemná a nenucená, bezpečná forma poznávání se a flirtu. Nejvíc ještě v týchle fázi vztahu, během těch prvních měsíců, možná i let.

E: To zní jako hodně silný pojítko!

I: No hrozně, já zrovna přemýšlím nad tím, jak ty začátky s Ríšou byly o tom smíchu nahlas, když tě až bolí břicho z toho jak dlouho se směješ. On se totiž strašně snažil, že jo (smích), protože věděl, že na to mě může chytout, když mi předvede ten svůj humor, skrze kterej já se uvolním, budu mu blíž. A fakt se mu to dařilo.

E: “Fakt se snažil,” jak jsi to pojmenovala, ten humor na mě najednou začal působit jako taky taková propracovaná balicí strategie, nějakěj ekvivalent k tomu “Hey babe”, který je taková klasická taktika...

I: Nejvíc! (smích) Určitě to tak je. Myslím, že základ tam musí být přirozenej, ale jakmile zjistíš, že toho druhýho tvůj typ humoru baví a sednete si, je fajn to vytěžit. A to Ríša rozhodně udělal, a já taky. Nahrávali jsme si, bavilo nás se spolu smát. Bylo to celý hrozně laskavý, chválili jsme si vtipy navzájem, podporovali se a do toho si ze sebe občas udělali legraci, což je zároveň takovej trochu teasing právě. Hele a je to jakoby všeobecný, můžu mluvit o jinejch vztazích?

E: Je to zaměřený hodně na vás s Ondrou, ale jiný vztahy s tím rozhodně leckdy souvisí, určitě povídej, co tě napadá.

I: Jednou jsem si totiž neskutečně poklepala na rameno, když jsem byla v New Yorku a prostě tam byla skupinka lidí, jejichž členem byl jeden Američan, do kterýho jsem byla zabouchlá. Bylo nás tam tak sedm, všichni rozesmátý, kromě něho, on byl takovej vážnej. Ale když už se smál, tak to bylo naprosto jasně upřímný. A nebylo jen tak jednoduchý ho rozesmát, no a mě se to povedlo! Největší challenge! (smích) Pak bylo úplně vidět, že na mě koukal jinak, protože si říkal “hmm, takhle holka je vtipná!”, a já si říkala “Yees!!” prostě, největší highfive se sebou. Fakt jsem to oslavovala a ještě víc mě to motivovalo ho sbalit. Byl to oříšek!

E: (smích) Podařilo se?

I: Joo! No nabalila jsem ho na nějaký Monty Pythony, nebo něco takovýho. A taky je to něco takovýho, že on jako ví “Ahaa, tak tohle tě baví!”. Vlastně pamatuju si, že přímo řekl: “So finally someone gets my humor!”. Tak jsem si říkala: “Ty jo jooo, konečně jsem to zvládla, to jsem zabodovala!”. Pochopila jsem, že má rád zrovna tenhle humor a jelikož i mně byl vlastní, měla jsem v zásobě tolik různých možností, jak ho rozesmát. Chtěla jsem samozřejmě, aby to bylo chytrý a propracovaný a musela jsem to dávkovat, takže to byla taky propracovaná strategie (smích). No a on mě od té doby, podle mě už od toho prvního povedeného vtípku, viděl jinak a už to bylo lehčí. Hned byl kolem mě celej veselejší, byla tam úplně jiná energie. Už to balení nebylo tak jednostranný, pak asi chtěl i on zkusit nějaký baleníčko. Nahodila jsem tam ten začátek a pak už to jelo. To je něco, na co pak případně i to “Hey babe” případně navazuje. (smích) Vlastně se v humoru dost zrcadlí všechno ostatní, co je pro to slížení důležitý - nějaký pohled na život, sebevědomí, přehled, zájmy, možná nějaká inteligence, energie... Navíc u toho Američana hrálo asi roli i to, že jsem byla ta Evropanka, taková exotická. Ale ten humor byl podle mě maximum, to nejvíc přitažlivý. Jak říkal “konečně někdo chápe můj humor,” říkala jsem si, že mu asi dlouho nikdo nebyl tak blízko, což jsem pak zjistila, že fakt jo, že se neotevřel.

E: Takže by se dalo říct, že “konečně někdo chápe můj humor,” je synonymem ke “konečně někdo chápe mě”?

I: Jo, jo, přesně. Byla to velická pocta, probourat ty ledy. Hustý.

E: A bylo to tak, že jste si pak sedli?

I: V humoru určitě, to jako každopádně. A možná taky jakoby...to už se asi pojí s nějakým flirtem, ale pořád je to humor. Jednou jsem v USA hlídala takovej byt, já tam vlastně byla jako exchange student, tak jsem bydlela u rodiny a hlídala jsem jim zvířata, starala se o kytky. A já jsem k nim na tajňačku pozvala jeho. No a on byl v té době herec, tak to možná přišlo samo, ale jakoby...v jednu chvíli, ani nevím, jak se to stalo, jsme hráli takovou hru, že to byla taková role-play, ale ne sexuální, spíš fakt pro zasmání a sbližující. Já byla někde nakoupit a pak jsem prostě jako přišla domů a říkám mu: “Honey, I'm home!” a on najednou: “Hey babe!” což nikdy předtím neříkal, to mi tehda fakt řekl jistojistě poprvý. Nebyl na nějaký zdobněliny a roztomilý přezdívky. Ale v humoru to udělal a hned mě to zaujalo, nějak jsem to od něj potřebovala slyšet, bylo to ohromně vřelý a takový...game changing. Normálně, na veřejnosti, to působilo skoro, jako bychom spolu ani nebyli, projevoval se spíš

chladně. Ale fakt, že to uměl zahrát a udělat v humoru, bylo super - tím pádem víš, že je toho asi nějak schopen i jinak? Nevim, každopádně jsem si tyhle role playe s ním užívala a respektovala jsem, že tohle od něj dostanu jen v žertu. Tuhle hru jsme tenkrát v baráku hráli asi půl hodiny a fakt jsme se nasmáli, a taky to určitě vedlo dál, ten večer. (smích) Takže ano, přitažlivost a často i vřelost se dle mého pojí s tím humorem.

E: Řešili jste někdy to, proč mu to nejde říct běžně?

I: Asi ne, já si zvykla, že to mám tak trochu jako “odměnu” za dobrý humor, asi. (smích) Ne, fakt nevim. Ale pár těchle chvil jsme spolu měli. Vlastně to bylo vtipný, jak to šlo jen někdy. A já o tomhle asi navážno sama mluvit neumím. Asi to musí otevřít ten kluk, já málokdy začnu sama od sebe něco typu: “Hele, chtěla bych, abys mi normálně říkal třeba, já nevim, láska.” To je možná trapný. Nebo asi není, ale pro mě je to divný. Taky si to radši užiju v rámci legrace a hraní scének, než že bych to potřebovala pravidelně.

E: Máš s Ríšou něco takovýho, o čem radši vtipkuješ, nebo o čem ti stačí jen vtipkovat?

I: Nooo. Teď mě napadá něco, co pro mě bude těžký popsat. Je to totiž trochu tabu téma, zvlášť pro mě. Moc neumím mluvit o sexu. Třeba přesně vím, co bych chtěla, aby dělal, jak bych co chtěla, ale bez humoru to říct nedokážu. A mám pocit, že ten humor je v těchto debatách tabu, protože tam není hot a sexy. Hodně teď přemýšlím, jak to říct, co přesně tímhle chci vzkázat. No, asi sama za sebe se stydím o tom sexu mluvit navážno a třeba ho o něco poprosit, proto to změkčím humorem. Vlastně i humorně je pro mě náročný o tom mluvit. Jako ale jinak humor do sexu patří, my se během toho často něčemu zasmějeme a je to svým způsobem dost refreshing, mám na mysli spíš... (delší ticho) Ach jo, to je trapný.

E: Vezmi si kolik času jen potřebuješ. Mám velkou radost, že přinášíš zrovna tohle téma, to se nám do výzkumu ohromně hodí a věřím, že je to dost spjatý a propojený.

I: No...ty vtipy během mi asi ještě jdou, třeba nějaký trapnej komentář. Asi to tu tenzi ani nenaruší, ale...bavit se o tom, jak to kdo chceme je prostě strašně náročný. Chtěla jsem ti říct konkrétní příklad, ale fakt to nedám.

E: Nemusíš se tlačit do konkrétních příkladů, klidně to popiš jen takhle obecně. Myslím, že se dá orientovat v tom, o čem mluvíš, v pohodě. Spíš se zaměř na emoce - co ti nedovoluje tam dát vážnost a proč právě humor bere tu zastupující funkci, jaktože to zachraňuje?

I: Tak humor je pro mě bezpečná forma komunikace. Mluvení o sexu hroznej cringe, nedávám to, myslím si, že to není vhodný. A třeba se pak zaseknu, připadám si dost divně... Po deseti letech by člověk čekal, že budete všude in sync a bude to všechno jako po másle, ale některý věci tak stále nejdou. A tím nemyslím jen sex jako takovej, ale právě i tu schopnost se o tom bavit, jak by to člověk chtěl jinak. Já jsem v tom jako dítě, neumím pojmenovat určitý části těla (smích) a to se potom nabaluje samozřejmě a trápí mě, že mi to nejde. Když třeba se jakoby...snažíme o něco, musela bych to zase všechno popsat tím sebeshazujícím humorem, neumím to říct vážně, to co chci a co potřebuju. Potom je to ale pitomý, protože když se tomu směješ, vysíláš mixed signals o tom, jestli je to pravda a halvně jestli je to SEXY (důraz na toto slovo). Je tam tenká linie mezi tím. Chtěla bych se to naučit říkat vážně, protože to je pak prostě přitažlivější. Než "haha, pojd' prostě dělat tohle, haha!". Chci se ním o tom už dlouho pobavit a zjistit, jak to má on...třeba na něco přijdeme.

E: Třeba zjistíte, že tu linii vtipný vs. sexy vnímáte každý jinak a nastavíte si ji dle potřeby...

I: Vidíš, to by bylo krásný. mně přijde, že prostě jen já v tomhle mám problém. Že je to jen moje. Že on je dost spokojenej sám a já, s humorem o sexuálních tématech, nejsem dost sexy. Tak o tom radši nemluvím vůbec.

E: Co myslíš, že by mohlo pomoci, stát za vyzkoušení?

I: Možná kdyby tu konverzaci načal on a nějak mě tím provedl. Nebo kdyby mi řekl, že se o tom můžeme zkusit bavit i v humoru, že mě bude brát vážně. Pro něj je ta komunikace dost důležitá a když vidí, že mě něco trápí, chce se o tom se mnou hned pobavit, a to i včetně mých pracovních problémů, čehokoliv. Takže vím, že se v tom stopuju já sama, ale v tuchle chvíli si fakt v tom humoru připadám taková lapená. Chtěla bych to umět jinak. Třeba když si představím nějaký fantazie, který mají chlapi rádi, třeba role play. To si fakt nedokážu ani za nic představit, že bych dokázala s vážným obličejem. U toho bych se hned musela smát, to by nešlo přeci. (smích)

E: Třeba role play na majitele domu vám s Američanem šla krásně, ne?

I: No jasně, třeba by to šlo i teď. Ríša je v mnohém ještě víc chápavej a to bezpečí mi dělá veliký. No, třeba by to šlo...ty jo, ale že bych byla sestřička vyšetřující pacienta, to fakt nevim.

E: Nebo na to koukat tak, že v každém případě budete mít stand up comedy, která může skončit příjemným bonusem. (smích) A tímto komentářem končím a držím se role výzkumníka!

I: (smích) No jasně, to mě ale fakt uklidňuje, díky za to. Klidně se pojd'me přesunout, já si pak zavolám sexuologa nějakýho, nebo si vyžádám tip. (smích)

E: Tak, co tam máme dál... Už jsme něco z toho nakously, ale stejně bych se ještě vrátila k vašim začátkům s Richardem. popisovala jsi první rande a zmiňovala jsi, že se zpočátku Ríša vlastně dost snažil tam ten humor vnášet. A dostaly jsme se k tomu, že je to v začátcích vlastně přirozený i pro tebe, že je to možná maličko na sílu, že si toho druhýho tím ale dost mapuješ apod. Mně by teď zajímalo, jestli se to pak změnilo, kdy ti to už nepřišlo "odpracovaný", jestli to takhle můžu nazvat, nebo...ne tak vynasnažený.

I: Jako jasně, čím víc jsme se znali, tím přirozenější to bylo. Navíc čím méně jsme si psali a čím víc pak už volali a viděli se naživo - samozřejmě, že když si s někým píšeš kontinuálně a ta konverzace probíhá hlavně přes chat, snažíš se víc přemýšlet nad tím textem, aby měl nějaký kvality, aby ho druhý ocenil. Aby vlastně vůbec odepsal (smích), takže se člověk musí víc snažit. Jinak je ale Ríša fakt vtipnej obecně. Dost mu zůstal ten jeho styl, jen to bylo možná maličko jednodušší, nahodilejší. Ale pořád milý a častý. Možná bylo jedno období, kdy ten humor trochu chyběl, nebo kdy to bylo jiný. Ale tak to samozřejmě bývá v delších vztazích.

E: Kdy to bylo u vás?

I: Když se narodil Roman. To bylo doma poprvý nějaký...jako dusno. My se předtím nikdy skoro nehádali, a tehdy to byla taková nová fáze zvykání si na novou situaci. Člověk se soustředí na úplně jiný věci a je v tom strašně vážnosti, protože se o to malý dítě hodně bojíš, učíš se o něj starat. To ten humor samozřejmě tolik nestimuluje. Ale třeba jakoby když se někdy pohádáme, většinou kvůli nějakým zlovykům domácím, nic vážnýho. Máme jinak na svět stejnej názor a pohled, ale pohádáme se třeba kvůli tomu, že máme neumytý nádobí, nebo moc misek. Takže já vždycky vypěním a nejsme schopný si z toho dělat srandu ten stejnej den, nebo dokud se neudobříme, ale potom, třeba druhý den, nebo prostě příště, když se stane ta podobná situace, nebo když se o tom mluví (třeba se nás někdo zeptá, co jsme dělali včera večer v čase té hádky), tak to celý odjistíme jako bombu tím humorem. Jsme

schopný se o tom bavit ve vtipu a často to přenášíme pak právě na ty podobný situace. Takže když je zase moc misek a máme jinak dobrej den, řekneme spíš: “Joo, pamatuješ, jak tady tehdá taky bylo dost misek? Teď jich je o celou jednu a půl míň, hahaha!” (sarkastický smích). Takže jsme schopný si ze sebe a z nás obou navzájem dělat legraci i za věci nebo zlozvyky, který majín tendenci nás jinak rozdělovat. Je to takovej tmelící prvek. Naštěstí se ale teď už zase moc nehádáme, takže tolik tmelit nemusíme.

E: Takže ten humor přijde v momentě, kdy se oba ujistíte, že už je to za váma, máte to vyříkaný a je “čas” na to vtipkování?

I: Jo. Nechceme z toho mít tu blbou storku o miskách, ale přeměnit to na něco, o čem pak můžeme povídat v tom pozitivním duchu. Bereme to ne jako katastrofu, ale jako příležitost vytvořit si další running joke.

E: Jak se takovej čas, kdy jste připraveni na to převrácení do humoru, pozná?

I: Jsme oba empatický a vidíme to na sobě, asi. Občas to trvá klidně až ten druhej den, kdy jeden od druhýho máme odezvu, že je to fajn. Třeba obejmutí, nebo si to přímo vyříkáme, nebo to jen vyšumí a ty na tom druhým vidíš, že už není zasmušilej, nebo naštvanej a začnete se normálně bavit. Ten humor tomu potom dodá už úplnou tečku. Bez něj by možná bylo tabu se o tom bavit, nebo bychom to zametli pod koberec, ale s tím humorem je z toho ta vtipná storka.

E: Byl někdy moment, ze kterýho se sranda už nedělá? Nějaká hranice, přes kterou nejede vlak?

I: Jestli nějaká je, tak to ale oba víme a respektujeme to. Nějak implicitně. Napadá mě třeba Ríšovo koktání. Nikdy by mě nenapadlo dělat si z toho legraci, to je prostě tabu a je to jasný. Z toho si legraci může dělat jen on sám a to ví, to se mi na něm moc líbí a dost mě tím zaujal. Když poprvý poznal moji nejlepší kamarádku a jejího partnera, byla tam trapná situace. Ten partner se ho zeptal na jméno, prostě se nějak představovali. Bylo kolem hodně lidí, veliká oslava narozenin a Ríša tam nikoho neznal, tak byl trošku nerv=izní. A tak se představovali s tím partnerem a on mu řekl svoje jméno a Ríša mu na to podal ruku a zakoktal: “Já jsem...R-Richard,” prostě se trochu zasekl. A ten partner se začal smát a řekl: “Tos to zapomněl a nebo co?” protože nevěděl a nedošlo mu, že to je koktání. No, a já byla v minulosti s klukem, kterej kdyby mu tohle někdo řekl, tak se nasere a uraženě odejde, což mi taky zpětně došlo,

že s takovým člověkem prostě nemůžu být, ale Ríša se tak jako zasmál a asi to pak nikde nevyprávěl, ale vím, že to vzal strašně sportovně a ve vtipu, něco na to odvětil naprosto sebevědomýho a vlastně milýho, že se zasmáli oba. Já jsem za ním pak ale stejně šla a v ústraní mu řekla, že mě to mrzí a že to muselo být hutný, ale on na to: “Ježišmarja, to vůbec neřeš, to je v pohodě a může se to stát každému, člověk to musí umět prodat!” a já byla tak ráda, že jsem právě s ním. Je skvělý mít kluka, kterej je sebevědomej a dokáže i tyhle divný narážky přetavit v humor, je to kreativní. Nemusím se za něj stydět, nebo se bát, že by se urážel, nebo že by byl raněnej, smutnej. Můžu tu situaci nechat úplně na něm a věřit, že si to vyřeší. Ještě do toho, teď teda nevím, jestli se to k tomu humoru úplně pojí, ale napadlo mě, že se mi sám Ríša omlouval, že když někdo žije s někým, kdo koktá, automaticky v některých chvílích začne koktat taky, to je nějak psychologicky potvrzený asi. Že to od něj jeho blízcí přijmou, možná aby se necítil blbě. A já to na sobě fakt pozoruju, občas se taky zakoktám. A on, když to slyší, dělá: “promiiiň, ježiš!” a tak napůl je mu to fakt líto, napůl se mě trochu humorným tónem snaží uklidnit a nějak v tom být se mnou. Víam, že mě slyší. No, humor používá i jako důkaz sebevědomí, že si to nebere osobně. Asi si prostě věří v jinejch věcech a nemá potřebu si něco dokazovat, nebo to brát jako komplex.

E: Humor jako sebevědomí, hmmm! Růstovej aspekt, když na něco někdo nereaguje ublíženě, uraženě, ale zvolí zrovna humor...

I: No jasně. A to je hrozně sexy. Humor může vypovídat o tom, že je někdo přitažlivej, zajímavěj, kreativní, chytřej a záleží mu na tobě, proto si dá třeba s tím humorem, který tě baví, práci. Nebo tě tím vtipem, tónem, scénkou pobaví, aby ti bylo líp. No a všechno to je na partnerovi obrovsky sexy, ještě když to porovnáam s tím urážlivým bývalým. Tam jsem pořád žila ve strachu, jestli ho náhodou někdo z mých kamarádů omylem neurazí. On byltaky o čtyři roky mladší než já, asi byl nevyspělej, bylo mu tehdy pod 20, ale stejně, i tehdy mohl zvolit jinou strategii a nepodělat se z toho všeho.

E: To mě vrátilo k tvé odpovědi na ty hranice, že jsme emaptický a nějak to vycítíte. Když máš vedle sebe teď ale kluka, kterej i těžký věci umí převrátit v humor, jak se ta hranice hledá, není pak proklatě vysoko?

I: No, tak to koktání, nebo jiný věci, který nemůže ovlivnit, on tím humorem spíš právě odjistí jako tu bombu, nějak se zachrání. Ale nerada bych ho v tom pokoušela, ještě kor já sama, která pro něj chci být oporou a ne přilévat mu do poháru trpělivosti, nebo si z něj

prostě dělat legraci z toho, co má nějak dáno. Přišlo by mi to hodně zlý a já na člověka, kterýho miluju, zlá být nechci. A jak se známe, už nějak oba umíme předpovědět, co by toho druhého mrzelo. Každý jsme v něčem nejistej, nebo máme jiný věci, ve kterých potřebujeme spíš tu konejšivou náruč, než popichující legraci. Ale konejšivou legraci v případě, když na náš někdo jiný, nebo třeba my sami, ta je v pohodě. (smích) Třeba když já se na sebe zlobím a Ríša slyší, že jsem na sebe hnusná, tak občas kromě objetí něco pronese té “mean Renatě” ve mně, ať nechá jeho přítelkyni v klidu. To je podpůrnej humor. (smích)

E: Bylo to někdy jinak, třeba v nějakém jiném rozpoložení, náladě...jestli třeba naštvání nebo smutek “neotupí” na chvíli tenhle senzor empatie.

I: Náladě nevím, ale vzpomněla jsem si začátky, který jsme už řešily. Tak jasně, tam byly chvíle, kdy člověk toho druhého teprve poznává. On mě třeba na jednom z prvních rande opil tolik, jak jsem nikdy v životě opilá nebyla. Mluvil tam, vyprávěl hluboký věci, který by si člověk měl pamatovat, a do toho mě tam padá loket ze stolu a potácím se sem a tam po stole. Samozřejmě v tu chvíli si ze mě neudělal srandu a neriskoval, hezky se o mě postaral a odvedl mě domů. Ale za pár dní poté už začal a mě to bylo nepříjemný, protože to přece byla jeho vina, že mě opil. (smích) Ne, jako v dobrým. Ale pořád mi pak říkal “Lokýtku”, což mě zpočátku mírně bavilo, ale pak už mi to tolik vtipný nepřišlo. Ale to je asi taková blbost, docela běžný. A člověk nechce jednat uraženě, chce si z toho uměl udělat srandu. A i tenhle přístup mi pomohl, že jsem se prosmála s ním - nejdřív to bylo na oko uražený, ale věděla jsem, že jsem fakt vtipná být musela, takže jsme se do toho prosmáli. Je to s ním hodně lehký, neurážet se. Ale já jsem nikdy obecně urážecí typ nebyla, to zase ne. Asi se k sobě i tímhle hodíme, jsme v tom osobnostně podobný.

E: Hodně jsme se zatím bavili právě o Ríšově hranici, z čeho už se nevtipkuje, tak je super, že trochu zmiňuješ i tu svoji. Napadá tě k ní ještě něco?

I: Noo, napadla mě k tomu teď taková nedávná situace. Čeká nás oslava a já jsem na ni vyráběla takový girlandy, takový kytky jakoby, z papírových plat od vajec. Tak Ríša přišel a začal se tomu smát a mít narážky, že jsem jako jeho táta, ten, kterej nemá humor, kterej mu prý kdysi řekl, když dával kamarádovi asi ve třinácti letech dárek, ať ho zabalí do ruličky od toaletáku. Naprosto vážně. A on mu věřil, tak to teda udělal a pak na oslavě schytl hroznej výsměch od všech kamarádů. No a že já se touhle girlandou dle jeho slov snažím o to samý. Moje papírový kytky byly ekvivalent tady tohohle, tak to jsem se fakt nesmála. Člověk se s

tím piplá, dá to hrozný práce. Ale co je zajímavý, tenhle pocit je pro mě úplně nový, ještě se snad nestalo, že by něco takhle řekla já se urazila. Ani teď to nebylo vyloženě urážení, ale spíš takový...”opravdu? jako opravdu mě tu vidíš pracovat na tom celý dny a pak mi řekneš tohle?! A ještě mě srovnáš se svým tátou, kterej je úplně mimo?” Zvláštní pocit nepochopení.

E: Mhm. Řekla bys, že tam vyloženě situaci zhoršil?

I: Jo, určitě. Očekávala jsem milej, nebo pochvalnej. Ale rozhodně ne přirovnání k člověku, který je pro nás synonymem trapnosti.

K těm mým hranicím mě ještě napadá to období s narozením Romana. Tam se hranice posunula hodně nížko, protože jsme tu situaci brali za prvé dost vážně, jak jsem už říkala, ale za druhé jsem si to tenkrát nějak neuvědomovala, ale fakt zpětně musím zhodnotit, že jsme doma mockrát měli velký dusno. Ani si nepamatuju proč. Jen ten pocit. Vím, že jsem říkala lidem, že je to nový, že se musíme sehrát...A i když jsme si s Ríšou podobní, tak přeci jen jsem nečekala, že bude najednou v roli táty tak starostlivej, tak pečlivej. Že je to člověk trošku jinej, než jsem si myslela, v rámci péče o to dítě. A on si to dost možná o mně myslel taky, takže je to znovu o hledání toho vztahu a sebe navzájem. Poznáváš znovu sebe a poznáváš znovu partnera. A do toho to dítě, který je úplně nový. Celý nanovo. A tam jsme byli všichni tři tak křehcí, že ten humor neměl místo. Ale samozřejmě nás jinak Romča o humor spíš obohacuje, tohle dusno bylo opravdu spíš jen ze začátku, třeba první půlrok. Teď jsou mu tři a neskutečně nás jeho prupovídky a hry rozesmívají, najednou máme jedno velký téma, který můžeme řešit, po tolika letech si teda máme pořád o čem povídat a Romča nám dává další a další podněty. Smějeme se tomu, co říká, co dělá...Ty děti jsou asi taky přirozený obohacení toho vztahu, máš o čem mluvit furt. My, když si jednou za čas zajdeme na rande, stejně probíráme jen Romču, zážitky s ním a hodně se u toho smějeme. Jinak nám ale zůstal i ten náš klasickej humor, vlastně Romča přinesl spíš jen nový témata, ale základ máme stejnej. V tom jsme si pořád podobný. A potom, co jsme se “znovu poznali” po jeho narození, je to zase úplně stejný a víme, že jsme základem partáci.

E: Moc děkuju za sdílení a velké ohlédnutí se za tím vším, co se po narození Romči událo. Včetně těch těžkejch, složitejch období.

I: Jo, on ten humor a povídání o něm možná může na první dobrou vybízet jen ke sdílení veselejch příběhů, ale je to dvousečný.

E: No jasně, přesně, mimo jiné i proto tu spolu sedíme, abychom se mrkly do hloubky. Ještě se poptám, na tu situaci “znovupoznávání” Ríši. Co na tom bylo z hlediska humoru nový, jiný?

I: Hm... Asi to, že tam humor nebyl vůbec žádný. Humor nebyl jinej, humor v tu chvíli prostě zmizel. Měli jsme těžkou situaci v rodině, do toho i s Romčou byly zpočátku problémy. A tím, že tam nebyl humor, kterej nás předtím často vytahoval z těžkejch situací, se to pak všechno nějak prohloubilo nebo propadalo. I takový ty vlastnosti, co na sobě prostě nemáš ráda. U nás třeba soutěživost. Mám pocit, že jsme se trošku předháněli v tom, kdo je lepší rodič. Pořád jsme řešili, kdo ho líp přebalil, jak to má být správně, komu kolikrát spadl z postele - ježiš, počkej, aby mě neposlali na sociálku. (smích) Nebylo to přímo takový, jen se k tomu schylovalo. A vždycky jenom ve chvíli, když jsem u toho byla já. Ríšovi se to nikdy nestalo, samozřejmě. A mě to tak sralo. Máš pocit, že jsi blbá matka a tobě zrovna se staly nebezpečný věci, a Ríša s tím, možná nevědomky, souhlasí a dává ti to všemi signály najevo. Byly dny, kdy jsme na sebe byly dost naštvání a moc jsme spolu nemluvili. Já se ho pak snažila, taky možná podvědomě, nachytat, co on dělá blbě, víš...bylo to takový jako těžký. Protože se ty cítíš blbě, tak se vlastně chceš, aby se i on cítil blbě. No a než to vychytáš, když jseš si jistá v kramflecích, v rodičovství, tak to chvíli trvá. To bylo možná celej první rok. Ted' už je to v pohodě, ale než jsme si zvykli a věděli jsme, co děláme...ten humor tam jako...samozřejmě byly vtipnější chvíle, ale nebyl tak výraznej a “v pořádku”, jako předtím. Jako by tam byl zase tak nuceně, nebo hodně málo, neplnil to, co dřív.

E: Tohle se přesně snažím zmapovat, nějaké “podhoubí pro humor”, aneb co se musí stát, aby tam humor byl a to v takové podobě, která vám vyhovuje. A co dělá jiné situace “nehostinnými” pro humor, proč apod. Moc děkuju za tvé vhledy, jdeš do toho hodně do hloubky.

I: Jo, překvapuje mě, že se mi dobře daří si na všechny ty chvíle vzpomenout.

E: Hodně jsme se ted', částečně kromě posledního příběhu, točili kolem toho, že jste si vlastně podobní v humoru. Je něco, v čem jste vyloženě odlišní? Nebo co na Ríšu neplatí, ale tebe to baví a naopak?

I: Hmm, ty jo, nevím, to jsem dost zvědavá, co ti na tohle poví on. Nic mě nenapadá.

E: Jasně, v pohodě, nebudu tě nutit. Mám jen takovou malou nabídku, kterou nemusíš využít: Hodně lidem pomůže třeba to, když si partnera vybaví s kamarády, v rodině...jestli se tam jeho humor, projev apod. nějak změní, nebo třeba vůbec ne...

I: (smích) No, ono je to trošku smutný, ale on se Ríša skoro s nikým nevidá, takže... (smích) Tohle je věc, co se snažil dělat víc na začátku, kdy měl kolem sebe lidí dost, ale pak změnil obor - z žurnalisty je truhlářem, a kromě mého bráchy, se kterým spolu dělají na stavbách, a mě, se s nikým nevidá. Protože prostě chce být i víc doma, s náma, když nepracuje. Taky je rozhodně míň společenskéj tvor než třeba já. Ale...ale je to moc dobrej point, celá tahle otázka na rozdíly a i ten společenskéj kontext...Hmmm, hodně přemýšlím nad tou změnou jeho. Možná, ale to je trochu asi k jiný otázce, protože to je spíš naše pojítka, nebo spíš takovej náš inside joke. Když jsme někde ve společnosti spolu a on někde pronese vtip, kterej je třeba trapnej, tak se na mě podívá a teď já se na něj podívám a teď jako oa víme, že to bylo trapný a on se začne snažit to nějak uhnat jinde a vyžehlit. (smích) V tu chvíli je to taky podobný, jsme si oporou. Já to totiž dělám taky.

E: (smích) Jste si navzájem takovými humornými soudci!

I: Nejvíc! A děláme to, i když jsme jen sami doma. On něco prohlásí a ve vteřině tuší, že to bylo v té šedé zóně mezi dobrým humorem a totálním propadákem a už nevidí, blíž k čemu z těchto dvou - tak se na mě podívá a já mu řeknu "Booo, trapas!" (smích) a on "Joo, já vím, já vím" a smějeme se oba. Ale k rozdílům mě fakt nic nenapadá...myslím, že jsme se za ty roky na sebe dost naladili. Víím, že byly chvíle, kdy mi začalo docházet, že člověk začne po tom druhým přebírat slova, mluvit stejným tónem apod., takže asi i humor jsme od sebe stihli přebrat. Je to *společné příjmení* humor, náš. Okoukali jsme od sebe třeba seriály, na které koukáme, takže používáme ty hlášky odtamtud, klasika. Office, Black Books, IT Crowd, Harry Potter...

E: Jasně, párovej humor! Ten se mimo jiné taky dobře porovnává, když si člověk vybaví jiné vztahy. S každým totiž ta shoda nastane maličko jinak, většinou. Je v něčem ten váš humor specifickéj? Ptám se spíš jen tak dodatkově, protože mám pocit, že jsi už hodně zmínila...

I: Hmmm. To porovnání je zajímavý. U Ríši jsem nejvíc sama sebou, což je skvělý. S tím Amíkem jsem se dost snažila být někým jiným, abych se mu líbila. A s tím urážlivým jsem se zase dost snažila ho zachraňovat a našlapovala kolem něj po špičkách. Ani jedno jsem s

Ríšou nikdy nemusela. A sám je specifickéj tím, teď mě to napadlo!! On miluje zvuky, hodně rád zpívá, nebo dělá nějaký zvuky. Třeba je pro něj dost specifický, že při jídle hodně tak nějak kňuká a já mám running joke, že celou dobu, co jsme spolu, mi to nevěří a myslí se, že nekňuká. On tak divně vmí, tak já na něj vždycky: “Ríšo hele, už to zas děláš” (zoufalý hlas) a on na to: “Dokud to nenahraješ, já tomu odmítám věřit!” (smích) a já: “Teď jsi to udělal!” a on to pak schválně přehrávám že jo. (smích) Dělán si z něj srandu a on se neurazí, klasika. (smích) Ale já jsem za to ráda, ono mi to zas tolik nevadí, spíš myslím na ty ostatní, třeba někde v práci, který to musí srát. Ještě, že se s nikým nevidá. (smích) Nebo...ach joo, já nesnáším, když si celej den zpívá stejnou melodii. Já vždycky už musím říct...mám pro to takovou konkrétní větu, při který pochvopí, že už to nemá dělat: “A co je tohleto zase za písničku?” a on na to: “Aha, jo...”, ale po chvíli si to zase zpívá, nebo píská jinak. Možná taková nějaká zvuková legrace...zvukovej doprovod. (smích) Takže asi ani on se nekontroluje, což je pozitivum. Oba jsme sami sebou před sebou a vlastně si tolik nevadíme, jen občas a umíme si z toho udělat prdel. Nějak jsme establišovali, že humor prostě máme a víme, že to nemusí být taky pořád, nebo na sílu, jako to bylo na tom začátku. Kolikrát se pobavíme už jen tím, jací přirozeně jsme, když se o humor ani nesnažíme. Ale ten druhý nás zná a toho to pobaví...uděláme humor z potenciálně nevtipné situace, ba dokonce z potenciálně krizové situace. (smích)

E: Umíte se nad to povznést.

I: Jo. Mnohdy ne přímo v tu chvíli, to je třeba u těch menších hádek, ale zpětně určitě. A u kňukání je to dobrý hned. Taky je dobrý to, že vím, že když ho dotáhnu do společnosti, že se na sebe můžeme spolehnout, že jsme dobrá společnost pro tu společnost (smích). Že tam doneseme humor, je s náma sranda. On ví, že já u jeho kamarádů nebudu sedět v rohu a nebudu náladová, protože takový lidi taky znám, ale budeme spolu a budeme si nahrávat. Já mám taky jistotu, že on bude vtipnej a zábavnej, a o to lidi jsou pak smutnější, že se mnou nechodí na akce tak často, protože on umí být fakt vtipnej v té společnosti, uvolní se hned, i když je jinak spíš introvert. To na něm miluju! Jsme zpátky u té přitažlivosti, protože je fakt sexy, když tvoji kamarádi mají rádi tvýho kluka a líbí se jim, schvalují ho a vidí to jeho charisma taky.

E: Nemusíš se za něj stydět, můžeš se spolehnout.

I: Jo, přesně.

E: Když se bavíme o kamarádech, napadla mě k tomu další otázka. Myslíš, že je humor převzatý z jiných vztahů, výchovy, nebo je třeba dědičný... Jak zkrátka další vztahy ovlivňují humor toho daného člověka. Ať už tebe, Ríši, nebo obou.

I: Hmm, tak z rodiny to Ríša nemá, zmiňovaly jsme tu toho jeho tátu, kterej má humor úplně jinej, vlastně žádněj. A mámu, která se spíš směje takovým dost...základním, obyčejným věcem, třeba těm typickejm vtípům, kterým se směje každěj - JO! Jakmile se smějou ostatní, ona nesmí chybět. Přitom na ní ale vidíme, že ten vtíp třeba nechápe. A já popravdě nechápu, jak je Ríša s těma rodičema, který má, normální. Celá moje rodina to nechápe. No ale zpět k otázce, rodina podle mě rozhodující tedy není. Nebo nevím, ale v případě Ríši rozhodně ne. Tam v tom budou mít prsty spíš kamarádi, protože Ríša byl hodně společenskej puberták, měl dokonce kapelu, a když se i teď vidím s nějakými jeho kamarády z té doby, přijde mi to podobný. Asi musel z té rodiny trochu utéct, protože tam se to nedalo a neměl pochopení, je dost jinej než oni. A ti kamarádi mu to dali. Přemýšlím ale nad různějma rodičema, kteří humor mají...a říkám si, že je přeci ale snad jasný, že mají všichni naše rodiče jinej humor než my asi, oni jsou jiná generace úplně a taky jsem jako...to hodně přebrala já třeba od bráchy, my máme dost pdoobnej humor. Ale je to o tom, že jsme spolu čuměli na Simpsony a Office a já nevím co, ale... Ríša ten si se ségrou není moc blízkej a tá má zase dost podobnej humor jako jeho matka, takže vlastně (smích), já asi nevím. Asi ti kamarádi, alespoň v našem případě. V těch správnej letech, kdy se to nějak vytváří. Jsem zvědavá, co ti na to řekne Ríša zase. (smích) Vtipný je si to přenést na Romču, jak to asi bude mít v budoucnu on, jestli se od nás bude tolik lišit. Už teď si vymýšlí vtípky s jasným cílem nás rozesmát, tak jsem zvědavá, jak to bude mít v pubertě a dál. Teď třeba rád chodil s nočníkem, klasicky takovej ten dětskej "haha humor" o hovínkách a podobně, co ale ony prostě mají, no a chodil s tím nočníkem a povídá, že si ho vezme dnes do školky, že to je jeho dnešní outfit a že to jinak nejde. (smích) Je roztomilý na něm pozorovat, jak se snaží usilovně něco vymyslet jen proto, aby nás pobavil. Taky mi přijde, že už trochu chápe ironii, protože se teď pořád ptá "proč, proč?" a já mnohdy už nevím a jsem z toho unavená, tak mu odvětim něco úplně absurdního, třeba "aby tam v tom kanále mohly bydlet myši," a on se nejdřív zastaví, šrotuje mu ta hlavička, a pak se rozesměje a začne na ten můj humor navazovat: "a aby tam bydleli i tygři, a vařili si spolu bramboráky" a tak. Nebo se mě každěj den ráno ptá, proč musí táta do práce. Pokaždý mu nejdřív řeknu tu správnou odpověď, ale když s zeptá po několikátý, rozjedeme hru o tom, co absurdního tam táta šel do té práce dělat. Třeba protože

se tam musí vykakát, protože tam potřebuje zamést strop a tak. A Ríša na to: “Ale nee, on tam přece potřebuje pěstovat kytky!” a tak. (smích) a oba se tím dost bavíme navzájem.

E: (smích) A teď do toho položím radikální otázku - odpověz první, co tě napadne: kdo z vás tří je podle tebe největší bavič?

I: Uaaaa! Jako ono je to asi dost vyrovnaný, ale jako první mě napadl Ríša, musím říct. On se totiž v té společnosti fakt hodně snaží, dost to na něm vidím. Chce tím humorem fakt bodovat, já jsem tam spíš tak přirozeně...ale ono dost záleží na náladě a lidech kolem. Dost vtipný je taky to, že když třeba někde jsme a máme flow, baví nás to tam, jedeme ty konverzace, tak během jedny/pár vět...nevím, jak se do toho dostat...no, prostě jsme třeba s jiným párem v konverzaci ve společnosti a já něco vyprávím. A během toho se lidi několikrát zasmějou. A já pak jdu za Ríšou a říkám: “Hej, viděls, to jsem docela zabodovala, to byla docela flow, ne?” (smích) a on úplně: “Woow, joo, tos fakt jela!” a navzájem se takhle chválíme. Když tohle se stane jemu, tak já jsem hned jako: “Ooo, dneska jsi fakt bodoval!” a on: “Že jo, jsem nejvíc v ráži, ty vado!” (smích).

Teď nevím, jestli se to k tomu vyloženě pojí, je to totiž vyloženě cringe moment, kdy byly Ríša s mým bráchou na stavbě, kde měli nějakýho učně, kterej byl maličko zvláštní. A hrozně respektoval toho mýho bráchu, hodně za ním chodil a tak. A obědváli spolu jeden den a brácha mu něco povídá, nějakěj vtíp. A místo aby se ten učeň zasmál, s vážným obličejem pronese: “Hele, ty jsi měl k snídani nějakou kaši,ne?” a René na to: “Ne...co?” a učeň: “Ale jo, počkej, měl jsi kaši normálně,” a René: “Ne, měl jsem nějakěj chleba, co myslíš, jakou jako kaši?” a učeň: “Ne, opravdu jsi měl kaši, vtipnou kaši!” (chvilka ticha a hodně opatrný, zhnusený smích)

E: (smích) Au...

I: Jo, přesně! No strašně trapný, je mi z toho trapně ještě teď. Ríša mi to pak vyprávěl a bylo nám ho oběma vlastně líto, ale proboha...co to je za humor? No, my z toho každopádně teď benefitujeme, protože jakmile řekneme nějakěj trochu trapnej vtípeček, hned na to ten druhěj odvěti: “Tys měl/a dneska nějakou kaši dneska, ne?” (smích) Asi to ještě používat budeme.

E: Historiky z terénu!

I: No jasně, oba jimi docel hýříme.

E: K tomu “zkaženému” humoru mě napadá, že se znovu dostáváme tak trochu k nějaký přitažlivosti a tomu, jak humor může velmi rychle nějaký prvotní sympatie snížit...

I: Hrozně moc. Vzpomínám si v tomto kontextu třeba na toho mého ex, kterej se urážel. On sice humor měl, to rozhodně, ale neuměl si udělat legraci sám ze sebe. A tak si snižoval soré už jen tou absencí humoru, tam to fakt zafungovalo tak, že když někdo píchnul tam, kde ho to bolelo, strašně chytal hysteráky. Nepříjemný. Ale teď mě napadl ještě Rost’a, taky můj bývalej a doteď hodně dobrej kamarád, ten zase...i když, on to asi není moc humor, ale... jeho bavily takový tanečky, z toho si dělal srandu, a taky často z nějakýho role-playe a působil u toho hrozně zženštile. (smích) Já fakt nechci působit jako homofob, ale hodně jsem se tehdy styděla a ta přitažlivost klesala. Ty jo, kdyby nás slyšel, proboha. (smích) To by bylo. On za to chudák nemohl, teď má ženu a dvě děti, ale maskulinní energie moc nepřibyla. (smích) A fakt to nemyslím blbě, jen jsem to tak cítila.

E: (smích) No jasně, to je přece v pořádku, popisuješ mi tu svůj pohled na věc a může klidně být jakkoliv ti jen přijde nekorektní, já jsem s tím úplně v pohodě, jestli chceš slyšet ujištění. (smích)

I: Jo, jo, to pomohlo. (smích) A když jsme u těch ex, ještě se mi vybaví jeden, se kterým byl humor zase jen to jediný, co nás spojovalo. Nic jinýho tam nebylo. Sbalili jsme se na podobnej humor a jakmile mě ten kluk měl “jistou” a řekli jsme si, že spolu tedy ofiko chodíme, přestal se snažit a jen jsme leželi u něj doma, vařili a ob pařil videohry.

E: Takže je humor něco, co je sice fajn benefit vztahu a tu přitažlivost to katalyzuje, ale nestačí sám o sobě?

I: Hmmmm. Mně v tomto případě dlouho přitažlivost vystupňoval a dokonce natolik, že sám o sobě hodně dlouho stačil. I když jsem byla v misérii a nudila se u něj doma, moc mě bavilo všechno, co pronesl. Humor suploval všechno, co měl. Ale pak i ten humor začal pokulhávat, on mě měl víc a víc na háku a tolik se mě rozesmívat nesnažil a já jsem se najednou probudila a hned jsem utekla. Nebylo tam fakt nic jinýho. My spolu byly dva týdny a už jsem jela k jeho rodičům, jen jsme tam leželi a nic nedělali. Jeli jsme pak ještě do Ikey, tak jsem si říkala: “Super, to bude jako 500 dní se Summer, rande plný legrace!” ale on si tam jen koupil tu ejdnu jedinou lampu, kterou chtěl, pro kterou si šel a za 5 minut jsme byli hotovi a zase doma u jeho videohry. Byl na ten věk hrozně moc domestikovanej, až to nebylo příjemný,

říkala jsem si pak: “Co tady sakra dělám v takovym anglickym zapadákově?” Byl to kluk taky přes Tinder a zpočátku se hrozně snažil (tak první týden), ale jakmile mě měl, šlo to dolů.

E: I humor...

I: Jo, i ten. Všechno. Brr, to byl divnej kluk. Teď jsem koukala nedávno na jeho facebook a má přítelkyni už asi 7 let a je to nějaká Rumunka, takže má očividně jako typ východoevropský holky (smích). A hádej kde byly na prvním rande?

E: Farma motýlů?

I: Jooo!

E: Druhá v záloze byla Ikea.

I: No, tam už určitě taky několikrát byly pro pár lamp. No, humor dobrej, ale chce to tam nechat tu šťávu. U Ríši jsme zjistili, že i po prvotním snažení (který ale v našem případě trvalo o dost dlouho, u Ríši se mi moc líbilo, že mě vyloženě uháněl nějaký čas a cítila jsem z něj dlouho fascinaci mnou) jsme zjistili, že jsme stejní. Humorem, energií, pohledem na svět. Ale ten humor byl fakt stezejni i u nás. Ale tenhle kluk měl ten humor snad jen hranej... nebo to jako vlastně ne, ale spíš...jako by ho měl na volume. Když mě balil, jelo to na plý obrátky. Když mě měl, snížil výdej na minimum.

E: Hmmm, zajímavá teorie, přidat humoru intenzitu!

I: Někdo to tak asi má.

E: Jasně, určitě, proč ne!

No, a jinak se pomalu blížíme ke konci rozhovoru, napadne tě ještě něco, co bys chtěla zmínit?

I: Hmmm...nevím.

E: Možná mě napadlo, že jsem se tě explicitně nezeptala na tvůj humor. Jestli ještě o něm nechceš něco říct, jestli tě k němu něco nanapadá. Nechám otázku asi takhle otevřenou.

I: Asi fakt jako...umím si udělat srandu ze sebe, což možná moc lidí nemá. Mám takovej Chandlerovskej humor, asi ten se mi vybaví jako první... Shazovat se před ostatníma, dělat

šafka trochu, parafrázovat. Často sarkasmus... Ale ne asi o moc víc jinej, než má většina lidí. Asi běžnej, já nevím.

E: Sebashazující humor...

I: Aby bavit, ale mě nebolel. (smích)

E: Krásná definice. A děláš si ráda srandu z jinejch lidí?

I: Určitě, ale musím vycítit, že to jsou ty typy, se kterýma to jde. A samozřejmě hlavně s blízkějma kamarádama. A dost mě taky baví, když jsme v nějaký skupině a někdo něco řekně, já si to zapamatuju a pak to třeba o pět minut později řeknu v jiným kontextu. Ježiš, to je strašně divný vysvětlovat vtipnost takhle, to je pak hroznej cringe (smích).

E: Rozumím, ten výzkum to tak trochu rozkládá na míň vtipný prvočísla, takovej návod na vtipnost...jako návod na židli z Ikey, není hotová a nedá se na ni sednout. (smích) Jak Ríša dělá ten pohled jako “ted’ jsem udělal trapnej vtip?”

I: (smích)

E: Už jsme téměř u konce. Napadá mě, jestli nechceš něco dodat, jestli nedojíždí přemýšlení o nějakém ze zmiňovaných tématů. Stihly jsme toho probrat opravdu dost.

I: Možná pořád přemýšlím o těch hranicích. Říkám si, jak je až nemožný, že jsme tak naladěný, že je oboustranně poznáme. Ani jeden se tam v těch nemístnejch chvílích zrovna humor vnášet nesnaží.

E: A co děláš třeba ve chvílích, když ti ten konflikt přijde zbytečnej, nebo neopodstatnělej, nebo třeba i trochu směšnej (ve smyslu důvodu jeho vyvolání)? Děje se to?

I: Hmm, dobrej point. Já v těhle chvílích zamrznu. Nemám Ríšu ráda zasmušilýho, nebo našťvanýho, proto se dost stáhnou do pozadí a spíš chceckuju, jak je na tom s tou náladou. Hodně se na něj naladím a pak od něj přijmu tu náladu jakoby. Když on je smutnej, já taky a podobně. A když je to kvůli tomu, co jsem udělala já, dost se leknu a zkoprním. Třeba když nechám otevřený okno a pršelo. A už to je po několikátý, ty vtipy na to tolik neplatí, musíme utírat celej pokoj a malovat zed’...Naprostou většinou to jsou tyhle “domestický věci”, prkotiny.

E: Co se děje pak?

I: Vyčkávám. Já se v tu chvíli cítím jako malý neschopný dítě, který je smutný a čeká, až se rodič smiluje a odpustí mu. Spíš strnu a čekám. Když on je v pohodě, já hned taky. Když on je smutnej, já hned taky. Nevím, jestli to tak má on se mnou, spíš to mám asi já s ním a to v těch chvílích, kdy něco provedu.

E: Čekáš na tu úlevu, když on začne být v pohodě... a třeba vtipkuje?

I: Jo, jooo, nejvíc, to je odpustek ultimátní. Humor je nejlepší volba vyústění hádky. Už má svůj hravej výraz, ten mi mnohdy stačí ke štěstí. Ale obecně čekám spíš na něj, až ten první humornej impuls udělá on. Když on přišel s tím impulsem, že je něco špatně, očekávám od něj i signál, že už je to zase dobrý. Asi to není úplně vhodná strategie, ale mám to tak. Fakt zkoprním a dám mu kolik času potřebuje, nejsem schopna si z toho dělat legraci já sama jako první. Asi i čekám na to slunce po dešti, až on sám dojde k tomu, že už je hádky konec. Naštěstí to není často.

E: Taaaak, díky moc za velice silnej dodatek! To je z rozhovoru vše. Chceš ještě něco dodat?

I: Asi ne, kdyžtak se ozvu?

E: Určitě. A jak se ti odpovídalo?

I: Krásně. Až mě překvapilo, kolik si z toho rozhovoru odnáším, a kolik jsem schopná si vybavit. Asi jsem hodně na humorný historiky (smích). A to téma sexu ve mě je nějak doted', cítím se trochu trapně. Jsem zvědavá, jak to má on, jak ti na tyhle otázky odpoví. Dost mě baví, že si každého z nás vezmeš zvlášť, myslím, že kdybychom odpovídali spolu naráz, ty odpovědi jsou zkreslený tím, že některý témata, i když jsme si v humoru tolik podobný, ti řekneme takovým tím párovým pohledem. Takhle máš obě strany mantinelu a zprůměruješ si to holt sama (smích). Ale moc příjemná diskuze, zajímavý téma. Také nad tou rodinou a kamarády ve věci ovlivnění humoru si ještě zadumám. Díky! A taky... cítím se teď nějak vděčnější za to, jakýho chlapa vedle sebe mám.

Richard

E: Co se ti vybaví, když se řekne humor?

I: Teeda...to si říká o nějakou definici. Nech mě chvílku si pohrát se slovy....

E: Klidně si děj čas, ale je pro mě cenná zejména možnost trochu ti nahlédnout do hlavy a poslouchat to, co se ti v ní honí – klidně tedy sdílej volné asociace, co tě napadá, co se tam vynořuje...

I: Hmm, rozumím, zkusím tedy za běhu. Už se to noří. Nechci totiž začít něčím jako...legrae, smích, radost. On je ten humor komplikovanější. Já ho vidím asi jako... takovou, řekněme, pevnou základnu každého člověka, která mu pomáhá, jemu vlastním, přirozeným způsobem, překonávat těžký, náročný stav vědomí a nezbláznit se z toho všeho, černé emoce přebarvit na žluto a...jelikož je pro mě hodně o druhých, tak člověku také umožňuje rychleji se propojit s těmi “jeho” lidmi.

E: Teeda, košatá definice! Ještě, než ji rozebereme, napadá tě kromě slov nějaký obraz humoru, fantazijní představa, jak by mohl vypadat?

I: Hmmm. Máme doma nově krásnou balanční desku, která vypadá, jako by byla vyrobená z konfet. Krásně křiklavě barevná. Můžeš se na ní houpat, je poněkud stabilní, ale popravdě se na ní dá i dost rychle spadnout. Jako první se mi vybavila ona, takže: Humor je balanční deska křiklavých barev z hodně pevné gumy. (smích)

E: Pevná základna s mnoha funkcemi, versus balanční deska z pevné gumy... (smích)
Charakteristika vlastností – pevnost – se opakuje...

I: Myslím, že je humor něco, co je hluboko spojený s naším charakterem. Je vbudovaná v nás, prot ji asi vnímám jako pevnou. A funkce s barvama té desky... Jako první mi tam samozřejmě skákala ta pozitivní, nápomocná strana humoru. Pro mě je humor určitě o tom „dělání si hezčí, jednodušší reality“.

E: Zaujalo mě také to propojení se vztahy...

I: To jsem tam musel zahrnout, protože jakmile sis o tu definici řekla, vybavili se mi lidi, který rád rozesmívám, nebo kteří rozesmívají mě. Společnost. Určitě se mi hned vybavila Renča.

E: A co se ti vybaví, když se řekne humor s Renčou?

I: Jedna loď, paluba. Milý úsměvy, sluníčko, klid. (smích) Asi jsem zase moc rozevlátej ve snaze přinést nějaký kreativní výstup, možná to není nutný. Ale vybavil se mi tenhle obraz.

E: Klidně můžeš být rozevlátej. Co ta jedna paluba symbolizuje?

I: Jsme si v humoru souzený, já v ní vidím spřízněnou duši. Navíc je jeden z lidí, kteří mě v životě dokázali nejvíc rozesmát. Hodně mě její humor přitahuje, těší a zlepšuje mi každý den, kdy jsme spolu. Zní to až cukrkandlově, je mi to jasný, ale s Renčou to tak fakt mám. Asi jsem nepoznal jinýho člověka, ani kamaráda, se kterým bych se tolik nasmál.

E: Čím myslíš, že to je?

I: Já si teď lítám trochu v těch fantazijních představách, tak navážu další, můžu? (smích)

E: Jasný, zkus!

I: René (syn, pozn.) nám dnes ráno oznámil, že natočí film. Bude o plyšákovi, kterej se mu ztratil a my ho už dva týdny usilovně hledáme. Ptali jsme se ho, jestli v tom filmu taky budeme. Řekl, že jo, ale jen na chvíli, že to nebude náš film. A tak mě teď napadlo, že... Kdyby byl (klidně nepřímo o ní) natočený film, opravdu nebude hrát hlavní roli. Bude veselou majitelkou květinářství, ke které se všichni půjdou potěšit, poklábosit a pobavit se, načerpat inspiraci a budou odcházet znovuzrození. Je dost skromná a v ústraní, ale jakmile se k ní jednou dostaneš, už nechceš pryč. Tím to je. Ona mě uhranula tím, jak jsme se k sobě postupně dostávali, tou skromností, tím, jak jde s kůží vždy na trh a nebojí se být jiná, svá. Asi tahle...autenticita? Je pro mě v humoru s Renčou dost důležitá, lákavá.

E: Wow! Jak taková autenticita v humoru vypadá, jak bys Renči používání humoru, nebo přímo její humor, popsal?

I: Nooo. Jak jsem říkal, že je jiná, svá. Myslel jsem to tak, že se nesnaží zalíbit se, nebo přizpůsobit druhým v tom, jaká by měla být, jak by ji chtěli vidět. Je prostě svá, občas klidně cringe, vyděšená, dětsky veselá... Myslím, že jsou na ní všechny tyhle emoce dost transparentně vidět, a to se mi líbí. Autentická je taky v tom, že si ze sebe dokáže téměř za všech okolností udělat srandu a nebojí se působit trapně. Její humor je pro mě hodně příjemnej, dost přitažlivej, sálá z ní sebevědomí. Navíc je pohotová, chytrá – její humor je mnohdy důvtipnej.

E: A jsme zpět u toho, že humor je tak trochu naším charakterem – rozumím tomu z tvého vyprávění dobře, když to na mě působí tak, jako by tedy humor odrážel tyhle charakteristiky Renči?

I: Jo, určitě. Myslím, že to přesně takhle je. Podle humoru poznáš člověka, řekl bych.

E: Bylo to takhle s Renčou hned? Když jsme se poznali?

I: Hmmm, to je dávno! Asi bylo. Poznali jsme se online, nějakou chvíli jsme si psali a pak šli ven. Já to asi jinak neumím, ale humor mi dost pomáhá rozbořit ledy při seznamování, možná ho používám až moc. Asi se na něj v tyhle chvíle taky víc soustředím. Pamatuju si, že jsme se hodně nasmáli nad společnými tématy, třeba vtipy českých a slovenských překladů Harryho Pottera, sdíleli jsme si bonusový díly Black Books a...a asi jo, asi jsem hned poznal, že s ní bude legrace.

E: Když ti humor pomáhá bořit ledy při seznáování, máš nějakou strategii, jak na něj jdeš? Jak to vypadá?

I: Strategii asi ne, ale vím to o sobě. Naběhne mi tam často až automaticky. Takový ty vtipky zaměřené na to, aby bylo vidět, že se orientuju v současném dění apod., kterými si možná trochu testuješ zároveň toho druhýho, jestli jim rozumí, nebo respektive o to víc – jaký má on na tu problematiku názor. S Renčou jsem politikou zrovna nezačínal, ale taky jsme se jí dotkli. Spíš nás hned v začátku propojila legrace z toho, v jakém prostředí a za jakých podmínek jsme se potkali. Pro mě to totiž bylo první a poslední rande navázaný přes randicí appku. Styděl jsem se, musel jsem to odbourat humorem. (smích)

E: Ty jo, tak to je až osudový, že to na první dobrou vyšlo. Bylo to výrazně rozdílné od jiných způsobů seznamování, co se humoru týče?

I: Možná jsem se tady o to víc snažil nějak to rozpustit, jak jsem říkal. Asi jsem se víc styděl za to, kde to jsem a co si o mě asi myslí. Hodně jsem si dal záležet, aby si o mně nemyslela, že jsem divnej internetovej týpek, navíc nebezpečnej. (smích) Myslím, že skrze můj humor ale rychle pochopila, že nejsem.

E: A jaký to potom bylo naživo?

I: Stydlivý. Za mě hodně. To ty vtipky musely být hodně cringe a strašně na sílu. Pamatuju si, jak jsem se bál. Hodně mě totiž okouzila, a to nejen na té appce, ale hned při prvním setkání.

Dokonce v tom okouzlení hrál právě humor velkou roli. To, jak jej nadhled měla, jak se dokázala zasmát skoro všemu. A udělat si ze sebe legraci! Mám mámu a ségru, a to jsem neviděl. Taky jsem díky humoru zjistil, co má ráda a vlastně nepřímo její kulturní přehled, protože *starý* sketche Monty Pythonů nazpaměť jen tak někdo našeho věku nezná.

E: Teda! Slyším porovnání s mamkou a ségrou – bylo to tak, že tě svým humorem a nadhledem až překvapila? Takže humor svým způsobem vypovídá o sebevědomí, přitažlivosti...

I: Jo, hodně. Já vždycky věděl, že chci holku, která tohle bude umět. Před Renčou jsem pár kratších vztahů měl, ale v žádném z nich to do sebe tak nezapadlo.

E: Čím myslíš, že to bylo, že to tentokrát tak zapadlo?

I: Možná jsme si podobní. Nebo jeden ve druhém vidíme to, co jsme předtím dlouho hledali. U mě je to třeba fakt ta Renči...jak to říct, jinakost. Já se tomu slovu trochu vyhýbám, možná bych chtěl říct unikátnost v tom, že kašle na nějaký „měl bychy“ a je svá za všech okolností. Je to dost sexy, i když to na první pohled tak nemusí působit, protože její humor tkví často právě v té trapnosti.

E: Jsem hodně zvědavá na nějaký příklad, napadne tě nějaký?

I: Joo, tak třeba si naprosto v pohodě vezme křiklavě barevný oblečení (často vlastní výroby), který k sobě skvěle ladí, hlasitě se směje a do toho je občas trochu nemotorná, třeba někde zakopne, nebo se jí něco nepovede podle představ a pak se, místo třeba uražení se, zatváří tak jako: „Ajajaj, to je prlšvih, vid’?“ a vypadá u toho strašně vtipně. Ona je podle mě animovaná, jiný vyvětlení pro to nemám. Vlastně možná mě napadá ještě jedno – lidi se podle mě dělí na dva typy: vtipný a srandovní. Vtipní umějí dělat super vtipy, mají vytříbený humor a pokaždý tě pobaví tím, co říkají, záměrně dělají nebo vymyslí. A srandovní lidi jsou zábavní jen tím, že jsou. Bez záměru o humor. Nejlepší na tom je, že Renča je obojí. Snad nikoho dalšího v tomhle combu neznám. (smích)

E: (smích) Hned je mi to jasnější! Jak to máš ty, jsi vtipný, nebo srandovní? Nebo existuje i nějaký další typ?

I: Já jsem asi vtipný. Srandovní bych možná mohl být, kdybych si to dovolil a uměl to víc prodat. Ale já tam mívám ten stud. Ale zase...jak v čem. Asi jen v případě, kdy mi o něco jde,

třeba v práci. A pak jsou věci, který neovlivním, a za ty se nestydím, takže bych řekl, že si i ze sebe umím udělat srandu a to často.

E: Máš nějakou hranici toho, kde jsou vtipy už bolavý, nebo nepříjemný?

I: Asi určitě, ale...nic mě teď honem nepadá. Možná...spíš situačně, třeba když jsem naštvanej. To se mnou moc legrace není a vím to o sobě. Nenechám se obměkčit, Renča to dřív zkoušela a neklaplo to.

E: Zase se zeptám na příklad – klidně nějakou banalitu, jestli si vzpomeneš. Kdy jsi na tu hranici narazil a humor prostě neprošel.

I: Hmmmmmm. Třeba klasická situace: nemám rád nepořádek, a proto v momentě, kdy se unavený vrátím z práce, dokážu se poměrně rychle naštvat při pohledu na neuklizený byt, nebo chaoticky rozházené nádobí. Renata je trochu chaotik a “*free spirit*”, takže, jak jsem už, myslím, říkal, často někde lítá v myšlenkách a často něco nedokončí. Běžně se děje, že dá například špinavý nádobí do čerstvě umytý myčky, nebo nezavře lednici. To mě dokáže potrápít. Ví, že je to banalita, ale snažím se zároveň následovat svoje principy – v případě otevřený lednice je to třeba základní environmentální zodpovědnost.

E: Co se děje pak – třeba když by Renata přišla a začala o tom vtipkovat?

I: Já se na to snažím koukat s humorem, abych sám sebe uklidnil a neshládl hádku, ale ne vždy se to podaří. Spíš se rozohním, občas mě to ještě víc naštvá, že to bere na lehkou váhu. Naštěstí to ale téměř vůbec nedělá, možná někdy v době, když jsme spolu začínali bydlet, ale hodně rychle to zmizelo. Ví, jak to mám a nechce mě naštvat víc.

E: Jak to vypadá potom? Nebo takhle, zajímalo by mě i to, co se v tobě zrovna děje, nějaký emoce, které se ti v tu chvíli, když humor narazí na hranici, objeví.

I: Já po chvíli vychladnu a zasmějeme se tomu až zpětně. Teď to asi zní, že jsem hroznej nervák...to ani ne, moje naštvání spíš vypadá jako zasmušilost, zamyšlenost, uzavření do sebe. Odsekávám a moc se nechci bavit. Kdyby se o ten humor pokoušela, bral bych to asi jako cílenou urážku. I když by to možná myslela dobře, což by ale člověk, kterej mě zná a ví, jak to mám, nemohl. No a právě proto se tomu smějeme až po mém vychladnutí, tam mám kapacitu to přijmout.

E: Dotkl ses také tématu začátků společného bydlení, kde to s humorem bylo jinak. Ladili jste humor v průběhu vztahu, vyvíjel se?

I: Asi jo, tím, že jsme se postupně poznávali. Ale nemyslím, že nějak závrtně. Možná jsme jeden u druhého lépe odhadli třeba ty hranice, nebo naopak věděli líp, jak na sebe. Je ale pravda, že já se ze začátku hodně snažil Renču zaujmout. Dodnes si z toho děláme srandu, jakej snažílek jsem byl. (smích)

E: Rozpoznala to. (smích) Jak vypadá takový snažílkovství?

I: Noo, dlouho promýšlíš, jak se ukázat v co nejlepším světle tím nejlepším ostrovtipem, co kdy kdo vymyslel. Plnej překvapení, zapeklitých vyústění, kreativity, důvtipného zacházení se slovy, bystrého uvažování a...a...třeba toho bohatého kulturního přehledu. (smích) A kdovíco ještě. Myslím, že jsem ale fakt vtipnej byl, jen jsem moc tlačil na pilu.

E: Jak jste tohle s Renčou oslovili? Docela by mě zajímalo, jak proběhla diskuze o tom, že jsi byl snažílek. (smích)

I: Myslím, že mi to snad na jednom z xtých rande řekla. Udělala si ze mý srandy normálně srandu a tím dost prolomila ledy. Pak jsem se nemusel snažit, nějak plynule to přešlo. Dokonce mi tenkrát humor pochválila a řekla, že se od chvíle, co jsme se známe, ještě nepřestala smát. A pak nějakej vtípek ve stylu: „Tak teď uber, ať se můžu nadechnout taky chvíli.“ (jakože v cringe tónu). (smích) Bylo to uvolňující, vlastně si na to teď znovu vzpomínám.

E: Hmm. Nastal tehdy nějaký moment, kdy jste oslovily i Renči humor?

I: Asi ne...nevím o tom.

E: Ok!

I: Přemýšlím...Já byl tehdy tak šťastnej, že je Renata holka, se kterou od samýho začátku, hlavně díky humoru, můžu být v klidu a sám sebou. Jasně, testoval jsem trochu, hlavně tím, že jsem se snažil vymyslet ty fakt důvtipný balící vtípky - ale ne ve flirtujícím slova smyslu, spíš laděný na to, abych udeřil hřebíček na hlavičku a týkaly se toho, co o ní skrze ten její humor vím. Takže vlastně i to moje ladění je ve stínu těchle větších...skutečností? Malý. Sám sebou jsem byl asi tak nějak celou dou, jen jsem to víc tlačil. A ona? Nevím, ale myslím a doufám, že to měla podobně.

E: Dotýkáš se další zajímavé oblasti – humor jako flirt. Ne balící vtípky, ale spíše důvtipný... Není to svým způsobem taky taková „balící strategie“, jen zabalená do hávu...větší „slušnosti“? (smích)

I: Ale to pozor, mě obecně dost baví teasing a často Renatě říkám, že jí to sluší, i prostřednictvím humoru. Pochválit jí třeba zadek zcela vážně by mi přišlo vlastně nudný, ale když to zabalím do nějakého role-playe, třeba to řeknu hlasem někoho jiného, nebo anglicky s tónem černého rappera: “Daaaamn, what an ass!” Hned se zasměje a začne dělat takový cavyky jako “Ježiš, prosím tě,” který mám hrozně rád. To jsem si ale taky začal dovolovat asi až později, když už jsme spolu chodili. Tenkrát mi i tenhle humor přišel možná takovej...levnej? Teď ne, teď nám krásně oživuje vztah. (smích)

E: To zní jako zcela jiná role humoru od dob seznamování – plní teď trochu jinou funkci, řekněme.

I: Jo, to asi jo.

E: Když se na humor podíváme z tohoto, už ryze konceptuálního hlediska, napadají tě další funkce, který teď ve vašem vztahu zastává?

I: Zase se mi vybaví spíš to, jak ho používá Renča. Ona se v humoru totiž druhých umí zastat. Často místo toho, aby začala někoho na vážno bránit, humorem třeba trochu sejme to, co toho druhého trápí. Ať už je to druhý člověk, nebo třeba, já nevím, práce. Tak trochu ji zesměšní, a aby druhému připomněla, že si láme hlavu zbytečně. Ať je radši veselej. To dost umí s mými rodiči, svým bráchou, kamarády, Reném... Humor používá pro činění dobra, je trochu superhrdina. Superhrdina oblečená za květinářku vedlejší role. (smích)

E: Z filmu se stává blockbuster! Nakonec možná bude hlavní role? Zní to, muma jiné, že je pro tebe Renča v humoru téměř až inspirací, nebo se pletu?

I: Ne, zůstaneme u vedlejší. Ale když jsme u té inspirace... Napadlo mě jedno trochu jiné téma. Líbí se mi, jaká je Renča máma srandistka. Ve chvíli, kdy jí náš syn naštvě, což on umí, nebo je z něj ve stresu, umí se nad to pomocí humoru celý zlepšit a pobavit tím všechny kolem. René je z toho často paf, už si na to podle mě zvykl a očekává, že mamka se bude snažit vymýšlet vtípy, když zlobí. V téhle oblasti bych se rád inspiroval, to určitě. Já jsem v podobných situacích spíš vážnej.

E: Máš naopak něco ty, o čem si myslíš, že Renče chybí, co přinášíš...co oceňuje ona?

I: Určitě. Chvilí se zamyslím... Hmm. Nedávno jsme to zrovna řešili a teď si nemůžu vzpomenout.

E: V pořádku, dej si čas.

I: Aaa, už mě to napadlo. Dřív, když jsem dělal v novinářině, seděl jsem v kanceláři s dost nudnejma lidma. Všichni byli nontop busy a jen málokdy někdo prohodil něco vtipného. Těšil jsem se o to víc domů, až z toho úmoru vypadnu, bude tam sedět Renča a spolu se nasmějem různěm historkám. Často jsem vyprávěl třeba právě o tom, co ti moji nudný, divný kolegové zase říkali, vymysleli za titulky a tak. Teď pracuju ve firmě, kterou spoluvlastníme s Renči bráchou, kterej má hodně podobnej humor jako ona. A to miluju, dost si sedneme a i v krizovejch momentech vím, jak na něj, co ho pobaví, protože už tu šablonu znám od ní. (smích) Každopádně i tak, když přijedu domů, Renče vyprávím, co ten můj jedinej, pro ni naprosto neznámej, kolega zase pronášel za kecy. (smích) Takže tak, jsem taková Karkulka, co nosí domů vtipný historky v košíčku. To Renča nezná, ta pracuje na volné noze sama na sebe, navíc je svým způsobem na mateřské. Má sice hodně kamarádů, určitě znatelně víc než já, ale od těch tolik tyhle pracovní, pomlouvačný historky nepřinášíme, naše kamarády máme rádi.

E: Aaa, pracovní kontext, další potenciálně dost zajímavý téma.

I: Noo, to je asi ale vše, co k němu můžu říct. Většinou jsem pracoval v nudných kolektivech, teď si nemůžu stěžovat. Tak či tak, nejvtipnější na těch pracích je potom to sdílení s Renčou. (smích) Těším se, až jí zas budu barvitě vyprávět, co za NIC se dělo. V případě mé aktuální práce se toho děje spíš mnohem víc než nic, ale i tak – vždycky se ta historka dá pojmout zábavně, když chceš.

E: Hodně se tu dotýkáme také popisu tvého humoru. Zatím jsem chytla více přídavných jmen, která by ho mohla charakterizovat – důvtipný, propracovaný, kreativní, když z nudné historky vyrobí veselou... Napadá tě něco dál?

I: Je těžký hodnotit vlastní humor. Přijde mi, že se mi mnohem líp ladí na Renču. Ale ssi jo, já rád humor pojmám kreativně, překrucuju jazyk, vymýšlím neotřelé podoby cringe humoru, který moc lidí nechápe, protože je to trapnost posunutá o dost levelů dál, než je možná zdrávo. Nee, to si fandím. Já posle mě humor používám spíš milým způsobem, jako

Renča. I když používám sarkasmus nebo ironii, je to s dobrým úmyslem a ten, ze kterého si v tu chvíli legraci dělám, to obvykle pozná. Jsem spíš „goofy”. Hodnej kluk.

E: Popisuješ, že to druzí poznají. Jak to víš, hlídáš si to, jestli někomu něnarážíš na hranici?

I: No, já má oblibu v suchým, skoro až dětinském humoru. Sice si rád dělám legraci z druhých, ale především ze sebe. A když už z druhých, vždycky se snažím použít ho laskavým způsobem, který neublíží druhým. Myslím, že mi to jde, že to nějak poznám.... Asi jsem se nikdy nedostal do situace, kdy bych musel svůj humor nějak obhajovat, nebo bych kvůli němu třeba dostal pěstí. Vždycky to vyšlo, tak to asi milý je.

E: Existují nějaké situace, ve kterých humor používáš častěji? Nebo jsou pro tebe z nějakého důvodu typičtější?

I: Asi jsou. Stejně jako humor mizí, když jsem naštvanej tak ve chvílích nervozity nebo nejistoty pro něj sahám rád. Je pro mě tak trochu o boostu sebevědomí. Víím, že je můj humor vlastně docela univerzální, takže kromě toho, že pobavím sebe, většinou se zasměje i někdo další, takže pobavím ostatní. Jsem z podstaty veselá povaha, a možná proto je pro mě humor tak trochu nevědomě obranný mechanismus, jestli je to srozumitelný. Naběhne mi, když to potřebuju, jsem nesvůj. Občas fakt nevědomky, občas se ho snažím cíleně vytlačit, protože víím, že mě rozptýlí. A hlavně rozptýlí i lidi kolem, to mě moc těší. Je pro mě totiž opravdu především o lidech a souznění s nimi.

I: Ještě mě napadá, že jsme odběhli od těch vašich rozdílů mezi Renčou a tebou, je tam něco, co se nedaří, neklape, nebo je zkrátka jen jiné a je to tak v pohodě?

E: Já věřím, že si většinou sedneme... Asi si an odlišnost nevzpomenu. Možná to, že nemá ráda, když zpívám, nebo tvrdí, že mlaskám. Občas mi vytýká účes nebo přerostlý vousy, a to vždycky jen v humoru, snad nikdy mi to neřekla navážno, že bych se měl ostříhat. Tam jsme jiný – já bych jí všechno tohle navážno asi řekl. Rozdíl je v tom, že třeba to mlaskání a zpívání mi navážno říká, kolikrát i trochu otráveným tónem, ale já si to jedu jen tak z legrace ještě chvíli dál, až pak skončím. Respektuju, že jí to šťve, spíš si to neuvědomuju, tak to často dělám nějak automaticky.

E: Respekt hranic, vnímání potřeb...to zní opravdu idylicky!

I: A ono asi většinou fakt je, jde to s ní jako po másle, naprosto přirozeně.

E: Ještě mě napadá - spousta párů si v průběhu vztahu vytvoří tzv. „párový humor“, který je typický jen pro ně dva. Máte taky takový?

I: Řekl bych, že částečně jo. Dost se týká společnejch zážitků, dost se týká teď Reného a jeho hlášek, dost se týká aktuálních running jokes. Třeba někdo něco řekne a nás to tak pobaví (třeba si z něj i tak trochu děláme srandu), že to pak třeba celý měsíc používáme v komunikaci mezi sebou a vzájemně se tou hláškou rozesmíváme. Teď třeba na návštěvě u babičky Renči se stala vtipná věc, kdy babička špatně porozuměla právě slovu cringe, které v tomto rozhovoru samo už několikrát zaznělo, a nazvala ho „krémíčkem“. Myslela si, že se bavíme o tom, že někdo z nás potřebuje krémíček na suchý ruce, tak nám hi přinesla. (smích) Takhel vzniká nejen cringe, ale taky skvělej running joke, který nám doma každě den trochu prosvětlí a občerství.

E: Super, díky! Už jsme skoro u konce.

I: Téda, to utíká rychle.

E: Teď tu mám set otázek zaměřených na popis situací. Stalo se někdy, že humor nějakou situaci mezi vámi spíše zhoršil? Že se nepovedl, že třeba Renatě něco nesedlo... Svůj případ s humorem při naštvání jsi trochu zmínil. Ale klidně se příběh může týkat tebe, jde mi spíš o konkrétní popis toho, co se událo.

I: Jé...to se opět budu muset zamyslet. Hm. (delší ticho) Napadá mě možná situace, kdy měla Renata před uzávěrkou jednoho projektu, kdy byla dost zaneprázdňená a rozlitaná. Je rozlitaná ovykle, ale v tomto případě to bylo extrémní. Skoro neudržela myšlenku, pořád někam odbíhala, byla trochu uzlíček nervů. Občas se to stane i teď, když toho má hodně jak ze své práce, tak s Reném. Když je ve stavu přepracovanosti a vyčerpání místy více vztahovačná, takže se stalo, že i nejlépe myšlenou vtipnou poznámku prostě nevezme. Potichu se tehdy urazila, odletěla odbavovat další pracovní úkoly a svou křivdu mi řekla asi až o čtyři dny později, když jsme se smáli něčemu jinému. Řekla, že si najednou vzpomněla na ten můj blbej vtip z minula a pochopila ho až teď. Já nevím, jestli má ADHD, ale tohle se občas stane. Příjemný na tom je, že se s tím netrápí, není vyloženě naštvaná, jen v tu chvíli prostě na humor nemá náladu a je zaneprázdňená jinými aktivitami.

E: Takže pracovní vytížení. Když se zeptám takhle napřímo, ovlivnilo humor třeba také narození vašeho syna?

I: Vidíš, na to bych málem zapomněl. Jako ovlivnilo, byli jsme vystrašení a humoru bylo rozhodně míň a pokud byl, byl asi víc takovej...uštěpačnej. Beru to ale tak nějak přirozeně, - zvykali jsme si na nové pořádky a nebyl tolik prostor pro legraci. Trochu mě to teď zpětně štve, protože jsem si vědom, že jsem se i já sám nechal rozhodit a byl taky dost v úzkostech, což bych nechtěl absolvovat znovu, pokud budeme mít třeba druhý dítě, nebo přijde jiná takováhle změna. Myslím, že je pro vztaj hodně klíčový, aby jeden z nás vždycky...byl nějak ...nad věcí, měl nadhled, pomáhal tomu druhému. Asi si to zočtně trochu dávám za vinu, myslím, že jsem měl být víc iniciativnější a respektovat Renču jako mámu, která potřebuje taky speciální péči, nejen René.

E: Díky moc za hloubkověj vhléd, přesně to potřebuju! A samozřejmě taky za sdílení všech myšlenek, příběhů a pocitů. Je humor tedy podle tebe něco, na čem se dá pracovat, co můžeš tak trochu...protlačit i do náročné, nové situace, na kterou se teprve adaptuješ?

I: To je otázka. Zpětně si myslím, že to přeci musí jít, jen je třeba trocha té sebereflexe v tom daným momentě. Ale kdo ví, třeba budu mluvit za pár let po druhým dítěti jinak, třeba mi to zase nenaběhne. Jsem však přesvědčen, že by to leccos mohlo usnadnit.

E: A na závěr situace, které humor nějak pomohl, kde se hodně dařil, zlepšil, těšil.

I: Jé, těch je hodně. Asi naprostá většina humoru s Reném, kdy se Renče podaří hodně nalomený situace vybalancovat nadhledem a šířením radosti. Vybavila se mi taky jedna konkrétní situace z loňska, kdy Renča řešila, jak se zbavit slimáků na naší zahradě. Hodně to prožívala, nechtěla, aby trpěli, když je zabije. Takže žádný házení do soli, žádný posypání znehybňovacímá přípravkama. Nakonec jsme to vyřešili tak, že je přesekáváme lopatou, protože to mají snad nejrychleji (alespoň tomu věříme), ale bylo to docela úděsný rozhodování. Pamatuju si, že v jednu chvíli z toho, že nám ožírají úrodu a my je necháváme lézt kam chtějí, jen je sebereme a vypustíme jinde, už fakt byla zoufalá a jednoho hrozně drasticky v návalu vztehu rozšlapala. Byl to snad první, kterýho zabila. Já to celý viděl a jen jsem zíral, nikdy jsem ji takhle neviděl. Když se probrala, koukla nejdřív na zem a pak na mě s výrazem hrůzy v očích, fakt jsem chvíli myslel, že se to neobejde bez slz. Já místo toho,

abych tu situaci nějak analyzoval, nebo se jí ptal, jak se cítí, začal jsem promlouvat k těm ostatním slimákům, že přetekl pohár, že se mají honem klidit z trávníku, a že zítra v osm hodin proběhne pohřeb, tak se můžou stavit naposled, jinak budou celou naší rodinou pošlapáni. Nějakou takovouhle blbost. Pak jsem jí začal tleskat s díky za zeleninu, která tuhle scénu taky pozorovala a je jí vděčná, že se za ni postavila. Takže tak. Opět, hroznej cringe, trapnoej dětinskěj humor, ale na Renču zabral, začala se smát. Dokonce jsme opravdu vyrobili pomníček pro prvního ze slimáků, kterej někde na zahradě pořád máme. (smích) Hodně si spolu hrajeme, podobnej náboj má dost našeho humoru – asi i takhle vypadá ten náš párovej, nebo jak to bylo.

E: Moc díky za detailní příklad, paráda! Jelikož už nás tlačí čas a musíš brzy běžet, nebudu se ptát na víc otázek, myslím, že jsi mi odpověděl na naprostou většinu z připravených, ne-li na všechny. Chci se zeptat, jak se ti odpovídalo?

I: Musím říct, že mě to těšilo. Vzpomínat na začátky našeho dlouhýho vztahu a to, jak je to teď vlastně podobný, ne-li lepší. Uvědomil jsem si, jak René změnil celej náš život, včetně humoru. O tom bychom se mohli bavit taky ještě dvakrát tak dlouho. A jak se mi líbí vidět Renču v roli mámy, i co se humoru týče. Jak je fakt všeprostopnej. Hezký téma, nosný. Díky za možnost účasnít se.

E: Já moc děkuju! A máš pravdu, konkrétní zaměření výzkumu na humor mezi partnery po narození dětí , nebo roli humoru ve výchově jsou super náměty na další výzkumy, určitě už nějaké existují, můžeme mrknout. Napadá tě ještě něco, co jsme nezmínili, neprobrali, úplně zapomněli?

I: Hmm...asi ne. Ale zamyslím se a případně se ti ozvu, kdyby mě něco napadlo. Je to tak ok?

E: Určitě, propojení jsme. Díky moc za tvůj čas a odpovědi!

Příloha 2

Otázky k polostrukturovanému rozhovoru pro účely diplomové práce na téma:

Fenomenologie humoru v partnerských vztazích

- Představení tématu práce, seznámení s průběhem výzkumu, dodatek o dobrovolnosti participace a anonymizaci osobních údajů.
- Začátek rozhovoru, informace o plánovaném časovém výdaji.
- Sběr obecných sociodemografických údajů o informantovi.
- Sběr základních informací o partnerském vztahu.

1. Někaké otázky k úvodu? Bylo něco nejasné, chcete se na cokoliv zeptat?

Otázky sledující volné asociace na téma humor ve vztahu:

2. Když se řekne humor, co se Vám vybaví?
3. Když se řekne humor konkrétně ve vztahu s Vaším partnerem/partnerkou, co Vás jako první napadne? (Jakou roli v něm hraje? Jak vypadá?)
4. Dokážete popsat situaci z poslední doby, kdy jste se spolu zasmáli? (Kdy to bylo, kdo z vás to inicioval, jak to probíhalo?)

Otázky mapující styl a preference humoru informantů a percepce humoru jejich protějšku:

4. Jak byste charakterizoval/a styl humoru své/ho partnera/partnerky? Jak se projevuje - co jej/ji rozesměje; z čeho/koho si dělá legraci; existují typické situace, ve kterých humor používá?
5. Baví vás partnerův/partnerčin humor? (Kdy? Co na něm je/není vtipné?)
6. Jak byste popsal/a svůj humor? (Co by o něm řekl Váš partner/ka?)
7. Myslíte, že jsou vaše styly humoru podobné? / Liší se v něčem?
8. Spousta dvojic si ve vztahu vytvoří tzv. *párový humor* typický jen pro ně dva. Máte také takový? (Jak vznikl, jak se projevuje?)
9. Lze říci, kdo z vás je *větší bavič*? (Kdo z vás humor užívá častěji? A je ten druhý tím pádem větší *posluchač*, tj. směje se vtipům prvního?)
10. Museli jste spolu humor během doby, co jste spolu, nějak ladit dohromady? (Upravovat, hledat kompromis apod.)

Otázky zabývající se proměnami humoru napříč vztahem:

11. Změnil/vyvinul se během doby, co jste spolu? Jak byste popsali styl humoru při seznamování, na začátku vztahu, v průběhu a teď? Fungoval Váš/partnerův humor jinak?
12. Jste spokojený/á s tím, jak to z hlediska humoru/zábavy/legrace ve vztahu máte nyní, nebo byste něco změnil/a?

Otázky na konkrétní projevy humoru:

14. Existují nějaké situace, ve kterých humor používáte (vy, partner, oba) častěji? (Jak se to projevuje? Proč myslíte, že tomu tak je?)
15. Dokážete si vzpomenout na nějaké situace, které humor spíše znepríjemnil? (Kde spíše uškodil, kam se nehodil, kde zabolet? Čím to bylo?)
16. Jak vypadají hranice humoru – existují, narazili jste na ně s partnerem někdy? (Jak se manifestují, jak je poznáte? Jak jejich překročení řešíte?)
17. Kdy naopak nějakou situaci (výrazně) zlehčil? Kdy humor "pomáhá", kdy je "příjemný", jaký humor se "líbí" a proč? (příklady - subjektivita skrze emoce)

Otázky na závěr:

17. Tak, to je vše. Jak se vám na otázky odpovídalo?
18. Chcete něco dodat? Myslíte, že jsem se na něco důležitého zapomněla zeptat?
  - Poděkování a rozloučení.

Obecná osnova:

- 1) *Přivítání.*
- 2) *Volné asociace na téma humor ve vztahu.*
- 3) *Co vnímáte ve vztahu z hlediska humoru jako nejdůležitější (v čem je pozitivní v čem třeba není).*
- 4) *Zmapování konkrétních typických situací s nejvyšší relevancí.*
- 5) *Proměny humoru napříč vztahem.*
- 6) *Styly a vzájemné líbí/nelíbí.*

Příloha 3 – Nákres taxonomického modelu v partnerském vztahu

